Załącznik nr 2

do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie
ul. Rynek 1
38-400 Krosno

Link do raportu samooceny na stronie www Uczelni:

https://pans.krosno.pl/instytut-zdrowia/

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **PIELĘGNIARSTWO**

1. Poziom/y studiów: **STUDIA PIERWSZEGO I DRUGIEGO STOPNIA**
2. Forma/y studiów: **STUDIA STACJONARNE**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[1]

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia pierwszego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
NAUKI O ZDROWIU	149,5	82

Studia drugiego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
NAUKI O ZDROWIU	99,6	83

b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia pierwszego stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	**NAUKI MEDYCZNE**	32,5	18

[1]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

Studia drugiego stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	**NAUKI MEDYCZNE**	20,4	17

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK x **NIE**

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

☐ nauczyciel przedmiotu . . . . . .[2]
☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych . . . . . .[2]
☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu . . . . . .[2]
☐ nauczyciel prowadzący zajęcia . . . . . .[2]
☐ nauczyciel psycholog
☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
☐ nauczyciel pedagog specjalny
☐ nauczyciel logopeda
☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia pierwszego stopnia
Standard kształcenia 2024

w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
A – NAUKI PRZEDKLINICZNE	
A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- -stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka;
A.W3.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno- -stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu

[2] Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

	oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej;
A.W4	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy;
A.W5.	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy;
A.W6.	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej;
A.W7.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;
A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;
A.W9.	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;
A.W10.	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;
A.W11.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W12.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
A.W13.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;
A.W14.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
A.W15.	nowoczesne techniki badań genetycznych;
A.W16.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W17.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;
A.W18.	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
A.W19.	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;
A.W20.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
A.W21.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
A.W22.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;
A.W23.	podstawowe zasady farmakoterapii;

A.W24.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W25.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W26.	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
A.W27.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.W28.	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;
A.W29.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W3.	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;
B.W4.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;
B.W5.	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;
B.W6.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;
B.W7.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;
B.W8.	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby;
B.W9.	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;
B.W10.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;
B.W11.	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu;
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
B.W13.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W14.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
B.W15.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W16.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;
B.W17.	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarki;

B.W18.	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;
B.W19.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania;
B.W20.	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej;
B.W21.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;
B.W22.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
B.W23.	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej
B.W24.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
B.W25.	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;
B.W26.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
B.W27.	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego;
B.W28.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W29.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B.W30.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W31.	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych;
B.W32.	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy;
B.W33.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych
B.W34.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarki;
B.W35.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
B.W36.	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
B.W37	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową;
B.W38.	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;
B.W39.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;

B.W40.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;
B.W41.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
B.W42.	proces podejmowania decyzji w zespole;
B.W43.	metody samooceny pracy zespołu;
B.W44.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;
B.W45.	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych;
B.W46.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
B.W47.	zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym;
B.W48.	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia;
B.W49.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;
B.W50.	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy.
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej;
C.W3.	definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO);
C.W4.	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej;
C.W5.	klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA);
C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu;
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta;
C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;

C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interprofesjonalnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
C.W12.	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego;
C.W13.	koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
C.W14.	zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
C.W15.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
C.W16.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
C.W17.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W18.	metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;
C.W19.	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W20.	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;
C.W21.	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;
C.W22.	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych
C.W23.	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;
C.W24.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;
C.W25.	klasyfikację i rodzaje diet;
C.W26.	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia;
C.W27.	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych;
C.W28.	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.W29.	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
C.W30.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
C.W31.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki;
C.W32.	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
C.W33.	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
C.W34.	uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarskiej oraz zasady zarządzania

	jakością tej opieki;
C.W35.	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki;
C.W36.	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania;
C.W37.	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/ilness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);
C.W38.	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw);
C.W39.	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;
C.W40.	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;
C.W41.	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;
C.W42.	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);
C.W43.	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;
C.W44.	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
C.W45.	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
C.W46.	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;
C.W47.	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej;
C.W48.	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;
C.W49.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
C.W50.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki;
C.W51.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
C.W52.	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarskich;

C.W53.	rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;
C.W54.	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
C.W55.	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przedi pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;
D.W13.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;
D.W14.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W15.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
D.W16.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
D.W17.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;

D.W18	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi;
D.W19.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarskiej w tym zakresie;
D.W20.	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
D.W21.	okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu;
D.W22.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
D.W23.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;
D.W24.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków;
D.W25.	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów;
D.W26.	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;
D.W27.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
D.W28.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych;
D.W29.	możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz w środowisku życia pacjenta);
D.W30.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
D.W31.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);
D.W32.	algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;
D.W33.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
D.W34.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia;
D.W35.	zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym;
D.W36.	zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale;
D.W37.	postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi;

D.W38.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
D.W39.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
D.W40.	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;
D.W41.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia;
D.W42.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;
D.W43.	organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej;
D.W44.	rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej;
D.W45.	światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych;
D.W46.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
D.W47.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;
D.W48.	znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki;
D.W49.	pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych;
D.W50.	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa;
D.W51.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie;
D.W52.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskieg
D.W53.	podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.
G.W1.	podstawy z zakresu kultury współczesnej polskiej i zagranicznej, umie rozpoznawać jej przejawy, nurty i najbardziej charakterystyczne cechy, zwraca uwagę na nowe formy kultury audiowizualnej i przejawy zachowań społecznych
G.W2.	zasady oczekiwanych w życiu zawodowym kompetencji społecznych i kulturowo-komunikacyjnych, zna i rozumie reguły etykiety, rozumie mechanizmy kontaktów
G.W3.	temat pożądanych społecznie i utrwalonych w polskiej kulturze wzorców zachowań obowiązujących w różnych okolicznościach oficjalnych, zawodowych i towarzyskich, w szczególności w aspekcie komunikacyjnym
G.W4.	zna zasady bezpiecznego korzystania z obiektów sportowych i sprzętu sportowego
G.W5.	zna zasady przygotowania organizmu do wysiłku fizycznego
G.W6.	zna znaczenie higieny osobistej po zajęciach sportowych
G.W7.	charakterystykę systemów HIS oraz CIS w ochronie zdrowia, moduły oraz zadania w szpitalnym systemie AMMS
G.W8.	podstawy prawa regulującego urządzenia medyczne i ich klasyfikację

G.W9.	integrację z urządzeniami medycznymi, wdrożenia standardów interoperacyjności oraz zapewnienie zgodności z wymaganiami prawno-regulacyjnymi.
w zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
A – NAUKI PRZEDKLINICZNE	
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
A.U2.	interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;
A.U3.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;
A.U4.	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;
A.U5.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
A.U6.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
A.U7.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
A.U8.	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;
A.U9.	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;
A.U10.	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
A.U11.	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki;
A.U12	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
A.U13	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U14	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
A.U15	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;
A.U16	stosować zasady ochrony radiologicznej.
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.U2.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;

B.U3.	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;
B.U4.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;
B.U5.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego;
B.U6.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarskiej;
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;
B.U8.	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;
B.U9.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;
B.U10.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;
B.U11.	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;
B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;
B.U13.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarskich;
B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;
B.U15.	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U16.	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;
B.U18	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki;
B.U19	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki;
B.U20	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
B.U21	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;
B.U22	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;
B.U23	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;
B.U24	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;

B.U25	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;
C.U3.	ustalać plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;
C.U5.	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich;
C.U6.	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;
C.U7.	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;
C.U8.	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;
C.U9.	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
C.U10.	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;
C.U11.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;
C.U12.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
C.U13.	stosować zabiegi przeciwzapalne;
C.U14.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej;
C.U15.	obliczyć dawkę leku,samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;
C.U16.	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
C.U17.	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych;

C.U18.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;
C.U19.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;
C.U20.	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;
C.U21.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;
C.U22.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;
C.U23.	dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą);
C.U24.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;
C.U25.	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;
C.U26.	prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
C.U27.	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;
C.U28.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;
C.U29.	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
C.U30.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
C.U31.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;
C.U32.	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;
C.U33.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;
C.U34.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);
C.U35.	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.U36.	dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;
C.U37.	zakładać odzież operacyjną;
C.U38.	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;
C.U39.	usunąć szwy z rany;
C.U40.	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;
C.U41.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;
C.U42.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać

	pacjenta do transportu;
C.U43.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
C.U44.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;
C.U45.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
C.U46.	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;
C.U47.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;
C.U48.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
C.U49.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
C.U50.	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
C.U51.	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;
C.U52.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
C.U53.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
C.U54.	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
C.U55.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;
C.U56.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
C.U57.	stosować i zlecać diety terapeutyczne;
C.U58.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
C.U59.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
C.U60.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;
C.U61.	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
C.U62.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;
C.U63.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki;
C.U64.	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;

C.U65.	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;
C.U66.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej;
C.U67.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
C.U68.	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverseeffects – działania niepożądane, Aberrantbehaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);
C.U69.	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
C.U70.	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;
C.U71.	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;
C.U72.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;
C.U73.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;
C.U74.	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;
C.U75.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
C.U76.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;
C.U77.	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;
C.U78.	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
C.U79.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych;
C.U80.	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki

	pielęgniarskiej;
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
D.U11	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;

D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
D.U26.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);
D.U28.	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego;
D.U29.	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;
D.U30.	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;
D.U32.	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa;
D.U33.	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym;
D.U34.	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołężnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarskie;
D.U35.	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu;
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;
D.U37.	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym;
D.U38.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie;
D.U39.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;
D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
D.U43.	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych);
D.U44.	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub

	przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej;
D.U45.	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe;
D.U46.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarki;
D.U47.	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki.
G – GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH **EFEKTY DODATKOWE**	
G.U1.	potrafi kształtować postawy aktywności fizycznej na całej życie;
G.U2.	potrafi analizować i oceniać przejawy współczesnej kultury, rozpoznawać strategie komunikacyjne;
G.U3.	potrafi zachować się stosownie do obowiązujących w polskim obyczaju towarzyskim i zawodowym reguł; umie wykorzystać posiadaną kompetencję kulturowo-komunikacyjne w różnych okolicznościach życia studenckiego, w kontaktach służbowych, ogólnych i prywatnych;
G.U4.	potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu form komunikacji i kultury języka w życiu codziennym i w przyszłej pracy zawodowej i aktywności społecznej;
G.U5.	potrafi logować się do systemu AMMS, rozpoznawać moduły, wprowadzać, pobrać i zmodyfikować dane pacjenta
G.U6.	potrafi prowadzić dokumentację medyczną EDM w zakresie: •Moduł Izba Przyjęć (Ruch chorych), •Moduł Oddział (Ruch chorych) w systemie AMMS
G.U7.	potrafi poruszać się po interfejsie programu Ascom Digistat, przeglądać parametry – SmartCentral, wykonywać zadania w modułach
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
K.S1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K.S2	przestrzegania praw pacjenta;
K.S3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K.S4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K.S5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
K.S6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K.S7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych
EFEKTY DODATKOWE	
G.KS1	troszczy się o odpowiedni poziom stosunków międzyludzkich w miejscu pracy, potrafi porozumiewać się i współpracować w grupie;
G.KS2	wykazuje gotowość szerzenia wzorów dobrego zachowania (kultury osobistej) i językowej poprawności (kultury języka), wykazuje troskę o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym;

G.KS3	inicjowania działań sportowych na rzecz interesu publicznego;
G.KS4	krytycznej oceny nabywanej przez siebie wiedzy

Studia pierwszego stopnia
Standard 2019

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
A – NAUKI PODSTAWOWE

A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;
A.W3.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;
A.W4	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;
A.W5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;
A.W6.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;
A.W7.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;
A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
A.W9.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
A.W11.	budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy;
A.W12.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
A.W13.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W14.	witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
A.W15.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;

A.W16.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych tj. temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elekromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
A.W17.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
A.W18.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
A.W19.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne ;
A.W20.	podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W21.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W22.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminacje leków;
A.W23.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
A.W24.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.W25.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
A.W26.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej;
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
B.W2.	problematykę relacji człowiek-środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na etapach prawidłowości;
B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowości;
B.W5.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
B.W6.	techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;
B.W12.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);
B.W13.	problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
B.W14.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych;

B.W15.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskie i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego;
B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W22.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.W25.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B.W26.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF);
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;
C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;
C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej;
C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich;
C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;
C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;

C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;
C.W16.	zasady promocji zdrowia i profilaktykę zdrowotnej;
C.W17.	zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
C.W18.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
C.W19.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
C.W20.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W21.	metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe;
C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
C.W24.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.W26.	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;
C.W27.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich;
C.W28.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i jej znaczenie dla jakości tej opieki;
C.W29.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
C.W30.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
C.W31.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej;
C.W32.	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;
C.W33.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;
C.W34.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
C.W35.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
C.W36.	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w tym zakażeń

	szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia;
C.W37.	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
C.W38.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;
C.W39.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), Dziedzinowych Systemów Teleinformatycznych oraz Rejestrów Medycznych, a także zasady ich współdziałania;
C.W40.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;
C.W41.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
C.W43.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
C.W44.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;
C.W45.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
C.W46.	proces podejmowania decyzji w zespole;
C.W47.	metody samooceny pracy zespołu;
C.W48.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej;
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach, w zależności od wieku i stanu zdrowia z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W9.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społeczno-ekonomicznym;
D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
D.W11.	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;
D.W12.	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;

D.W13.	patofizjologię i objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu
D.W14.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie;
D.W15.	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
D.W16.	okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;
D.W17.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
D.W18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
D.W19.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
D.W20.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
D.W21.	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi;
D.W22.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (*enhanced recovery after surgery, eras*);
D.W23.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
D.W24.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W25.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;
D.W26.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
D.W27.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;
D.W28.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
D.W29.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
D.W30.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
D.W31.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób stanowiące stany zagrożenia życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
D.W32.	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;
D.W33.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
D.W34.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym;
D.W35.	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*BLS - basic life support*) i zaawansowanego podtrzymywania życia (*ALS - advanced life support*);
D.W36.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medycznego w Polsce;

D.W37.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;
D.W38.	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa;
D.W39.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych;
D.W40.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej;
K – GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH **EFEKTY DODATKOWE**	
K.O.W3.	podstawy z zakresu kultury współczesnej polskiej i zagranicznej, umie rozpoznawać jej przejawy, nurty i najbardziej charakterystyczne cechy, zwraca uwagę na nowe formy kultury audiowizualnej i przejawy zachowań społecznych
K.O.W4.	zasady oczekiwanych w życiu zawodowym kompetencji społecznych i kulturowo-komunikacyjnych, zna i rozumie reguły etykiety, rozumie mechanizmy kontaktów
K.O.W5.	temat pożądanych społecznie i utrwalonych w polskiej kulturze wzorców zachowań obowiązujących w różnych okolicznościach oficjalnych, zawodowych i towarzyskich, w szczególności w aspekcie komunikacyjnym
K.O.W6.	zna zasady bezpiecznego korzystania z obiektów sportowych i sprzętu sportowego
K.O.W7.	zna zasady przygotowania organizmu do wysiłku fizycznego
K.O.W8.	zna znaczenie higieny osobistej po zajęciach sportowych
K.O.W9.	charakterystykę systemów HIS oraz CIS w ochronie zdrowia, moduły oraz zadania w szpitalnym systemie AMMS
K.O.W10.	podstawy prawa regulującego urządzenia medyczne i ich klasyfikację
K.O.W11.	integrację z urządzeniami medycznymi, wdrożenia standardów interoperacyjności oraz zapewnienie zgodności z wymaganiami prawno-regulacyjnymi
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
A – NAUKI PODSTAWOWE	
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;
A.U3.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
A.U4.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
A.U5.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
A.U6.	rozpoznać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
A.U7.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;

A.U8.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U9.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.U10.	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
A.U11.	stosować zasady ochrony radiologicznej;
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;
B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;
B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;
B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej;
B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki;
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;
B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;
B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;
B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;
B.U13.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;
B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);
B.U16.	analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim;
B.U17.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych sytemu ochrony zdrowia;

C.U5.	dokonać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich;
C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;
C.U7.	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);
C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;
C.U10.	stosować zabiegi przeciwzapalne;
C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;
C.U13.	wykonać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;
C.U14.	wykonać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego; przetoki jelitowej i rany;
C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych; wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego;
C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);
C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;
C.U18.	wykonać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalacje;
C.U19.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;
C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne;
C.U21.	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
C.U23.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;
C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;
C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;
C.U26.	prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;
C.U28.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;

C.U29.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
C.U30.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;
C.U31.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
C.U32.	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych
C.U33.	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
C.U34.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania, oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;
C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;
C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich, oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
C.U39.	monitorować czynniki zagrażające w pracy pielęgniarki i sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
C.U40.	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
C.U41.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;
C.U42.	planować własny rozwój zawodowy, rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;
C.U43.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
C.U44.	rozpoznać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka, osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku
C.U45.	wykorzystać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
C.U46.	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
C.U47.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
C.U48.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;
C.U49.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;

C.U50.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
C.U51.	posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;
C.U52.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;
C.U53.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;
C.U54.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;
C.U55.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;
C.U56.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
C.U57.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
D.U2.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
D.U3.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
D.U4.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
D.U5.	ocenić rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe, wykrywać zaburzenia w rozwoju;
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany w tym zakładania opatrunków;
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
D.U8.	rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
D.U9.	doraźnie podawać tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznać zaburzenia zagrażające życiu;
D.U11	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;
D.U12.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
D.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
D.U17.	prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę

	odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
D.U18.	rozpoznać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;
D.U20.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;
D.U21.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
D.U22.	przekazać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta zmarłego;
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;
D.U28.	doraźnie unieruchomić złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator (*AED – ang. Automated External Defibrillator, Automatyczny defibrylator zewnętrzny*) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;
D.U31.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;
D.U32.	przeprowadzić badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi;
K – GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH **EFEKTY DODATKOWE**	
K.O.U4.	kształtować postawy aktywności fizycznej na całej życie;
K.O.U5.	potrafi analizować i oceniać przejawy współczesnej kultury, rozpoznawać strategie komunikacyjne;
K.O.U6.	potrafi zachować się stosownie do obowiązujących w polskim obyczaju towarzyskim i zawodowym reguł; umie wykorzystać posiadaną kompetencję kulturowo-komunikacyjne w różnych okolicznościach życia studenckiego, w kontaktach służbowych, ogólnych i prywatnych;
K.O.U7.	potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu form komunikacji i kultury języka w życiu codziennym i w przyszłej pracy zawodowej i aktywności społecznej;
K.O.U8.	potrafi samodzielnie planować i organizować własne uczenie się przez całe życie i w zakresie tym właściwie interpretować: zjawiska w zakresie dziedzictwa architektonicznego człowieka, zjawiska zachodzące we współczesnej historii Polski,

	zjawiska zachodzące w literaturze najnowszej, lub zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym oraz identyfikować zagrożenia związane z dziedzictwem kulturalnym i środowiskiem;
K.O.U9.	logować się do systemu AMMS, rozpoznawać moduły, wprowadzać, pobrać i zmodyfikować dane pacjenta
K.O.U10.	prowadzić dokumentację medyczną EDM w zakresie: • Moduł Izba Przyjęć (Ruch chorych), • Moduł Oddział (Ruch chorych) w systemie AMMS
K.O.U11.	poruszać się po interfejsie programu Ascom Digistat, przeglądać parametry – SmartCentral, wykonywać zadania w modułach
w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
D.K01.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
D.K02.	przestrzegania praw pacjenta;
D.K03.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
D.K04.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
D.K05.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
D.K06.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
D.K07.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych; **EFEKTY DODATKOWE**
D.K08.	troszczy się o odpowiedni poziom stosunków międzyludzkich w miejscu pracy, potrafi porozumiewać się i współpracować w grupie;
D.K09.	wykazuje gotowość szerzenia wzorów dobrego zachowania (kultury osobistej) i językowej poprawności (kultury języka), wykazuje troskę o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym;
D.K10.	inicjowania działań sportowych na rzecz interesu publicznego;
D.K11.	wykazywania gotowości szerzenia wzorów dobrego zachowania (kultury osobistej) i poprawności językowej (kultury języka); wykazywania troski o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym

Studia drugiego stopnia
Standard 2024

w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
A – NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE

A.W1.	znaczenie i skutki prawne zdarzeń medycznych;
A.W2.	problematykę zdarzeń niepożądanych i błędów medycznych w aspekcie bezpieczeństwa pacjenta;
A.W3.	istotę błędów medycznych w interwencjach pielęgniarskich;
A.W4	problematykę ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej;

A.W5.	przepisy prawa dotyczące przetwarzania danych osobowych szczególnych kategorii w systemie ochrony zdrowia;
A.W6.	zakresy uprawnień zawodowych do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę w odniesieniu do poziomów kwalifikacji zawodowych pielęgniarki;
A.W7.	metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia;
A.W8.	zasady funkcjonowania organizacji i budowania jej struktur;
A.W9.	metody oceny zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską w podstawowej opiece zdrowotnej oraz w opiece ambulatoryjnej, szpitalnej i domowej;
A.W10.	pojęcie kultury organizacyjnej i czynniki ją determinujące;
A.W11.	mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu;
A.W12.	style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa;
A.W13.	zasady realizacji i finansowania świadczeń pielęgniarskich w systemie ubezpieczenia zdrowotnego;
A.W14.	specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań;
A.W15.	metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego;
A.W16.	problematykę zarządzania zasobami ludzkimi;
A.W17.	uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarek;
A.W18.	naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy;
A.W19.	istotę procesu zmian i zasady zarządzania zmianą
A.W20.	modele i strategie zarządzania jakością w opiece zdrowotnej;
A.W21.	podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej;
A.W22.	metody prowadzenia działalności edukacyjnej wśród pacjentów;

A.W23.	metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu na studiach przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształceniu podyplomowym pielęgniarek;
A.W24.	teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
A.W25.	kulturowe uwarunkowania organizacji leczenia i zapewnienia opieki, z

B.W1.	mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w organizmie człowieka zależne od wieku i problemów zdrowotnych
B.W2.	regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego
B.W3.	zasady ordynowania leków zawierających określone substancje czynne (z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe) oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawiania na nie recept, a także zasady ordynowania określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept albo zleceń;
B.W4.	zjawisko polifarmakoterapii i polipragmazji oraz objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne
B.W5.	założenia nadzoru nad zakażeniami w podmiotach leczniczych, z uwzględnieniem rejestracji zakażeń oraz zasady współpracy w zespołach interprofesjonalnych w tym zakresie
B.W6.	uwarunkowania profilaktyki, występowania i kontroli zakażeń szpitalnych w działalności podmiotów leczniczych, z uwzględnieniem czynników etiologicznych, w tym patogenów alarmowych
B.W7.	zasady planowania, opracowywania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych
B.W8.	założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany Prochaski i DiClemente
B.W9.	predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej
B.W10.	metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim
B.W11.	zasady postępowania terapeutycznego w przypadku problemów zdrowotnych

B.W12.	zasady doboru badań diagnostycznych i interpretacji ich wyników w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych pielęgniarki
B.W13.	zakres profilaktyki chorób zakaźnych, społecznych i cywilizacyjnych

B.W14.	modele opieki koordynowanej funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach
B.W15.	zadania koordynatora świadczeń zdrowotnych w wybranych rodzajach świadczeń
B.W16.	zasady koordynowania programów zdrowotnych oraz organizacji procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia, z uwzględnieniem aktualnych zmian systemowych
B.W17.	zasady funkcjonowania zespołów interprofesjonalnych w opiece zdrowotnej w oparciu o wybrane obszary świadczeń specjalistycznych, w tym zespołu psychiatrycznej opieki środowiskowej
B.W18.	zasady postępowania diagnostycznoterapeutycznego i opieki nad pacjentami z niewydolnością krążenia, zaburzeniami rytmu serca i nadciśnieniem tętniczym oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia
B.W19.	patomechanizm, objawy, diagnostykę, leczenie i postępowanie pielęgniarskie w niewydolności oddechowej, POChP i chorobach o podłożu alergicznym, w warunkach opieki stacjonarnej i domowej
B.W20.	zastosowanie spirometrii w ocenie zaburzonej wydolności oddechowej oraz zasady pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (Peak Expiratory Flow, PEF), testów nadreaktywności oskrzeli, badań in vivo i in vitro
B.W21.	grupy leków stosowanych w chorobach alergicznych mających wpływ na wynik testów skórnych
B.W22.	gospodarkę wodno-elektrolitową i kwasowozasadową u pacjenta dializowanego
B.W23.	zasady i zakres farmakoterapii stosowanej u pacjenta dializowanego
B.W24.	uprawnienia zawodowe pielęgniarki w leczeniu dializami oraz standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT)

B.W25.	zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa – CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa – ADO, hemodializa)
B.W26.	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową
B.W27	kryteria kwalifikacji i procedury stwierdzenia śmierci mózgowej oraz warunki zaprzestania tlenoterapii daremnej

B.W28	zasady opieki nad pacjentem – biorcą narządów przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu oraz nad dawcą narządów
B.W29	patomechanizm cukrzycy, astmy, POChP i przewlekłej niewydolności krążenia oraz ich powikłania
B.W30	nowoczesne technologie leczenia i monitorowania cukrzycy, z uwzględnieniem osobistych pomp insulinowych i systemów do ciągłego monitorowania glikemii
B.W31	zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w zakresie prowadzenia samokontroli i samoopieki w cukrzycy, astmie, POChP i przewlekłej niewydolności krążenia
B.W32	etiopatogenezę nowotworów oraz epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych
B.W33	zasady leczenia pacjenta z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej, i opieki nad takim pacjentem
B.W34	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii
B.W35	metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne
B.W36	czynniki ryzyka, patomechanizm zaburzenia gojenia ran, klasyfikację i kliniczne metody oceny ran niegojących się oraz postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne zachowawcze i zabiegowe
B.W37	zasady stosowania hiperbarii tlenowej, terapii podciśnieniowej, larw i biochirurgii w leczeniu owrzodzeń żylnych i niedokrwiennych, odleżyn, odmrożeń i zespołu stopy cukrzycowej
B.W38	współczesne koncepcje miejscowego leczenia rany niegojącej się, w tym rodzaje lawaseptyków, antyseptyków i opatrunków oraz zasady ich doboru i refundacji, zasady ogólnego leczenia ran niegojących się oraz metody wspomagające proces gojenia ran

B.W39	zasady posługiwania się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi w procesie opracowywania i leczenia rany
B.W40	zasady edukacji i przygotowania pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w zakresie profilaktyki występowania ran, ich powikłań oraz pielęgnacji ran niegojących się
B.W41	zastosowanie kompresjoterapii profilaktycznej i leczniczej w chorobach układu żylnego i limfatycznego
B.W42	zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań, w tym zasady postępowania w powikłaniach miejscowych

B.W43	zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową, jego rodziny lub opiekuna do opieki nad pacjentem, zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji oraz zasady stałej i kompleksowej opieki nad pacjentem z przetoką
B.W44	rodzaje bólu (ostry, przewlekły), mechanizm i drogi przewodzenia oraz czynniki wpływające na jego odczuwanie
B.W45	metody i narzędzia oceny i monitorowania odczuwania bólu przez pacjenta
B.W46	zasady i metody farmakologicznego i niefarmakologicznego postępowania przeciwbólowego w różnych sytuacjach klinicznych u dorosłych, w tym osób starszych
B.W47	działanie i skuteczność leków przeciwbólowych z różnych grup (opioidowe i nieopioidowe leki przeciwbólowe, niesteroidowe leki przeciwzapalne – NLPZ, drabina analgetyczna i koanalgetyki) oraz ich działania niepożądane
B.W48	metody leczenia żywieniowego dziecka i dorosłego, zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań
B.W49	wskazania oraz powikłania stosowania tlenoterapii
B.W50	zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii i monitorowania stanu pacjenta ze względu na toksyczność tlenu
B.W51	wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania w podmiocie leczniczym lub środowisku domowym
B.W52	przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień
B.W53	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym z depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym, jego rodziną lub

	opiekunem, oraz zasady edukacji terapeutycznej i rehabilitacji psychiatrycznej tych osób, z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz środowiska życia pacjenta)
B.W54	zakres pomocy w ramach świadczeń zdrowotnych oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego oraz ich rodzinom lub opiekunom
B.W55	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi
B.W56	zastosowanie i zasady wykonywania badania ultrasonograficznego (USG) do oceny lokalizacji naczyń obwodowych w czasie ich kaniulacji, lokalizacji cewnika Foleya, zgłębnika żołądka, rurki intubacyjnej oraz przepływu naczyniowego i ukrwienia rany
B.W57	zasady orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy.
C.W1.	uwarunkowania rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie

C.W2.	priorytety badań naukowych w pielęgniarstwie
C.W3.	dobre praktyki w badaniach naukowych
C.W4.	metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w jakościowych i ilościowych badaniach naukowych
C.W5.	zasady opracowania modelu badawczego, w tym cel, problemy badawcze, zmienne, wskaźniki do zmiennych, metody, techniki i narzędzia badawcze oraz dobór grupy do badań
C.W6.	zasady analizy i prezentacji wyników badań naukowych oraz ich upowszechniania
C.W7.	zasady przygotowywania baz danych do analiz statystycznych
C.W8.	narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych
C.W9.	źródła naukowej informacji medycznej
C.W10.	sposoby wyszukiwania informacji naukowej w bazach danych
C.W11.	zasady i etapy praktyki zawodowej pielęgniarki opartej na dowodach naukowych (Evidence Based Nursing Practice)
C.W12.	założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego, z uwzględnieniem praktyki zawodowej pielęgniarki opartej na dowodach

	naukowych oraz praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie
C.W13.	zasady i etapy przygotowania rekomendacji, wytycznych i zaleceń w zakresie praktyki zawodowej pielęgniarki opartej na dowodach naukowych
C.W14	systemy kształcenia na studiach przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształcenia podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej
C.W15	strukturę i zasoby pielęgniarstwa w Europie i na świecie oraz prognozy ich rozwoju
C.W16	główne zagrożenia środowiska pracy pielęgniarek i położnych w Europie i na świecie

C.W17	role i zadania krajowych i międzynarodowych organizacji pielęgniarskich (m.in. Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN), Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Pielęgniarek (European Federation of Nurses Associations, EFN), Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego (PTP)
C.W18	procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach europejskich
C.W19	systemy opieki pielęgniarskiej i współczesne kierunki rozwoju autonomii zawodu
C.W20	zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń zdrowotnych w świetle prawa Unii Europejskiej
C.W21	rolę i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO) oraz Unii Europejskiej.
w zakresie umiejętności absolwent	
A – NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE	
A.U1.	oceniać zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązania danego problemu
A.U2.	kwalifikować daną sytuację zawodową w odniesieniu do prawa cywilnego, prawa karnego i prawa pracy oraz w zakresie odpowiedzialności zawodowej
A.U3.	analizować przyczyny błędów medycznych i wdrażać działania zapobiegawcze w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki

A.U12	organizować proces dydaktyczny z wykorzystaniem nowoczesnych technologii stosowanych w kształceniu na studiach przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształceniu podyplomowym pielęgniarek
A.U13	dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej
A.U14	dokonywać weryfikacji prawidłowości organizacji procesu kształcenia zawodowego
A.U15	wykorzystywać w pracy zróżnicowane metody i techniki komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych
A.U16	stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger

A.U17	rozpoznawać kulturowe uwarunkowania stylu życia mające wpływ na zdrowie i chorobę
A.U18	uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe w odniesieniu do potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej
A.U19	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego.

B.U1.	dobierać i przygotowywać zapisy form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta
B.U2.	interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych
B.U3.	dobierać i ordynować leki zawierające określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, w tym wystawiać na nie recepty
B.U4.	dobierać i ordynować środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawiać na nie recepty, oraz ordynować określone wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie zlecenia albo recepty
B.U5.	rozpoznawać zjawisko i skutki polifarmakoterapii i polipragmazji oraz edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna, a także pracowników opieki zdrowotnej w zakresie stosowanej farmakoterapii
B.U6.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i wybranym chorobom zakaźnym oraz zwalczania tych zakażeń i chorób, a także zasady nadzoru epidemiologicznego
B.U7.	planować i prowadzić edukację pracowników opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz edukację pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odnoszącym się do opieki poszpitalnej
B.U8.	wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym oraz analizować wieloaspektowość występowania zakażeń szpitalnych
B.U9.	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą
B.U10.	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej
B.U11.	udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym, wykorzystując transteoretyczny model zmian Prochaski i DiClemente

B.U12.	przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w ramach poradnictwa zdrowotnego
B.U13.	wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego
B.U14.	dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich
B.U15.	wdrażać interwencje terapeutyczne w zależności od oceny stanu pacjenta w ramach

	posiadanych uprawnień zawodowych pielęgniarki
B.U16.	dostosowywać do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych dostępne programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej
B.U17.	wdrażać programy promocji zdrowia dla pacjentów, ich rodzin lub opiekunów
B.U18	stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej
B.U19	prowadzić działania w zakresie profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, społecznych i cywilizacyjnych
B.U20	reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy
B.U21	koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z chorobami przewlekłymi
B.U22	opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym
B.U23	planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności
B.U24	planować i prowadzić edukację terapeutyczną pacjenta w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji oraz jego rodziny lub opiekuna w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą przewlekłą (przewlekłą niewydolnością krążenia, zaburzeniami rytmu serca i nadciśnieniem tętniczym, POChP, cukrzycą)
B.U25	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania stanu pacjentów z chorobami przewlekłymi
B.U26	wykonywać badania diagnostyczne stosowane w przewlekłych chorobach układu oddechowego i interpretować ich wyniki

B.U27	sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (CRRT)
B.U28	planować i prowadzić edukację terapeutyczną pacjenta w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji oraz jego rodziny lub opiekuna w zakresie opieki nad pacjentem podczas dializy i hemodializy
B.U29	modyfikować dawkę leków w trakcie hemodializy i dializy otrzewnowej zgodnie z ustalonym planem leczenia
B.U30	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu

B.U31	planować, sprawować i koordynować opiekę nad pacjentem z cukrzycą
B.U32	motywować pacjenta z cukrzycą do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia
B.U33	stosować nowoczesne metody monitorowania glikemii i podawania insuliny, w szczególności techniką podskórnego wlewu
B.U34	planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo
B.U35	obsługiwać wszczepialne systemy dostępów naczyniowych (Totally Implantable Venous Access Devices, TIVDs) w warunkach chemioterapii domowej
B.U36	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii
B.U37	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia onkologicznego
B.U38	udzielać pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi wsparcia motywacyjnoedukacyjnego w zakresie zapobiegania powikłaniom wynikającym z choroby nowotworowej oraz leczenia onkologicznego i jego objawów ubocznych
B.U39	rozpoznać czynniki ryzyka zaburzające proces gojenia ran oraz sklasyfikować i klinicznie ocenić rany niegojące się
B.U40	samodzielnie dobrać do rodzaju i stanu rany metody leczenia rany oraz nowoczesne opatrunki
B.U41	stosować podciśnienie i terapię larwami w leczeniu ran przewlekłych

B.U42	usunąć martwicę z rany, wykorzystując narzędzia chirurgiczne
B.U43	doradzać członkom zespołu interprofesjonalnego w zakresie profilaktyki ran i ich nowoczesnego leczenia
B.U44	rozpoznać powikłania rany
B.U45	założyć paski do zamykania ran
B.U46	wykonać diagnostykę rany odleżynowej, owrzodzenia nowotworowego, oparzenia, odmrożenia, rany urazowej powierzchownej, owrzodzenia kończyn dolnych i zespołu stopy cukrzycowej
B.U47	dokonać pomiaru wskaźnika kostka-ramię, paluch-ramię oraz zaburzenia czucia i zinterpretować ich wyniki
B.U48	rozpoznać zmiany skórne na stopie oraz schorzenia paznokcia u pacjenta z cukrzycą
B.U49	rozróżniać i usuwać nagniotki, modzele oraz pielęgnować skórę stóp wokół rany u pacjenta z cukrzycą

B.U50	przygotować pacjenta do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany oraz ogólnego postępowania wspomagającego proces gojenia ran oraz jego rodzinę lub opiekuna do opieki nad pacjentem w tym zakresie
B.U51	przeprowadzić diagnostykę kwalifikującą chorego do kompresjoterapii
B.U52	stosować kompresjoterapię profilaktyczną w profilaktyce pierwszo-, drugo i trzeciorzędowej oraz stosować kompresjoterapię leczniczą w chorobach układu żylnego i limfatycznego
B.U53	pobrać materiał biologiczny z rany do badania bakteriologicznego i innych badań, w tym badania mykologicznego i wirusologicznego
B.U54	wyznaczyć miejsca wyłonienia przetoki jelitowej i moczowej, oceniać ich funkcjonowanie oraz stosować nowoczesne techniki pielęgnacji
B.U55	dobrać sprzęt i środki do zaopatrzenia przetoki jelitowej i moczowej oraz doradzać pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi w zakresie refundacji i doboru tego sprzętu i tych środków oraz w zakresie możliwości wsparcia społecznego

B.U56	przygotować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna do postępowania w przypadku wystąpienia powikłań dermatologicznych i chirurgicznych przetoki jelitowej i moczowej
B.U57	wykonać irygację przetoki jelitowej (kolostomii)
B.U58	wykorzystywać standaryzowane narzędzia do oceny natężenia bólu, z uwzględnieniem wieku i stanu klinicznego pacjenta
B.U59	samodzielnie dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu ostrego i przewlekłego oraz metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta
B.U60	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego oraz modyfikować dawkę leku przeciwbólowego w zakresie zlecenia lekarskiego
B.U61	prowadzić edukację pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w procesie terapii bólu ostrego i przewlekłego
B.U62	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta
B.U63	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego w różnych stanach klinicznych
B.U64	prowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy żywieniowej i żywienia

	pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych
B.U65	obsługiwać port naczyniowy, dostęp centralny, obwodowy, przezskórną endoskopową gastrostomię (PEG), przezskórną endoskopową jejunostomię (PEJ) oraz zgłębnik do żołądka lub zgłębnik dojelitowy
B.U66	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie prowadzenia żywienia dojelitowego lub pozajelitowego, obsługi i pielęgnacji dostępu żywieniowego oraz postępowania zapobiegającego powikłaniom żywienia dojelitowego i pozajelitowego
B.U67	samodzielnie ordynować środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych oraz wystawiać na nie recepty
B.U68	przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej

B.U69	zapewniać pacjentowi wentylowanemu mechanicznie w sposób inwazyjny i nieinwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską w warunkach stacjonarnej opieki zdrowotnej i w warunkach domowych
B.U70	obsługiwać respirator w trybie wentylacji inwazyjnej i nieinwazyjnej
B.U71	przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej
B.U72	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie postępowania zapobiegającego wystąpieniu powikłań związanych z prowadzeniem wentylacji mechanicznej oraz opieki nad pacjentem w warunkach domowych
B.U73	oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym z depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki
B.U74	analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta programy promocji zdrowia psychicznego
B.U75	rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej
B.U76	prowadzić psychoedukację pacjenta (dzieci, młodzieży, dorosłych, w tym osób starszych) z zaburzeniami psychicznymi, w tym z depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także jego rodziny lub opiekuna
B.U77	prowadzić rehabilitację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym treningi umiejętności społecznych w różnych

	obszarach opieki, w szczególności w środowisku pacjenta i jego rodziny
B.U78	sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarską nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi
B.U79	wykonywać badania USG w celu lokalizacji naczyń obwodowych w czasie ich kaniulacji, lokalizacji cewnika Foleya, zgłębnika żołądka, rurki intubacyjnej oraz przepływu naczyniowego i ukrwienia rany
B.U80	stwierdzać wskazania zdrowotne wynikające ze stanu pacjenta
C.U1.	rozpoznać uwarunkowania rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie

C.U2.	rozpoznać priorytety badań naukowych w pielęgniarstwie w ujęciu międzynarodowym, europejskim i krajowym
C.U3.	scharakteryzować metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w badaniach naukowych w pielęgniarstwie
C.U4.	opracować model badawczy, w tym sformułować cel badań, problemy badawcze, zmienne, wskaźniki do zmiennych, metody, techniki i narzędzia badawcze oraz dobrać grupę do badań
C.U5.	przeprowadzić badanie naukowe, zaprezentować i zinterpretować jego wyniki oraz odnieść je do aktualnego stanu wiedzy
C.U6.	przygotowywać bazy danych do obliczeń statystycznych
C.U7.	stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych
C.U8	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej, krajowej i zagranicznej, z naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie
C.U9	wskazać różnice między praktyką opartą na dowodach naukowych a praktyką opartą na faktach
C.U10.	wskazać etapy praktyki opartej na dowodach naukowych
C.U11	scharakteryzować poziomy i stopnie dowodów naukowych
C.U12	wykorzystywać wyniki badań naukowych w zakresie opieki pielęgniarskiej do podjęcia właściwej decyzji w praktyce zawodowej pielęgniarki
C.U13	przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe

C.U14	analizować dokumenty Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN) w zakresie aktualnego stanu pielęgniarstwa i uwarunkowań rozwoju zawodu pielęgniarki
C.U15	rozróżniać systemy kształcenia i uprawnienia zawodowe pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą
C.U16	rozróżniać modele opieki pielęgniarskiej w kontekście rozwoju zawodu pielęgniarki i zachodzących zmian w zakresie opieki nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.
w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	

K.S1	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K.S2	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
K.S3	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową
K.S4	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań
K.S5	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne
K.S6	wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów
EFEKTY DODATKOWE	
w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
E.W1.	aspekty terapii zagrożeń zdrowia i życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego, z uwzględnieniem roli i odpowiedzialności członków zespołu interprofesjonalnego w procesie diagnostyczno-terapeutycznym oraz znaczenia skutecznej komunikacji w sytuacjach kryzysowych
E.W2.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz zaawansowanych zabiegach ratujących życie, z uwzględnieniem pracy zespołowej, wymiany informacji oraz wspólnego podejmowania decyzji w zespołach złożonych z przedstawicieli różnych zawodów medycznych
E.W3.	problemy związane z funkcjonowaniem dziecka z chorobą przewlekłą/niepełnosprawnością w

	środowisku domowym i szkolnym w aspekcie medycznym, społecznym i psychologicznym
E.W4.	podstawowe zasady organizacji pracy i funkcjonowania bloku operacyjnego
E.W5	specyfikę opieki sprawowanej przez pielęgniarkę operacyjną nad pacjentem w bloku operacyjnym
E.W6	podstawowe zadania personelu bloku operacyjnego

E.W7	techniki operacyjne oraz rodzaje narzędzi chirurgicznych i materiału szewnego stosowanych w wybranych operacjach
E.W8	zasady postępowania, mające na celu niedopuszczenie do powstawania zakażeń
E.W9	rodzaje pijawek i związki znajdujące się w ślinie pijawki
E.W10	wskazania i przeciwwskazania do przystawiania pijawki
E.W11	ważność starannego przygotowania pacjenta do zabiegu, w którym następuje przerwanie ciągłości skóry
E.W12	mechanizm działania związków czynnych biologicznie na stan zdrowia człowieka
E.W13	istota, rodzaje i metody vacuterapii
E.W14	doniesienia naukowe o vacuterapii i hirudoterapii
E.W15	pojęcie stresu i jego rodzaje. Specyfikacja treningów relaksacyjnych i niektóre psychofizjologiczne mechanizmy mobilizacji i relaksacji organizmu.
E.W16	dobrą atmosferę i przyjazne stosunki między członkami grupy. Motywuje ich i jednoczy we współpracy i realizacji wspólnych celów.
E.W17	zachowania profesjonalne. Przygotowuje się do pracy oraz planuje i realizuje swoje działania w sposób odpowiedzialny i przedsiębiorczy.
E.W18	podstawowe techniki relaksacyjne. Treningi relaksacyjne: Schultza, Jacobsona, Lazarusa, eutoniczny.
E.W19	Jogę – przykład techniki relaksacyjnej opartej na systemie orientalnym. Relaksacja oddechowa. Znaczenie muzyki w zajęciach relaksacji. Muzykoterapia.
E.W20	substancje bioaktywne występujące w żywności, suplementach diety i żywności funkcjonalnej oraz ich znaczenia w żywieniu. Zastosowanie roślin leczniczych w profilaktyce i terapii różnych jednostek chorobowych.
E.W21	podstawy fizykochemiczne procesów stosowanych w technologii produkcji środków spożywczych
E.W22	organizację i funkcjonowanie pracowni endoskopowej oraz zasady wykonywania procedur endoskopowych

E.W23	diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii

E.W24	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej obowiązującej w pracowni endoskopowej
E.W25	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych
E.W26	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych
E.W27	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania
E.W28	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych
w zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
E.U1	dobierać i stosować zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w stanach zagrożenia życia, z uwzględnieniem zasad skutecznej komunikacji oraz współpracy w zespole interprofesjonalnym
E.U2	reagować w sytuacji wystąpienia stanu zagrożenia życia, podejmując adekwatne działania ratunkowe we współpracy z przedstawicielami różnych zawodów medycznych, zgodnie z aktualnymi standardami i algorytmami postępowania
E.U3	monitorować stan pacjenta na podstawie obserwacji oraz z użyciem specjalistycznej aparatury, interpretując dane kliniczne w kontekście interdyscyplinarnej oceny stanu chorego oraz przekazując informacje w sposób jasny i zrozumiały członkom zespołu terapeutycznego
E.U4	identyfikować problemy dzieci niepełnosprawnych/przewlekle chorych w środowisku nauczania i wychowania i proponować odpowiednie działania modyfikujące
E.U5	dokonywać analizy efektów postępowania diagnostycznego, farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego, psychoterapeutycznego wobec dziecka przewlekle chorego/niepełnosprawnego
E.U6	przygotować salę do zabiegu operacyjnego

E.U7	przyjąć pacjenta na blok operacyjny, ułożyć pacjenta do operacji
E.U8	przygotować narzędzia, bieliznę operacyjną i sprzęt jednorazowego użytku do zabiegu operacyjnego
E.U9	prowadzić pielęgniarską dokumentację medyczną obowiązującą na bloku operacyjnym

E.U10	postępować z materiałami skażonymi w trakcie i po zabiegu
E.U11	przystawić pijawkę i prowadzić terapię za pomocą pijawki
E.U12	postępować zgodnie z wytycznymi po zabiegu z pacjentem/klientem i żywym biologicznie organizmem, jakim jest pijawka
E.U13	przystawić bańki różnego rodzaju, na różne okolice ciała i monitorować przebieg zabiegu
E.U14	postępować z pacjentem/klientem po przystawieniu baniek oraz umie postępować z użytym sprzętem (bańkami)
E.U15	wyjaśnić podstawowe pojęcia związane z terminologią związaną z relaksacją psychofizyczną
E.U16	aktywnie wypoczywać i regenerować organizm po wysiłku
E.U17	określić jaki jest wpływ technik relaksacyjnych na procesy psychoregulacji
E.U18	dobrać i prawidłowo zastosować odpowiednie metody relaksacji do indywidualnych potrzeb osób narażonych na stres.
E.U19	analizować skład suplementów diety i określić ich znaczenie w diecie człowieka
E.U20	określić skład chemiczny i właściwości terapeutyczne roślin leczniczych. Zaprojektować własny suplement diety.
E.U21	nauczyć pacjenta i jego rodzinę postępowania przed planowanym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej
E.U22	współuczestniczyć w procesie diagnostyki i terapii endoskopowej
E.U23	prowadzić dokumentację medyczną w pracowni endoskopowej
E.U24	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych
E.U25	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich
E.U26	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia
E.U27	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na

	nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania, udzielać informacji o ich stosowaniu

E.U28	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Renata Dziubaszewska	Doktor/Adiunkt/Dyrektor Instytutu Zdrowia
Małgorzata Dziura	Magister/Wykładowca/Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa
Agnieszka Kijowska	Doktor/wykładowca/Koordynator kierunku Pielęgniarstwo
Edyta Kwilosz	Doktor/Adiunkt/Przewodnicząca Instytutowej Komisji ds. ZJK
Agata Zbylut	magister/Instruktor/Koordynator kształcenia praktycznego
Barbara Baran	magister/Instruktor praktyk/Koordynator kształcenia praktycznego
Dawid Makowicz	magister/Asystent/Koordynator egzaminu dyplomowego i egzaminu OSCE

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów 3

Wskazówki ogólne do raportu samooceny 55

Prezentacja uczelni 56

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym 57

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się 57

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się 71

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie 94

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry 99

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie 113

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku 167

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku 169

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia 174

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach 186

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów 188

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów 201

Część III. Załączniki 206

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów 206

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających 215

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 300 000 znaków (w uzasadnionych przypadkach 400 000 znaków).

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespól oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Nazwa Uczelni: PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KROŚNIE
Siedziba uczelni: ul. Rynek 1; 38 - 400 Krosno
Numer telefonu lub faksu: tel.:134375500; fax.:134375511
Adres poczty elektronicznej uczelni e-mail: pans@pans.krosno.pl

Władze uczelni:

Rektor: dr. hab. Zbigniew Barabasz, prof. PANS
Prorektor ds. rozwoju: dr Agnieszka Woźniak
Prorektor ds. studiów: dr Krzysztof Frączek
Kanclerz: mgr Franciszek Tereszkiewicz
Kwestor: mgr Jadwiga Zych

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 1999 roku, została utworzona Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie (Dz. U. Nr 55, póź. 575). Na wniosek Senatu Uczelni Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2012 roku nadała Uczelni nazwę Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigonia (Dz. URP, poz. 851, Warszawa, dnia 24 lipiec 2012r.). Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 marca 2020 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 533) Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w im. Stanisława Pigonia w Krośnie zmieniła nazwę na Karpacką Państwową Uczelnię w Krośnie a z dniem 1 stycznia 2023 roku, na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 listopada 2022r. w sprawie zmiany nazwy Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie (Dz. U. 2022 poz. 2532) Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie zmieniła nazwę na Państwową Akademię Nauk Stosowanych w Krośnie.
Krośnieńska Uczelnia od początku działalności prowadzi kształcenie na studiach licencjackich oraz inżynierskich, a od roku 2019 także na studiach drugiego stopnia. Realizując misję Uczelnia oferuje możliwość kształcenia na studiach pierwszego stopnia (19 kierunków studiów), studiach drugiego stopnia (4 kierunki studiów), jednolitych studiach magisterskich (2 kierunki studiów).

Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 czerwca 2002r. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo. W odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczno-gospodarcze regionu, na podstawie pozytywnej decyzji Ministra Edukacji i Nauki z dnia 19 stycznia 2021r. Uczelnia uruchomiła kształcenie na 4-semestralnych studiach drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo**.**

Zarządzeniem nr 37/24 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 10 czerwca 2024 roku powołano Komisję Bioetyczną przy Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie przez lata rozbudowywała bazę dydaktyczną. W ramach projektu „*Innowacyjne kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo – utworzenie Centrum Symulacji Medycznej w PWSZ w Krośnie nr POWR.05.03.00-00-0076/17”* uruchomiono Centrum Symulacji Medycznej, w którym studenci kierunku Pielęgniarstwo mogą doskonalić umiejętności praktyczne oraz zdobywać doświadczenie z zakresu kompetencji miękkich takich jak: komunikacja w zespole interdyscyplinarnym, radzenie sobie w sytuacji stresowej czy umiejętność podejmowania decyzji. Dodatkowym atutem Uczelni jest współpraca z wieloma podmiotami leczniczymi, z którymi Uczelnia zawarła stosowne porozumienia.
W wyniku ewaluacji jakości działalności naukowej przeprowadzonej przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za lata 2022–2025 Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie uzyskała kategorię naukową **B+** w dyscyplinie **nauki o zdrowiu** oraz kategorię B w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości**.**

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego i drugiego stopnia) realizowanym w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie stanowi spójny system przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarki jako zawodu regulowanego, opartego na połączeniu wiedzy teoretycznej, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Program studiów dla pierwszego stopnia przyporządkowany jest do dyscypliny: nauki medyczne i nauki o zdrowiu (dyscyplina wiodąca) , realizowany na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, o profilu praktycznym, a jego ukończenie prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego licencjata pielęgniarstwa.

Program studiów dla drugiego stopnia przyporządkowany jest do dyscypliny: nauki medyczne i nauki o zdrowiu (dyscyplina wiodąca) , realizowany na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, o profilu praktycznym, a jego ukończenie prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego magistra pielęgniarstwa.

Kształcenie na kierunku prowadzone jest w oparciu o standardy kształcenia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Program studiów został opracowany i jest realizowany z uwzględnieniem wymagań właściwych dla zawodu pielęgniarki, w tym w zakresie minimalnej liczby punktów ECTS, liczby godzin zajęć oraz struktury kształcenia obejmującej komponent teoretyczny, zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe.

Kształcenie na pierwszym stopniu kierunku Pielęgniarstwo prowadzone jest obecnie równolegle według dwóch standardów wynikających z obowiązujących przepisów prawa, tj. zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1573)* – **w odniesieniu do studentów obecnego III roku studiów**, oraz zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1514)* – **w odniesieniu do studentów I i II roku**. Równoległe funkcjonowanie dwóch cykli kształcenia wynika z konieczności zapewnienia ciągłości procesu dydaktycznego oraz dostosowania programu studiów do zmieniających się uwarunkowań prawnych i systemowych.

Kształcenie na drugim stopniu kierunku Pielęgniarstwo prowadzone jest obecnie zgodnie z rozporządzeniem *Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1514)* – **w odniesieniu do studentów I i II roku.**

Program studiów, niezależnie od obowiązującego standardu, oparty jest na sekwencyjnej strukturze modułów kształcenia, rozwój umiejętności praktycznych w warunkach symulowanych oraz realizację zajęć praktycznych, ćwiczeń klinicznych oraz praktyk zawodowych. Konstrukcja programu umożliwia stopniowe osiąganie efektów uczenia się oraz przygotowanie studentów do podejmowania zadań zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy. Znaczący udział zajęć o charakterze praktycznym, obejmujących ćwiczenia kliniczne, zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe realizowane w różnych podmiotach leczniczych, a także wykorzystanie symulacji medycznej jako elementu przygotowującego do pracy w warunkach naturalnych, stanowią podstawę realizacji profilu praktycznego studiów.

Studia pierwszego stopnia

Całkowita liczba godzin kształcenia wynosi **4840.** Łączna liczba pkt **ECTS 182**. Kształcenie praktyczne obejmuje: 1100 godzin zajęć praktycznych i 1200 godzin praktyk zawodowych.

Studia drugiego stopnia

Całkowita liczba godzin kształcenia wynosi **1300.** Łączna liczba pkt **ECTS 120**. Kształcenie praktyczne obejmuje 200 godzin praktyk zawodowych.

Cele kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo

a) wyposażenie studenta w wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji zadań zawodowych
b) rozwój umiejętności praktycznych
c) poszerzenie wiedzy ogólnej, kierunkowej, specjalistycznej
d) rozwój kompetencji społecznych

Efekty uczenia się

Uczelnia zapewnia realizację efektów uczenia się właściwych dla każdego z obowiązujących standardów, przy zachowaniu spójności koncepcji kształcenia oraz profilu praktycznego studiów.

Efekty uczenia określone dla studiów pierwszego stopnia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przygotowują absolwenta do wykonywania zawodu, wykorzystania wiedzy w praktyce i zapewnienia pacjentowi bezpiecznej opieki.

Efekty uczenia określone dla studiów drugiego stopnia służą przygotowaniu pielęgniarki lub pielęgniarza do profesjonalnego, samodzielnego i opartego na aktualnej wiedzy wykonywania zadań zawodowych, a także do rozwijania działalności naukowej, edukacyjnej i organizacyjnej.

1. **Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych modułów kierunkowych (tzw. specjalności/specjalizacji)**

Misją Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia studentów na studiach o profilu praktycznym, ukierunkowanego na przygotowanie studentów do odpowiedzialnego, twórczego i świadomego funkcjonowania w społeczeństwie oraz do budowania osobistych ścieżek rozwoju zawodowego. Uczelnia, wspierając kształtowanie postaw odpowiedzialności społecznej oraz zaangażowania obywatelskiego, stwarza warunki do rozwoju w zakresie aktywności naukowej, artystycznej, kulturalnej, społecznej i fizycznej. Kluczowym elementem realizacji misji Uczelni jest synergiczny rozwój kształcenia o profilu praktycznym oraz działalności naukowej i badawczej, prowadzonej w obrębie dyscyplin, które mają ugruntowaną pozycję w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie. Dewiza: Doskonałość edukacji, otwartość na współpracę, rozwój badań naukowych oraz przejrzystość w zarządzaniu, nawiązuje do poprzednich strategii, w szczególności do haseł: Wiedza blisko Ciebie i Uczelnia na miejscu. Wyraża ona konsekwentne dążenie do wysokiej jakości kształcenia, silnego zakorzenienia regionalnego oraz odpowiedzialnego i transparentnego funkcjonowania Uczelni.

Zgodnie z przyjętą **Strategią** na lata 2026-2030 Uczelnia dąży do zaspokojenia w swoich działaniach potrzeb i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, placówek edukacyjnych, kulturowych i administracyjnych, a także społeczności lokalnej.

https://bip.pans.krosno.pl/attachments/4389/download

Koncepcja kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jest spójna z misją oraz celami strategicznymi Uczelni. Uwzględnia ona potrzeby i oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, w szczególności podmiotów leczniczych, a także potrzeby zdrowotne społeczności lokalnej. Jej założenia koncentrują się na zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia na profilu praktycznym, przygotowaniu studentów do wykonywania zawodu pielęgniarki lub pielęgniarza oraz kształtowaniu postaw odpowiedzialności, etyki zawodowej i zaangażowania społecznego.

Na studiach pierwszego stopnia koncepcja kształcenia zakłada zdobycie przez studentów wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych do sprawowania profesjonalnej opieki pielęgniarskiej. Szczególne znaczenie ma rozwijanie umiejętności praktycznych poprzez zajęcia w warunkach symulowanych oraz praktyki zawodowe realizowane w podmiotach leczniczych. Takie podejście odpowiada misji Uczelni w zakresie przygotowania absolwentów do realizacji kariery zawodowej i odpowiedzialnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Studia drugiego stopnia umożliwiają pogłębianie wiedzy specjalistycznej, doskonalenie umiejętności podejmowania decyzji zawodowych, rozwijanie kompetencji w zakresie organizacji i zarządzania opieką pielęgniarską oraz wykorzystywania wyników badań naukowych w praktyce zawodowej. Kształcenie sprzyja również rozwijaniu samodzielności, kreatywności i gotowości do ustawicznego doskonalenia zawodowego, co pozostaje zgodne z założeniami strategicznymi Uczelni.

Misja kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo,* zaakceptowana przez Dyrektora Instytutu Zdrowia, będąca swoistym dopełnieniem misji Uczelni, podkreśla podstawową aktywność zawodową pielęgniarki i brzmi*:* „Pielęgnowanie jest najpiękniejszą ze sztuk i wymaga rzetelnej wiedzy, umiejętności zawodowych i postawy opiekuńczej**”.** Planując cele strategiczne Uczelnia uwzględniła także potrzeby rozwojowe miasta Krosna i regionu, a także, w szerokim pojęciu, Długookresową Strategię Rozwoju Kraju – Polska 2030. Uczelnia dostosowuje swoją ofertę do zmieniających się realiów społecznych, ekonomicznych i gospodarczych oraz rynku pracy, a jednocześnie dba o zapewnienie ciągłości kształcenia na kierunkach ważnych dla rozwoju intelektualnego młodego pokolenia. W ofercie edukacyjnej Uczelni znajduje miejsce kształcenie kadry ochrony zdrowia - pielęgniarek/pielęgniarzy zgodnie z współczesnymi trendami kształcenia opartego o założenia deklaracji bolońskiej, dyrektywy UE oraz systemu Krajowych Ram Kwalifikacji. Dynamika zmian społeczno – gospodarczych spowodowała, że Uczelnia systematycznie analizuje programy studiów i dostosowuje ofertę edukacyjną do aktualnych wymagań rynku pracy oraz obowiązujących w Polsce i Unii Europejskiej regulacji prawnych. Wzrastające potrzeby w zakresie usług pielęgnacyjnych, terapeutycznych i diagnostycznych, wynikających między innymi ze starzenia się społeczeństwa, uzasadnia potrzebę kształcenia kadry pielęgniarskiej, która w krośnieńskiej Uczelni ma ponad 20 letnią tradycję. **Analizując wyniki pozyskane z Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Krośnie** (na dzień 23.10.2026r.) stwierdzamy, że średni wiek pielęgniarek wynosi 53,01 lat (5624 zarejestrowane osoby). Najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale 55-59 lat (824 osoby), w okresie od 22 października 2023 do 22 października 2026r. ustawowy wiek emerytalny osiągnęło 407 pielęgniarek, w tym okresie wydano 321 praw wykonywania zawodu pielęgniarki. W okresie od 23 października 2026r. do 22 października 2029r. ustawowy wiek emerytalny osiągnie 468 pielęgniarek
Rozpoczęcie od roku akademickiego 2020/2021 kształcenia na drugim stopniu na kierunku Pielęgniarstwo stanowiło także odpowiedź na zapotrzebowanie społeczno-gospodarcze regionu na wyspecjalizowaną kadrę posiadającą kwalifikacje do świadczenia usług w zakresie ochrony zdrowia.
Prowadzenie kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo wpisało się także w Strategię rozwoju województwa - Podkarpackie 2030. Podkarpacie jest liderem nie tylko wśród regionów Polski Wschodniej, ale także w skali ogólnokrajowej w zakresie dostępu mieszkańców do pielęgniarek i położnych - 98 pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców.
Uczelnia dąży do przekazania studentom aktualnej wiedzy, kształcenia umiejętności oraz kompetencji społecznych. Programy studiów dostosowanie do dynamicznie zmieniających się kompetencji i samodzielności pielęgniarki i zakładają przygotowanie kadry pielęgniarek i pielęgniarzy o wysokich kwalifikacjach posiadających teoretyczne i praktyczne przygotowanie.

Koncepcja kształcenia uwzględnia również oczekiwania wobec kandydatów na studia. Kandydaci na studia pierwszego stopnia powinni posiadać przygotowanie z zakresu nauk biologicznych oraz predyspozycje do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. Kompetencje w szczególności odpowiedzialność, komunikatywność, umiejętność pracy w zespole oraz gotowość do pracy z pacjentem są wymagane ale są także rozwijane w toku studiów.

Od kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo oczekuje się posiadania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo oraz przygotowania zawodowego umożliwiającego dalsze pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności pielęgniarskich. Kandydat powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce zawodowej, a także świadomość odpowiedzialności związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki lub pielęgniarza. Oczekuje się również gotowości do rozwijania kompetencji zawodowych, samodzielnego poszerzania wiedzy oraz korzystania z aktualnych osiągnięć naukowych.

Istotne zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu są także umiejętności komunikacyjne, zdolność współpracy w zespole terapeutycznym, poszanowanie praw i godności pacjenta, przestrzeganie zasad etyki zawodowej oraz otwartość na nowe rozwiązania w opiece zdrowotnej. Kandydat powinien wykazywać motywację do podejmowania wyzwań zawodowych, rozwijania umiejętności analitycznych i badawczych oraz doskonalenia jakości świadczonej opieki pielęgniarskiej.

Na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego i drugiego stopnia) nie przewiduje się wyodrębnionych specjalności. Wynika to z regulowanego charakteru zawodu oraz obowiązującego jednolitego standardu kształcenia, który określa zakres kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki.

2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

Kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo uwzględnia potrzeby i oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, w szczególności podmiotów leczniczych, a także potrzeby zdrowotne społeczności lokalnej. Jej założenia koncentrują się na zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia na profilu praktycznym, przygotowaniu studentów do wykonywania zawodu pielęgniarki lub pielęgniarza oraz kształtowaniu postaw odpowiedzialności, etyki zawodowej i zaangażowania społecznego. Istotnym elementem realizacji koncepcji kształcenia jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z podmiotami leczniczymi. Pozwala ona dostosowywać program studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy, oczekiwań pracodawców oraz zmieniających się potrzeb zdrowotnych społeczeństwa. Współpraca ta wspiera rozwój dydaktyki w sferze praktycznej i umożliwia studentom zdobywanie doświadczenia zawodowego w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyczny profil kształcenia zakłada „upraktycznienie" programów studiów poprzez uwzględnienie odpowiednich treści programowych, jak i form kształcenia. Kształcenie odbywa się w różnych, dostosowanych do potrzeb formach studiów (wykłady, seminaria, ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe) w oparciu o kadrę specjalistów posiadających doświadczenia praktyczne we współpracy z podmiotami leczniczymi. Kształtowanie umiejętności praktycznych studentów w oparciu o zastosowanie metody symulacji ma na celu opanowanie przez studentów efektów uczenia się, dotyczących praktycznych umiejętności z poszczególnych modułów/ przedmiotów a w konsekwencji lepsze przygotowanie praktyczne do wykonywania zawodu pielęgniarskiego. Włączenie zajęć prowadzonych w CSM do programu studiów ma na celu zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej dedykowanej studentom poprzez podniesienie jakości nauczania praktycznego przez wyszkoloną kadrę z wykorzystaniem wzorców krajowych i międzynarodowych zdobytych podczas szkoleń. Program studiów uwzględnia również przygotowanie do pracy w zespole interprofesjonalnym oraz współpracy z przedstawicielami innych zawodów medycznych, co odzwierciedla rzeczywiste uwarunkowania funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. W ramach kształcenia, w bloku B. Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie realizowany jest przedmiot

„Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym". Realizacja przedmiotu w roku akademickim 2026/2027 obejmuje zajęcia prowadzone w warunkach symulowanych, z udziałem studentów dwóch kierunków studiów objętych standardami kształcenia, tj.: pielęgniarstwa i położnictwa. Od roku akademickiego 2027/2028 zajęcia będą prowadzone z udziałem studentów trzech kierunków studiów objętych standardami kształcenia, tj.: pielęgniarstwa, położnictwa i ratownictwa medycznego. Już w tym roku akademickim (*w październiku*) przeprowadzono pilotażowo zajęcia w połączeniu z kierunkiem Ratownictwo medyczne, które oceniamy pozytywnie, ponieważ zajęcia te sprzyjają rozwijaniu interdyscyplinarności, integracji wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin oraz współpracy między kierunkowej. W związku z pozytywną oceną pilotażu planujemy kontynuację tych zajęć w kolejnym roku akademickim.
Ćwiczenia warsztatowe realizowane metodą symulacji medycznej ukierunkowane są na: kształtowanie i stosowanie zasad prawidłowej komunikacji w zespole interprofesjonalnym, organizację pracy własnej i zespołu, motywację do efektywnej pracy, komunikowanie się z pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia, o odmiennej orientacji kulturowej i seksualnej, niedowidzącym , niewidzącym, niedosłyszącym, niesłyszącym. Efekty uczenia się są weryfikowane m.in. poprzez aktywny udział w ćwiczeniach – realizację zadań dydaktycznych w parach i grupach, udział w dyskusji, zaliczenie studium przypadku (projekt, zadanie dydaktyczne) oraz test wiedzy.
Kształcenie obejmuje także rozwijanie kompetencji w zakresie komunikacji z pacjentem i jego rodziną, prowadzenia edukacji zdrowotnej oraz podejmowania działań w sytuacjach nagłych i stanach zagrożenia życia. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej przejawia się również w dostosowaniu treści programowych do aktualnych potrzeb systemu ochrony zdrowia, w tym rosnącego zapotrzebowania na świadczenia pielęgniarskie wynikającego ze zmian demograficznych, w starzenia się społeczeństwa oraz zwiększonej liczby pacjentów wymagających opieki długoterminowej. Program studiów przygotowuje absolwentów do funkcjonowania w warunkach zmieniających się potrzeb zdrowotnych populacji oraz do podejmowania działań ukierunkowanych na promocję zdrowia i profilaktykę chorób. Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w podmiotach leczniczych stanowi istotny element powiązania procesu kształcenia z rzeczywistym środowiskiem pracy. Współpraca z podmiotami leczniczymi umożliwia studentom zdobywanie doświadczenia zawodowego oraz poznanie specyfiki pracy w różnych obszarach działalności zawodowej pielęgniarki.

3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Koncepcja kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo jest ukierunkowana na potrzeby rynku pracy, oczekiwania pracodawców oraz potrzeby zdrowotne społeczeństwa. Łączy przygotowanie praktyczne z rozwojem wiedzy i kompetencji społecznych, wspierając zatrudnialność absolwentów, jakość opieki nad pacjentem oraz realizację misji Uczelni w zakresie kształcenia odpowiadającego na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja kształcenia odpowiada także na potrzeby społeczności lokalnej i regionalnej poprzez przygotowanie absolwentów do podejmowania działań z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki chorób, edukacji pacjentów i ich rodzin oraz wspierania osób wymagających długotrwałej opieki. Tym samym kierunek Pielęgniarstwo przyczynia się do rozwoju regionalnego rynku pracy i wzmacniania potencjału kadrowego systemu ochrony zdrowia.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi umożliwia opracowanie koncepcji kształcenia oraz jej doskonalenie uwzględniając najnowsze osiągnięcia teorii i praktyki pielęgniarskiej. Uczelnia opracowując koncepcję kształcenia konsultuje ją z przedstawicielami podmiotów leczniczych, z którymi współpracuje w ramach realizacji kształcenia praktycznego, z **Radą Programową**, działającą w Zakładzie Pielęgniarstwa czy **Kolegium Instytutu Zdrowia**. Konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym służą gromadzeniu informacji użytecznych dla zapewniania jakości kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo, dzięki którym możliwe jest zapewnienie studentom lepszego praktycznego przygotowania zawodowego (ustalenie programu kształcenia

praktycznego i nadzór nad jego realizacją), ocena oraz analiza programów studiów z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy, dbałość o właściwą realizację i wysoki poziom procesu kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (wymiana poglądów i doświadczeń), dyskusja nad realizacją kształcenia praktycznego metodą symulacji medycznej, analiza sytuacji zawodowej absolwentów kierunku Pielęgniarstwo, pomoc w wyborze tematów prac dyplomowych zgodnych z kierunkiem studiów oraz dostosowania ofert edukacyjnych do potrzeb rynku pracy. Ponadto doskonaląc program studiów uwzględnia się opinie i sugestie płynące od studentów i absolwentów, a także wnioski płynące z monitoringu karier absolwentów. Zasady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu oraz doskonaleniu programu studiów reguluje ogólnouczelniana procedura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, dotycząca współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U.8-wspolpracy-z-otoczeniem-spol.-gosp.-wydanie-5-1.pdf
Kierownik zakładu w porozumieniu z koordynatorem kierunkowym ds. ZJK opracowuje wnioski z konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym i zalecenia a także w porozumieniu z nauczycielami zatrudnionymi w zakładzie, na podstawie wniosków i zaleceń opracowuje projekt zmian w programie studiów. Zalecenia po konsultacjach mogą być zrealizowane również w formie działań doskonalących wg odrębnej procedury WSZJK-U/7. Kierownik zakładu w sprawozdaniu rocznym z realizacji efektów uczenia się przedstawia wnioski ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które przekazuje UKZJK. Na posiedzeniach Rady Programowej oraz posiedzeniu Kolegium Instytutu analizuje się projekt programu studiów oraz proponowane zmiany.

Sprawozdania z posiedzeń Rady Programowej i Kolegium Instytutu do wglądu w Uczelni.

4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwent kierunku *Pielęgniarstwo, studiów pierwszego stopnia,* posiada wiedzę ogólną z obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz wiedzę szczegółową z zakresu pielęgniarstwa.
Absolwent potrafi: udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych; rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarskiej; organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad osobą chorą, niepełnosprawną i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej; udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa; decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych; współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych; przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich; przeprowadzić badanie kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych; wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca oraz rozpoznać cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia; wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku tego badania u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia; udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej; usunąć szwy i pielęgnować ranę, w tym założyć i zmienić opatrunek; przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie; wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich; komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z osobami wykonującymi

inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole; dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy; organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach pielęgniarskich i zespołach interprofesjonalnych; stosować myślenie krytyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki. Absolwent jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu oraz do pracy w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w tym w: szpitalach, zakładach podstawowej opieki zdrowotnej, hospicjach, jednostkach systemu ratownictwa medycznego, sanatoriach oraz domach opieki społecznej.

Absolwent kierunku *Pielęgniarstwo, studiów drugiego stopnia* posiada wyspecjalizowaną wiedzę oraz umiejętności w zakresie pielęgniarstwa oraz pokrewnych nauk medycznych.
Absolwent potrafi: rozwiązywać problemy zawodowe powstające w ramach wykonywania zawodu pielęgniarki, w szczególności związane z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych, wynikających ze specyfiki zadań zawodowych i warunków ich realizacji; stosować odpowiednie przepisy prawa podczas wykonywania praktyki zawodowej pielęgniarki; opracowywać założenia polityki kadrowej odpowiednie do zapotrzebowania pacjentów na opiekę pielęgniarską; stosować metody oraz techniki organizacji i zarządzania w analizowaniu i rozwiązywaniu problemów organizacyjnych oraz usprawnianiu wykonywania praktyki zawodowej pielęgniarki; organizować i nadzorować pracę zespołów pielęgniarek, położnych lub personelu pomocniczego; dobierać i zlecać badania diagnostyczne w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz interpretować ich wyniki;
opracować program edukacji terapeutycznej pacjenta z chorobą przewlekłą, prowadzić tę edukację i dokonać ewaluacji tego programu; samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne związane z profilaktyką i opieką nad pacjentem z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP), w warunkach opieki stacjonarnej i domowej; samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad pacjentem leczonym hemodializą, dializą otrzewnową i technikami pokrewnymi; samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad pacjentem z przetoką jelitową (kolostomią, ileostomią) i przetoką moczową; samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad dorosłym i dzieckiem z zastosowanym żywieniem dojelitowym i pozajelitowym; prowadzić edukację terapeutyczną w celu poprawy jakości życia pacjenta z chorobą przewlekłą (cukrzycą, POChP lub chorobą układu krążenia); sprawować kompleksową opiekę nad pacjentem z cukrzycą stosującym terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny oraz realizować zadania edukatora do spraw diabetologii; samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad pacjentem z raną odleżynową, owrzodzeniem nowotworowym, oparzeniem, odmrożeniem, raną urazową powierzchowną, owrzodzeniem kończyn dolnych i stopą cukrzycową oraz pielęgnować ranę metodami zachowawczymi i zabiegowymi, w tym usuwać martwicę z rany; realizować specjalistyczne świadczenia zdrowotne w zakresie kompresjoterapii profilaktycznej i leczniczej w chorobach układu żylnego i limfatycznego; samodzielnie realizować specjalistyczne świadczenia zdrowotne z zakresu terapii bólu ostrego i przewlekłego; samodzielnie lub we współpracy z innymi członkami zespołu terapeutycznego udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi; koordynować opiekę zdrowotną nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia oraz realizować kompleksowe świadczenia pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej; samodzielnie ordynować leki, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie recepty lub zlecenia w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki; samodzielnie udzielać porad zdrowotnych w zakresie uprawnień zawodowych pielęgniarki; określać standardy opieki pielęgniarskiej oraz wdrażać je do praktyki pielęgniarskiej; komunikować się z pacjentem, uwzględniając uwarunkowania kulturowe i religijne; prowadzić badania naukowe i upowszechniać ich wyniki; wykorzystywać wyniki badań naukowych i światowy dorobek pielęgniarstwa w planowaniu opieki nad pacjentami i dla rozwoju praktyki pielęgniarskiej; udzielać pacjentom informacji w zakresie dostępu do poszczególnych rodzajów świadczeń zdrowotnych i kierować do realizacji świadczeń w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki; wykorzystywać nowoczesne metody nauczania i ewaluacji stosowane w kształceniu na studiach przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształceniu podyplomowym pielęgniarek. Absolwent studiów

drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo jest również przygotowany aby podjąć studia trzeciego stopnia.
Możliwości zatrudnienia absolwenta Uczelni wynikają z Ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 r. z późn.zm. (Dz. U. 2016 poz. 1251).

Absolwenci kierunku Pielęgniarstwo mają możliwość zatrudnienia: w podmiotach leczniczych na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej, w podmiotach zobowiązanych do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych lub urzędach te podmioty obsługujących, w ramach którego wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej, w organach administracji publicznej, których zakres działania obejmuje nadzór nad ochroną zdrowia, pełnienie służby na stanowiskach służbowych w Inspektoracie Wojskowej Służby Zdrowia i innych jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, na których wykonuje się czynności związane z ochroną zdrowia i opieką zdrowotną, na stanowiskach służbowych w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej i innych stanowiskach Służby Więziennej, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem i nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej przez podmiot leczniczy dla osób pozbawionych wolności, w domach pomocy społecznej określonych w przepisach o pomocy społecznej, z uwzględnieniem uprawnień zawodowych pielęgniarki określonych w ustawie, na stanowisku pielęgniarki w żłobku lub klubie dziecięcym.

5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystanych wzorców krajowych lub międzynarodowych

Koncepcja kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, wyróżnia się praktycznym ukierunkowaniem procesu dydaktycznego, dostosowaniem treści kształcenia do aktualnych potrzeb systemu ochrony zdrowia oraz przygotowaniem absolwentów do profesjonalnego i odpowiedzialnego wykonywania zawodu. Istotnym założeniem jest łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi, rozwijanie kompetencji społecznych oraz kształtowanie postaw zgodnych z zasadami etyki zawodowej.

Do najważniejszych cech wyróżniających koncepcję kształcenia należą:

- Praktyczny charakter kształcenia – realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w warunkach umożliwiających zdobywanie doświadczenia w opiece nad pacjentem
- Kompleksowe przygotowanie zawodowe – rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do sprawowania opieki nad pacjentami w różnym wieku i stanie zdrowia
- Indywidualizacja opieki – kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb pacjenta oraz planowania i oceny działań pielęgniarskich z uwzględnieniem jego sytuacji zdrowotnej i psychospołecznej
- Rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności zawodowej – przygotowanie do podejmowania decyzji w granicach kompetencji zawodowych oraz współpracy z zespołem terapeutycznym
- Wykorzystanie aktualnej wiedzy naukowej – rozwijanie umiejętności korzystania z wyników badań i zasad praktyki opartej na dowodach naukowych (Evidence-Based Practice, EBP)
- Przygotowanie do ustawicznego rozwoju zawodowego – kształtowanie postawy gotowości do doskonalenia kwalifikacji i dostosowywania się do zmian w systemie ochrony zdrowia
- Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym – uwzględnianie potrzeb podmiotów leczniczych i lokalnego rynku pracy w doskonaleniu procesu kształcenia

W zakresie wzorców krajowych koncepcja kształcenia uwzględnia obowiązujące w Polsce standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki i pielęgniarza, wymagania dotyczące kwalifikacji zawodowych oraz zasady organizacji kształcenia na studiach o profilu

praktycznym. Istotnym punktem odniesienia są również doświadczenia innych polskich uczelni prowadzących kształcenie na kierunku pielęgniarstwo oraz dobre praktyki w zakresie organizacji zajęć praktycznych i współpracy z podmiotami leczniczymi.

W wymiarze międzynarodowym koncepcja kształcenia odwołuje się do europejskich standardów przygotowania zawodowego pielęgniarek i pielęgniarzy, w szczególności do wymagań określonych w dyrektywie 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, z późniejszymi zmianami.

W koncepcji kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jako międzynarodowy wzorzec dobrej praktyki można wskazać:

- **INACSL Healthcare Simulation Standards of Best Practice**
- **Society for Simulation in Healthcare (SSH)**

Standardy te wspierają projektowanie, prowadzenie i ocenę zajęć symulacyjnych oraz doskonalenie jakości kształcenia w zawodach medycznych. Ich aktualizowana edycja obejmuje m.in. zasady przygotowania uczestników, projektowania scenariuszy, prowadzenia symulacji, debriefingu i oceny efektów uczenia się.

6. **Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku**

Studia pierwszego stopnia

Powiązanie efektów uczenia się z koncepcją kształcenia, poziomem oraz profilem praktycznym studiów

Efekty uczenia się określone dla kierunku pielęgniarstwo zostały opracowane zgodnie ze standardem kształcenia dla zawodu pielęgniarki oraz przyporządkowane do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Ich konstrukcja pozostaje w bezpośrednim związku z przyjętą koncepcją kształcenia o profilu praktycznym, ukierunkowaną na przygotowanie absolwenta do samodzielnego i odpowiedzialnego wykonywania zawodu pielęgniarki. Jednocześnie efekty te pozostają spójne z przyporządkowaniem kierunku do dyscypliny nauki medyczne i nauki o zdrowiu wykorzystując aktualny stan wiedzy medycznej, pielęgniarskiej i interdyscyplinarnej oraz jej praktyczne zastosowanie w opiece nad pacjentem.

Przyjęta koncepcja kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo zakłada połączenie kształcenia teoretycznego z kształceniem praktycznym, realizowanym zarówno w warunkach symulowanych oraz w środowisku naturalnym. Koncepcja ta zakłada rozwijanie umiejętności klinicznych oraz kształtowanie postaw opartych na szacunku dla godności człowieka, odpowiedzialności i profesjonalizmie, którego celem jest przygotowanie absolwenta do samodzielnego wykonywania zawodu pielęgniarki lub pielęgniarza.

Efekty związane z naukami przedklinicznymi: znajomość anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii i mikrobiologii, rozumienie zaburzeń homeostazy i ich konsekwencji klinicznych, interpretacja wyników badań diagnostycznych i laboratoryjnych, wykorzystanie wiedzy o procesach chorobowych w planowaniu opieki. Absolwent nie tylko wykonuje określone czynności zawodowe, ale rozumie ich podstawy biologiczne i kliniczne, co jest niezbędne dla prawidłowej oceny stanu pacjenta oraz podejmowania adekwatnych interwencji pielęgniarskich.

Efekty odnoszące się do rozpoznawania problemów zdrowotnych pacjenta oraz planowania, realizowania i oceny procesu pielęgnowania.

Jest to najważniejszy obszar kompetencji zawodowych pielęgniarki, bezpośrednio związany z koncepcją kształcenia ukierunkowaną na samodzielne sprawowanie opieki. Obejmuje on m.in.:

gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów i badania fizykalnego, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celów opieki i planowanie interwencji, planowania działań i interwencji oraz ocenę ich skuteczności, realizację i ewaluację procesu pielęgnowania, dokumentowanie uzyskanych danych i podejmowanych działań.

Efekty te odpowiadają rzeczywistemu przebiegowi pracy pielęgniarki w opiece szpitalnej, ambulatoryjnej, środowiskowej i długoterminowej i są w bezpośrednim związku z praktyką zawodową.

Efekty dotyczące wykonywania procedur pielęgniarskich i świadczeń zdrowotnych

Efekty uczenia się związane z realizacją świadczeń zdrowotnych, do których pielęgniarka jest przygotowywana i uprawniona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jest to obszar szczególnie istotny z punktu widzenia profilu praktycznego studiów oraz oczekiwań rynku pracy. Są to efekty związane z wykonywaniem procedur pielęgniarskich i wybranych procedur medycznych, podawaniem leków różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi, wykonywaniem EKG, spirometrii, prowadzenie opieki nad raną, dostępami naczyniowymi, cewnikami i przetokami, realizację świadczeń w podstawowej opiece zdrowotnej, opiece specjalistycznej i długoterminowej, wystawianie recept i skierowań w zakresie określonym przepisami prawa.

Efekty uczenia się są związane z zadaniami wykonywanymi przez pielęgniarki w codziennej praktyce.

Efekty dotyczące działania w stanach nagłych i zagrożenia życia

Efekty uczenia się związane są z rozpoznawaniem stanów nagłych, reagowaniem w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz podejmowaniem działań ratunkowych. Obszar ten odpowiada wymaganiom praktyki klinicznej.

Obejmują one: udzielanie pierwszej pomocy, stosowanie algorytmów BLS i ALS, podejmowanie działań w stanach nagłych, rozpoznawanie zagrożeń klinicznych, współdziałanie w zespole terapeutycznym w warunkach nagłych i krytycznych. Efekty te pozostają w bezpośrednim związku z aktualnym stanem praktyki zawodowej oraz oczekiwaniami pracodawców wobec absolwentów kierunków medycznych.

Efekty dotyczące komunikacji interpersonalnej, **edukacji zdrowotnej i współpracy zespołowej**

Praktyka pielęgniarska wymaga zdolności do prowadzenia skutecznej komunikacji z pacjentem, jego rodziną i zespołem terapeutycznym. Obszar ten obejmuje: komunikację terapeutyczną z pacjentem i jego rodziną, współpracę w zespole interdyscyplinarnym, prowadzenie edukacji zdrowotnej, wspieranie pacjenta w zakresie samopielęgnacji i samokontroli, rozwiązywanie problemów i sytuacji trudnych w relacjach zawodowych.

Efekty te pozostają ściśle związane z aktualnymi potrzebami rynku pracy, pracodawcy oczekują od absolwentów kultury komunikacji, umiejętności współpracy i profesjonalnych postaw wobec pacjenta.

Efekty dotyczące etyki, prawa i odpowiedzialności zawodowej

Dotyczą one znajomości podstaw prawnych wykonywania zawodu, jak i gotowości do podejmowania działań zgodnych z normami etycznymi i odpowiedzialnością zawodową. Obszar ten obejmuje: znajomość praw pacjenta, znajomość zasad wykonywania zawodu pielęgniarki, rozumienie odpowiedzialności zawodowej, cywilnej i karnej, respektowanie godności, autonomii i bezpieczeństwa pacjenta, podejmowanie decyzji z uwzględnieniem aspektów etycznych, prawnych i społecznych. Jest to obszar szczególnie istotny dla jakości świadczeń zdrowotnych i bezpieczeństwa pacjenta, a zarazem dla właściwego funkcjonowania absolwenta w środowisku zawodowym.

Efekty dotyczące jakości opieki, organizacji pracy i rozwoju zawodowego

Obecnie od pielęgniarek oczekuje się nie tylko wykonywania świadczeń, ale także świadomego uczestnictwa w organizacji procesu opieki. Obejmują one: analizę jakości opieki pielęgniarskiej, organizację pracy własnej i współpracę z personelem, nadzór nad realizacją zadań w zespole, wykorzystanie systemów informacji medycznej i dokumentacji elektronicznej, planowanie rozwoju zawodowego i gotowość do kształcenia ustawicznego.

Obecnie podmioty lecznicze oczekują od absolwentów nie tylko przygotowania klinicznego, ale także dojrzałości organizacyjnej, umiejętności pracy zespołowej oraz gotowości do rozwoju kompetencji.

Efekty dotyczące wykorzystania aktualnej wiedzy naukowej i praktyki opartej na dowodach naukowych

Ważnym elementem kształcenia jest wykorzystywania aktualnych standardów postępowania, jak i rozwijania umiejętności krytycznej analizy informacji medycznych. Obszar ten obejmuje: korzystanie z aktualnej wiedzy naukowej w planowaniu i realizacji opieki, krytyczną analizę wyników badań

naukowych, stosowanie zasad evidence-based medicine i evidence-based nursing, gotowość do aktualizowania wiedzy w związku z rozwojem nauki i praktyki klinicznej.
Efekty uczenia się przygotowują absolwenta do funkcjonowania w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia, opartym na jakości, bezpieczeństwie i aktualnych danych naukowych.

Realizacja przyjętych efektów uczenia się umożliwia studentom zdobycie kompetencji niezbędnych do sprawowania opieki nad pacjentami w różnych okresach życia i stanach zdrowia, zarówno w warunkach szpitalnych, jak i pozaszpitalnych. Szczególny nacisk położony jest na rozwijanie umiejętności praktycznych, komunikacji terapeutycznej, edukacji zdrowotnej, współpracy w zespole interdyscyplinarnym oraz przestrzegania praw pacjenta.

Koncepcja kształcenia uwzględnia również potrzebę przygotowania absolwentów do ustawicznego doskonalenia zawodowego, korzystania z aktualnych źródeł wiedzy i dostosowywania działań pielęgniarskich do zmieniających się potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.

Związek efektów uczenia się z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w dyscyplinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu

Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają aktualny stan wiedzy w zakresie nauk medycznych albo nauk o zdrowiu, stanowiących dyscyplinę wiodącą kierunku. Integrują wiedzę z podstawowych nauk medycznych, nauk klinicznych, nauk społecznych oraz nauk związanych bezpośrednio z pielęgniarstwem.
Ich realizacja umożliwia studentom poznanie i zastosowanie aktualnych zasad postępowania pielęgniarskiego, standardów bezpieczeństwa, metod zapobiegania zakażeniom oraz zasad farmakoterapii i monitorowania stanu pacjenta. Istotne znaczenie ma również rozwijanie umiejętności korzystania z aktualnej literatury fachowej, wytycznych klinicznych i rekomendacji dotyczących opieki.
Powiązanie efektów z aktualną wiedzą naukową realizowane jest poprzez:

- wykorzystanie aktualnych podręczników, publikacji naukowych, wytycznych i standardów postępowania;
- prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w Centrum Symulacji Medycznej;
- realizację praktyk zawodowych w podmiotach leczniczych;
- analizę przypadków klinicznych i ocenę potrzeb zdrowotnych pacjentów;
- kształtowanie umiejętności krytycznej oceny informacji oraz wykorzystywania wiedzy w rozwiązywaniu problemów zawodowych.

Przyjęte rozwiązania pozwalają na powiązanie procesu kształcenia z rozwojem współczesnej praktyki pielęgniarskiej i przygotowanie studentów do świadczenia opieki zgodnej z aktualnymi standardami zawodowymi.

Związek efektów uczenia się ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają wymaganiom stawianym współczesnym pielęgniarkom i pielęgniarzom oraz uwzględniają potrzeby podmiotów leczniczych i innych jednostek realizujących świadczenia zdrowotne. Absolwent studiów pierwszego stopnia uzyskuje przygotowanie do wykonywania zawodu pielęgniarki lub pielęgniarza, w tym do sprawowania opieki pielęgniarskiej, realizowania działań profilaktycznych i edukacyjnych, współpracy z zespołem terapeutycznym oraz prowadzenia dokumentacji związanej z udzielanymi świadczeniami.

Studia drugiego stopnia

Powiązanie efektów uczenia się z koncepcją kształcenia, poziomem oraz profilem praktycznym studiów

Efekty uczenia się określone dla kierunku Pielęgniarstwo zostały opracowane zgodnie ze standardem kształcenia dla zawodu pielęgniarki oraz przyporządkowane do poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Ich konstrukcja pozostaje w bezpośrednim związku z przyjętą koncepcją kształcenia o profilu praktycznym, ukierunkowaną na pogłębianie i poszerzanie wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych do samodzielnego, odpowiedzialnego i profesjonalnego wykonywania zawodu pielęgniarki lub pielęgniarza.
Efekty uczenia się obejmują trzy podstawowe kategorie: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Ich zakres odpowiada potrzebie przygotowania absolwenta do podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych decyzji zawodowych, doskonalenia jakości opieki oraz rozwijania praktyki pielęgniarskiej.

Efekty w zakresie wiedzy

Obszar ten obejmuje wiedzę z zakresu pielęgniarstw, nauk medycznych i nauk o zdrowiu; współczesne koncepcje opieki, metody oceny stanu pacjenta, zasady zarządzania jakością i bezpieczeństwem oraz uwarunkowania prawne, etyczne i organizacyjne wykonywania zawodu.

Efekty w zakresie umiejętności

Efekty w zakresie umiejętności klinicznych. Obejmują analizę złożonych problemów zdrowotnych, planowanie, realizację i ocenę opieki pielęgniarskiej, wdrażanie aktualnych standardów postępowania oraz podejmowania decyzji zawodowych z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb pacjenta.
Umiejętności badawcze. Obejmują wyszukiwanie, krytyczną ocenę i wykorzystywanie wyników badań naukowych, stosowanie zasad praktyki opartej na dowodach naukowych oraz uczestniczenie w badaniach służących rozwojowi pielęgniarstwa.
Zarządzanie i organizacja opieki. Obejmują i organizację i nadzorowanie opieki pielęgniarskiej, koordynowanie pracy zespołu, ocenę jakości świadczeń oraz wykorzystywanie narzędzi zarządzania w podmiotach leczniczych.
Edukacja i komunikacja. Obejmują prowadzenie edukacji zdrowotnej pacjentów i ich rodzin, wspieranie procesu terapeutycznego oraz współpracę z przedstawicielami innych zawodów medycznych.

Efekty w zakresie kompetencji społeczne

Obejmują one: gotowość do ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane świadczenia, przestrzegania zasad etyki zawodowej, respektowania praw pacjenta, pracy własnej oraz podejmowania działań na rzecz rozwoju jakości opieki pielęgniarskiej. Kierunkowe efekty uczenia się są spójne z koncepcją kształcenia ukierunkowaną na przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry pielęgniarskiej, zdolnej do świadczenia profesjonalnej opieki, podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach klinicznych oraz aktywnego uczestnictwa w rozwoju systemu ochrony zdrowia. Koncepcja kształcenia zakłada integrację wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi, rozwijanie samodzielności zawodowej, kształtowanie postaw etycznych oraz przygotowanie do pełnienia funkcji związanych z zarządzaniem, edukacją zdrowotną i działalnością naukową. Szczególne znaczenie ma rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów klinicznych i wykorzystywania aktualnych dowodów naukowych w codziennej praktyce.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia kierunku Pielęgniarstwo są spójne z koncepcją kształcenia oraz uwzględniają wymagania właściwe dla przyjętego profilu studiów.

<u>Związek efektów uczenia się z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w dyscyplinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu</u>

Konstrukcja efektów uczenia się odzwierciedla aktualny stan wiedzy w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu (jako dyscypliny wiodącej) , a także możliwości praktycznego wykorzystania tej wiedzy w działalności zawodowej pielęgniarek i pielęgniarzy. Efekty obejmują pogłębioną wiedzę specjalistyczną, umiejętność rozwiązywania złożonych problemów klinicznych, wykorzystywania dowodów naukowych, organizowania i nadzorowania opieki, prowadzenia edukacji zdrowotnej oraz odpowiedzialnego wykonywania zadań zawodowych. Ich realizacja sprzyja przygotowaniu

absolwentów do odpowiadania na potrzeby pacjentów, pracodawców i współczesnego systemu ochrony zdrowia, a także do ustawicznego rozwoju zawodowego.

Efekty uczenia się uwzględniają współczesny rozwój nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w szczególności w zakresie:

- rozwoju zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej oraz samodzielności zawodowej;
- stosowania aktualnych wytycznych klinicznych, standardów i procedur opieki;
- wykorzystywania medycyny opartej na dowodach naukowych (EBM) oraz praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach (EBN);
- poprawy bezpieczeństwa pacjenta, zapobiegania zdarzeniom niepożądanym i zarządzania jakością;
- rozwoju opieki koordynowanej, profilaktyki, promocji zdrowia i edukacji pacjenta;
- wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w dokumentowaniu i organizowaniu opieki;
- prowadzenia badań naukowych, analizy danych oraz wdrażania wyników badań do praktyki zawodowej.

Powiązanie efektów uczenia się z aktualnym stanem wiedzy realizowane jest poprzez dobór treści programowych, wykorzystanie aktualnej literatury naukowej, analizę przypadków klinicznych, pracę z wytycznymi oraz weryfikację umiejętności w warunkach symulowanych i klinicznych. Standard kształcenia przewiduje m.in. analizę artykułów naukowych, ocenę wytycznych i zaleceń oraz praktyczną weryfikację umiejętności metodą OSCE.

Związek efektów uczenia się ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Efekty uczenia się odpowiadają aktualnym potrzebom podmiotów leczniczych oraz wyzwaniom współczesnego systemu ochrony zdrowia. Uwzględniają rosnące znaczenie kompleksowej opieki nad pacjentami z wielochorobowością, osobami starszymi i przewlekle chorymi, a także potrzebę zapewnienia ciągłości, dostępności i bezpieczeństwa świadczeń. Osiągnięcie zakładanych efektów zwiększa przygotowanie absolwentów do pracy w zróżnicowanych środowiskach opieki zdrowotnej, podejmowania zadań wymagających zaawansowanej wiedzy oraz rozwoju zawodowego. Efekty związane z zarządzaniem, badaniami naukowymi, organizacją opieki i rozwiązywaniem problemów zawodowych znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w wymaganiach dotyczących kwalifikacji magistra pielęgniarstwa.

Spełnienie wymagań standardu kształcenia

Kształcenie na kierunku pielęgniarstwo w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie realizowane jest z pełnym uwzględnieniem wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia dla zawodu pielęgniarki, wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zgodność efektów uczenia się ze standardem kształcenia

Efekty uczenia się przypisane do programu studiów odpowiadają efektom określonym w obowiązującym standardzie kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych *(standard z 2019 i 2024 roku).*

Kompletność realizacji wymagań standardu

Program studiów obejmuje wszystkie wymagane grupy zajęć oraz przypisane im efekty uczenia się . Efekty uczenia się zostały powiązane z treściami programowymi, metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji. Ich weryfikacja odbywa się z wykorzystaniem zróżnicowanych metod oceny, adekwatnych do ich charakteru, obejmujących sprawdzanie wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Warunki zapewniające realizację standardu kształcenia odbywa się poprzez dobór kadry dydaktycznej spełniającej wymagania, zapewnienie infrastruktury dydaktycznej, organizację zajęć

w grupach o liczebności dostosowanej do specyfiki kształcenia, wykorzystanie zróżnicowanych metod kształcenia.

Monitorowanie i doskonalenie zgodności ze standardem

Zgodność programu studiów z wymaganiami standardu podlega systematycznej weryfikacji w ramach prac:

- Rady Programowej
- Kolegium Instytutu
- Komisji ds. ZJK
- Analizy osiągania efektów uczenia się

Wyniki analiz stanowią podstawę do wprowadzania działań doskonaląco-naprawczych, aktualizacji programu studiów oraz jego dostosowywania do zmian przepisów prawa oraz potrzeb rynku pracy.

Dostosowanie do obowiązujących regulacji prawnych

Program studiów zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu kierunku Pielęgniarstwo został dostosowany do zmian wprowadzonych *Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1573)* oraz *Rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1514).*

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	*Uchwała nr 267/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 czerwca 2020 r.- studia drugiego stopnia* Dla dodatkowej oferty programowej, Uczelnia zaplanowała efekty uczenia się dotyczące między innymi hotriterapii i hirudoterapii. Należy podkreślić, że obie metody leczenia są niekonwencjonalne i nieuregulowane stosownymi przepisami w Polsce. Dlatego zaleca się rezygnacje z tych efektów uczenia się i usuniecie z programu i planu studiów odpowiednich przedmiotów.	Zgodnie z zaleceniami przedmiot Hortiterapia został usunięty z planu studiów. Od roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono nowy przedmiot w grupie przedmiotów do wyboru Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne. Hirudoterapia jest uznaną metodą leczenia –dlatego pozostawiono w planie studiów na podstawii opinii interesariuszy zewnętrznych, Uzasadnienie: Hirudoterapia to naturalna metoda leczenia różnych dolegliwości przy użyciu pijawek lekarskich. Jest ona zaklasyfikowana w Międzynarodowej Klasyfikacji Procedur Medycznych ICD-9 pod numerem 99 991 jako Terapia pijawkowa. Również FDA (Agencja Żywności i Leków = Food and Drug Administration) zatwierdziła pijawki jako oficjalną metodę lekarską.

2.	*Uchwała nr 267/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 czerwca 2020 r.- studia drugiego stopnia* W przedmiotach: *psychologia zdrowia*, *prawo medyczne* oraz *pielęgniarstwo wielokulturowe* zaplanowano wyłącznie wykłady. Zaliczenie przedmiotu to test, albo zaliczenie pisemne. W żadnym z tych przedmiotów nie zaplanowano metod kształcenia aktywizujących, np. projektu czy opracowania, która pozwoliłaby na uzyskanie i weryfikację uzyskania uwzględnionych w standardzie kształcenia elektów uczenia się z zakresu umiejętności przewidzianych dla tych przedmiotów. Dlatego zaleca się dostosowanie formy zajęć lub metod dydaktycznych do specyfiki efektów uczenia się przewidzianych dla tych przedmiotów	W planie studiów od roku akademickiego 2020/2021 dokonano zmian, zajęcia będą realizowane w formie wykładów i ćwiczeń : Psychologia zdrowia: 5 godz. W, 5 godz. Ćw.P, sem. 2 Prawo medyczne: 5 godz. W, 5 godz. Ćw.P, sem. 1 Pielęgniarstwo wielokulturowe: 5 godz. W, 5 godz. Ćw.P, sem. 2 Skorygowano karty przedmiotów wprowadzając metody aktywizujące, które pozwolą na uzyskanie i weryfikację elektów uczenia się z zakresu umiejętności przewidzianych dla tych przedmiotów.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1.Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia

Treści związane z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Nauczanie na kierunku Pielęgniarstwo w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie jest realizowane zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki.

Studia pierwszego stopnia

Kluczowe treści kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo* zapewniają studentom kompleksową wiedzę, umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne niezbędne do bezpiecznego i profesjonalnego

sprawowania opieki nad osobą zdrową, chorą, z niepełnosprawnością oraz osobą w stanie zagrożenia życia. Treści kształcenia łączą wiedzę z zakresu nauk o zdrowiu i nauk medycznych z jej praktycznym zastosowaniem w praktyce zawodowej pielęgniarki. Układ treści kształcenia jest sekwencyjny— od treści przedklinicznych, przez treści z nauk społecznych kolejno treści z podstawy opieki pielęgniarskiej, aż po treści z opieki specjalistycznej.

W zakresie nauk przedklinicznych treści kształcenia obejmują m.in. wiedzę i umiejętności dotyczące prawidłowej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka oraz mechanizmów prowadzących do powstawania zaburzeń i chorób. Obejmują w szczególności: anatomię, w tym budowę poszczególnych układów i narządów oraz ich wzajemne powiązania; fizjologię, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania układów i mechanizmów utrzymania homeostazy; patologię, obejmującą mechanizmy powstawania i rozwoju procesów chorobowych oraz ich wpływ na funkcjonowanie organizmu; genetykę, w tym podstawy dziedziczenia, zmienności genetycznej oraz znaczenie czynników genetycznych w zdrowiu i chorobie; biochemię i biofizykę, obejmującą podstawowe procesy metaboliczne oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu; mikrobiologię, i parazytologię, w tym charakterystykę drobnoustrojów chorobotwórczych, mechanizmy zakażeń oraz zasady zapobiegania zakażeniom; farmakologię, w tym mechanizmy działania leków, wskazania i przeciwwskazania do ich stosowania, działania niepożądane oraz zasady bezpiecznej farmakoterapii; radiologię, w tym podstawy diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej oraz zasady interpretacji wybranych wyników badań w odniesieniu do stanu zdrowia pacjenta.

W zakresie nauk społecznych i humanizmu w pielęgniarstwie treści kształcenia obejmują znajomość procesów psychicznych, psychologii zdrowia i choroby, funkcjonowania jednostki i grup społecznych, procesu wychowania i uczenia się, edukacji zdrowotnej, podstawowych przepisów dotyczących wykonywania zawodu pielęgniarki, odpowiedzialności zawodowej, czynników społecznych wpływających na zdrowie, organizację opieki zdrowotnej, komunikacji z pacjentem, rodziną, współpracy w zespole terapeutycznym.

W zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej treści kształcenia obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do sprawowania kompleksowej, bezpiecznej i zindywidualizowanej opieki nad osobą zdrową, chorą, z niepełnosprawnością oraz osobą znajdującą się w stanie zagrożenia zdrowia lub życia. W zakresie praktycznych zastosowań wiedzy szczególne znaczenie mają treści kształtujące umiejętności wykonywania procedur pielęgniarskich i świadczeń zdrowotnych tj.: zasad aseptyki, antyseptyki i profilaktyki zakażeń, przygotowywania i podawania leków różnymi drogami, wykonywania szczepień ochronnych i postępowania w przypadku NOP, oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej, planowania opieki nad pacjentem i jego rodziną, • pobierania materiału do badań, kaniulacji żył obwodowych i prowadzenia infuzji, pielęgnacji ran, przetok, stomii i cewników, monitorowania parametrów życiowych, bilansu płynów oraz stanu pacjenta, udzielania pierwszej pomocy i podejmowania działań w stanach nagłych.

W zakresie opieki specjalistycznej treści kształcenia obejmują wiedzę i umiejętności umożliwiające sprawowanie kompleksowej, specjalistycznej i zindywidualizowanej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w różnych stanach chorobowych, okresach życia oraz sytuacjach zdrowotnych. Treści te integrują wiedzę z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Treści kształcenia są ściśle powiązane z praktyką zawodową, przygotowują studentów do rozpoznawania potrzeb zdrowotnych pacjenta, interpretowania podstawowych objawów i wyników badań oraz planowania i realizowania opieki pielęgniarskiej w różnych stanach chorobowych. Najważniejszym celem jest połączenie wiedzy teoretycznej z praktyką**,** tak aby absolwent potrafił nie tylko „wiedzieć", ale również samodzielnie zastosować wiedzę w konkretnej sytuacji klinicznej**,** bezpiecznie i zgodnie z zasadami etyki oraz aktualnymi standardami opieki. Dobór tych treści odpowiada aktualnemu stanowi praktyki zawodowej i oczekiwaniom rynku pracy, ponieważ obejmuje działania wykonywane przez pielęgniarki w codziennej praktyce pielęgniarskiej.

Studia drugiego stopnia

Kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo na studiach drugiego stopnia ukierunkowane jest na pogłębianie i poszerzanie wiedzy specjalistycznej oraz rozwijanie zaawansowanych umiejętności praktycznych, analitycznych, badawczych i organizacyjnych. Jego celem jest przygotowanie absolwentów do rozwiązywania złożonych problemów związanych z opieką nad pacjentem, podejmowania decyzji zawodowych w granicach posiadanych kompetencji oraz wykorzystywania aktualnej wiedzy naukowej w doskonaleniu jakości świadczeń pielęgniarskich.

Treści kształcenia obejmują zagadnienia z zakresu nauk o zdrowiu i nauk medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej, zarządzania opieką zdrowotną, edukacji zdrowotnej, metodologii badań naukowych oraz praktyki opartej na dowodach naukowych (Evidence-Based Practice – EBP).

Praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy obejmuje w szczególności:

- Rozwiązywanie złożonych problemów klinicznych – analizowanie stanu zdrowia pacjenta, interpretowanie informacji klinicznych, identyfikowanie priorytetów opieki oraz planowanie działań pielęgniarskich adekwatnych do indywidualnych potrzeb pacjenta
- Doskonalenie jakości opieki pielęgniarskiej – ocenę skuteczności podejmowanych interwencji, analizę wyników opieki oraz wdrażanie rozwiązań służących poprawie bezpieczeństwa pacjentów.
- Wykorzystanie wyników badań naukowych w praktyce – wyszukiwanie, analizowanie i krytyczną ocenę publikacji naukowych oraz stosowanie wiarygodnych dowodów naukowych w podejmowaniu decyzji zawodowych
- Organizację i zarządzanie opieką pielęgniarską – planowanie pracy, koordynowanie działań zespołu, racjonalne wykorzystywanie zasobów oraz wspieranie rozwiązań podnoszących jakość i efektywność opieki
- Rozwijanie kompetencji edukacyjnych – planowanie i prowadzenie edukacji pacjentów, ich rodzin oraz działań wspierających promocję zdrowia i profilaktykę chorób
- Rozwijanie kompetencji badawczych – formułowanie problemów badawczych, dobór metod badawczych, analizowanie danych oraz wykorzystywanie wyników badań do doskonalenia praktyki zawodowej
- Doskonalenie komunikacji i współpracy interdyscyplinarnej – rozwiązywanie problemów w zespole terapeutycznym, podejmowanie działań w sytuacjach trudnych oraz uwzględnianie aspektów etycznych i prawnych opieki
- Wykorzystanie symulacji medycznej i nowoczesnych technologii – analizowanie złożonych sytuacji klinicznych, doskonalenie podejmowania decyzji, komunikacji i współpracy zespołowej oraz ocena skuteczności działań w warunkach symulowanych

Istotnym elementem kształcenia na studiach drugiego stopnia jest rozwijanie samodzielności intelektualnej, umiejętności krytycznego myślenia oraz zdolności do wykorzystywania aktualnej wiedzy w zmieniających się warunkach funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Studenci doskonalą także kompetencje niezbędne do inicjowania działań projakościowych, edukacyjnych i organizacyjnych oraz do ustawicznego rozwoju zawodowego. Praktyczne zastosowanie wiedzy realizowane jest poprzez zajęcia praktyczne, analizę przypadków klinicznych, projekty badawcze, seminaria dyplomowe oraz inne formy kształcenia przewidziane w programie studiów. Umożliwia to integrowanie wiedzy teoretycznej z praktyką zawodową i przygotowuje absolwentów do podejmowania bardziej złożonych zadań w różnych obszarach opieki zdrowotnej.

Treści związane z normami, zasadami i aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Treści kształcenia dla studentów pierwszego stopnia kierunku Pielęgniarstwo obejmują przede wszystkim wiedzę i umiejętności pozwalające wykonywać zawód bezpiecznie, zgodnie z prawem,

etyką zawodową oraz aktualną wiedzą medyczną**.** Uwzględniają normy i zasady właściwe dla wykonywania zawodu pielęgniarki, w szczególności: zasady bezpieczeństwa pacjenta, zasady aseptyki i antyseptyki, standardy farmakoterapii i opieki pielęgniarskiej, zasady dokumentowania świadczeń zdrowotnych, w tym dokumentacji elektronicznej, zasady postępowania zgodnego z prawami pacjenta, etyką zawodową i odpowiedzialnością zawodową.

Treści odpowiadające aktualnym kierunkom rozwoju praktyki klinicznej:

- wykorzystanie systemów teleinformatycznych i technologii cyfrowych w gromadzeniu danych o stanie zdrowia pacjenta
- elementy telemedycyny i e-zdrowia,
- stosowanie narzędzi klinimetrycznych

Kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo, na studiach drugiego stopnia, uwzględnia aktualne normy prawne, standardy zawodowe, zasady etyki oraz dobre praktyki obowiązujące w systemie ochrony zdrowia. Treści kształcenia są ukierunkowane na przygotowanie absolwentów do podejmowania odpowiedzialnych działań zawodowych, doskonalenia jakości opieki pielęgniarskiej oraz dostosowywania kompetencji do zmieniających się potrzeb pacjentów, pracodawców i rynku pracy. W ramach realizowanego programu studiów studenci pogłębiają wiedzę dotyczącą regulacji prawnych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i pielęgniarza, organizacji systemu ochrony zdrowia, praw pacjenta, odpowiedzialności zawodowej oraz zasad udzielania świadczeń zdrowotnych. Szczególną uwagę poświęca się przestrzeganiu obowiązujących przepisów, standardów postępowania, procedur medycznych i zasad bezpieczeństwa pacjenta.

Treści kształcenia w zakresie znajomości języków obcych

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia uwzględnia również rozwój kompetencji językowych, zwłaszcza w zakresie języka angielskiego medycznego.

Kształcenie obejmuje rozwijanie znajomości języka obcego ogólnego i specjalistycznego, ze szczególnym uwzględnieniem terminologii medycznej i pielęgniarskiej, komunikacji z pacjentem i personelem medycznym oraz korzystania z obcojęzycznego piśmiennictwa naukowego i zawodowego. Ma to istotne znaczenie dla dostępu studentów do aktualnej wiedzy naukowej, zaleceń klinicznych i standardów postępowania stosowanych w praktyce międzynarodowej.

Powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się – przykłady

Studia pierwszego stopnia

Treści kształcenia są bezpośrednio powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Przykładowo:

Przedmiot Podstawy pielęgniarstwa. Tematyka- powiązanie z efektami

- ✓ Pielęgniarstwo i jego istota. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, dyscyplina naukowa, sztuka. Pielęgniarstwo w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości- Realizowane efekty- C.W1- C.W3
- ✓ Proces pielęgnowania, klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej – NANDA-I, NOC, NIC, ICNP, Realizowane efekty- C.W4- C.W5, C.U1.- C.U3.
- ✓ Modele teoretyczne pielęgniarstwa: F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy, B. Neuman, Realizowane efekty - C.W6
- ✓ Zakres i charakter opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w różnych stanach zdrowia, nad pacjentem z deficytem samoopieki, zaburzonym komforcie, i zaburzonej funkcji sfery psychoruchowej, Realizowane efekty- C.W7., C.W8., C.W9, C.W10. C.W38, C.U4-C.U71

Studia drugiego stopnia

Treści kształcenia realizowane na studiach drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo są powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Powiązanie to zapewnia spójność pomiędzy celami kształcenia, programem studiów, metodami dydaktycznymi oraz sposobami weryfikacji osiągnięć studentów. Umożliwia również ocenę stopnia

przygotowania absolwentów do wykonywania zadań zawodowych, rozwiązywania złożonych problemów klinicznych oraz wykorzystywania aktualnej wiedzy naukowej w praktyce pielęgniarskiej.
Przykładowo:
Przedmiot: Praktyka zawodowa pielęgniarki oparta na dowodach naukowych. Tematyka- powiązanie z efektami uczenia się

- ✓ Podstawy evidence based medicine i evidence based nursing practice. Elementy składowe procesu EBNP Założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego, z uwzględnieniem praktyki zawodowej pielęgniarki opartej na dowodach naukowych oraz praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie. Realizowane efekty uczenia się - C.W11-C.W13, C.U9-C.U11
- ✓ wykorzystywanie wyników badań naukowych w zakresie opieki pielęgniarskiej do podjęcia właściwej decyzji w praktyce zawodowej pielęgniarki, przygotowywanie rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe.
  Realizowane efekty uczenia się - C.U12-C.U13

2. **Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.**

Proces kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo jest realizowany z wykorzystaniem zróżnicowanych metod dydaktycznych, dobranych adekwatnie do zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dobór metod uwzględnia specyfikę kształcenia zawodowego, konieczność integracji wiedzy teoretycznej z praktyką zawodową, rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności zawodowej, a także przygotowanie absolwenta do korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz posługiwania się językiem obcym, w szczególności językiem angielskim w zakresie terminologii medycznej i pielęgniarskiej. W procesie dydaktycznym stosuje się zarówno metody podające, problemowe i aktywizujące, jak również metody praktyczne, symulacyjne oraz wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne. Ich dobór jest uzależniony od specyfiki przedmiotu, poziomu kształcenia, charakteru zakładanych efektów uczenia się oraz stopnia zaawansowania studentów.

Grupy metod dydaktycznych:

• metody podające – wykorzystywane głównie w wykładach informacyjnych i problemowych, wykład konwersatoryjny, film
• metody poszukujące – obejmujące m.in. metodę problemową, sytuacyjną, burzę mózgów, analizę źródeł, studium przypadku (case study), projekt oraz dyskusję dydaktyczną
• metody eksponujące – w tym prezentacje multimedialne, pokazy, instruktaże, objaśnienia, symulacje oraz demonstracje procedur
• metody kształtujące umiejętności praktyczne – obejmujące ćwiczenia praktyczne, zajęcia kliniczne, symulację medyczną, metodę przypadków oraz pracę z pacjentem
• metody pracy własnej studenta – projekt, analiza literatury

Metody dydaktyczne wykorzystywane w poszczególnych formach zajęć:

Wykład– Metody podające: wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, film.
Ćwiczenia metodą symulacji medycznej: metoda czterech kroków, symulacja niskiej wierności, symulacja pośredniej i wysokiej wierności, objaśnienie, pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy,

Zajęcia praktyczne– metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie
Praktyki zawodowe– metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie
Praca własna studenta– analiza artykułu naukowego, znajomość zaleceń praktyki pielęgniarskiej, znajomość rekomendacji praktyki pielęgniarskiej

Przykłady- studia pierwszego stopnia

Nauki przedkliniczne

Stosowane są metody ukierunkowane na przekazywanie i rozumienie wiedzy teoretycznej, w tym: Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, wykład problemowy, film, wykład konwersatoryjny, objaśnienie, dyskusja.
Metody praktyczne:
Ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem modeli anatomicznych oraz tablic anatomicznych, z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego (wirtualna anatomia) A.W1., A.U1
Ćwiczenia praktyczne w zakładzie patomorfologii A.U4.
Ćwiczenia praktyczne w laboratorium mikrobiologicznym A.U10, A.U21
Ćwiczenia praktyczne w pracowni komputerowej (wypisywanie recept) A.U13, A.U14

Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie

Dominują metody rozwijające kompetencje społeczne i komunikacyjne: wykłady i prezentacje multimedialne, praca w grupach, analiza przypadku, metoda sytuacyjna, burza mózgów, dyskusja

Przykłady metod praktycznych:

Metody praktyczne: metoda projektu, studium przypadku, gra dydaktyczna, odgrywanie ról, rozmowa sokratyczna- B.W2., B.W11., B.U5- B.U9
Metoda symulacji medycznej: Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki i podejmowanie decyzji etycznych-B.U18
Metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna, sytuacyjna, inscenizacja), prezentacja projektu, praca w grupach, rozwiązywanie zadań , zajęcia metodą symulacji medycznej - scenariusz CSM interdyscyplinarny- B.U23, K.S7

Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej
Dominują tu metody praktyczne i symulacyjne: ćwiczenia w pracowni umiejętności pielęgniarskich takie jak: ćwiczenia metodą symulacji medycznej–metoda czterech kroków, symulacja niskiej wierności, symulacja pośredniej wierności, objaśnienie, pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy,
Metody te umożliwiają osiąganie (przykładowych) efektów: C.W1–C.W7, C.U1–C.U10, C.U1- C.U2, C.U5- C.U71, K.S1-K.S7, w szczególności w zakresie wykonywania procedur pielęgniarskich, planowania opieki oraz prowadzenia dokumentacji.

Nauki w zakresie opieki specjalistycznej

Stosowane są metody rozwijające zaawansowane kompetencje kliniczne:
symulacje medyczne pośredniej i wysokiej wierności (Centrum Symulacji Medycznej), analiza przypadków klinicznych, dokumentowanie działań pielęgniarskich z wykorzystaniem systemu AMMS
instruktaż, pokaz, seminarium. Metody te wspierają osiąganie (przykładowych) efektów: D.U1–D.U45, w tym podejmowanie decyzji klinicznych, reagowanie w stanach nagłych oraz integrację wiedzy i umiejętności.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

W ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych stosowane są metody oparte na bezpośrednim działaniu w środowisku klinicznym: praca z pacjentem i jego rodziną, obserwacja 360°, metoda przypadków i sytuacyjna, elementy symulacji. Metody te umożliwiają osiąganie efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, w szczególności: C.U, D.U oraz K.S w pełnym zakresie, poprzez realizację rzeczywistych zadań zawodowych.

Przykłady – studia drugiego stopnia

Przykłady metod praktycznych:

- ✓ instruktaż, pokaz, pokaz w warunkach naturalnych, seminarium, symulacja medyczna wysokiej wierności: B.U1-B.U80
- ✓ webquest (wykorzystywanie baz wiedzy naukowej do wykonania zadania), dyskusja, realizacja zleconego zadania: C.U9-C.U13
- ✓ ustne rozwiązywanie kazusów w trakcie ćwiczeń: A.U1-A.U3
- ✓ wykonywanie zadań praktycznych w pracowni komputerowej (wypisywanie recept): B.U3-B.U4
- ✓ wykonanie projektu praktycznego analizy statystycznej danych z zakresu medycyny (praca w sali komputerowej): C.U6-C.U7

Wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych

W procesie kształcenia wykorzystywane są również nowoczesne technologie wspierające dydaktykę oraz przygotowanie do pracy zawodowej:
Wirtualna anatomia
System Ascom Digistat
Asseco AMMS
System telemedyczny, taki jak Comarch Healthcare e-Care Platform, do monitorowania stanu zdrowia pacjenta oraz analizy danych medycznych
drEryk oprogramowanie medyczne
DietetykPro

Działania te wspierają osiąganie efektów m.in.: A.W1, AU1, C.U40, C.U56-C.U57, CU.69 i C.U75- C.U76, C.U78-C.U80 dotyczących m.in. e-zdrowia i dokumentacji medycznej

Kształcenie kompetencji językowych

W zakresie kształcenia językowego stosowane są: ćwiczenia z języka angielskiego medycznego. Wykorzystywane metody aktywizujące to: dyskusja, gry dydaktyczne, filmy, inscenizacje, metody sytuacyjne. Metody praktyczne to: ćwiczenia, projekty. Metody te umożliwiają osiągnięcie poziomu B2 ESOKJ oraz realizację efektów: B.U24, B.U25, związanych z komunikacją zawodową w języku obcym.

3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo realizowane jest przede wszystkim w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz studentów. Wynika to ze specyfiki kierunku przygotowującego do wykonywania zawodu regulowanego, w którym kluczowe znaczenie ma bezpośrednie kształtowanie umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych w warunkach rzeczywistych i symulowanych.

Aktualne zasady wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość zostały uregulowane w sposób formalny w Procedurze prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość - Zarządzenie Rektora nr: 120/24 Wydanie: 5 Procedura WSZJK-U/9
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U.9-ksztalcenia-na-odleglosc-wydanie-5-1.pdf
Procedura określa szczegółowe warunki organizacji zajęć e-learningowych.
Zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mogą być prowadzone w wymiarze określonym w programie studiów i realizowane: w trybie synchronicznym (webinaria) zapewniającym możliwość kontaktu audiovideo lub 2w trybie asynchronicznym (kursy e-learningowe). Zaleca się prowadzenie tego typu zajęć przez nauczycieli akademickich w siedzibie Uczelni. Zaliczenia i egzaminy kończące określone zajęcia muszą odbywać się w siedzibie Uczelni. Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do podania studentom terminów konsultacji osobistych w siedzibie Uczelni. **Zgodnie z przyjętymi regulacjami, w procesie dydaktycznym na kierunku Pielęgniarstwo wykorzystuje się kształcenie na odległość w formie synchronicznej z wykorzystaniem platform do wideokonferencji (Microsoft Teams). Zajęcia te realizowane są zgodnie z harmonogramem zajęć.**

Udział zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość został określony w sposób zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia:
• w przypadku programu realizowanego zgodnie z aktualnym standardem (z 2024 r.) – wynosi:
Studia pierwszego stopnia 6,2 pkt ECTS (155 godzin) – 3,4 % punktów ECTS, przy dopuszczalnym limicie do 30% ECTS
Studia drugiego stopnia 2 pkt ECTS (50 godzin) – 1,7 %, przy dopuszczalnym limicie do 20% ECTS

• w odniesieniu do roczników realizujących kształcenie według wcześniejszego standardu (z 2019 r.) – nie było zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu.

Zgodnie ze standardem kształcenia i dokumentami wewnątrzuczelnianymi kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość może być prowadzone wyłącznie w ramach zajęć umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się w kategorii wiedzy.

4.Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo realizowany jest z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych studentów, zarówno na poziomie grupowym, jak i indywidualnym. Przyjęte rozwiązania organizacyjne i dydaktyczne umożliwiają osiąganie efektów uczenia się przez wszystkich studentów, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań wynikających ze standardów kształcenia.

Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb grupowych realizowane jest poprzez:

- organizację zajęć w małych grupach, szczególnie w zakresie zajęć praktycznych , zajęć symulacyjnych, ćwiczeń klinicznych oraz praktyk zawodowych co umożliwia indywidualizację procesu nauczania w obrębie grupy
- wykorzystywanie zróżnicowanych metod dydaktycznych, w tym wykładów problemowych, ćwiczeń, symulacji medycznych, analizy przypadków (case study) oraz pracy zespołowej
- sekwencyjność treści kształcenia – od podstaw teoretycznych do zaawansowanych kompetencji klinicznych
- wykorzystanie metody symulacji medycznej do odtworzenia sytuacji związanej z opieką medyczną w warunkach ćwiczeniowych, aby uczyć się diagnozowania, leczenia i podejmowania decyzji bez narażania prawdziwego pacjenta.
- zapewnienie bieżącej informacji zwrotnej od nauczycieli akademickich

Dostosowanie do indywidualnych potrzeb studentów poprzez:

• możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi najczęściej podczas wyznaczonych dyżurów/konsultacji
• zapewnienie dostępu do materiałów dydaktycznych (platforma e-Student)
• wsparcie ze strony opiekunów roku oraz kadry dydaktycznej w planowaniu procesu uczenia się,
• możliwość dostosowania organizacji zajęć i terminów zaliczeń zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi

System wsparcia studentów z niepełnosprawnością i szczególnymi potrzebami

Uczelnia zapewnia systemowe wsparcie studentów ze szczególnymi potrzebami poprzez działalność Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Wsparcie to obejmuje w szczególności:

- ✓ usługi asystenta
- ✓ transport
- ✓ wsparcie psychologa
- ✓ alternatywne zajęcia WF
- ✓ wypożyczalnię sprzętu elektronicznego
- ✓ pomoc przy składaniu wniosku o stypendium dla osób z niepełnosprawnościami

Indywidualne ścieżki kształcenia (IOS)

W ramach indywidualizacji procesu kształcenia studenci mogą korzystać z systemu Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), funkcjonującego na podstawie Zarządzenia nr 60/26 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 1 września 2026 roku w sprawie szczegółowych wytycznych dotyczących procedury składania przez studenta wniosku o indywidualną organizację studiów (IOS) oraz ustalenia wzoru karty indywidualnej organizacji studiów.
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2026/10/Zarzadzenie-60_26.pdf
Zgodnie z przyjętymi zasadami IOS polega na dostosowaniu organizacji uczestnictwa studenta w zajęciach oraz, w razie potrzeby, sposobu lub terminu realizacji obowiązków zaliczeniowych, zgodnie z zasadami określonymi w karcie IOS.
IOS nie może prowadzić do zmiany lub pominięcia efektów uczenia się ani do obniżenia warunków lub kryteriów zaliczenia określonych w karcie przedmiotu. Student korzystający z IOS jest zobowiązany do osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów.

Zgodnie z Regulaminem studiów studentowi może być udzielony urlop:
a) krótkoterminowy (nieprzekraczający 4 tygodni), jeśli istnieją warunki umożliwiające odrobienie zajęć,
b) długoterminowy (roczny).

Studentowi może być udzielony urlop w następujących przypadkach:
a) studentce w ciąży (do dnia urodzenia dziecka),
b) studentowi będącemu rodzicem (na okres jednego roku od dnia urodzenia dziecka),
c) długotrwałej choroby potwierdzonej odpowiednim zaświadczeniem lekarskim uniemożliwiającej udział w zajęciach dydaktycznych,
d) ważnych okoliczności losowych
Decyzję o udzieleniu urlopu na wniosek studenta podejmuje Dyrektor instytutu.
Studentce w ciąży i studentowi będącemu rodzicem przyznaje się urlop od zajęć oraz urlop od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów.
W trakcie urlopu student może za zgodą Dyrektora instytutu i na warunkach przez niego określonych brać udział w zajęciach oraz przystępować do zaliczeń i egzaminów. Studenci przebywający na urlopie zdrowotnym zobowiązani są do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwskazań do udziału w zajęciach i ich zaliczaniu.

Łączny okres urlopów udzielonych w czasie trwania studiów nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, za wyjątkiem szczególnie uzasadnionych przypadków, w których prorektor ds. studiów może udzielić urlopu na dłuższy okres.

5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA
Standard oparty na rozporządzeniu z 2024 r. (cykl kształcenia 2026-2029)

I rok studiów
Semestr 1
W semestrze 1 realizowane są przede wszystkim przedmioty z grup: A. Nauki przedkliniczne, B. Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie, C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej oraz przedmioty ogólne.

Do grupy A należą: Anatomia (100 godz., 4 ECTS), Fizjologia (75 godz., 3 ECTS), Biochemia i biofizyka (50 godz., 2 ECTS), Genetyka (50 godz., 2 ECTS), Mikrobiologia i parazytologia (50 godz., 2 ECTS), Radiologia (25 godz., 1 ECTS).

Do grupy B należą: Psychologia (50 godz., 2 ECTS), Socjologia (25 godz., 1 ECTS), Pedagogika (25 godz., 1 ECTS), Prawo medyczne (30 godz., 1ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Podstawy pielęgniarstwa (155 godz., 6 ECTS), Dietetyka (50 godz., 2 ECTS), Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia (50 godz., 2 ECTS).

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane są: Elementy kultury współczesnej (30 godz., 1 ECTS) oraz Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS).

Łącznie w semestrze 1 zaplanowano: 825 godz. i 31 ECTS.

Semestr 2
W semestrze 2 kontynuowane są treści z grup A, B i C
Do grupy A należą: Patologia (75 godz., 3 ECTS), Farmakologia (50 godz., 2 ECTS).

Do grupy B należą: Zdrowie publiczne (30 godz., 1 ECTS), Etyka zawodu pielęgniarki (50 godz., 1 ECTS), Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym (50 godz., 2 ESCT), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Podstawy pielęgniarstwa (360 godz., 12 ECTS), Promocja zdrowia (70 godz., 3 ECTS), Organizacja pracy pielęgniarki (25 godz., 1 ECTS), Zakażenia szpitalne (30 godz., 1 ECTS). A. Język migowy / B. Telemedycyna i e-zdrowie (50 godz., 2 ECTS).

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane jest: Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS).

Łącznie w semestrze 2 zaplanowano: 845 godz. i 30 ECTS.

Łącznie na I roku studiów realizowanych: jest 1670 godz. i 61 ECTS.

II rok studiów
Semestr 3
W semestrze 3 dominują już przedmioty z grupy D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przy zachowaniu wybranych treści z grup A,B i C

Do grupy A należą: Farmakologia (25 godz., 1 ECTS).

Do grupy B należą: Język angielski (30 godz., 1 ECTS),

Do grupy C należy: Badania fizykalne w praktyce zawodowej (60 godz., 2 ECTS).

Do grupy D należą: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (Internal diseases and nursing in internal diseases) (240 godz., 8 ECTS), Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne (300 godz., 12 ECTS), Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (170 godz., 6 ECTS).

Łącznie w semestrze 3 zaplanowano: 825 godz. i 30 ECTS.

Semestr 4

W semestrze 4 kontynuowane są treści z grup B, C, D oraz przedmioty ogólne.

Do grupy B należy: Język angielski (30 godz., 2 ECTS).

Do grupy C należy: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej (220 godz., 8 ECTS).

Do grupy D należą: Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (180 godz., 6 ECTS), Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (170 godz., 6 ECTS), Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (200 godz., 7 ECTS), Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne (30 godz., 1 ECTS)

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane jest: Nowoczesne systemy informatyczne (30 godz., 1 ECTS)

Łącznie w semestrze 4 zaplanowano: 860 godz. i 31 ECTS.

Łącznie na II roku studiów realizowanych jest: 1685 godz. i 61 ECTS.

III rok studiów
Semestr 5
W semestrze 5 realizowane są przedmioty z grupy C i D.

Do grupy C należy: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej (30 godz., 1 ECTS)

Do grupy D należy: Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (140 godz., 5 ECTS), Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (140 godz., 5 ECTS), Medycyna

ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe (140 godz., 6 ECTS), Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece (140 godz., 5 ECTS), Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej (140 godz., 6 ECTS), Podstawy rehabilitacji (Basics of rehabilitation) (30 godz., 1 ECTS), Badania naukowe w pielęgniarstwie (30 godz., 1 ECTS)

Łącznie w semestrze 5 zaplanowano: 790 godz. i 30 ECTS.

Semestr 6

W semestrze 6 realizowane są przedmioty z grup D.

Do grupy D należą: Przygotowanie do egzaminu dyplomowego (30 godz., 5 ECTS), Opieka paliatywna (140 godz., 6 ECTS), Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (120 godz., 4 ECTS), Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (80 godz., 3 ECTS), PZ wybierane indywidualnie przez studenta (80 godz., 3 ECTS), Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (80 godz., 3 ECTS), Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (80 godz., 3 ECTS), Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece (80 godz., 3 ECTS)

Łącznie w semestrze 6 zaplanowano: 690 godz. i 30 ECTS.

Łącznie na III roku studiów realizowanych jest: 1480 godz. i 60 ECTS.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciel-student obejmują wykłady, ćwiczenia/seminaria, symulacje medyczne oraz zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe (bez PWS). Wartość ta wynosi: **4.130 godzin/155,1 ECTS**

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi **2720 godzin/102 ECTS – 56%**

Standard oparty na rozporządzeniu z 2019 r. (cykl kształcenia 2024-2027)

I rok studiów
Semestr 1
W semestrze 1 realizowane są przede wszystkim przedmioty z grup: A. Nauki przedkliniczne, B. Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie, C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej oraz K. Grupa przedmiotów ogólnych.

Do grupy A należą: Anatomia (100 godz., 4 ECTS), Fizjologia (75 godz., 3 ECTS), Genetyka (50 godz., 2 ECTS). Mikrobiologia i parazytologia (50 godz., 2 ECTS), Radiologia (25 godz., 1 ECTS)

Do grupy B należą: Psychologia (50 godz., 2 ECTS), Socjologia (50 godz., 2 ECTS), Pedagogika (50 godz., 2 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Podstawy pielęgniarstwa (210 godz., 8 ECTS), Organizacja pracy pielęgniarskiej (30 godz., 1 ECTS), Dietetyka (30 godz., 1 ECTS), A. Język migowy / B. Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej (30 godz., 1 ECTS).

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane są: Elementy kultury współczesnej (30 godz., 1 ECTS), Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS)

Łącznie w semestrze 1 zaplanowano 840 godz. i 31 ECTS.

Semestr 2
W semestrze 2 kontynuowane są treści z grup A, B, C i K

Do grupy A należą: Patologia (75 godz., 3 ECTS), , Biochemia i biofizyka (50 godz., 2 ECTS),

Do grupy B należą: Prawo medyczne (50 godz., 2 ECTS), Zdrowie publiczne (100 godz., 4 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Podstawy pielęgniarstwa (215 godz., 7 ECTS), Podstawowa opieka zdrowotna (90 godz., 3 ECTS), Etyka zawodu pielęgniarki (50 godz., 2 ECTS), Promocja zdrowia (70 godz., 3 ECTS), Zakażenia szpitalne (30 godz., 1 ECTS), System informacji w ochronie zdrowia (50 godz., 2 ECTS)

W grupie przedmiotów ogólnych (K) realizowany jest: Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS)

Łącznie w semestrze 2 zaplanowano 840 godz. i 30 ECTS.

Łącznie na I roku studiów realizowanych jest 1680 godz. i 60 ECTS.

II rok studiów
Semestr 3

W semestrze 3 dominują już przedmioty z grupy D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przy zachowaniu wybranych treści z grup A,B i C.

Do grupy A należy: Farmakologia (50 godz., 2 ECTS)

Do grupy B należą: Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należy: Badanie fizykalne (55 godz., 2 ECTS),

Do grupy D należy: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (Pediatrics and pediatric nursing) (175 godz., 7 ECTS) Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (Internal diseases and nursing in internal diseases) (215 godz., 9 ECTS), Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (215 godz., 9 ECTS),

Łącznie w semestrze 3 zaplanowano 740 godz. i 30 ECTS.

Semestr 4
W semestrze 4 kontynuowane są treści z grup A, B, C, D oraz przedmioty ogólne.

Do grupy A należy: Farmakologia (25 godz., 1 ECTS)

Do grupy B należy: Język angielski (30 godz., 2 ECTS).

Do grupy C należy: Podstawowa opieka zdrowotna (160 godz., 6 ECTS).

Do grupy D należą: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (160 godz., 6 ECTS), Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (160 godz., 4 ECTS), Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (160 godz., 4 ECTS), Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (140 godz., 5 ECTS), Podstawy ratownictwa medycznego (60 godz., 2 ECTS).

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane jest: Nowoczesne systemy informatyczne (30 godz., 1 ECTS).

Łącznie w semestrze 4 zaplanowano 895 godz. i 31 ECTS.

Łącznie na II roku studiów realizowanych jest 1635 godz. i 61 ECTS.

III rok studiów
Semestr 5
W semestrze 5 realizowane są wyłącznie przedmioty z grupy D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej.

Do grupy D należą: Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (40 godz., 2 ECTS), Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (150 godz., 5 ECTS), Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (145 godz., 5 ECTS), Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (145 godz.,5 ECTS), Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej (140 godz., 6 ECTS), Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia (140 godz., 5 ECTS), Badania naukowe w pielęgniarstwie (30 godz., 1 ECTS), Seminarium dyplomowe/Egzamin dyplomowy (25 godz., 1 ECTS).

Łącznie w semestrze 5 zaplanowano 815 godz. i 30 ECTS.

Semestr 6
W semestrze 6 realizowane są przedmioty z grup C i D.

Do grupy C należy: Podstawowa opieka zdrowotna (80 godz., 3 ECTS).

Do grupy D należą: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (80 godz., 2 ECTS), Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (80 godz., 3 ECTS), Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (80 godz., 3 ECTS), Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (80 godz., 3 ECTS), Opieka paliatywna (145 godz., 6 ECTS), Podstawy rehabilitacji (30 godz., 1 ECTS), Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia (80 godz., 3 ECTS), Seminarium dyplomowe (25 godz., 1 ECTS). Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego (0 godz., 5 ECTS).

Łącznie w semestrze 6 zaplanowano 680 godz. i 30 ECTS.

Łącznie na III roku studiów realizowanych jest 1495 godz. i 60 ECTS.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciel-student obejmują wykłady, ćwiczenia/seminaria, symulacje medyczne oraz zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe (bez PWS). Wartość ta wynosi: 4,095 godzin/153,55 ECTS

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 2,505 godzin/94,55 ECTS – 51,95%

STUDIA DRUGIEGO STOPNIA
Standard oparty na rozporządzeniu z 2024 r.

I rok
Semestr 1

W semestrze 1 wiodące przedmioty z grupy A. Nauki społeczne i humanistyczne, B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska, C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa , D. Praktyka zawodowa, E. Godziny do dyspozycji Uczelni oraz Przedmioty do wyboru przez studenta podzielone na 3 moduły.

Do grupy A. należą: Język angielski (30 godz., 2 ECTS), Dydaktyka medyczna (40 godz., 5 ECTS), Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki (45 godz., 5 ECTS), Prawo w praktyce zawodowej pielęgniarki (20 godz., 1 ECTS).

Do grupy B należy: Poradnictwo w pielęgniarstwie (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarki (20 godz., 2 ECTS), Informacja naukowa (30 godz., 2 ECTS).

Do grupy D należy: Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki (PZ, 20 godz., 1 ECTS).

Do grupy E należą: Podstawy psychoonkologii (20 godz., 2 ECTS), Endoskopia (20 godz., 1 ECTS), Opieka i edukacja terapeutyczna dzieci i opiekunów w wybranych chorobach przewlekłych wieku rozwojowego i niepełnosprawnościach (Therapeutic care and education for children and caregivers with selected chronic diseases of developmental age and disabilities) (20 godz., 2 ECTS).

Student wybiera przedmioty o łącznej wartości 90h/6 ECTS :

Moduł I: Podstawy pielęgniarstwa operacyjnego (Fundamentals of surgical nursing) (30 godz., 2 ECTS), Hirudoterapia i vacuterapia (30 godz., 2 ECTS), Podstawy relaksoterapii w opiece pielęgniarskiej (30 godz., 2 ECTS).

Moduł II: Opieka i edukacja pacjenta z chorobą przewlekłą przebywającego na leczeniu uzdrowiskowym (30 godz., 2 ECTS), Opieka domowa wobec pacjenta przewlekle chorego (30 godz., 2 ECTS), Ziołolecznictwo (30godz., 2 ECTS).

Moduł III: Podstawy wypisywania recept przedmiot uzupełniający efekty kształcenia z I stopnia* (50 godz., 4 ECTS), Suplementy diety (40 godz., 2 ECTS).

W semestrze I łączna ilość realizowanych godzin i punktów ECTS: 385 godz. i 30 ECTS (1 ECTS z PZ)

Semestr 2

W semestrze 2 realizowane są nadal przedmioty z grupy A. Nauki społeczne i humanistyczne, B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska, C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa i grupy E. Godziny do dyspozycji Uczelni (student realizuje wszystkie przedmioty w grupie jako obowiązkowe)

Do grupy A należą: Język angielski (30 godz., 2 ECTS), Wielokulturowość w praktyce zawodowej pielęgniarki (25 godz., 2 ECTS).

Do grupy B należą: Koordynowana opieka zdrowotna (30 godz., 1 ECTS), Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych (30 godz., 2 ECTS), Pielęgniarstwo epidemiologiczne (30 godz., 1 ECTS), Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych, w tym: choroby przewlekłe układu krążenia – niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze (40 godz., 4 ECTS), choroby przewlekłe układu oddechowego – niewydolność oddechowa, POChP (35 godz., 4 ECTS), tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych (35 godz., 4 ECTS).

Do grupy C należą: Statystyka medyczna (30 godz., 2 ECTS), Praktyka zawodowa pielęgniarki oparta na dowodach naukowych (25 godz., 2 ECTS), Seminarium dyplomowe (5 godz., 1 ECTS).

Do grupy E należą: Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne (20 godz., 2 ECTS), Zaawansowane zabiegu ratujące życie w zespole interprofesjonalnym (30 godz., 3 ECTS).

W semestrze 2 łączna ilość realizowanych godzin i punktów ECTS: 365 godz., 30 ECTS.

Łącznie na I rok Pielęgniarstwo studiów stacjonarnych II stopnia zrealizowano 750 godz., i 60 ECTS.

II rok
Semestr 3

W semestrze 3 są kontynuowane przedmioty z grupy A, B, C i D.

Do grupy A należy : Język angielski (30 godz., 2 ECTS).

Do grupy B należą: Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych, w tym: choroby o podłożu alergicznym (20 godz., 1 ECTS), choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia) (40 godz., 4 ECTS), cukrzyca (opieka nad pacjentem w cukrzycy i edukacja w cukrzycy) (20 godz., 1 ECTS), choroby nowotworowe (40 godz., 4 ECTS), rany przewlekłe i przetoki (50 godz., 5 ECTS), ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych) (30 godz., 2 ECTS), leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe (40 godz., 4 ECTS), zaburzenia zdrowia psychicznego oraz rehabilitacja pacjenta z

przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi (20 godz., 1 ECTS), zaburzenia układu nerwowego (20 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Seminarium dyplomowe (20 godz., 2 ECTS), Praktyka zawodowa pielęgniarki w perspektywie międzynarodowej (Professional practice of a nurse in an international perspective) (20 godz., 2 ECTS).

Do grupy D należy: Ordynowanie leków i wystawianie recept (20 godz., 1 ECTS)

W semestrze 3 łączna ilość realizowanych godzin i punktów ECTS: 370 godz., 30 ECTS (1 ECTS z PZ)

Semestr 4

W semestrze 4 nauczanie opiera się na przedmiotach z grupy C i D.

Do grupy C należą: Seminarium dyplomowe (20 godz., 2 ECTS), Przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie do egzaminu dyplomowego (0 godz., 20 ECTS).

Do grupy D należy: Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych (160 godz., 8 ECTS).

W semestrze IV łączna ilość realizowanych godzin i punktów ECTS: 180 godz., 30 ECTS (8 ECTS z PZ)

Łącznie na II rok Pielęgniarstwo studiów stacjonarnych II stopnia zrealizowano 550 godz., i 60 ECTS.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie: Wartość ta wynosi: 1300 godz.

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 64,05 ECTS – 53,4%

6.Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, harmonogram zajęć

Dobór form zajęć na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego i drugiego stopnia, profil praktyczny) pozostaje bezpośrednio powiązany z charakterem efektów uczenia się oraz wymaganiami standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki. Struktura programu obejmuje wykłady, ćwiczenia, seminaria, zajęcia metodą symulacji medycznej, zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe. Taki układ zapewnia stopniowe przechodzenie od kształcenia teoretycznego do praktycznego.
W programie studiów zastosowano zróżnicowane formy zajęć, dostosowane do specyfiki treści programowych i zakładanych efektów uczenia się. Obejmują one:

- wykłady – służące przekazywaniu i porządkowaniu wiedzy teoretycznej,
- ćwiczenia –utrwalanie wiedzy i rozwijanie umiejętności praktycznych,
- seminaria– wspierające analizę zagadnień problemowych, dyskusję i integrację wiedzy,
- zajęcia praktyczne – realizowane w podmiotach leczniczych pod nadzorem nauczycieli akademickich,
- praktyki zawodowe – stanowiące integralny element procesu przygotowania do wykonywania zawodu.

Najważniejszy udział mają formy zajęć ukierunkowane na rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym zajęcia praktyczne, ćwiczenia kliniczne i praktyki zawodowe. Łączna liczba punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne:

Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia
Standard kształcenia 2024: 56%,
Standard kształcenia 2019: 51,95%

Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia
Standard kształcenia 2024: 53,4%

Liczebność grup studenckich
Liczebność grup studenckich została określona w Zarządzeniu nr 72/26 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 1 września 2026 roku w sprawie liczebności grup dydaktycznych https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/z-72-26

Na kierunku Pielęgniarstwo obowiązują następujące zasady:
wykłady – prowadzone są dla całego rocznika albo całej grupy studentów realizujących dany przedmiot
ćwiczenia audytoryjne – w grupach liczących od 25 do 35 studentów
ćwiczenia laboratoryjne, projektowe i warsztatowe – w grupach liczących od 15 do 20 studentów
lektoraty, zajęcia wychowania fizycznego oraz zajęcia z technologii informacyjnej – w grupach liczących od 20 do 25 studentów
seminaria dyplomowe – w grupach liczących od 8 do 12 studentów, jeżeli prowadzący seminarium jest jednocześnie promotorem prac dyplomowych studentów uczestniczących w seminarium

Liczebność grup studenckich wynikająca ze specyfiki zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku *Pielęgniarstwo- zgoda pisemna Pana Prorektora ds. studenckich.*

- Zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich, pracowniach symulacji wysokiej wierności oraz zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe - nie więcej niż **8** studentów w grupie
- Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w oddziałach szpitalnych intensywnej terapii, neonatologicznych i pediatrycznych oraz w blokach operacyjnych i podstawowej opiece zdrowotnej są realizowane - nie więcej niż **4** studentów w grupie
- Ćwiczenia praktyczne (*studia drugiego stopnia*) w grupach maksymalnie **16** studentów
- Ćwiczenia kliniczne (*studia drugiego stopnia*) - w grupach maksymalnie **8** studentów

Organizacja procesu kształcenia
Proces kształcenia został zaplanowany w sposób sekwencyjny. W początkowych semestrach dominują wykłady i ćwiczenia, które budują podstawy wiedzy z zakresu nauk przedklinicznych, społecznych i podstaw opieki pielęgniarskiej. W kolejnych etapach zwiększa się udział zajęć realizowanych w warunkach symulowanych, a następnie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w środowisku naturalnym.
Organizacja procesu kształcenia planowana w ten sposób:
• zapewnia właściwą kolejność osiągania efektów uczenia się,
• umożliwia stopniowe rozwijanie samodzielności studenta,
• integruje przygotowanie teoretyczne z praktyką zawodową,
• odpowiada specyfice zawodu pielęgniarki jako zawodu regulowanego.
Harmonogram zajęć
Harmonogram realizacji programu studiów został opracowany w sposób zapewniający równomierne obciążenie studentów, właściwe rozmieszczenie form zajęć w poszczególnych semestrach oraz zachowanie ciągłości i progresji kształcenia. Uwzględnia on zarówno specyfikę zajęć dydaktycznych realizowanych w uczelni, jak i warunki organizacyjne podmiotów leczniczych, w których odbywają się zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe.
Forma studiów

Na ocenianym kierunku zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu kształcenie prowadzone jest wyłącznie w formie studiów stacjonarnych.

7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się zgodnie ze standardem kształcenia dla kierunku Pielęgniarstwo. Celem kształcenia praktycznego jest przygotowanie studenta do samodzielnego pełnienia roli zawodowej, usystematyzowanie i utrwalenie wiadomości oraz umiejętności nabytych w toku zajęć dydaktycznych – teoretycznych i praktycznych.

Wymiar zajęć praktycznych i praktyk zawodowych W obu realizowanych cyklach kształcenia – zarówno według aktualnego standardu, jak i według standardu wcześniejszego – zachowano ten sam łączny wymiar kształcenia praktycznego:

Studia pierwszego stopnia

- zajęcia praktyczne – 1100 godzin, 41 ECTS,
- praktyki zawodowe – 1200 godzin, 46 ECTS.

Łącznie kształcenie praktyczne obejmuje zatem: 2300 godzin i 87 punktów ECTS

Studia drugiego stopnia

- praktyki zawodowe – 200 godzin, 10 ECTS.

KSZTAŁCENIE PRAKTYCZNE NA KIERUNKU PIELĘGNIARSTWO
Studia pierwszego stopnia, standard 2024

Zakres kształcenia praktycznego	Zajęcia praktyczne	Punkty ECTS	Praktyki zawodowe	Punkty ECTS
1. Podstawy pielęgniarstwa	120 godzin	4	120 godzin	4
2. Promocja zdrowia	20 godzin	1	———	———
3. Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	80 godzin	3	120 godzin	4
4. Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	60 godzin	2	60 godzin	2
5. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	140 godzin	5	140 godzin	5
6. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	120 godzin	4	120 godzin	4
7. Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	120 godzin, w tym 40 w bloku operacyjnym	4	120 godzin, w tym 40 w bloku operacyjnym	6
8. Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	40 godzin	2	40 godzin	2

9. Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	80 godzin	3	80 godzin	3
10. Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	80 godzin	3	80 godzin	3
11. Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	80 godzin	3	80 godzin	3
12. Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	80 godzin	3	80 godzin	3
13. Opieka paliatywna	40 godzin	2	40 godzin	2
14. Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	40 godzin	2	40 godzin	2
15. Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta	———	———	80 godzin	3
Razem	1100 godzin	41	1200 godzin	46

Kształcenie praktyczne na kierunku Pielęgniarstwo
Studia pierwszego stopnia, standard 2019

Zakres kształcenia praktycznego	**Zajęcia praktyczne**	**Punkty ECTS**	**Praktyki zawodowe**	**Punkty ECTS**
1. Podstawy pielęgniarstwa	80 godzin	3	120 godzin	4
2. Promocja zdrowia	20 godzin	1	———	———
3. Podstawowa opieka zdrowotna	120 godzin	4	160 godzin	6
4. Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	80 godzin	3	40 godzin	2
5. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	160 godzin	6	160 godzin	6
6. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	120 godzin	4	160 godzin	6
7. Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	120 godzin	4	160 godzin	6
8. Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	40 godzin	2	40 godzin	2
9. Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	80 godzin	3	80 godzin	3
10. Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	80 godzin	3	80 godzin	3
11. Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	80 godzin	3	80 godzin	3
12. Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	80 godzin	3	80 godzin	3
13. Opieka paliatywna	40 godzin	2	40 godzin	2
Razem	**1100 godzin**	**41**	**1200 godzin**	**46**

Kształcenie praktyczne na kierunku Pielęgniarstwo
Studia drugiego stopnia, standard 2024

1. Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki	20 godzin	1
2. Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych	160 godzin	8
3. Ordynowanie leków i wystawianie recept	20 godzin	1
Razem	**200 godzin**	**10 ECTS**

Organizacja i przebieg zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe mają na celu umożliwienie studentowi osiągnięcia efektów uczenia się. Organizuje się ich tak, aby zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, lub innych placówek, z którymi uczelnia zawarła stosowne umowy/porozumienia a także w warunkach symulowanych.

Realizując zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe Uczelnia opiera się na wytycznych zaproponowanych w *Modelu współpracy pomiędzy uczelnią kształcącą na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo a podmiotami leczniczymi*, który powstał w ramach projektu pt.: „*Rozwój kompetencji pielęgniarskich*", współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) we współpracy z Departamentem Pielęgniarek i Położnych Ministerstwa Zdrowia. Ważnym założeniem tego modelu jest uwzględnianie w procesie kształcenia dynamicznego rozwoju zawodów pielęgniarki, w tym również ciągłe rozszerzanie zakresu ich kompetencji zawodowych, dlatego realizowany przez krośnieńską Uczelnie program kształcenia bazuje na współpracy z podmiotami leczniczymi i podlega ciągłemu doskonaleniu. W roku akademickim 2019/2020 w Zakładzie Pielęgniarstwa powołany został *Zespołu ds. współpracy z podmiotami leczniczymi.* Głównym jego zadaniem jest współpraca z podmiotami leczniczymi w zakresie kształcenia praktycznego**,** wypracowanie zasad finansowania opiekunów/mentorów praktyk zawodowych**,** wypracowanie umów, porozumień, w zakresie dydaktycznym, naukowym, promocyjnym.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe mają charakter obowiązkowy, wynikający ze standardu kształcenia i programu studiów, odbywają się w miejscu i w terminie określonym w harmonogramie kształcenia praktycznego, w ciągu roku akademickiego i/lub w okresie wakacji.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane są wg harmonogramu zajęć przygotowywanego przez koordynatora kształcenia praktycznego, koordynatora kierunku przy współpracy z kierownikiem Centrum Symulacji Medycznej. Harmonogram zajęć udostępniamy jest studentom na stronie Uczelni. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego. Zajęcia praktyczne są realizowane pod bezpośrednim nadzorem i kierunkiem nauczyciela akademickiego lub innej osoby, mającej co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, a także posiadającym prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej. Zajęcia praktyczne są realizowane w trybie dwuzmianowym, w godzinach od 7:00-13:00 lub od 13:00-19:00 lub w godzinach pracy związanych ze specyfiką pracy w danym oddziale/placówce. Zajęcia praktyczne trwają nie dłużej niż 8 godzin

dydaktycznych w ciągu doby pracy dla studenta (wyjątek stanowią uzasadnione medycznie lub losowo przypadki, kiedy student musi odpracować nieobecności). Praktyki zawodowe są realizowane pod kierunkiem opiekuna praktyk, posiadającego prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej, będącego pracownikiem danego podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka zawodowa.
Praktyki zawodowe są realizowane w godzinach od 7-14[30], lub w godzinach pracy związanych ze specyfiką pracy w danym oddziale/placówce. Praktyki zawodowe trwają nie dłużej niż 10 godzin dydaktycznych w ciągu doby pracy dla studenta. Nadzór nad realizacją kształcenia praktycznego sprawują Koordynatorzy Kształcenia Praktycznego w Zakładzie Pielęgniarstwa- odrębnie dla pierwszego i drugiego stopnia. Koordynatorzy Kształcenia Praktycznego sprawują nadzór organizacyjny nad przebiegiem kształcenia praktycznego, współpracują z osobami odpowiedzialnymi za kształcenie praktyczne (koordynatorami przedmiotów, opiekunami praktyk) oraz prowadzą hospitacje odbywanych zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Podmiot leczniczy, w którym będzie realizowane kształcenie praktyczne musi zapewnić studentowi możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przewidzianych w programie praktyk zawodowych.

Dokumenty regulujące ZP i PZ

Dokumenty regulujące zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe:

- Program studiów
- Program zajęć praktycznych i praktyk zawodowych
- Regulamin kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo
- Regulamin praktyk studenckich
- Skrócony Regulamin zajęć symulacyjnych w Centrum Symulacji Medycznej (CSM)

Dokumentowanie przebiegu kształcenia praktycznego

Kształcenie praktyczne jest dokumentowane w:

- Harmonogramie kształcenia praktycznego
- Protokołach zaliczeń zajęć praktycznych, praktyk zawodowych
- Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza
- Dzienniku kształcenia praktycznego
- Dzienniku praktyk studenckich

Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza oraz dziennik praktyk studenckich. Studenta ocenia się na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej/zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej. Dokumentacja dotycząca zajęć praktycznych i praktyk zawodowych jest opracowywana przez zespół nauczycieli, następnie zatwierdzana przez Kierownika Zakładu Pielęgniarstwa.

W Uczelni wprowadza się następujące dokumenty związane z odbywaniem kształcenia praktycznego na kierunku *Pielęgniarstwo*:

a) skierowanie na praktykę zawodową
b) oświadczenie o przyjęciu na praktykę zawodową
c) porozumienie o współpracy dotyczącej realizacji praktyk zawodowych przez studentów
d) porozumienie o współpracy dotyczącej realizacji praktyk zawodowych przez studenta
e) wniosek do Kierownika Zakładu Pielęgniarstwa o wyrażenie zgody na realizację praktyki zawodowej w trybie indywidualnym

9. Spełnienie reguł wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA
Czas trwania studiów – 6 semestrów (zarówno nawy jak i stary standard kształcenia)
Nakład pracy konieczny do ukończenia studiów, mierzony łączną liczbą punktów ECTS : 182 punktów ECTS (nowy i stary standard kształcenia)
Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – 3,4 % punktów ECTS – nowy standard (limit: maks. 30%),
0% punktów ECTS – stary standard (limit: maks. 10%).

Wymiar pracy własnej studentów
715 godzin / 26,9 ECTS (nowy standard)
770 godzin/29,45 ECTS (stary standard)

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów
4,130 godzin/155,1 ECTS (nowy standard)
4,095 godzin/153,55 ECTS (stary standard)

STUDIA DRUGIEGO STOPNIA
Czas trwania studiów – 4 semestry (nowy i stary standard kształcenia)
Nakład pracy konieczny do ukończenia studiów, mierzony łączną liczbą punktów ECTS : 120 punktów ECTS (nowy standard kształcenia)
Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – 1,7% punktów ECTS – nowy standard (limit: maks. 20%),
Wymiar pracy własnej studentów - **1715 godzin**
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów
1300 godzin/120 ECTS

Rozplanowanie zajęć
Rozplanowanie zajęć na kierunku Pielęgniarstwo realizowane jest w sposób systemowy i skoordynowany, z zapewnieniem spójności programu studiów oraz efektywnego osiągania zakładanych efektów uczenia się. Za przygotowanie harmonogramów zajęć odpowiada kierownik Zakładu przy współpracy z Koordynatorem kierunku, koordynatorem kształcenia praktycznego, kierownikiem Centrum Symulacji Medycznej, koordynatorem modułu Planista. Ostatecznie harmonogramy zatwierdzane są przez Dyrektora Instytutu Zdrowia.

Sekwencyjność zajęć
W początkowym etapie kształcenia realizowane są przedmioty takie jak anatomia i fizjologia, genetyka, biochemia i biofizyka, których treści programowe wzajemnie się uzupełniają. Takie podejście zapewnia komplementarność kształcenia oraz sprzyja efektywnemu przyswajaniu wiedzy i jej praktycznemu zastosowaniu. Planowanie zajęć uwzględnia ponadto równomierne obciążenie studentów w poszczególnych tygodniach, właściwe proporcje między zajęciami teoretycznymi, praktycznymi i praktykami zawodowymi, a także dostępność infrastruktury dydaktycznej (sale, pracownie, Centrum Symulacji Medycznej) oraz podmiotów leczniczych, w których realizowane jest kształcenie praktyczne.

Organizacja zajęć dydaktycznych odbywa się zgodnie z Pismem Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 25 czerwca 2025 roku w sprawie szczegółowych zasad wykonywania obowiązków przez nauczycieli akademickich oraz organizacji zajęć dydaktycznych .

Studia pierwszego stopnia prowadzone są w formie stacjonarnej - cykl zajęć tygodniowy obejmuje dni od poniedziałku do piątku .
Studia drugiego stopnia prowadzone są w formie stacjonarnej 26+- cykl zajęć tygodniowy obejmuje dni od poniedziałku do piątku (wybrane dni , zajęcia od 15.30) oraz weekendy (soboty, sporadycznie w niedzielę).

Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września i podzielony jest na dwa semestry, Harmonogramy zajęć są publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem, co zapewnia transparentność organizacji procesu dydaktycznego oraz umożliwia studentom efektywne planowanie własnej pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	
2.		
…		

<u>Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</u>

1.Wymagania stawiane kandydatom, warunków rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Szczegółowe warunki i tryb **rekrutacji** na studia pierwszego stopnia kierunek Pielęgniarstwo zawarte są w Uchwałach Senatu.

Rekrutacja w roku 2026/2027

UCHWAŁA Nr 18/25 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 9 września 2025 roku uchwała w sprawie wprowadzenia zmian w treści uchwały nr 10/25 z dnia 13 maja 2025 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposobu jej przeprowadzenia, a także limitu przyjęć na poszczególne kierunki studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2026/2027 (z późn. zm.

https://bip.pans.krosno.pl/attachments/4072/download

Warunki rekrutacji na pierwszy stopień kierunek Pielęgniarstwo:

Egzamin maturalny (nowa matura) – konkurs świadectw z uwzględnieniem pisemnego egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych. Egzamin dojrzałości (stara matura) - konkurs świadectw obejmujący wyniki ukończenia szkoły średniej z języka polskiego, języka obcego i biologii albo chemii. Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego o przyjęcie na studia stacjonarne ubiegać się mogą laureaci i finaliści stopnia centralnego olimpiady biologicznej, chemicznej, wiedzy o żywności, wiedzy o żywieniu i żywności.

Warunki rekrutacji na drugi stopień kierunek Pielęgniarstwo:

O przyjęcie mogą ubiegać się osoby posiadające dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo. Komisja rekrutacyjna potwierdza kwalifikacje kandydata na podstawie złożonych i zweryfikowanych dokumentów. Podstawą postępowania rekrutacyjnego jest średnia ocen uzyskana w trakcie studiów pierwszego stopnia.

Rekrutacja w roku 2027/2028 (*zmiana wymogów na studia pierwszego stopnia*)

Uchwała nr 13/26 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposobu jej przeprowadzenia, a także limitu przyjęć na poszczególne kierunki studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2027/2028. https://bip.pans.krosno.pl/uchwala/u-13-26

Warunki rekrutacji na pierwszy stopień kierunek Pielęgniarstwo:

Egzamin maturalny (nowa matura) – **konkurs świadectw z uwzględnieniem pisemnego egzaminu z języka polskiego, języka obcego i biologii albo chemii albo matematyki albo fizyki albo wiedzy o społeczeństwie**.

Egzamin dojrzałości (stara matura) – konkurs świadectw obejmujący wyniki ukończenia szkoły średniej z języka polskiego, języka obcego i biologii albo chemii. Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego o przyjęcie na studia stacjonarne ubiegać się mogą laureaci i finaliści stopnia centralnego olimpiady biologicznej, chemicznej, wiedzy o żywności, wiedzy o żywieniu i żywności.

Do przeprowadzenia rejestracji kandydatów na studenta wprowadzono System Internetowej Rejestracji Kandydatów - IRK - dostępny pod adresem: https://irk.pans.krosno.pl/pl/
Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na pierwszy rok studiów zobowiązani są do dokonania rejestracji w systemie oraz spełnienia wszystkich warunków określonych dla jej potwierdzenia. Dostępna jest szczegółowa instrukcja do procesu rekrutacji https://pans.krosno.pl/rekrutacja/
Informacje przydatne kandydatom na studia są wydawane corocznie w formie broszury*: Informator dla kandydatów na studia* oraz zamieszczane na stronie internetowej Uczelni.
W Uczelni rekrutację prowadzi powołana przez Rektora Instytutowa Komisja. Nad całością postępowania rekrutacyjnego czuwa Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, której przewodniczy Prorektor do spraw studiów.

Wykaz dokumentów do złożenia przez kandydata:

świadectwo dojrzałości – oryginał do wglądu oraz kserokopię,
dowód osobisty do wglądu (lub inny dokument potwierdzający tożsamość kandydata),
wypełniona ankieta osobowa (formularz dostępny również w Dziale Rekrutacji),
oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych,
biała papierowa teczka zamykana na gumkę,
aktualne zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów na kierunku pielęgniarstwo
opłata rekrutacyjna- wnosi się po zarejestrowaniu w systemie IRK.

2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie funkcjonuje Procedura WSZJK-U/10- *Procedura przenoszenia przedmiotowych efektów uczenia się*. Celem procedury jest określenie zasad i trybu przenoszenia osiągnięć studenta na kierunkach prowadzonych w Uczelni z przedmiotów zaliczonych na innym kierunku studiów, innym programie studiów lub w innej uczelni, w tym zagranicznej.
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U.10-przenoszenia-efektow-uczenia-sie-wydanie-2-1.pdf
Przenoszenie punktów ECTS uzyskanych przez studenta na innym kierunku w Uczelni lub w innej uczelni, w tym zagranicznej, polega na przenoszeniu efektów uczenia się wyrażonych w punktach ECTS, zwanych także osiągnięciami studenta. Warunkiem przeniesienia punktów ECTS uzyskanych poza uczelnią macierzystą, w tym uczelniach zagranicznych, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Elementami podlegającymi weryfikacji są także forma i wymiar zajęć oraz sposób ich zaliczania. Procedura dotyczy przedmiotów, które student zaliczył w uczelni macierzystej, a które w PANS w Krośnie zaplanowano do realizacji w późniejszych semestrach dla danego cyklu kształcenia.

Opis postępowania

- student w terminie do 14 dni od rozpoczęcia semestru, w którym realizowany jest dany przedmiot składa do Kierownika Zakładu kartę przeniesienia efektów z wyszczególnieniem przedmiotów (do pobrania w zakładce Wzory podań") wraz z następującymi dokumentami: - karta/y przedmiotu/ów (sylabus) zaliczonych zajęć w poprzedniej uczelni; - wypis ocen z systemu USOS (kartę przebiegu studiów/kartę okresowych osiągnięć studenta) lub indeks.
- Kierownik Zakładu po konsultacji z koordynatorem przedmiotu na podstawie dołączonej przez studenta dokumentacji dokonuje oceny zbieżności efektów uczenia się z danego przedmiotu w terminie 7 dni od daty dostarczenia kompletnej dokumentacji.
- Po stwierdzeniu zbieżności, student w terminie do 7 dni składa do Dyrektora Instytutu podanie poprzez platformę USOS dołączając potwierdzoną przez kierownika zakładu kartę przeniesienia przedmiotowych efektów uczenia się.
- Podania złożone po wyznaczonym terminie nie uzyskają pozytywnej rekomendacji (informację o obiektywnych problemach z dotrzymaniem terminów należy przekazać do sekretariatu przed upływem terminu składania podania).
- Dyrektor Instytutu podejmuje decyzję o przeniesieniu osiągnięć studenta na podstawie opinii kierownika zakładu.
- Student zobowiązany jest uczęszczać na zajęcia zgodnie z harmonogramem do momentu wydania pozytywnej decyzji przez Dyrektora Instytutu. 7. Student dostarcza do sekretariatu instytutu wymagane dokumenty (oryginał karty przeniesienia efektów, karty przedmiotów i wyciąg z dokumentacji przebiegu studiów z poprzedniej uczelni).
- Zgromadzoną dokumentację przechowuje się w teczce osobowej studenta.
- Wpisu w systemie USOS, po pozytywnej decyzji Dyrektora, dokonuje sekretariat Instytutu.

3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie funkcjonuje UCHWAŁA nr 2/24 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 23 stycznia 2024 roku w sprawie zmiany

Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.

Efekty uczenia się na Uczelni mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej:
1) świadectwo dojrzałości lub inne dokumenty uprawniające do przyjęcia na I stopień studiów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego - w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia,
2) kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego, odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji,
3) kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia,
4) kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia.

Do potwierdzania efektów uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia jest uprawniona podstawowa jednostka organizacyjna Uczelni posiadająca co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.
Efekty uczenia się potwierdza się w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zawartym w programie studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
Weryfikacji i potwierdzenia efektów uczenia się dokonuje się na podstawie i w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zawartym w programie studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.

Efektów uczenia się nie potwierdza się na kierunkach, dla których zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1-10 ustawy zostały określone standardy kształcenia.

4. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie prowadzi system monitorowania i oceny postępów studentów, obejmujący cały cykl kształcenia – od etapu rekrutacji, poprzez przebieg studiów, aż do ich ukończenia. System ten oparty jest na analizie danych ilościowych i jakościowych oraz stanowi istotny element wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Monitoring liczby kandydatów i przyjętych na studia
Proces monitorowania rozpoczyna się na etapie rekrutacji i realizowany jest przez Dział Rekrutacji, który prowadzi bieżące zestawienia: liczby kandydatów, liczby osób przyjętych na studia, struktury naboru według kierunków i form studiów.

W trakcie rekrutacji Dział rekrutacji przekazuje na bieżąco informacje władzom Uczelni (Rektorowi, Prorektorowi ds. studiów, Dyrektorowi Instytutu) o liczbie kandydatów.

Liczba studentów skreślonych ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat 2024/2025	Bieżący rok akademicki

			2026/2027
I stopnia	**I**	16	6
	II	0	1
	III	1	0
II stopnia	**I**	3	5
	II	0	0
Razem:		**20**	**12**

Pielęgniarstwo I stopnia, stacjonarne

				Przyczyna odsiewu									
	Liczba studentów przyjętych na I rok	Odsetek skreślonych	Liczba studentów skreślonych (ogółem)	niepodjęcie studiów	pisemna rezygnacja	nieuzyskanie zaliczenia	niezłożenie pracy dyplomowej w terminie	niewniesienie opłaty za studia	przeniesienie na inną uczelnię	niepodjęcie studiów po urlopie	śmierć studenta	przeniesienie na inny kierunek/ tryb	nieobecność obowiązkowych za
2022/2023	67	22.38%	15	4	3	6							2
2023/2024	85	22.35%	19	12	3	2							2
2024/2025	88	29.54%	26	9	5	10			1			1	
2025/2026	113	30.97%	35	4	15	13						1	2

Pielęgniarstwo II stopnia, stacjonarne

				Przyczyna odsiewu									
	Liczba studentów przyjętych na I rok	Odsetek skreślonych	Liczba studentów skreślonych (ogółem)	niepodjęcie studiów	pisemna rezygnacja	nieuzyskanie zaliczenia	niezłożenie pracy dyplomowej w terminie	niewniesienie opłaty za studia	przeniesienie na inną uczelnię	niepodjęcie studiów po urlopie	śmierć studenta	przeniesienie na inny kierunek/tryb	nieobecnos obowiązkow zajęciac
2022/2023	80	22.5%	18	5	7	3							3
2023/2024	67	20.89%	14		2	3							9
2024/2025	35	14.28%	5	1	1	3							
2025/2026	54	27.77%	15	6	5	2							2

Monitoring odsiewu studentów i jego przyczyn

Uczelnia prowadzi systemowy monitoring odsiewu studentów. Monitoring prowadzi sekretariat Zakładu Pielęgniarstwa i obejmuje on: liczbę studentów rezygnujących lub skreślonych, moment (semestr) wystąpienia rezygnacji, przyczyny formalne i pozaformalne.

Najczęściej identyfikowane przyczyny odsiewu to: trudności w godzeniu studiów z pracą zawodową lub obowiązkami rodzinnymi, niewystarczające przygotowanie do przedmiotów kierunkowych, problemy zdrowotne, zmiana ścieżki edukacyjno-zawodowej.
Największy odsiew występuje na pierwszym roku studiów i ma głównie charakter rezygnacyjny, natomiast liczba skreśleń wynikających z niezaliczenia semestru pozostaje niewielka, co świadczy o adekwatności wymagań dydaktycznych.

Monitoring postępów w toku studiów

Postępy studentów analizowane są semestralnie przez Dyrektora Instytutu Zdrowia na podstawie danych z systemu USOS oraz informacji przekazanych z sekretariatu. Analizie podlegają uzyskiwane wyniki zaliczeń i egzaminów, realizacja efektów uczenia się, liczba wpisów warunkowych i powtarzanych przedmiotów. Informacje te przekazywane są kierownikowi Zakładu- który przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji zakładanych efektów uczenia się i jakości procesu kształcenia w Zakładzie Pielęgniarstwa za dany rok akademicki.

Monitoring liczby studentów kończących studia w terminie

Liczbę studentów kończących studia w terminie Uczelnia systematycznie analizuje. Zdarzają się przypadki wydłużenia toku studiów - wynikają głównie z przyczyn losowych, zdrowotnych lub zawodowych. Jednocześnie obserwuje się wykorzystanie procedury wznowienia studiów, co świadczy o elastyczności organizacji kształcenia.

Działania podejmowane na podstawie analiz

Wyniki monitoringu stanowią podstawę podejmowania działań doskonaląco-naprawczych, w tym:
• wprowadzania dodatkowych konsultacji z nauczycielem/opiekunem roku
• objęcie wsparciem studentów
• modyfikacja programów studiów i treści kształcenia

Wykorzystanie analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu kształcenia
Analiza wyników wykorzystywana jest do:
• doskonalenia metod kształcenia i form zajęć
• lepszej organizacji treści programowych
• dostosowania metod weryfikacji efektów uczenia się
• identyfikacji obszarów wymagających wsparcia dydaktycznego
Wnioski z analiz omawiane są w ramach cyklicznych spotkań z Władzami Uczelni i spotkań Rady Programowej co wpływa na systematyczne podnoszenie jakości procesu nauczania i uczenia się studentów.

5. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się

Na kierunku Pielęgniarstwo weryfikacja osiągania zakładanych efektów uczenia się odbywa się w oparciu o Wewnątrzuczelnianą Procedurę - WSZJK-U/5

https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U-5-weryfikacji-efektow-uczenia-sie-wydanie-5.pdf

Dotyczy ona wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych modułów, kształcenia praktycznego, seminarium dyplomowego, przygotowania pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego.

Stały monitoring realizacji efektów uczenia się jest zapewniany poprzez analizę dokumentacji programu studiów a zwłaszcza treści kart przedmiotów i ich zgodności z założonymi efektami.
Weryfikacja osiągnięcia założonych efektów uczenia się przebiega w etapach obejmujących weryfikację bieżącą, cząstkową i końcową. Metody weryfikacji osiąganych efektów uczenia się służą przede wszystkim: sprawdzeniu, czy prowadzone zajęcia spełniają kryteria, założenia i cele programu; wzmacnianiu procesu uczenia się studentów; sprawdzeniu czy student podlega systemowi oceny; realizacji kierunkowych efektów uczenia się.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się składają się z następujących metod i technik kontroli:
- osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy weryfikowane są za pomocą egzaminów/zaliczeń pisemnych lub ustnych, np. test jednokrotnego wyboru, test wielokrotnego wyboru, praca opisowa, testy wyboru Tak/Nie;
- w zakresie umiejętności - efekty uczenia się są sprawdzane poprzez: ocenę studenta podczas zajęć metodą symulacji medycznej, bezpośrednią obserwację studenta demonstrującego umiejętność w czasie obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego (Objective Structured Clinical Examination, OSCE), próbę pracy - egzamin dyplomowy
- w zakresie kompetencji społecznych –weryfikacja poprzez obserwację, (przedłużona, obserwacja 360°).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają również sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego w tym: gramatyka i leksyka na poziomie B2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego z elementami słownictwa specjalistycznego z zakresu języka angielskiego medycznego.
Metody weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia się przez studentów pozwalają na ocenę praktycznych umiejętności zawodowych mających zastosowanie na rynku usług pielęgniarskich.

Nauczyciel akademicki na bieżąco informuje studenta o jego osiągnięciach, o postępach w procesie uczenia się lub ich brakach. Student uzyskuje informację o uzyskanych ocenach logując się na indywidualne konto w systemie USOS. Uzgodnione ze studentami harmonogramy sesji egzaminacyjnej zatwierdza Dyrektor Instytutu. Wyniki egzaminu/zaliczenia pisemnego są ogłaszane do 7 dni od daty jego przeprowadzenia (student ma prawo wglądu do oceny pracy pisemnej), a wyniki zaliczenia ustnego są ogłaszane studentowi bezpośrednio po jego zakończeniu. Ostateczna ocena studenta, wpisana do protokołu ocen, jest podsumowaniem ocen z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się – student ma prawo do wglądu w ocenioną pracę oraz do konsultacji z nauczycielem akademickim. W razie wątpliwości co do zasadności oceny, student ma możliwość ponownego zdawania zaliczenia/egzaminu przed komisją powoływaną przez Władze Uczelni. Zasady, terminy i procedury zaliczeń i egzaminów poprawkowych i komisyjnych są podane w Regulaminie Studiów. System weryfikacji efektów uczenia się uwzględnia również ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów (ankiety), hospitacje, badanie losów zawodowych absolwentów.

Efekty uczenia się osiągane przez studenta są dokumentowane w formie:

- w zakresie wiedzy: testy zaliczeniowe - jednokrotnego wyboru, wielokrotnego wyboru, testy wyboru Tak/Nie; prace opisowe, protokoły z egzaminów ustnych, prezentacje multimedialne; praca dyplomowa;
- w zakresie umiejętności – dokumentacja z realizacji zleconego zadania; dokumentacja z obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego OSCE (*Objective Structured Clinical Examination*) , dzienniczki umiejętności praktycznych, dzienniki zajęć praktycznych i praktyk zawodowych; dokumentacja z egzaminu dyplomowego.

Kryteria do oceny poziomu osiągnięcia efektów uczenia się znajdują się w Zakładzie Pielęgniarstwa. Prowadzący zajęcia dydaktyczne wraz z dokumentacją z zaliczeń, egzaminów, przedkładają kryteria oceny, punktację, skale ocen.

Dokumenty, dowody na osiągnięcie efektów uczenia się są na kierunku Pielęgniarstwo archiwizowane są w zamkniętych szafach. Przechowywanie prac etapowych studentów odbywa się w sposób uporządkowany, tj. dokumentacja jest opisana według nazwy przedmiotu, roku akademickiego, roku studiów i semestru, w którym realizowany był przedmiot oraz imieniem i nazwiskiem prowadzącego przedmiot. Dokumenty są dostępne wyłącznie dla uprawnionych osób. Nad prawidłowością obiegu dokumentów kontrolę sprawuje Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa i Koordynator zakładowy ds. Jakości Kształcenia.
Do archiwizacji wybierane jest min. 5 % prac studentów (np. praca słaba i dobra lub bardzo dobra), ale nie mniej niż 2 prace z każdej formy weryfikacji osiąganych efektów uczenia się (w wersji papierowej lub elektronicznej – e-student z uwzględnieniem weryfikacji ocen). **Wybrane prace kontrolne, zaliczeniowe, egzaminacyjne studentów przechowywane są do zakończenia cyklu kształcenia.** Wyboru dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia w porozumieniu z koordynatorem przedmiotu.

6. **Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego**

Dobór metod

Weryfikacja efektów w zakresie wiedzy realizowana jest poprzez: • egzaminy pisemne i ustne, • testy (MCQ, MRQ), • kolokwia i zadania problemowe, • eseje, raporty i prezentacje

Efekty w zakresie umiejętności praktycznych weryfikowane są poprzez:

• ćwiczenia praktyczne i laboratoryjne
• obserwację wykonywania procedur
• symulacje medyczne (niska, pośrednia i wysoka wierność) – w oparciu o scenariusze, check-listy, **karty do oceny studenta podczas zajęć metodą symulacji wysokiej wierności**
• egzaminy praktyczne typu OSCE

Przykładowe powiązania:
- wykonanie procedury pielęgniarskiej - obserwacja bezpośrednia i OSCE
- planowanie opieki nad pacjentem- studium przypadku i zadania praktyczne
- reagowanie w sytuacjach nagłych - symulacja wysokiej wierności

Przykład: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne – Ćwiczenia w warunkach symulowanych wysokiej wierności.
Scenariusz: Zadania pielęgniarki/pielęgniarza przy przyjęciu i diagnostyce pacjenta z bólem w klatce piersiowej.
Metody weryfikacji efektów uczenia (C.U40, C.U69, C.U76, D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U20, K.S.6):
Ocena realizacji zadań praktycznych (weryfikacja i ocena poziomu wykonania poszczególnych czynności): check-lista, obserwacja, dyskusja

Dobór metod w zakresie kompetencji społecznych
Kompetencje społeczne oceniane są poprzez:

• obserwację postaw i zachowań studenta
• ocenę komunikacji i współpracy w grupie
• ocenę funkcjonowania w zespole terapeutycznym
• opinie opiekunów praktyk

Weryfikacja efektów związanych z wykorzystaniem metod i narzędzi (w tym ICT)
Efekty dotyczące stosowania metod i narzędzi, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych, weryfikowane są poprzez:
• pracę z dokumentacją medyczną (w tym elektroniczną) lub innym oprogramowaniem medycznym, • analizę danych klinicznych,
• projekty i zadania problemowe.

Weryfikacja kompetencji językowych (B2 ESOKJ)
Gramatyka i leksyka na poziomie B2 z elementami słownictwa specjalistycznego z zakresu języka angielskiego medycznego
• egzaminy końcowe na poziomie B2 (ustne i pisemne)
• zadania sprawdzające rozumienie tekstów specjalistycznych
• ćwiczenia komunikacyjne
Weryfikacja efektów na praktykach zawodowych
• obserwacja pracy studenta w warunkach naturalnych
• ocena realizacji procedur
• prowadzenie dokumentacji
• ocena przez opiekuna praktyk

Dobór metod w procesie dyplomowania
- egzamin teoretyczny – weryfikujący wiedzę
- egzamin praktyczny (stary standard)
- egzamin dyplomowy OSCE (nowy standard)

7. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Studia pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo kończą się egzaminem dyplomowym, który składa się z części teoretycznej i praktycznej.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk oraz zdanie wszystkich egzaminów przewidzianych programem studiów, jak też uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej i uregulowanie wszelkich zobowiązań wobec Uczelni.

Zasady i procedury **dyplomowania** zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się objętych programem studiów.

Zasady dyplomowania określa:

- Regulamin Studiów
- Zarządzenia Rektora w sprawie zmiany szczegółowych zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w tym praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo
  https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo/egzamin-dyplomowy/
  https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo-ii-stopnia/egzamin-dyplomowy/

- Procedura dyplomowania (Procedura WSZJK-U/6, wydanie 3)

Przebieg egzaminu dyplomowego jest zaplanowany i dokumentowany. Odbywa się przed komisją, powołaną przez Dyrektora Instytutu na wniosek Kierownika Zakładu Pielęgniarstwa.

Studenci kształceni według starego standardu (standard 2019)

Studia pierwszego stopnia

Część teoretyczna egzaminu przebiega w formie ustnej. Celem jest sprawdzenie wiedzy zdobytej w toku studiów. Egzamin ustny składa się z obrony pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na trzy wylosowane pytania egzaminacyjne, weryfikujące stopień osiągnięcia wybranych efektów uczenia się. Uzyskanie z egzaminu teoretycznego oceny co najmniej dostatecznej stanowi warunek przystąpienia do egzaminu praktycznego.

Studia drugiego stopnia

Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: prezentacji pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na trzy pytania, które student losuje w obecności komisji egzaminacyjnej.
Pierwsza część egzaminu dyplomowego obejmuje prezentację pracy dyplomowej (maksymalnie 7 minut). Student przedstawia prezentację multimedialną oraz ustnie prezentuje najważniejsze aspekty pracy dyplomowej. Członkowie komisji mogą zadawać pytania dotyczące pracy, szczególnie zastosowanej metodyki oraz uzyskanych wyników lub wniosków. Za prezentację pracy student otrzymuje ocenę cząstkową. W drugiej części egzaminu dyplomowego student udziela odpowiedzi na trzy wylosowane pytania: pierwsze pytanie dotyczy treści programowych z zakresu nauk społecznych i humanistycznych oraz badań naukowych i rozwoju pielęgniarstwa. Drugie pytanie dotyczy treści programowych z zakresu zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej. Trzecie pytanie polega na rozwiązaniu przez studenta zadania egzaminacyjnego tj. studium przypadku klinicznego. Student ustnie przedstawia rozwiązanie zadania i udziela odpowiedzi na dodatkowe pytania komisji. Po wylosowaniu pytań student ma czas (do 5 min.) na przygotowanie odpowiedzi ustnej (student może zapisać schemat odpowiedzi na opieczętowanej karcie, czyli tzw. brudnopisie, który po skończonym egzaminie pozostawia komisji).
Część praktyczna (OSCE), obejmuje weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów.

Studenci kształceni według nowego standardu (standard 2024)

Studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo kończą się egzaminem dyplomowym o charakterze kompleksowym, obejmującym część teoretyczną oraz część praktyczną. Celem egzaminu jest weryfikacja i ocena osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie studiów. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich zajęć i praktyk zawodowych przewidzianych planem studiów, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS oraz złożenie kompletu dokumentów w sekretariacie. Egzamin dyplomowy ma charakter dwuetapowy. Część teoretyczna realizowana jest ustnie i stanowi warunek dopuszczenia do części praktycznej. Część praktyczna przeprowadzana jest metodą OSCE w warunkach symulowanych, w Centrum Symulacji Medycznej. Zadania egzaminacyjne przygotowywane są przez nauczycieli akademickich posiadających kierunkowe wykształcenie zawodowe. Uzyskanie pozytywnej oceny z obu części jest warunkiem ukończenia studiów. Student, który nie przystąpił do egzaminu lub nie zdał części praktycznej w pierwszym terminie, może przystąpić ponownie do tej części bez konieczności powtarzania egzaminu teoretycznego, pod warunkiem wyznaczenia drugiego terminu w tym samym roku akademickim. Ostateczny wynik studiów ustalany jest zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów.

9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz zapobieganie zachowaniom nieetycznym

W procesie oceniania stosuje się zasadę przejrzystości, bezstronności oraz równego traktowania studentów. Student kwestionujący procedury przeprowadzania egzaminu, w szczególności nieprawidłowości w jego przeprowadzeniu lub zakresie treści, w terminie zasadniczym lub poprawkowym, ma prawo do złożenia wniosku o egzamin komisyjny w terminie do 7 dni po egzaminie do odpowiedniego dyrektora instytutu. Jeśli dyrektor instytutu stwierdzi zasadność wniosku, zarządza egzamin komisyjny, ustalając jednocześnie skład komisji lub zlecając ustalenie tego składu kierownikowi zakładu. Egzamin ten powinien odbyć się w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku.
Zapobieganie zachowaniom nieetycznym:
- stosowanie zróżnicowanych metod weryfikacji ograniczających możliwość niesamodzielnej pracy
- wykorzystanie systemów antyplagiatowych
- bezpośredni nadzór nauczycieli akademickich podczas egzaminów i zaliczeń

Weryfikacja efektów uczenia się związanych z realizacją pracy własnej studenta

Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach pracy własnej studenta, realizowanej pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, odbywa się zgodnie ze standardami kształcenia oraz z uwzględnieniem zasad określanych każdorazowo przez prowadzącego zajęcia w kartach przedmiotu. Nauczyciel akademicki określa zasady realizacji pracy własnej, w tym w szczególności: formę opracowania (np. prezentacja multimedialna, esej, opracowanie pisemne, przygotowanie do odpowiedzi ustnej), zakres i szczegółowość treści, objętość pracy oraz wymagane elementy merytoryczne. Jednocześnie przedstawiane są kryteria oceny pracy, umożliwiające studentowi poznanie oczekiwanego poziomu osiągnięcia efektów uczenia się.

Stosowane metody: opracowanie procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), • przygotowanie wskazówek poszpitalnych dla pacjenta i jego otoczenia, • analizę artykułów naukowych, • ocenę znajomości aktualnych wytycznych i zaleceń klinicznych.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągania efektów uczenia Wyniki zaliczeń i egzaminów dokumentowane są w: a) protokołach zaliczenia przedmiotu, b) w systemie informatycznym Uczelni, c) kartach okresowych osiągnięć studenta (wydruki kart okresowych osiągnięć studenta prowadzonych w formie elektronicznej przechowuje się w teczce akt osobowych studenta). 2. Wyniki zaliczenia bądź egzaminu ustnego ogłaszane są studentowi bezpośrednio po jego zakończeniu. 3. Wyniki zaliczenia bądź egzaminu pisemnego zamieszczane są w systemie informatycznym Uczelni w terminie do 7 dni od ich przeprowadzenia. W procesie dyplomowania informacja zwrotna ma charakter podsumowujący i jest przekazywana przez przewodniczącego komisji.

Weryfikacja efektów uczenia się w przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są wyłącznie w odniesieniu do efektów uczenia się z zakresu wiedzy. Weryfikacja osiągnięcia tych efektów odbywa się w formie stacjonarnej, w warunkach kontrolowanych, zapewniających rzetelność i wiarygodność oceny.

Informacje uzupełniające do Kryterium nr 3.

a) Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych, egzaminacyjnych oraz projektów

W procesie kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia stosowane są zróżnicowane formy weryfikacji efektów uczenia się, obejmujące prace etapowe, egzaminy końcowe oraz projekty. Prace etapowe stanowią formę bieżącej oceny postępów studenta w trakcie realizacji zajęć i obejmują w szczególności testy, zadania problemowe oraz opracowania pisemne. W obszarze nauk podstawowych mają one charakter sprawdzianów wiedzy i rozumienia procesów biologicznych, realizowanych w formie testów, pytań opisowych oraz zadań praktycznych. W obszarze nauk społecznych i humanistycznych prace etapowe przyjmują formę analiz sytuacji problemowych, opracowań pisemnych lub wypowiedzi ustnych, ukierunkowanych na ocenę umiejętności interpretacji przepisów prawa, rozwiązywania dylematów etycznych oraz podejmowania decyzji w praktyce zawodowej. W przypadku przedmiotów kierunkowych i klinicznych szeroko stosowana jest metoda analizy przypadku (case study), która stanowi podstawową formę weryfikacji umiejętności praktycznych. Obejmuje ona opracowanie problemów zdrowotnych pacjenta, planowanie i realizację procesu pielęgnowania oraz ocenę podejmowanych działań. W tym podjętych działań edukacyjnych. Egzaminy końcowe realizowane są w formie pisemnej (testy) lub ustnej i służą kompleksowej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych dla danego przedmiotu. W przypadku zajęć o charakterze praktycznym stosowane są również egzaminy praktyczne, w tym z wykorzystaniem metod symulacyjnych (np. pre-OSCE po 2. semestrze oraz przed egzaminem dyplomowym- semestr 6).

b) Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji umiejętności praktycznych

Proces dyplomowania na kierunku Pielęgniarstwo jest zróżnicowany w zależności od obowiązującego standardu kształcenia i zapewnia kompleksową weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania do wykonywania zawodu o charakterze praktycznym.

Studenci kształceni według nowego standardu (standard 2024)

Weryfikacja umiejętności praktycznych:

- egzamin typu pre-OSCE realizowany w 2 i 6 semestrze. Egzamin ten ocenia poziom umiejętności i kompetencji społecznych minimum z zakresu: Podstaw pielęgniarstwa (po 2 semestrze, studia pierwszego stopnia), Badania fizykalnego, Farmakologii (6 semestr, studia pierwszego stopnia). Liczba stacji 6.

- egzamin OSCE II (egzamin dyplomowy). Liczba stacji 12.

Egzamin OSCE przeprowadzany jest w warunkach symulowanych i ma charakter ustrukturyzowany. Obejmuje realizację zadań praktycznych na stanowiskach egzaminacyjnych.

W przypadku studentów kształconych według standardu 2024 proces dyplomowania nie obejmuje realizacji pracy dyplomowej. **Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się, w tym umiejętności praktycznych, odbywa się w ramach egzaminu dyplomowego składającego się z części teoretycznej oraz praktycznej**. **Kluczowe znaczenie w ocenie przygotowania zawodowego ma część praktyczna realizowana metodą OSCE.**

Proces egzaminowania zapewnia:

• dopuszczenie wyłącznie studentów, którzy uzyskali pozytywny wynik z części teoretycznej,
• losowy przydział stanowisk i zadań egzaminacyjnych,
• realizację zadań w warunkach indywidualnej pracy studenta,
• ocenę czynności na podstawie ustandaryzowanych list kontrolnych (check-list),
• nadzór komisji egzaminacyjnej nad prawidłowością przebiegu egzaminu.

pre-OSCE i OSCE II (na studiach pierwszego stopnia) uwzględnia stacje: oceny stanu pacjenta (wywiad, badanie fizykalne, zlecenie badań w ramach samodzielnych kompetencji licencjata pielęgniarstwa, postawienie diagnozy pielęgniarskiej); planowanie i realizacja (działań wynikających z diagnozy pielęgniarskiej, podaż leków bez zlecenia lekarskiego, podaż leków i płynów z zestawu ratującego życie/ przeciwwstrząsowego bez zlecenia lekarskiego, samodzielny dobór i zastosowanie wyrobów medycznych, realizacja zleceń lekarskich, wystawianie recepty na leki w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego lub zlecenia na wyroby medyczne); stacje weryfikujące umiejętności; stacje komunikacji interpersonalnej i współpracy w zespole interprofesjonalnym.

Metoda ta opiera się na wykonywaniu przez studentów zadań praktycznych w warunkach symulowanych, na kolejnych, zorganizowanych stacjach egzaminacyjnych. Egzamin przeprowadzany jest w Centrum Symulacji Medycznej i obejmuje realizację zadań odzwierciedlających rzeczywiste sytuacje kliniczne, takich jak procedury aseptyczne i nieaseptyczne, podawanie leków, komunikację z pacjentem oraz podejmowanie działań wynikających z diagnozy pielęgniarskiej. Studenci są uprzednio informowani o zasadach egzaminu oraz zakresie obowiązujących procedur, co zapewnia przejrzystość i adekwatne przygotowanie do jego realizacji. Egzamin ma charakter w pełni standaryzowany – wszyscy studenci wykonują zadania według jednolitych kryteriów, w określonym czasie i w porównywalnych warunkach. Każda stacja egzaminacyjna dotyczy konkretnej umiejętności praktycznej opisanej w formie zadania klinicznego. Student realizuje zadania samodzielnie, pod nadzorem egzaminatora, a przebieg egzaminu regulowany jest sygnałami dźwiękowymi wyznaczającymi czas rozpoczęcia i zakończenia pracy na stacji oraz przejścia między nimi. Ocena wykonywanych zadań odbywa się na podstawie standaryzowanych list kontrolnych (checklist), opracowanych przez nauczycieli akademickich posiadających kierunkowe wykształcenie zawodowe. Każda czynność podlega ocenie punktowej, a suma punktów uzyskanych na wszystkich stacjach

stanowi podstawę ustalenia wyniku egzaminu. W procesie oceniania uwzględnia się zarówno poprawność wykonania procedur, jak i organizację pracy, bezpieczeństwo pacjenta. Istotnym elementem oceny jest identyfikacja tzw. błędów krytycznych, których popełnienie skutkuje niezaliczeniem danej stacji niezależnie od liczby uzyskanych punktów. Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie minimalnej liczby punktów na każdej stacji oraz brak punktów krytycznych. Egzamin OSCE cechuje wysoki poziom obiektywizmu i porównywalności wyników dzięki zastosowaniu jednolitych kryteriów oceniania, standaryzacji przebiegu egzaminu oraz przygotowaniu zadań w oparciu o obowiązujące standardy kształcenia i rekomendacje krajowe oraz międzynarodowe. Metoda ta umożliwia kompleksową weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo, w szczególności w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki. Egzamin kończy się analizą wyników przez komisję egzaminacyjną oraz ich ogłoszeniem. W przypadku niezaliczenia egzaminu lub nieprzystąpienia do niego z przyczyn losowych student ma możliwość przystąpienia do egzaminu w terminie poprawkowym, zgodnie z obowiązującymi zasadami.
Egzamin OSCE II (na studiach drugiego stopnia) uwzględnia co najmniej stacje: oceny stanu pacjenta w złożonej sytuacji klinicznej (wywiad, badanie fizykalne, zlecenie badań w ramach samodzielnych kompetencji magistra pielęgniarstwa, postawienie diagnozy pielęgniarskiej) do wykonania samodzielnego lub zespołu koordynowanego jako pielęgniarka prowadząca (tzw. *Primary Nurse*); planowania i zlecenia działań wynikających z diagnozy pielęgniarskiej; poradnictwa profilaktycznego (propozycja projektu profilaktycznego), poradnictwa terapeutycznego (ordynacja leków, wyrobów medycznych i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego – samodzielne wystawianie recepty, zlecenia); weryfikujące umiejętności w zakresie zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej; praktyki opartej na dowodach; koordynacji opieki pielęgniarskiej nad pacjentem odrębnym kulturowo; komunikacji interpersonalnej i współpracy w zespole interprofesjonalnym w zakresie *Primary Nursing* i pielęgniarki zawansowanej praktyki.

Studenci kształceni według starego standardu (standard 2019)
Proces dyplomowania obejmuje również przygotowanie pracy dyplomowej licencjackiej, która ma charakter kazuistyczny. Tematyka prac dyplomowych koncentruje się na analizie indywidualnych przypadków klinicznych i obejmuje proces diagnozowania pielęgniarskiego, planowania, realizacji oraz oceny opieki nad pacjentem w różnych stanach zdrowia i choroby. Metodyka opracowania pracy opiera się na analizie przypadku (case study). Praca przygotowywana jest pod kierunkiem promotora i podlega ocenie recenzenta, co zapewnia jej merytoryczną i formalną weryfikację. Studenci otrzymują pisemne wytyczne co do formy, w jakiej powinna być przygotowana praca dyplomowa (części, zawartość, styl pisania). Zagadnienia te omawiane są także podczas seminariów dyplomowych.

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów
Dowody osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się:
• testy i arkusze egzaminacyjne,
• pisemne prace zaliczeniowe i egzaminacyjne,
• projekty, raporty i prezentacje,
• zadania praktyczne oraz karty zaliczeń umiejętności (check-listy),
•dokumentacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych
• protokoły zaliczeń i egzaminów,
• dokumentacja egzaminu dyplomowego,
• prace dyplomowe (standard 2019 studia pierwszego stopnia)

Dokumentowanie efektów uczenia się w kształceniu praktycznym
Dokumentacja:
Dziennik praktyk, dziennik zajęć praktycznych

Dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki

Dokumentacja praktyk zawodowych przechowywana jest przez okres kształcenia.

Dokumentowanie efektów uczenia się w warunkach symulowanych i egzaminacyjnych
Dokumenty:
dokumentacja egzaminu OSCE
protokoły egzaminacyjne
karta do oceny studenta podczas zajęć metodą symulacji medycznej

Egzamin dyplomowy
Wyniki egzaminu dyplomowego dokumentowane są w:
Protokołach egzaminu dyplomowego
Indywidualnej dokumentacji przebiegu studiów (teczka osobowa studenta)
Materiałem dowodowym są także prace dyplomowe (standard 2019)

4. Wyniki monitoringu losów absolwentów oraz ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy

W Uczelni działa Centrum Technologiczne Inkubator (dawniej Biuro Karier i Praktyk PANS w Krośnie), które zajmuje się organizacją warsztatów i wykładów oraz spotkań z pracodawcami np. w formie Targów Pracy, wyjazdów studyjnych. Biuro organizuje również indywidualne oraz grupowe spotkania z doradcami zawodowymi, pomagające młodzieży w przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej, opracowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz określeniu predyspozycji zawodowych. Centrum Technologiczne Inkubator prowadzi serwis internetowy i stronę na FB, w których pracodawca może zamieścić ofertę pracy, stażu, praktyki czy pracy dorywczej. Uczelnia podejmuje działania, które mają ułatwić absolwentom odnalezienie się na rynku pracy. Przykładem jest organizacja spotkań zainteresowanych pracodawców ze studentami. W Uczelni od kilku lat organizuje się Targi Pracy oraz Akademickie Forum Przedsiębiorczości. Centrum Technologiczne Inkubator w ramach współpracy z otoczeniem gospodarczym, regularnie kilka razy w semestrze, organizuje spotkania z pracodawcami.
Do dnia 01 października 2014 roku PANS (PWSZ) w Krośnie prowadziła monitoring losów absolwentów na mocy obowiązujących przepisów Ustawy o szkolnictwie wyższym. Od tego czasu uczelnie nie mają obowiązku prowadzić monitoringu karier zawodowych. Według obowiązujących przepisów uczelnie mogą prowadzić monitoring karier zawodowych swoich absolwentów. PANS w Krośnie w dalszym ciągu prowadzi własny system monitorowania karier zawodowych absolwentów po roku i po trzech latach od dnia ukończenia studiów. Systemem ankietyzacji metodą CAWI, czyli wywiad prowadzony za pomocą kwestionariusza internetowego: respondent proszony jest o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej, zajmuje się Centrum Technologiczne Inkubator. Badanie losów zawodowych absolwentów ma na celu uzyskanie informacji o sytuacji absolwentów na rynku pracy w kontekście zdobytego wykształcenia. Stały monitoring może być pomocny w dostosowaniu oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wyniki ankiet są analizowane przez CTI, a wnioski wynikające z analizy przekazywane są władzom uczelni.
Absolwenci zapraszani są do udziału we wszystkich wydarzeniach organizowanych przez Uczelnię w ramach działań naukowo-kulturalnych oraz sportowych tj. konferencje, sympozja, targi pracy, spotkania z pracodawcami, Akademicka Liga PANS w Krośnie, Bieg Sokoła, Targi Pracy, Akademickie Forum Przedsiębiorczości. specjalności,
Przeprowadzone dotychczas badania losów absolwentów stanowią podstawę do wyciągnięcia zadowalających wniosków o zgodności prowadzonych kierunków z potrzebami rynku pracy i nie

stanowiły podstaw do zmian programów kształcenia. Zmiany, które dotychczas są wprowadzane wynikają z własnej analizy potrzeb i ewaluacji rynku pracy niż z opinii studentów.

Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) dostarcza wiarygodnych informacji o sytuacji absolwentów kierunku Pielęgniarstwo na rynku pracy.

Liczba absolwentów, którzy uzyskali dyplom w 2024 roku - 132 os.
Czas poszukiwania pracy etatowej - 0,59 mies.

Czas, który przeciętny absolwent, zatrudniony na etacie, potrzebował do znalezienia pracy etatowej.
Pielęgniarstwo - 0,59 mies.
Kierunki w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu - 0,79 mies.
Wynagrodzenie ogółem brutto - 8490,94 zł

Procent czasu, w którym przeciętny absolwent był bezrobotny w pierwszym roku po dyplomie. 100% oznacza 1 rok.
Pielęgniarstwo - 1,01 %
Kierunki w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu - 1,82 %
Względny Wskaźnik Bezrobocia - 0,06

Badanie losów zawodowych absolwentów 2024 – Pielęgniarstwo studia pierwszego stopnia
Ankietę uzupełniło 5 absolwentów
4 absolwentów stwierdziło, że przy wyborze studiów w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie w głównej mierze zadecydowała bliskość od miejsca zamieszkania.
4 absolwentów odpowiedziało, że przekonanie, że kierunek umożliwi zdobycie pracy zadecydowały o decyzji studiowania na ukończonym kierunku w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.
Podsumowanie oceny (student zaznaczał w skali od 1-5, gdzie 1 to zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 to zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „w ramach studiów osiągnąłem praktyczne umiejętności przydatne w rozwoju zawodowym" 3 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „ukończony przeze mnie kierunek studiów daje realne możliwości znalezienia pracy" 4 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie jestem zadowolony z ukończonego kierunku studiów PANS w Krośnie" 2 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam) oraz 2 absolwentów na 4.
Na stwierdzenie „uważam, że studia w PANS w Krośnie powinny być nastawione na rozwijanie wiedzy teoretycznej" 2 absolwentów zaznaczyło 3.
Na stwierdzenie „uważam, że studia w PANS w Krośnie powinny być nastawione na rozwijanie umiejętności praktycznych" 2 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam) oraz 2 absolwentów na 4.
Na stwierdzenie „dyplom PANS w Krośnie zwiększa moją konkurencyjność na rynku pracy" 2 absolwentów zaznaczyło 3.
Na stwierdzenie „program studiów spełnił moje oczekiwania" 3 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „na studiach nauczyłem się wykorzystywać programy specjalistyczne, będące standardem w dziedzinie, którą studiowałem" 2 absolwentów zaznaczyło 2.
Na stwierdzenie „uważam, że rynek poszukuje specjalistów w dziedzinie, którą studiowałem" 3 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
2 absolwentów uważa, że z perspektywy czasu zdecydowanie wybrałby ponownie ten sam kierunek studiów w PANS w Krośnie natomiast 2 absolwentów stwierdziło, że trudno powiedzieć.
2 absolwentów stwierdziło, że nie kontynuuje obecnie nauki.

1 absolwent kontynuuje naukę II stopnia w PANS w Krośnie na kierunku, który również ukończył w PANS w Krośnie.
1 absolwent stwierdził, że w przyszłości chce kontynuować naukę na kierunku, który ukończył na studiach II stopnia.
Na pytanie „czy kontynuowałby Pan studia II stopnia na tym samym kierunku w PANS w Krośnie, gdyby był w ofercie Uczelni?" 2 absolwentów odpowiedziało tak oraz 2 odpowiedziało nie.
2 absolwentów w trakcie studiów podejmowało pracę zarobkową niezwiązaną ze studiowanym kierunkiem oraz 2 absolwentów nie podejmowało pracy zarobkowej.
2 absolwentów aktywnie promowało Uczelnię w trakcie studiów.
Na stwierdzenie „na ile po skończeniu studiów w PANS w Krośnie czuł się Pan przygotowany do podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie" 3 absolwentów zaznaczyło 4.
Na pytanie „w jakim zakresie chce Pan utrzymywać kontakt z Uczelnią?" 3 absolwentów odpowiedziało „poprzez udział w szkoleniach, seminariach i warsztatach organizowanych przez KPU w Krośnie (poprzednia nazwa Uczelni).
4 absolwentów stwierdziło, że obecnie jest zatrudnionym na umowę o pracę.
3 absolwentów nie wie czy założy w przyszłości własną działalność gospodarczą.
Na pytanie „czy w najbliższym czasie planuje Pan wyjazd za granicę w celu poszukiwania pracy 1 absolwent odpowiedział nie.
Na pytanie „ile Pana zdaniem będzie Pan zarabiał po ukończeniu studiów? Jeśli Pan pracuje, proszę zaznaczyć wysokość otrzymywanego wynagrodzenia netto" 3 absolwentów zaznaczyło powyżej 5 500 zł.
4 absolwentów stwierdziło, że najważniejszym czynnikiem w pracy jest dobra atmosfera pracy.
2 absolwentów poleciłoby innym osobom studia w PANS w Krośnie.
W ankiecie brały udział 3 kobiety.
2 absolwentów określiło swój przedział wiekowy między 20-25 i 2 absolwentów między 26-30.
4 absolwentów mieszkało w województwie podkarpackim w wiosce przed rozpoczęciem studiów.
3 absolwentów obecnie mieszka w tym samym miejscu co przed podjęciem studiów.
3 absolwentów aktualnie mieszka w Polsce w mieście pow. 40 tys. – 100 tys.
2 absolwentów zaznaczyło, że zmiana miejsca zamieszkania była związana z poszukiwaniem zatrudnienia.

Badanie losów zawodowych absolwentów 2024 – pielęgniarstwo studia drugiego stopnia
Ankietę uzupełniło 19 absolwentów
11 absolwentów stwierdziło, że przy wyborze studiów w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie w głównej mierze zadecydował fakt, że Uczelnia oferowała kierunek, który ich interesował.
7 absolwentów odpowiedziało, że indywidualne zainteresowania zadecydowały o decyzji studiowania na ukończonym kierunku w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.
Podsumowanie oceny (student zaznaczał w skali od 1-5, gdzie 1 to zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 to zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „w ramach studiów osiągnąłem praktyczne umiejętności przydatne w rozwoju zawodowym" 9 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „ukończony przeze mnie kierunek studiów daje realne możliwości znalezienia pracy" 8 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie jestem zadowolony z ukończonego kierunku studiów PANS w Krośnie" 9 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „uważam, że studia w PANS w Krośnie powinny być nastawione na rozwijanie wiedzy teoretycznej" 5 absolwentów zaznaczyło 2 oraz 5 absolwentów 4.
Na stwierdzenie „uważam, że studia w PANS w Krośnie powinny być nastawione na rozwijanie umiejętności praktycznych" 12 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „dyplom PANS w Krośnie zwiększa moją konkurencyjność na rynku pracy" 5 absolwentów zaznaczyło 3 oraz 5 absolwentów zaznaczyło 4.

Na stwierdzenie „program studiów spełnił moje oczekiwania” 7 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „na studiach nauczyłem się wykorzystywać programy specjalistyczne, będące standardem w dziedzinie, którą studiowałem” 6 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
Na stwierdzenie „uważam, że rynek poszukuje specjalistów w dziedzinie, którą studiowałem” 9 absolwentów zaznaczyło 5 (zdecydowanie się zgadzam).
7 absolwentów uważa, że z perspektywy czasu zdecydowanie wybrałby ponownie ten sam kierunek studiów w PANS w Krośnie.
Na pytanie „dlaczego ponownie nie wybrałby Pan tego samego kierunku studiów w PANS w Krośnie, 1 osoba zaznaczyła „oferta rynku pracy dla absolwenta tego kierunku jest mało atrakcyjna”.
10 absolwentów stwierdziło, że podejmowało pracę zarobkową związaną z kierunkiem studiów podczas studiów.
6 absolwentów stwierdziło, że podczas studiów pracowało bądź odbywało staż związany z kierunkiem studiów.
Na stwierdzenie „na ile po skończeniu studiów w PANS w Krośnie czuł się Pan przygotowany do podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie” 9 absolwentów zaznaczyło 4.
Na pytanie „w jakim zakresie chce Pan utrzymywać kontakt z Uczelnią?” 7 absolwentów odpowiedziało, że nie ma takiej potrzeby.
12 absolwentów stwierdziło, że obecnie jest zatrudnionym na umowę o pracę.
7 absolwentów nie rozważa założenia w przyszłości własnej działalności gospodarczej.
Na pytanie „ile Pana zdaniem będzie Pan zarabiał po ukończeniu studiów? Jeśli Pan pracuje, proszę zaznaczyć wysokość otrzymywanego wynagrodzenia netto” 6 absolwentów zaznaczyło powyżej 5 500 zł.
11 absolwentów stwierdziło, że najważniejszym czynnikiem w pracy jest praca zgodna z wykształceniem.
8 absolwentów poleciłoby innym osobom studia w PANS w Krośnie.
W ankiecie brało udział 11 kobiet.
6 absolwentów określiło swój przedział wiekowy na powyżej 36 lat.
12 absolwentów mieszkało w województwie podkarpackim przed rozpoczęciem studiów, a 7 absolwentów mieszkało w wiosce.
12 absolwentów obecnie mieszkają w tym samym miejscu co przed podjęciem studiów.

Dane pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych szczególnie od Pielęgniarek Naczelnych potwierdzają wysoką ocenę przygotowania zawodowego absolwentów. Podkreślają one jak bardzo ważne są kompetencje praktyczne nabyte w trakcie studiów. Istotnym wskaźnikiem przydatności efektów uczenia się na rynku pracy pozostaje kształcenie praktyczne.

Absolwenci kierunku pielęgniarstwo pierwszego stopnia kontynuują kształcenie na studiach drugiego stopnia oraz podejmują różnorodne formy doskonalenia zawodowego.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym

1.	**BRAK**	
2.		
…		

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1.Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)

Nauczyciele akademiccy, którzy realizują zajęcia na kierunku pielęgniarstwo są zatrudnieni w Uczelni w oparciu o umowę o pracę (podstawowe miejsce pracy bądź dodatkowe miejsce pracy) czy też w oparciu o umowę cywilnoprawną.
Nauczyciele akademiccy, którzy realizują zajęcia na kierunku Pielęgniarstwo zatrudnieni w Uczelni w oparciu o umowę o pracę (podstawowe miejsce pracy)
Studia pierwszego stopnia **59%**
Studia drugiego stopnia **66**%.

Na dzień sporządzenia Raportu liczba nauczycieli akademickich realizujących zajęcia wynosi **105 osób (59 umowa o pracę, 17 umowa cywilnoprawna, 21 umowa cywilnoprawna kształcenie praktyczne pierwszy stopień, 8 umowa cywilnoprawna ćwiczenia kliniczne drugi stopień)**. W odniesieniu do liczby studentów na kierunku **305** osób wskaźnik dostępności kadry dydaktycznej wynosi 2,9.

Struktura kwalifikacji nauczycieli i innych osób realizujących zajęcia wg stopni i tytułów naukowych i zawodowych prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku

Pracownicy zatrudnieni w Zakładzie Pielęgniarstwa (35 etatów)
Rodzaje etatów
Nauczyciele akademiccy są zatrudnieni na etatach dydaktycznych
Profesor 1
Profesor uczelni 2
Adiunkt 4
Wykładowca 11
Asystent 1
Instruktor 7
Instruktor praktyk 9

Pozostali pracownicy zatrudnieni są w: Zakładzie Ratownictwa medycznego, Położnictwa, Pedagogiki, Wychowania fizycznego, Zielarstwa, Automatyki i robotyki, zarządzania, Studium języków obcych.

Realizacja poszczególnych grup zajęć i zajęć wg kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i dorobku naukowego

Realizacja poszczególnych grup zajęć odbywa się z uwzględnieniem kwalifikacji, doświadczenia zawodowego oraz dorobku naukowego osób prowadzących, co zapewnia zgodność kompetencyjną kadry z zakresem treści programowych oraz wymogami standardów kształcenia dla kierunku Pielęgniarstwo.

Studia pierwszego stopnia

Realizacja zajęć w ramach nauk przedklinicznych/podstawowych (grupa A) powierzona jest nauczycielom akademickim posiadającym wysokie kwalifikacje naukowe oraz doświadczenie dydaktyczne adekwatne do charakteru prowadzonych treści. Osoby te posiadają wieloletnią praktykę w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Kompetencje kadry są spójne z zakresem merytorycznym realizowanych przedmiotów a aktywność zawodowa wykładowców pozostaje w bezpośrednim związku z obszarami nauk przedklinicznych. Zajęcia z zakresu nauk społecznych i humanistycznych w pielęgniarstwie (grupa B) prowadzone są przez specjalistów reprezentujących właściwe dyscypliny naukowe, posiadających przygotowanie merytoryczne i dydaktyczne do realizacji treści programowych. Zajęcia realizowane w ramach grup: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej (C) oraz Nauki w zakresie opieki specjalistycznej (D) prowadzone są przez osoby posiadające kierunkowe wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, co zapewnia ich ścisłe powiązanie z praktyką zawodową. Przedmioty związane bezpośrednio z wykonywaniem zawodu pielęgniarki realizowane są przez osoby posiadające prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/położnej, kompetencje i kwalifikacje zawodowe, które są systematycznie doskonalone w ramach szkolenia podyplomowego. Kadra dydaktyczna posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod symulacji medycznej. Przedmioty o charakterze interdyscyplinarnym realizowane są przez wykładowców o kwalifikacjach dostosowanych do specyfiki danego obszaru, co zapewnia właściwą realizację efektów uczenia się oraz wysoki poziom merytoryczny kształcenia praktycznego, zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. Ponadto nauczyciele akademiccy posiadają przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz do prowadzenia wybranych zajęć w języku angielskim.

Studia drugiego stopnia

Kształcenie w grupach zajęć A–C jest prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć lub inne osoby posiadające takie kompetencje i doświadczenie. Kształcenie w grupach zajęć A–C, w ramach zajęć obejmujących treści kształcenia z zakresu opieki pielęgniarskiej, jest prowadzone przez osoby posiadające kierunkowe wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, co zapewnia ich ścisłe powiązanie z praktyką zawodową. Przedmioty związane bezpośrednio z wykonywaniem zawodu pielęgniarki realizowane są przez osoby posiadające prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, kompetencje i kwalifikacje zawodowe, które są systematycznie doskonalone w ramach szkolenia podyplomowego. Kadra dydaktyczna posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod symulacji medycznej. Praktyki zawodowe (grupa zajęć D) są realizowane pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, będącej pracownikiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz wykonującej zadania zawodowe w komórce organizacyjnej podmiotu, w której student odbywa praktykę zawodową, a nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk zawodowych ze strony uczelni.

3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Dr Renata Dziubaszewska

Zainteresowania naukowe dr n. med. Renaty Dziubaszewskiej koncentrują się na holistycznym podejściu do opieki nad pacjentem. Istotne miejsce w jej działalności naukowo-badawczej zajmuje problematyka duchowości w zdrowiu i chorobie oraz rozpoznawania i zaspokajania potrzeb duchowych osób przewlekle chorych i hospitalizowanych.
Szczególnym obszarem zainteresowań badawczych jest również pielęgniarstwo onkologiczne, w tym poznawanie potrzeb duchowych pacjentów z chorobami nowotworowymi oraz znaczenia wsparcia duchowego w procesie leczenia i sprawowania opieki. Prowadzone przez nią badania obejmują także ocenę kompetencji pielęgniarek i opiekunów medycznych w zakresie rozpoznawania potrzeb duchowych pacjentów oraz realizacji opieki duchowej.
Ważnym elementem prowadzanych badań naukowych jest poznanie czynników wpływających na jakość opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb zdrowotnych, emocjonalnych, psychospołecznych i duchowych chorych. W obszarze jej zainteresowań naukowych znajduje się również znaczenie przygotowania personelu pielęgniarskiego (studentów kierunku pielęgniarstwo) do świadczenia kompleksowej opieki uwzględniającej duchowy wymiar funkcjonowania człowieka. Jej działalność naukowa ukierunkowana jest na rozwijanie wiedzy dotyczącej opieki holistycznej oraz możliwości integrowania opieki duchowej z codzienną praktyką pielęgniarską.

mgr Małgorzata Dziura
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z pielęgniarstwem onkologicznym. Szczególne miejsce w zainteresowaniach naukowych zajmuje problematyka zachowań zdrowotnych pacjentów z chorobami nowotworowymi, sposobów radzenia sobie ze stresem oraz zachowań podejmowanych w obliczu choroby. Istotnym obszarem jego działalności badawczej jest również rola pielęgniarstwa w kompleksowym wsparciu pacjentów onkologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zdrowotnych, emocjonalnych i psychospołecznych chorych, a także działań pielęgniarskich ukierunkowanych na poprawę jakości życia chorych a także funkcjonowanie psychospołeczne i zachowania zdrowotne kobiet chorych na raka piersi.

dr Agnieszka Kijowska
Tematyka zainteresowań naukowych koncentruje się wokół zagadnień związanych ze zdrowiem człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki zdrowotnej, promocji zdrowia oraz edukacji zdrowotnej różnych grup wiekowych. Szczególne miejsce w działalności badawczej zajmuje problematyka zdrowia osób starszych, obejmująca działania ukierunkowane na poprawę jakości życia seniorów, utrzymanie ich sprawności i samodzielności oraz wspieranie zdrowego i aktywnego starzenia się. Istotnym obszarem moich zainteresowań jest również profilaktyka i promocja zdrowia wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków zdrowotnych już od najmłodszych lat, a także budowanie świadomości zdrowotnej w rozwijaniu odpowiedzialności za własne zdrowie i zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym.
Ważnym aspektem aktywności jest poszukiwanie rozwiązań, które wspierają poprawę stanu zdrowia społeczeństwa, wzmacniają świadomość zdrowotną oraz sprzyjają budowaniu odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Szczególnie bliskie jest podejście interdyscyplinarne, uwzględniające zarówno indywidualne potrzeby człowieka, jak i społeczne uwarunkowania zdrowia.

dr Jadwiga Klukow
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z organizacją i zarządzaniem w ochronie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania zasobami ludzkimi oraz funkcjonowania zespołów pielęgniarskich. Główne obszary zainteresowań naukowych obejmują kulturę i klimat organizacyjny, przywództwo, efektywność pracy, rozwój zawodowy oraz psychospołeczne uwarunkowania środowiska pracy pielęgniarek i pielęgniarzy. Istotne miejsce w podejmowanych badaniach zajmuje również problematyka zróżnicowania pokoleniowego i kulturowego zespołów pielęgniarskich oraz jego znaczenia dla funkcjonowania organizacji i kształtowania postaw zawodowych kadry pielęgniarskiej.

mgr Anna Książkiewicz
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z pielęgniarstwem pediatrycznym oraz opieką nad dziećmi z chorobami układu oddechowego i schorzeniami alergicznymi. Szczególne miejsce w jej zainteresowaniach naukowych zajmuje problematyka astmy oskrzelowej, terapii inhalacyjnej, immunoterapii alergenowej oraz edukacji zdrowotnej pacjentów i ich opiekunów. Istotnym obszarem działalności naukowej jest również diagnostyka i leczenie chorób alergicznych, w tym atopowego zapalenia skóry, a także rozwijanie zindywidualizowanej opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych. W swojej działalności naukowej podejmuje również zagadnienia związane z rolą pielęgniarki w edukacji pacjentów i wspieraniu ich w procesie leczenia.

mgr Joanna Kubik
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z pielęgniarstwem pediatrycznym. Szczególne miejsce w jego zainteresowaniach naukowych będzie zajmować problematyka zachowań zdrowotnych i społecznych rodziców dzieci w spektrum, ze szczególnym uwzględnieniem ich potrzeb zdrowotnych, emocjonalnych i psychospołecznych, a także działań pielęgniarskich ukierunkowanych na poprawę jakości ich życia.

Dr n.med. Beata Kumiega
W swojej pracy klinicznej koncentruje się na diagnozowaniu i leczeniu nowotworów limfoproliferacyjnych i mieloproliferacyjnych. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Hematologicznego i Transfuzjologicznego oraz Polskiej Grupy Badawczej Chłoniaków. Uczestniczyła w badaniach klinicznych dedykowanych pacjentom z chłoniakami, przewlekłą białaczką limfocytową i szpiczakiem plazmocytowym. Brała udział w badaniach organizowanych przez Polską Grupę Badawczą Chłoniaków.

Dr Edyta Kwilosz
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z pielęgniarstwem pediatrycznym, zachowaniami zdrowotnymi oraz kształceniem studentów pielęgniarstwa. Istotnym obszarem działalności badawczej jest również wykorzystanie symulacji medycznej w edukacji pielęgniarskiej, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kompetencji przywódczych, klinicznych i komunikacyjnych oraz satysfakcji i pewności siebie studentów. Podejmowane badania są związane z prowadzonymi zajęciami z pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego oraz dydaktyki medycznej.

mgr Katarzyna Lisowicz
Tematyka badań koncentruje się na psychospołecznych uwarunkowaniach pracy pielęgniarek, ze szczególnym uwzględnieniem stresu zawodowego, jakości snu oraz dobrostanu psychofizycznego. W obszarze zainteresowań naukowych znajdują się również zależności między warunkami środowiska pracy a zdrowiem i funkcjonowaniem zawodowym personelu pielęgniarskiego. Istotnym zagadnieniem badawczym jest znaczenie czynników organizacyjnych i psychospołecznych w kształtowaniu jakości życia, satysfakcji zawodowej oraz zdolności radzenia sobie z obciążeniami

zawodowymi. Prowadzone badania ukierunkowane są na identyfikację czynników sprzyjających zachowaniu zdrowia i dobrostanu pielęgniarek, a także na wskazanie możliwości poprawy warunków pracy i wspierania personelu medycznego w codziennych wyzwaniach zawodowych. Tematyka ta ma istotne znaczenie dla rozwoju praktyki pielęgniarskiej oraz poprawy jakości opieki nad pacjentem.

mgr Dawid Makowicz
Tematyka badań oraz działalność naukowa i zawodowa koncentrują się na zagadnieniach związanych z pielęgniarstwem kardiologicznym, jakością opieki nad pacjentem oraz uwarunkowaniami pracy zawodowej personelu pielęgniarskiego. Istotne obszary działalności naukowej obejmują stres i satysfakcję zawodową pielęgniarek, jakość życia pacjentów z chorobami przewlekłymi, a także wybrane zagadnienia związane z opieką pielęgniarską, kompetencjami zawodowymi i krwiodawstwem. Doświadczenie zawodowe zdobywane w Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii w Krośnie stanowi uzupełnienie działalności naukowej i sprzyja łączeniu wiedzy teoretycznej z praktyką kliniczną.

dr Edyta Szydło
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z funkcjonowaniem osób chorych na stwardnienie rozsiane (SM) oraz sytuacją psychospołeczną ich opiekunów. Szczególne miejsce w zainteresowaniach naukowych zajmuje problematyka obciążenia opiekunów osób z SM, ich potrzeb w zakresie wsparcia oraz poczucia koherencji, rozumianego jako sposób postrzegania i radzenia sobie z wyzwaniami związanymi z opieką nad osobą przewlekle chorą. Istotnym obszarem działalności badawczej jest również funkcjonowanie osób chorujących na stwardnienie rozsiane, ze szczególnym uwzględnieniem ich wsparcia społecznego, poczucia koherencji oraz zasobów psychospołecznych sprzyjających adaptacji do choroby. Prowadzone badania obejmują także analizę zależności między poziomem otrzymywanego wsparcia, poczuciem koherencji a obciążeniem opiekunów i funkcjonowaniem osób chorych. Ważnym aspektem tej działalności jest poszukiwanie czynników sprzyjających poprawie jakości życia zarówno pacjentów, jak i ich opiekunów, a także wskazywanie kierunków działań wspierających, uwzględniających potrzeby zdrowotne, emocjonalne i społeczne obu grup. Ponadto działania naukowe koncentrują się na zagadnieniach związanych z postawami społeczeństwa wobec śmierci i umierania. Szczególne miejsce w zainteresowaniach naukowych zajmuje problematyka postrzegania śmierci, poziomu lęku przed nią oraz sposobów radzenia sobie z myślą o przemijaniu i utracie bliskich. Istotnym obszarem działalności badawczej jest również analiza czynników społecznych, kulturowych, psychologicznych i światopoglądowych wpływających na kształtowanie postaw wobec śmierci. Ważne miejsce zajmuje również problematyka akceptacji śmierci, postaw wobec osób umierających oraz roli wsparcia społecznego i opieki paliatywnej w procesie umierania i przeżywania żałoby.

dr Katarzyna Zalewska
Tematyka badań: koncentruje się na zagadnieniach związanych z edukacją medyczną, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania symulacji medycznej w kształceniu studentów kierunków medycznych. Istotnym obszarem zainteresowań jest doskonalenie procesu dydaktycznego, rozwój zawodowy nauczycieli akademickich oraz praktyka refleksyjna jako element podnoszenia jakości kształcenia z wykorzystaniem symulacji medycznej. Szczególne znaczenie w działalności naukowej i dydaktycznej przypisuje praktyce opartej na dowodach naukowych (evidence-based practice) oraz wykorzystaniu aktualnej wiedzy naukowej w projektowaniu i realizacji procesu kształcenia. Prowadzi również warsztaty poświęcone symulacji medycznej i nowoczesnym metodom dydaktycznym, wspierające rozwój kompetencji praktycznych oraz doskonalenie warsztatu nauczycieli akademickich.

dr hab. Danuta Zarzycka, prof. PANS
Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych ze stresem i jego wpływem na wybrane parametry funkcjonalne (RR, HVR, itp) laboratoryjne (kortyzol, lipidy) oraz uwarunkowania genetyczne (dotyczy noworodków, wcześniaków i matek). Ponadto zainteresowania dotyczą klinimetrii i jej zastosowania w opiece pielęgniarskiej, czy też miejsca współczucia w opiece pediatrycznej. Aktywności badawcze incydentalne skupiają się na różnorodnej tematyce i mentoringu dla młodych badaczy.

Działalność zawodowa nauczycieli zapewnia ścisłe powiązanie działalności dydaktycznej z praktyką zawodową kadry. Istotną część zespołu dydaktycznego stanowią doświadczeni praktycy – głównie osoby ze stopniem magistra, aktywnie wykonujące praktykę zawodową. Ich kompetencje dydaktyczne wynikają bezpośrednio z wieloletniego doświadczenia zawodowego, posiadanych specjalizacji oraz dodatkowych kompetencji. Choć osoby te w większości nie prowadzą działalności naukowej, reprezentują wysoki poziom kompetencji zawodowych.

Wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, zaangażowanych w działalność organizacji działających na rzecz rozwoju praktyki pielęgniarskiej

Lp.	Nazwisko i imię	Organizacja
1.	Adam Alicja	Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych w Krośnie
2.	Bocheńska Mariola	Członek PTP – Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego
3.	Dziubaszewska Renata	Członkostwo w Polskim Towarzystwie Opieki Duchowej w Medycynie
4.	Dziura Małgorzata	Członek Rady Programowej Członek Biura Współpracy z Podmiotami Leczniczymi
5.	Hajduk Łukasz	Członek Polskiego Towarzystwa Leczenia Ran
6.	Kachaniuk Hanna	Członek Polskiego Towarzystwa Geriatrycznego Konsultant Wojewódzki (województwo Lubelskie) w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego
7.	Krajewski Romuald	Członek Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów Członek Polskiego Towarzystwa Chirurgii Podstawy Czaszki (w latach 1999-2022 prezes) Członek Polskiego Towarzystwa Nowotworów Głowy i Szyi Członek Polskiego Towarzystwa Bioetycznego Członek Naczelnego Sądu Lekarskiego (w latach 1997 – 2005 Przewodniczący) Członek Europan Union of Medical Specialist (w latach 2012-2018 prezes)
8.	Kulik Teresa	Członek Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej Członek PTP – Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego
9.	Kumiega Beata	Członek Polskiej Grupy Badawcze Chłoniaków
10.	Kwilosz Edyta	Członek Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego International Pediatrics Simulation Society (IPSS) Członek Rady Programowej
11.	Syrek Barbara	Przewodnicząca Stowarzyszenia Psychiatrycznego dla Osób Chorych i ich Rodzin Konsultant Wojewódzki ds. Pielęgniarstwa Pediatrycznego

		(Województwo Podkarpackie)
12.	Szydło Edyta	Polskie Towarzystwo Neurologiczne sekcja Stwardnienia Rozsianego
13.	Urbaniak Teresa	Członek PTP – Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego
14.	Zalewska Katarzyna	The SESAM – Society for Simulation in Europe – NurSInG – Nursing Special Interest Group
15.	Zarzycka Danuta	Członek PTP – Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego
16.	Zbylut Agata	Praca w zespole ds. współpracy z podmiotami leczniczymi

Wykaz nauczycieli zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, pracujących zawodowo jako pielęgniarka/pielęgniarz

Pracownicy Zakładu Pielęgniarstwa	**Miejsce zatrudnienia**
1. Barbara Baran	MT Medic Centrum Medyczne ul. Korczyńska 43, 38-400 Krosno Pracownia kolonoskopii
2. Iwona Dudzik	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział dziecięcy
3. Łukasz Hajduk	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział urazowo-ortopedyczny
4. Anna Książkiewicz	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział dziecięcy
5. Katarzyna Lisowicz	Szpital Specjalistyczny w Jaśle ul. Lwowska 22, 38-200 Jasło Oddział chirurgii ogólnej i onkologicznej
6. Beata Lorenc	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział chorób wewnętrznych i metabolicznych
7. Dawid Makowicz	Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii Intercard w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno
8. Ewa Smoleń	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział dziecięcy
9. Alicja Śnieżek	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii

10. Łukasz Szarek	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Oddział urazowo-ortopedyczny
11. Edyta Szydło	Centrum Medyczno-Charytatywne Caritas w Krośnie (Hospicjum) ul. Grodzka 45a, 38-400 Krosno
12. Jolanta Twardosz	Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii Intercard w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno
13. Michał Wojnar	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie Korczyńska 57, 38-400 Krosno Szpitalny Oddział Ratunkowy

Nauczyciele akademiccy, aktywnie pracujący w innych zawodach medycznych:

Pracownicy Zakładu Pielęgniarstwa	**Miejsce zatrudnienia**
1. Andrzej Guzik (lekarz)	MedLifeCover CENTRUM ZDROWIA Zakład Patomorfologii ul. Korczyńska 31 38-400 Krosno
2. Dariusz Jałoza (doktor nauk farmaceutycznych)	Inspektor Farmaceutyczny w Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym w Rzeszowie – kierownik Delegatury WIF w Krośnie
3. Beata Kumiega (lekarz)	Szpital Specjalistyczny im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach ul. Węgierska 21, 38-300 Gorlice Oddział Onkologii Klinicznej i Hematologii z Pododdziałem Dziennym Chemioterapii
4. Beata Niewęgłowska-Guzik (doktor nauk biologicznych)	MedLifeCover CENTRUM ZDROWIA Zakład Patomorfologii ul. Korczyńska 31 38-400 Krosno

4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Realizacja polityki kadrowej odbywa się poprzez:

- planowanie i monitorowanie obsady zajęć z uwzględnieniem specyfiki kształcenia praktycznego
- zatrudnianie nauczycieli posiadających doświadczenie oraz kompetencje dydaktyczne
- systematyczne zwiększanie udziału kadry zatrudnionej jako podstawowe miejsce pracy
- monitorowanie jakości pracy dydaktycznej, w tym poprzez analizowanie wyników ankiet studenckich
- wspieranie udziału kadry w szkoleniach, kursach oraz konferencjach naukowych
- stosowanie systemu motywacyjnego obejmującego nagrody, wyróżnienia oraz stypendia naukowe
- rozwój działalności naukowej, w tym publikowanie wyników badań

Dobór nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie odbywa się na podstawie Procedury doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Księga procedur. Zarządzenie Rektora nr: 120/24 procedura WSZJK-U/4 file:///C:/Users/KPU/Downloads/Procedura-WSZJK-U.4-doboru-nauczycieli-akademickich-wydanie-5-1.pdf

Rekrutacja kadry odbywa się w ramach otwartego konkursu na dane stanowisko pracy w Zakładzie Pielęgniarstwa. Pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudniani są w ramach otwartego konkursu, a wymagania merytoryczne wobec nich są wysokie.

Monitorowanie jakości pracy dydaktycznej nauczycieli odbywa się poprzez system hospitacji oraz ankietyzacji m. in. poprzez prowadzenie hospitacji zajęć i ogólnej obserwacji, analizę uwag zgłaszanych przez studentów, okresową ocenę pracowników.

Hospitacja zajęć odbywa się zgodnie z Procedurą hospitacji zajęć dydaktycznych Księga procedur Zarządzenie Rektora nr: 120/24 Procedura WSZJK-U/2 https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U.2-hospitacji-wydanie-6-1.pdf

Celem procedury jest ustalenie zasad przeprowadzania hospitacji oraz uzyskiwania informacji na temat poprawności prowadzonych zajęć i stosunku nauczycieli akademickich do obowiązków dydaktycznych. Informacje z hospitacji zostają uwzględnione w okresowej ocenie nauczycieli oraz w procesie doskonalenia jakości realizacji zajęć dydaktycznych w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie. Dyrektor instytutu zatwierdza harmonogram hospitacji przedstawiony przez kierownika zakładu. Harmonogram hospitacji kierownik zakładu lub kierownik studium podaje do wiadomości pracownikom do 15 października danego roku akademickiego. Hospitacji podlegają wszyscy nauczyciele prowadzący wszystkie formy zajęć, zatrudnieni na podstawie umowy o pracę oraz umowy cywilnoprawnej. Hospitacje osoby prowadzącej zajęcia przeprowadza się nie rzadziej niż raz na dwa lata. W przypadku, gdy ocena z ostatniej hospitacji jest negatywna lub opinia wyrażona w ankietach studenckich wskazuje na nieprawidłowości w realizacji zajęć dydaktycznych, kolejną hospitację przeprowadza się w formie hospitacji komisyjnej, nie później niż w okresie jednego roku od uzyskania tej oceny czy opinii. Osoby hospitujące to: kierownik zakładu lub studium (lub osoba przez nich wyznaczona), w którym zatrudniony jest hospitowany nauczyciel, niezależnie od kierunku, na którym prowadzi zajęcia. Nauczyciel prowadzący zajęcia na kierunku spoza swojego macierzystego zakładu może również podlegać hospitacji. Kierownik zakładu, w którym prowadzony jest kierunek, składa wniosek w tej sprawie do dyrektora instytutu, w którym zatrudniony jest nauczyciel prowadzący zajęcia, z prośbą o wyznaczenie osoby hospitującej, zgodnie z niniejszą procedurą. W przypadku hospitacji komisyjnej dodatkowo na prośbę kierownika zakładu w hospitacji może uczestniczyć przewodniczący Instytutowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (lub osoba przez niego wyznaczona) albo dyrektor instytutu. Osoby hospitujące powinny posiadać co najmniej stopień doktora (nie dotyczy kierowników zakładów i studium). Nauczycieli z tytułem doktora habilitowanego lub profesora hospituje kierownik zakładu, dyrektor instytutu lub nauczyciel ze stopniem naukowym równorzędnym lub wyższym. Hospitowane zajęcia powinny być omówione

bezpośrednio po ich zakończeniu. Z każdej przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół według załącznika nr 2. 7. Protokół hospitacji powinien być podpisany przez osoby hospitujące oraz hospitowanego. 8. Protokoły z hospitacji mają charakter poufny, a wgląd do nich ma bezpośredni przełożony hospitowanego, dyrektor danego instytutu oraz prorektor ds. studiów. 9. Kierownicy zakładów i studiów raz w roku do 15 września zbiorczą z hospitacji, która zapewnia poufność danych osobowych. wypełniają on-line ankietę 10. Kierownicy zakładów i studiów w sprawozdaniu rocznym z realizacji efektów uczenia się (według oddzielnego dokumentu), w porozumieniu z koordynatorami kierunkowymi ds. zjk, przedstawiają Uczelnianej Komisji ds. zjk do 15 października wnioski z hospitacji przeprowadzonych w poprzednim roku akademickim. 11. Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia sporządza do 15 listopada sprawozdanie z hospitacji dla całej Uczelni jako element raportu, który przedstawia prorektorowi ds. studiów oraz Senatowi Uczelni. 12. W sytuacji niezadowalających wyników z danej hospitacji zajęć dydaktycznych kierownicy zakładów/studiów oraz nauczyciele akademiccy wdrażają działania doskonalące/naprawcze według procedury WSZJK-U/7.

Nauczyciel akademicki, z wyjątkiem Rektora, **podlega ocenie okresowej**, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 115 ustawy oraz przestrzegania prawa autorskiego, praw pokrewnych i prawa własności przemysłowej. Poddanie się ocenie okresowej jest obowiązkiem nauczyciela akademickiego. Ocena okresowa jest przeprowadzana raz na cztery lata lub na wniosek Rektora, jednakże nie wcześniej, niż 12 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim.

Zarządzenie nr 6/23 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 17 lutego 2023 roku wprowadza kryteria oceny okresowej nauczycieli akademickich Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.

Zarządzenie nr 8/26 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 3 marca 2026 roku ustala tryb i termin przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Pracownicy akademiccy są zobowiązani do wypełnienia i złożenia arkusza oceny nauczyciela akademickiego do dnia 16 października 2026 r. Ocena obejmuje okres od 1 października 2022 r. do 30 września 2026 r.

Każdy nauczyciel akademicki dodatkowo oceniany jest raz w roku akademickim przez studentów. W ankiecie studenta (forma elektroniczna) znajdują się pytania dotyczące: sposobu przekazywania wiedzy, sposobu prowadzenia zajęć oraz sposobu oceniania przez nauczyciela, punktualność, stosunek do studenta, ogólna ocena zajęć dydaktycznych oraz dostępność podczas konsultacji. Po zakończeniu procesu ankietyzacji przez studentów, ankiety są opracowywane i analizowane przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia. Wyniki oceny są przekazywane Władzom Uczelni i Władzom kierunku. Ocena jest brana jest pod uwagę przy ocenie okresowej pracowników.

Władze Uczelni wspierają rozwój nauczycieli poprzez następujące działania:

- finansowanie kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych pracowników,
- finansowanie udziału w konferencjach i seminariach naukowych,
- doposażenie laboratoriów dydaktycznych umożliwiających podejmowanie badań naukowych,
- umożliwienie staży naukowych i współpracy z krajowymi i zagranicznymi uczelniami i instytucjami badawczymi.

Priorytet ma rozwój pracowników, którzy zatrudnieni są w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Kadra dydaktyczna uczestniczy w zorganizowanych formach kształcenia podyplomowego, w zjazdach, konferencjach, sympozjach krajowych i międzynarodowych. Prowadzone są szkolenia dla nauczycieli, podnoszące ich kwalifikacje zawodowe w zakresie merytorycznym i metodycznym, a także zwiększają ich kompetencje z zakresu innowacyjnych metod nauczania.

Kadra dydaktyczna Zakładu Pielęgniarstwa uczestniczyła w szkoleniach realizowanych w ramach projektu *Innowacyjne kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo - utworzenie Centrum Symulacji Medycznej w PWSZ w Krośnie*, uzyskując certyfikat instruktora niskiej, pośredniej i wysokiej wierności w pielęgniarstwie oraz egzaminatora OSCE. Uczelnia wspomaga rozwój zawodowy i naukowy poprzez stworzenie warunków do łączenia pracy dydaktycznej z prowadzeniem

badań naukowych. Nauczyciele publikują swoje osiągnięcia naukowe, zaangażowani są w działalność w stowarzyszeniach naukowych i organizacjach zawodowych w Polsce i zagranicą. Pielęgniarki odpowiedzialne za kształcenie praktyczne studentów mają ukończone studia wyższe, posiadają specjalizację w danej dziedzinie co jest potwierdzone odpowiednimi dokumentami.

W celu ustawicznego podnoszenia jakości kształcenia nauczyciele dydaktyczni i ich przełożeni mogą zgłaszać Komisji Uczelnianej ds. ZJK potrzebę odbycia kursów, szkoleń, seminariów związanych z dydaktyką, organizacją procesu kształcenia oraz jakością kształcenia.

Uzyskane stopnie naukowe pracowników prowadzących zajęcia na kierunku *Pielęgniarstwo:*

dr Edyta Szydło- temat rozprawy doktorskiej: *Ocena czynników determinujących obciążenie opiekunów osób chorych na stwardnienie rozsiane (SM) w kontekście otrzymywanego wsparcia***.**
dr Katarzyna Zalewska (Studnicka)- temat rozprawy doktorskiej: *Efektywność symulacji medycznej w kształceniu pielęgniarek*
dr Agnieszka Kijowska- temat rozprawy doktorskiej**:** *Poczucie globalnej samooceny, jakość życia i satysfakcja z życia a sprawność funkcjonalna seniora*
dr Joanna Grzesik-Gąsior – temat rozprawy doktorskiej: *Zawartość metali ciężkich w krwi pępowinowej a dane medyczne matek i noworodków.*

Prace nad otwarciem przewodu doktorskiego

mgr Małgorzata Dziura – temat Funkcjonowanie psychospołeczne i zachowania zdrowotne kobiet chorych na raka piersi *(Zgoda Komisji ds. Stopni Naukowych, Uniwersytet Rzeszowski)*

mgr Dawid Makowicz– temat Wieloaspektowy wpływ pandemii COVID-19 na pracę zawodową personelu medycznego oraz stan zdrowia pacjentów *(publikacja 3 z 4 artykułów)*

mgr Katarzyna Lisowicz - temat Psychospołeczne i organizacyjne uwarunkowania funkcjonowania pielęgniarek i pielęgniarzy w środowisku pracy (*złożony wniosek o powołanie promotora*)

Inne prace badawcze prowadzone przez pracowników kierunku Pielęgniarstwo:

Dr Katarzyna Zalewska oraz **dr hab. Danuta Zarzycka** dokonały adaptacji Kodeksu Etyki Pracowników Symulacji w Opiece Zdrowotnej stworzony i zalecanego przez Society for Simulation in Healthcare (https://www.ssih.org/SSH-Resources/Code-of-Ethics). Kodeks został przyjęty i wdrożony w pracę Centrum Symulacji Medycznej KPU w Krośnie (dokument do wglądu w Uczelni).
https://www.ssih.org/SSH-Resources/Code-of-Ethics

dr Katarzyna Zalewska jest aktywnym członkiem i zastępcą Grupy Interesariuszy ds. Pielęgniarstwa (Nursing Special Interest Group, NurSInG) przy Głównym Zarządzie Europejskiego Towarzystwa Symulacji (https://www.sesam-web.org/nursing-special-interest-group/)

Inne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników Zakładu Pielęgniarstwa

Specjalizacje

mgr Dawid Makowicz- Specjalizacja w dziedzinie Pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej terapii (2025)
mgr Barbara Baran- Specjalizacja z pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki (2024)
dr Agnieszka Kijowska - Specjalizacja rodzinna (2023)

mgr Katarzyna Lisowicz
Pielęgniarstwo chirurgiczne (2022 rok)
Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek (2023 rok)

Rozpoczęte specjalizacje

mgr Joanna Kubik- Specjalizacja w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego (od 2026r) – w trakcie realizacji

Studia podyplomowe:

1. **dr Edyta Kwilosz:**
   - ✓ MBA w ochronie zdrowia – Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego – 2026 r.
   - ✓ Edukacja medyczna w erze cyfrowej – Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego – rozpoczęto w 2026 r.
2. **mgr Edyta Szydło** - Studia podyplomowe Psychoonkologia w praktyce klinicznej (2025)
3. **mgr Małgorzata Dziura**– Studia podyplomowe Psychoonkologia w praktyce klinicznej (2025)
4. **mgr Barbara Baran**- Psychodietetyka (2025)
3. **dr Agnieszka Kijowska:**
   - ✓ Dietetyka i planowania żywienia (2021)
   - ✓ Psychodietetyka (2025)
   - ✓ Zdrowie publiczne i zdrowie międzynarodowe (2025)
   - ✓ Żywienie w zdrowiu i chorobie – dietetyka kliniczna – w trakcie (2026)

Kursy i szkolenia

dr Renata Dziubaszewska
Opieka nad pacjentem wymagającym wysokoprzepływowej terapii tlenem dla pielęgniarek (2023)
Istotne zagadnienia w praktyce pielęgniarskiej (2024)
Obsługa urządzenia Sleep Safe Harmony firmy Fresenius Medical Care (2025)

dr Jadwiga Klukow
Kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa neurologicznego (2023)

mgr Dawid Makowicz
Edukator w chorobach układu krążenia dla pielęgniarek - 06.2023 r.
Certyfikat CAMBRIDGE potwierdzającego znajomość Języka Angielskiego na poziomie B2 - 12.2023 r.
Kurs z zakresu zasad krwiodawstwa i krwiolecznictwa dla pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników - 09.2025 r.
Kurs specjalistyczny: Szczepienia ochronne dla pielęgniarek i położnych - 10.2025 r.

dr Małgorzata Marć
Kursy i szkolenia
- Całościowy Czteroletni Kurs Psychoterapii (Uniwersytet Jagielloński) - 2024
- Kurs doskonalący "Psychoterapia praktyczna"01-28.02.2023, CM Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- Szkolenie (30 godz.) pt. „Kompetencje dydaktyczne i informatyczne kadry Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie kształcenia na odległość” - 2021

- Szkolenie „Jak przygotować się do realizacji standardu kształcenia na kierunkach medycznych i osiągnąć efekty uczenia się ? Warszawa 2022
AKTUALNIE
- od 2021 roku uczestniczenie w superwizji grupowej dla psychoterapeutów.

mgr Jolanta Lubaś

1. Studia podyplomowe „ Edukator medyczny i diabetologiczny" 26.08.2024
2. Szkolenie „ Nowoczesne standardy i strategie leczenia ran trudno gojących się" 23.02.2026
3. Szkolenie „ Zaawansowane techniki leczenia ran trudno gojących się" 15.09.2025
4. Kurs „Cukrzyca od A do Z- diagnostyka laboratoryjna oraz dietoterapia cukrzycy w zależności od stosowanej metody leczenia" 3.09.2025
5. Kurs „ Aseptyka ran w praktyce pielęgniarskiej" 26.08.2025
6. Kurs „ Dietoterapia w onkologii- postępowanie żywieniowe w chorobach nowotworowych" 14.08.2025
7. Kurs „Opatrywanie ran trudno gojących się- techniki pracy, rodzaje opatrunków" 25.07.2025
8. Szkolenie „Insulinooporność- postepowanie terapeutyczne i żywieniowe w oporności na insulinę 10.06.2025
9. Szkolenie -„ Leczenie ran trudno gojących się- stopa cukrzycowa, owrzodzenia podudzi, odleżyny, rozdarcia skóry, rany atopowe" 25.01.2025
10. Szkolenie dla Instruktorów- techniki dydaktyczne umożliwiające nauczanie za pomocą symulacji medycznej niskie, i wysokiej wierności oraz egzaminowania w systemie OSCE" -Krosno 30.11.2024
11. Specjalistyczne szkolenie dla kadry medycznej kierunku Pielęgniarstwo- UltraVein- „Terapia infuzyjna i wykorzystanie USG w praktyce klinicznej" Krosno 11-12.09.2026
12. Kurs specjalistyczny Wykonanie badania spirometrycznego – w trakcie robienia 2026

mgr Lucyna Krzysztyniak
Kurs spirometrii (Akademia spirometrii)2025

mgr Katarzyna Lisowicz

Kurs kwalifikacyjny i specjalistyczny:
- „Leczenie ran dla pielęgniarek" (12- 2024)
-„ Ordynowanie leków i wypisywanie recept" (2022 – 11 -28)

Szkolenia praktyczne
-„Instruktor symulacji niskiej wierności w pielęgniarstwie", 2025r
- „Instruktor symulacji przedmiotów specjalistycznych – pośrednia wierność" 2025
-„Instruktor symulacji wysokiej wierności", 2025
- „Egzaminator OSCE w pielęgniarstwie", 2025
- „ Kaniulacja żył pod kontrolą usg" 2026

mgr Joanna Kubik
Kurs specjalistyczny:
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dla pielęgniarek i położnych (2023)
Szczepienia ochronne dla pielęgniarek (2024)

Leczenie ran dla pielęgniarek (2025)
Wykonanie badania spirometrycznego (2026)- w trakcie realizacji

Szkolenia
Doskonała obsługa pacjenta, komunikacja z trudnym pacjentem (2023)
Szkolenie dla instruktorów – Techniki dydaktyczne umożliwiające efektywne nauczanie z pomocą symulacji medycznej niskiej i wysokiej wierności oraz egzaminowanie w systemie OSCE (2024)
Podstawowe zabiegi resuscytacyjne oraz użycie Automatycznego Defibrylatora Zewnętrznego (2024)
Szkolenie z zakresu obsługi urządzenia Sleep Safe Harmony firmy Fresenius Medical Care (2025)

mgr Beata Lorenc
szkolenie – ergonomia pracy – transfer pacjenta 13.06.2023
udział w konferencji : epidemiologia – nowe wyzwania 24.11.2023
szkolenie uzupełniające :przetaczanie krwi i jej składników 13.03.2023
kurs specjalistyczny : komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie 17.10.2023
szkolenie : holistyczne podejście do procesu leczenia ran 13.09.2023
kurs specjalistyczny : komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną 2023
kurs dokształcający ; opieka nad pacjentem z portem naczyniowym 2025
żywienie dojelitowe i pozajelitowe dla pielęgniarek w trakcie

W ramach środków otrzymanych z DID Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości zorganizowane dwa szkolenia:

Szkolenie: dostępy naczyniowe oraz wykorzystanie ultrasonografii (USG) w praktyce przedstawicieli zawodów medycznych, 11.09.12.09.2026r.

1. Renata Dziubaszewska
2. Małgorzata Dziura
3. Łukasz Hajduk
4. Agnieszka Kijowska
5. Anna Książkiewicz
6. Joanna Kubik
7. Edyta Kwilosz
8. Katarzyna Lisowicz
9. Jolanta Lubaś
10. Dawid Makowicz
11. Małgorzata Moskal – Szybka
12. Ewa Smoleń
13. Alicja Śnieżek
14. Łukasz Szarek
15. Edyta Szydło
16. Klaudia Topolska
17. Michał Wojnar
18. Katarzyna Zalewska

Wykonanie badania spirometrycznego dla pielęgniarek PANS Krosno Wrzesień-listopad 2026r.

1. Barbara Baran

2. Iwona Dudzik
3. Renata Dziubaszewska
4. Agnieszka Kijowska
5. Lucyna Krzysztyniak
6. Anna Książkiewicz
7. Joanna Kubik
8. Edyta Kwilosz
9. Katarzyna Lisowicz
10. Beata Lorenc
11. Jolanta Lubaś
12. Dawid Makowicz
14. Stanisława Olszyk
15. Ewa Smoleń
16. Klaudia Topolska
17. Jolanta Twardosz
18. Michał Wojnar
19. Katarzyna Zalewska

Wyjazd zagraniczny kadry dydaktycznej Zakładu Pielęgniarstwa do :

- 2026 wyjazd dydaktyczny do Universidad de Jaen w Hiszpanii
  dr Edyta Kwilosz, dr Agnieszka Kijowska, mgr Agata Zbylut

- 2026 Erasmus+ – wymiana dydaktyczna w Università degli Studi „Gabriele d'Annunzio", Chieti, Włochy; warsztaty „One Goal, Different Paths: Vaccination Policies in Italy and Poland", czerwiec 2026. Działalność dydaktyczna i współpraca międzynarodowa
  dr Renata Dziubaszewska, dr Ewa Smoleń

- 2025 – udział w International Staff Week, University of Foggia, Włochy, w ramach międzynarodowej współpracy i wymiany doświadczeń dydaktycznych
  mgr Małgorzata Dziura, dr Edyta Kwilosz, dr Agnieszka Kijowska, mgr Agata Zbylut

- 2024 wyjazd zagraniczny do Universidad de Huelva w Hiszpanii w ramach programu Erasmus+ (Staff Mobility for Teaching).
  mgr Małgorzata Dziura, dr Edyta Kwilosz, dr Agnieszka Kijowska, mgr Agata Zbylut

- 2024 udział w konferencji symulacyjnej w Pradze zoorganizowanej przez *Society for Simulation in Europe (SESAM)*: *dr n. o zdr. Edyta Kwilosz*

Publikacja skryptów i pomocy dydaktycznych:

- skrypt autorstwa Małgorzaty Moskal-Szybki pt. *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego (2026)*

- kompendium wiedzy *„Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej. Kompetencje pielęgniarskie"* pod redakcją naukową Kazimiery Hebel, Aleksandry Steligi i Katarzyny Lewandowskiej. Współautorką kilku rozdziałów jest Pani dr Katarzyna Zalewska, pracownik Zakładu Pielęgniarstwa PANS w Krośnie *(2024)*

Szkolenia dla pracowników kierunku Pielęgniarstwo w ramach projektów w ciągu ostatnich 5 lat

1. 2024 r. – Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości

a. Szkolenie w zakresie coachingu edukacyjnego, mentoringu i superwizji w zmieniającym się otoczeniu. Wsparcie nauczycieli w budowaniu efektywności osobistej z wykorzystaniem zaawansowanych metod kształcenia poprzez symulacje medyczne Niskiej, Pośredniej i Wysokiej Wierności.
b. Szkolenie dla instruktorów symulacji – techniki dydaktyczne umożliwiające efektywne nauczanie za pomocą symulacji medycznej – NISKA WIERNOŚĆ
c. Szkolenie dla instruktorów symulacji – techniki dydaktyczne umożliwiające efektywne nauczanie za pomocą symulacji medycznej – NISKA WIERNOŚĆ
d. Szkolenie dla instruktorów symulacji – techniki dydaktyczne umożliwiające efektywne nauczanie za pomocą symulacji medycznej – NISKA WIERNOŚĆ

2. 2026 r. - Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości:

a. Szkolenie w zakresie wykonywania badania spirometrycznego
b. Szkolenie w zakresie aktualnych standardów prowadzenia bezpiecznej infuzji - ultrasonografia w kaniulacji - porty naczyniowe - długoterminowe dostępy centralne

3. 2021-2023 r. - Szkolenia realizowane w ramach projektu **„Uczelnia bez barier - w kierunku edukacji włączającej”** nr POWR.03.05.00-00-A079/20, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lp.	Imię	Nazwisko	Szkolenie
1	Małgorzata	Dziura	Szkolenie podstawowe w zakresie komunikacji i form wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi
2	Beata	Niewęgłowska-Guzik	Szkolenie podstawowe w zakresie komunikacji i form wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi
3	Małgorzata	Sieniawska	Szkolenie podstawowe w zakresie komunikacji i form wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi
4	Edyta	Szydło	Szkolenie podstawowe w zakresie komunikacji i form wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi
5	Renata	Dziubaszewska	Szkolenie podstawowe w zakresie komunikacji i form wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi
6	Edyta	Kwilosz	Szkolenie podstawowe w zakresie komunikacji i form wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi Cykl szkoleń w zakresie funkcjonowania studentów z niepełnosprawnością w środowisku akademickim
7	Krystyna	Krygowska	Szkolenie podstawowe w zakresie funkcjonowania studentów z niepełnosprawnością w środowisku akademickim
8	Katarzyna	Zalewska	Cykl szkoleń z zakresu pracy ze studentami z zaburzeniami psychicznymi
9	Stanisława	Olszyk	Cykl szkoleń z zakresu pracy ze studentami z zaburzeniami psychicznymi
10	Ewa	Smoleń	Cykl szkoleń z zakresu pracy ze studentami z zaburzeniami psychicznymi
11	Dawid	Makowicz	Szkolenie z redagowania treści na stronach internetowych w sposób dostępny dla osób z niepełnosprawnościami Szkolenie z tworzenia multimediów w sposób dostępny dla osób z

			niepełnosprawnościami Cykl szkoleń z zakresu pracy ze studentami z zaburzeniami psychicznymi
12	Katarzyna	Lisowicz	Szkolenie z tworzenia dokumentów cyfrowych dostępnych dla niepełnosprawnościami
13	Joanna	Grzesik-Gąsior	Szkolenie z tworzenia dokumentów cyfrowych dostępnych dla niepełnosprawnościami Szkolenie z redagowania treści na stronach internetowych w sposób dostępny dla osób z niepełnosprawnościami Szkolenie z tworzenia multimediów w sposób dostępny dla osób z niepełnosprawnościami Cykl szkoleń w zakresie funkcjonowania studentów z niepełnosprawnością w środowisku akademickim
14	Joanna	Kubik	Szkolenie z dostosowania materiałów dydaktycznych do potrzeb niepełnosprawnościami
15	Jolanta	Lubaś	Szkolenie z dostosowania materiałów dydaktycznych do potrzeb niepełnosprawnościami

5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

W celu wspierania nauczycieli akademickich i studentów Uczelni w działalności naukowej, artystycznej, sportowej oraz społecznej bardzo istotne było utworzenie własnego funduszu stypendialnego *Fundusz stypendialny im. Stanisława Pigonia dla studentów i pracowników Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie. (*Uchwała nr 23/18 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie z dnia 12 czerwca 2018 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie przyznawania stypendiów z Funduszu stypendialnego im. Stanisława Pigonia dla studentów i pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie).

Pracownicy od roku akademickiego 2021/2022, którzy otrzymali stypendium z Funduszu stypendialnego im. Stanisława Pigonia

2023/2024	Dziura Małgorzata
2024/2025	Dziubaszewska Renata
2024/2025	Kwilosz Edyta
2024/2025	Makowicz Dawid
2024/2025	Moskal-Szybka Małgorzata
2025/2026	Kwilosz Edyta
2025/2026	Lisowicz Katarzyna
2025/2026	Smoleń Ewa
2025/2026	Szydło Edyta
2025/2026	Topolska Klaudia
2025/2026	Zalewska Katarzyna

System motywacyjny i wyróżnienia

- przyznawanie nagród, wyróżnień, medali podczas uroczystości zawodowych
- uhonorowanie pracowników laurem za uzyskanie stopnia naukowego podczas Inauguracji roku akademickiego
- przyznawanie stypendiów naukowych dla najbardziej aktywnych pracowników
- awanse

6. **Spełnienia reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.**

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z obowiązującymi kryteriami doboru kadry dydaktycznej.

Studia pierwszego stopnia

Kształcenie umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w grupach zajęć A–D prowadzone jest przez nauczycieli akademickich posiadających odpowiednie kompetencje zawodowe i/lub naukowe oraz doświadczenie adekwatne do zakresu prowadzonych zajęć. W realizację zajęć włączane są również inne osoby legitymujące się wymaganymi kwalifikacjami i doświadczeniem praktycznym.

W odniesieniu do grup zajęć B–D, obejmujących treści z zakresu opieki pielęgniarskiej i położniczej, zajęcia prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową zgodną z profilem zajęć.

Zajęcia praktyczne (grupa E) realizowane są przez kadrę posiadającą prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej oraz minimum dwuletnie doświadczenie zawodowe w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, co gwarantuje wysoki poziom przygotowania praktycznego studentów.

Praktyki zawodowe (grupa F) odbywają się pod bezpośrednim kierunkiem osób posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej, zatrudnionych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą i realizujących zadania zawodowe w jednostkach, w których studenci odbywają praktyki. Nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyk sprawuje opiekun praktyk zawodowych wyznaczony przez uczelnię.

Studia drugiego stopnia

Kształcenie umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w grupach zajęć A–C jest prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć lub inne osoby posiadające takie kompetencje i doświadczenie. Kształcenie umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w grupach zajęć A–C, w ramach zajęć obejmujących treści kształcenia z zakresu opieki pielęgniarskiej, jest prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki oraz co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć lub inne osoby posiadające takie kompetencje i taką praktykę. Praktyki zawodowe (grupa zajęć D) są realizowane pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, będącej pracownikiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz wykonującej zadania zawodowe w komórce organizacyjnej podmiotu, w której student odbywa praktykę zawodową, a nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	
2.		
…		

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie dysponuje bazą dydaktyczną, dostosowaną do potrzeb kształcenia studentów na kierunku Pielęgniarstwo. Składają się na nią specjalistyczne pracownie oraz laboratoria, wyposażone w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, multimedialny oraz pomoce naukowe, które są niezbędne do realizacji kształcenia. Ponadto ogólnouczelniana baza dydaktyczna Uczelni stanowi miejsce realizacji zadań w zakresie kształcenia ogólnego oraz obsługi administracyjnej.
Zajęcia studentów studiów pierwszego stopnia kierunku Pielęgniarstwo realizowane są w:

- Centrum Symulacji Medycznej, mieszczącym się w budynku dydaktycznym przy ul. Kazimierza Wielkiego 6,
- salach wykładowych, ćwiczeniowych, audytoryjnych, a także laboratoriach specjalnościowych mieszczących się w obiektach dydaktycznych przy ul. Kazimierza Wielkiego 4,6,8, ul. S. Wyspiańskiego 20 i ul. J. Dmochowskiego 12,
- pracowni języków obcych, mieszczących się przy ul. Rynek 5 w Krośnie- *obecnie w remoncie*.

Siedzibę Zakładu Pielęgniarstwa stanowi budynek przy ulicy Kazimierza Wielkiego 6, który roku 2011 przeszedł gruntowny remont. W wyniku rozbudowy ww. budynków powierzchnia użytkowa pomieszczeń zdeklarowanych dla Zakładu Pielęgniarstwa uległa znacznemu zwiększeniu.
Poniższe zestawienie przedstawia sale oraz pomieszczenia dydaktyczno – naukowe służące do realizacji zajęć na kierunku Pielęgniarstwo.

Sale wykładowe - 7

1) **Sala wykładowa nr 2 (ul. Kazimierza Wielkiego 8)**
   Powierzchnia : 91,65 m²
   Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 42 osób, sprzęt audiowizualny.
2) **Sala wykładowa nr 13 (ul. Kazimierza Wielkiego 8)**
   Powierzchnia : 98,51 m²
   Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 132 osób, sprzęt audiowizualny.
3) **Sala wykładowa nr 18 (ul. Kazimierza Wielkiego 8)**
   Powierzchnia: 90,73 m²
   Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 110 osób, sprzęt audiowizualny.
4) **Sala wykładowa nr 24 (ul. Kazimierza Wielkiego 8)**
   Powierzchnia: 136,59 m²
   Wyposażenie: stoliki i krzesła z pulpitami dla 45 osób, sprzęt audiowizualny.

5) **Sala wykładowa nr 25 (ul. Kazimierza Wielkiego 8)**
   Powierzchnia: 62,75 m²
   Wyposażenie: stoliki i krzesła z pulpitami dla 56 osób, sprzęt audiowizualny.
6) **Sala wykładowa - Aula (ul. Kazimierza Wielkiego 4)**
   Powierzchnia: 247,95 m²
   Wyposażenie: miejsca siedzące dla 164 osób wraz z stolikami, dodatkowo 15 miejsc siedzących bez stolików, profesjonalny system audiowizualny do prowadzenia zajęć w formie hybrydowej oraz wydarzeń, stanowisko komputerowe dla prowadzącego, stanowisko prowadzącego w skład którego wchodzi: mównica, stolik oraz telewizor.
7) **Sala wykładowa nr 23 (ul. Kazimierza Wielkiego 6b)**
   Powierzchnia: 77,44 m²
   Wyposażenie: stoliki i krzesła z pulpitami dla 74 osób, sprzęt audiowizualny.

Pracownie specjalistyczne

1) **Pracownia historii Pielęgniarstwa, sala nr 4, ul. Kazimierza Wielkiego 6a**
   Powierzchnia: 51,07 m²;
   Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 17 osób, gabloty z archiwalnym sprzętem medycznym, z archiwalnym zasobem bibliotecznym oraz modele przedstawiające mundury zawodowe pielęgniarek. W sali tej studenci rozpoczynają kształcenie z Podstaw Pielęgniarstwa, zapoznają się z eksponatami oraz archiwalnym sprzętem medycznym, z archiwalnym zasobem bibliotecznym oraz modelami przedstawiającymi mundury zawodowe pielęgniarek.
2) **Pracownia anatomiczno - fizjologiczno-patologiczna, sala nr 3, ul. Kazimierza Wielkiego 6a**
   Powierzchnia: 52,84 m²;
   Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 24 osób, stanowiska do pracy z mikroskopem dla 13 osób
   W wyżej wymienionej sali studenci realizują zajęcia między innymi z anatomii, fizjologii, patologii gdzie mają możliwość ćwiczeń z modelami anatomiczno-fizjologicznymi człowieka; pod mikroskopem zgłębiając tajniki funkcjonowania ludzkiego ciała.

Pracownie komputerowe

1) **Laboratorium komputerowe (sala nr 5, ul. Kazimierza Wielkiego 6a)**
   Powierzchnia: 50,7 m²;
   Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 21 osób, wyposażanie komputerowe dla 21 osób.
2) **Laboratorium komputerowe (sala nr 21, ul. Kazimierza Wielkiego 6b)**

Powierzchnia: 58,20 m^2

Wyposażenie: stoliki i krzesła dla 21 osób, wyposażanie komputerowe dla 19 osób.

Opis pracowni komputerowej dla realizacji zajęć dydaktycznych na Kierunku Pielęgniarstwo

Hardware (sprzęt)
Procesor – Intel ® Core ™ i5-7500T CPU @ 2,70 GHz +
Pamięć RAM – DDR 4, 8 GB
Dysk twardy – Samsung SCSI 240 GB
Monitor Dell 17”
Karta sieciowa Ethernet Connection (5) – Intel Corporation
Zainstalowany jest na nich system operacyjny Windows 64-bit, w wersji 10.
Software (oprogramowanie)
W wyżej wymienionych salach studenci realizują zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w ramach następujących przedmiotów:
Studia pierwszego stopnia: Farmakologia, Dietetyka, Anatomia (wirtualna anatomia), Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia, Nowoczesne systemy informatyczne, Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (*z wykorzystaniem platformy AMMS*), Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (*z wykorzystaniem platformy AMMS*), Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece (*z wykorzystaniem platformy AMMS*).
Studia drugiego stopnia: Statystyka medyczna, Informacja naukowa, Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych, Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych.

Hala sportowa

Zajęcia z Wychowania fizycznego dla kierunku Pielęgniarstwo odbywają się w Hali sportowej MOSIR w Krośnie przy ul. Legionów 6.
Położona w centrum miasta hala sportowa służy do trenowania i rozgrywania przez studentów meczy piłki siatkowej, koszykowej, piłki nożnej halowej oraz tenisa stołowego. Wymiary areny sportowej: 31 x 17 m, salka tenisa stołowego: wymiary 13 x 8,30 m. Dla studentów przygotowano zaplecze sanitarno - szatniowe.

Laboratoria

1) Laboratorium fizyki (sala nr 23A, Kampus Techniczny, ul. Żwirki i Wigury 9a)
Powierzchnia: 77 m^2;
Wyposażenie: liczba miejsc siedzących 31, ławy laboratoryjne, projektor, ekran projekcyjny, stanowisko komputerowe wykładowcy, szafa i półki ścienne, liczne urządzenia służące do przeprowadzania zajęć laboratoryjnych z przedmiotu Biofizyka

2) Laboratorium mikrobiologiczne (sala nr 12, ul. J. Dmochowskiego 12)
Powierzchnia: 80,4 m^2
Wyposażenie: Mikroskop Motic B1 series-220A nr fabr,30003295, Licznik kolonii bakterii LKB 2002, Chłodziarka Gorenje R2906 , Szafa termostatyczna ST1B/50 , Komora laminarna , Autoklaw do sterylizacji parowej , Zmywarka laboratoryjna , Stół laboratoryjny przyścienny z blatem laminowanym, Podwójna szafka przejezdna pod stół labor. z szufl., Suszarka SLW 53 ECO z półkami
Komora do pracy sterylnej UV-Cleaner , Reduktor Linde do azotu , Wirówka mini spin plus , Analizator azotu/białka NDA 701 , Komora laminarna II kl bezp. mikrobiol. Biohazard , Mikroskop fluorescencyjny (zestaw mikroskopu trinokularowego) , Mikroskop laboratoryjny OPT-TECH N-180M z kamerą i akcesoriami , Zestaw autopsyjny duży , Mikroskop laboratoryjny OPTEK N-180M - 4 szt
Ekran proekcyjny 180x135 , Głośniki 20W - 2 szt. , Stoły laboratoryjne - 2 szt. , Taborety laboratoryjne - 2 szt. , Biurko nauczycielskie , Krzesło obrotowe – 1 szt., Tablica obrotowa – 1 szt., Stół laboratoryjny z blatem marmurowym , Taborety laboratoryjne 23 szt. , Wieszak ARIZONA - 2 szt. , Reduktor gazu SMT-REDS , Stanowisko laboratoryjne przyścienne do mycia , Redestylator elektryczny REL-5

Millennium B - Autoklaw parowy Mocom , Spektometr iCAP 6300 Duo , Aparat do badania czystości powietrza AIR IDEAL90 , Palnik FUEGO SCS Basic , Projektor multimedialny EPSON EB-W29 3.000 Lumen, Waga laboratoryjna AGZ400C lub równoważna - 1 szt. , Wytrząsarka VELP VORTEX CLASSIC Młynek do rozdrabniania, Naścienny ociekacz na szkło laboratoryjne - 2 szt., Statyw do pipet (na 6 szt.) , Waga precyzyjna - 3 szt. , Pipeta automatyczna jednokanałowa HTL (poj. 0,5-5) Pipeta automatyczna jednokanałowa HTL (poj. 50 – 250) , Pipeta automatyczna jednokanałowa HTL (poj. 100 – 1000) , Autoklaw CLASSIC 12l/126C , Aparat do pomiaru gęstości zawiesiny bakteryjnej Densi-La-Meter II . Zbiornik na ciekły azot + lewar do zbiornika , Mikropipeta jednokanałowa Potipette 100-1000ul - 2 szt. , Ekran projekcyjny Avtek Business 280 , Szafa przeszklona medyczna, witryna lekarska AMELIA 900x1850x400 – biała.

Pomieszczenia użytkowe

1) **Szatnia dla studentów (sala nr 20, ul. Kazimierza Wielkiego 6a)**
   Powierzchnia: 15,24 m^2;
   Wyposażenie: szafki na ubrania (18 szt.), wieszaki wolnostojące (2 szt.), ławki (3 szt.).
2) **Magazyn sprzętu trwałego (sala nr 21, ul. Kazimierza Wielkiego 6 a)**
   Powierzchnia: 28 m^2;
3) **Magazyn sprzętu pielęgniarskiego (jednorazowego użytku, sala nr 27, ul. Kazimierza Wielkiego 6 a)**
   Powierzchnia: 10,96 m^2.
4) **Sekretariat dla studentów Instytutu Zdrowia (pokój nr 8, ul. Kazimierza Wielkiego 6a)**

Centrum Symulacji Medycznej

Uczelnia ze środków własnych oraz w ramach projektu *„Innowacyjne kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo – utworzenie Centrum Symulacji Medycznej w PWSZ w Krośnie”* wykonała pracę remontowe oraz zaadoptowała część pomieszczeń dydaktycznych na potrzeby Centrum Symulacji Medycznej. W wyniku tych prac baza dydaktyczna została dostosowana do obowiązujących przepisów prawnych oraz do wytycznych zawartych w CIM dla pomieszczeń służących prowadzeniu zajęć metodami symulacji medycznej. Od października 2019 r. w Centrum Symulacji Medycznej realizowane są zajęcia dla studentów studiów pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo. Wyposażenie sal CSM jest na bieżąco aktualizowane i zgodne z Załącznikiem nr 1 do Uchwały Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położonych Nr 96/V/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r. który dotyczy zalecenia w sprawie sposobu realizacji programu studiów w zakresie standardu wyposażenia pracowni umiejętności pielęgniarskich (niskiej wierności) oraz z Uchwałą Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położonych Nr 24/VI/2025 z dnia 27 marca 2025 r. *Zalecenia w sprawie sposobu realizacji programu studiów w zakresie standardu wyposażenia pracowni symulacji lub zespołu pracowni symulacji umożliwiających uzyskiwanie przez studentów kierunku pielęgniarstwo studia pierwszego i drugiego stopnia, profil praktyczny i ogólnoakademicki efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.*

Wyposażenie sal Centrum Symulacji Medycznej daje studentom możliwość realizacji kształcenia możliwie jak najbardziej odwzorowującego rzeczywistość. Odbywa się to jednak w warunkach bezpiecznych dla studenta, który doskonali swoje umiejętności praktyczne (ujęte w standardzie z 2019 i 2024 roku) i nabywa kompetencje miękkie pod okiem nauczyciela akademickiego, przeszkolonego do prowadzenia zajęć metodą symulacji medycznej. Kadra akademicka zatrudniona i prowadząca zajęcia w CSM przeszła odpowiednie szkolenia z zakresu prowadzenia zajęć metodą symulacji medycznej (certyfikaty do wglądu w Uczelni).

W pracowniach Centrum Symulacji Medycznej studenci kierunku Pielęgniarstwo kształtują umiejętności praktyczne zgodnie z Uchwałą Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych, nr 103/IV/2017 z dnia 22 czerwca 2017 roku, w sprawie realizacji zajęć dydaktycznych w Centrach Symulacji Medycznej wielo – i monoprofilowych na kierunku Pielęgniarstwo oraz Rekomendacjami w zakresie kształtowania oraz oceny umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych w warunkach symulowanych na kierunku kształcenia pielęgniarstwo – studia pierwszego

i drugiego stopnia, *Uchwała Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położonych Nr 23/VI/2025 z dnia 27 marca 2025 r.*

W skład sal Centrum Symulacji Medycznej wchodzą:

a) Sala Ratownictwa Medycznego- Sala środowiskowa
b) Pokój przygotowawczy do zajęć w CSM
c) Sala Ratownictwa Medycznego- Sala SOR
d) Sala do ćwiczeń umiejętności pielęgniarskich
e) Sala Ratownictwa Medycznego (Umiejętności technicznych)
f) Pomieszczenie kontrolne informatyków
g) Sala Pielęgniarstwa Wysokiej Wierności
h) Sala nauki umiejętności technicznych
i) Sala symulacji z zakresu BLS
j) Sala egzaminacyjna OSCE
k) Pracownia ratownictwa medycznego
l) Sala umiejętności technicznych położniczych
m) Pracownia Technik Relaksacyjnych
n) Mobilny symulator ambulansu

Zajęcia realizowane w warunkach symulowanych na studiach pierwszego stopnia

Standard 2024

Studia pierwszego stopnia
W ramach kształcenia w grupach zajęć B. *Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie* i C. *Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej* w ramach takich przedmiotów jak:
Etyka zawodu pielęgniarki
Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym
Podstawy pielęgniarstwa
Promocja zdrowia
Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej
Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki
Telemedycyna i e-zdrowie
W ramach kształcenia w grupach zajęć D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej

Studia drugiego stopnia

A. Nauki społeczne i humanistyczne
- ✓ Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki
- ✓ Wielokulturowość w praktyce zawodowej pielęgniarki

B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
- ✓ Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych (w tym choroby przewlekłe układu krążenia – niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze), choroby przewlekłe układu oddechowego (niewydolność oddechowa, POChP), choroby o podłożu alergicznym, choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia), cukrzyca (opieka nad pacjentem z cukrzycą i edukacja w cukrzycy), rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresjoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową), ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych), leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe, tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych, choroby nowotworowe,

zaburzenia układu nerwowego, zaburzenia zdrowia psychicznego oraz rehabilitacja pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi)

- ✓ Poradnictwo w pielęgniarstwie
- ✓ Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych *(od semestru letniego 2026/2027)*

Standard 2019

W pracowniach Centrum Symulacji Medycznej studenci kierunku Pielęgniarstwo kształtują umiejętności praktyczne zgodnie z Uchwałą Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych, nr 103/IV/2017 z dnia 22 czerwca 2017 roku, w sprawie realizacji zajęć dydaktycznych w Centrach Symulacji Medycznej wielo – i monoprofilowych na kierunku Pielęgniarstwo.

Odbywa się to w ramach następujących przedmiotów:

- Badanie fizykalne
- Podstawy pielęgniarstwa
- Promocja zdrowia
- Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne
- Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne
- Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne
- Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne
- Podstawowa opieka zdrowotna
- Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej
- Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne
- Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne
- Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne
- Opieka paliatywna
- Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia

2.Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Kształcenie praktyczne jest integralną częścią programu studiów na kierunku *Pielęgniarstwo* w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.

Kształcenie praktyczne składa się z ćwiczeń klinicznych (*studia drugiego stopnia*) zajęć praktycznych (*studia pierwszego stopnia*) i praktyk zawodowych.

Celem kształcenia praktycznego w zawodzie pielęgniarki jest przygotowanie studentów do samodzielnego, odpowiedzialnego i profesjonalnego wykonywania świadczeń pielęgniarskich wobec pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia. Kształcenie praktyczne umożliwia zdobycie oraz doskonalenie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do sprawowania kompleksowej opieki nad pacjentem w warunkach szpitalnych, ambulatoryjnych oraz środowiskowych.

Kształcenie praktyczne odbywa się w oparciu o bazę własną Uczelni i podmioty lecznicze,z którymi Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie zawarła stosowne porozumienie lub umowę, umożliwiając tym samym studentom dostęp do infrastruktury właściwej dla warunków rzeczywistych przyszłej pracy zawodowej. Baza kształcenia praktycznego ma charakter wszechstronny, obejmując swym obszarem zarówno szpital wojewódzki, powiatowy, DPS, podmioty podstawowej opieki zdrowotnej wraz z opieką środowiskowo-rodzinną, centra medyczno-charytatywne, indywidualne praktyki pielęgniarskie, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe oraz żłobki (według standardu z 2019 roku obecny III rok ma jeszcze możliwość realizacji praktyk zawodowych z pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego w żłobkach). Uczelnia ma podpisane 62 porozumienia na czas nieokreślony z podmiotami zewnętrznymi oraz 1 porozumienie na czas określony.

Studia pierwszego stopnia

(*porozumienie zawarte dla potrzeb kształcenia dla studentów pierwszego i drugiego stopnia kierunku Pielęgniarstwo*)

1. **Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II**, ul. Korczyńska 57, 38 – 400 Krosno
2. **Szpital Specjalistyczny w Jaśle,** ul. Lwowska 22, 38 – 200 Jasło na czas określony do 30. 09.2027
3. **Szpital Specjalistyczny w Brzozowie Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny im. ks. B. Markiewicza w Brzozowie,** ul. ks. Bielawskiego 18, 36-200 Brzozów
4. **Dom Pomocy Społecznej „Rodzinne gniazdo" w Krośnie** ul. Żwirki i Wigury 4, 38 – 400 Krosno
5. **Przedszkole Miejskie nr 5, Żłobek**, ul. Powstańców Warszawskich 42, 38 – 400 Krosno
6. **Dom Pomocy Społecznej o. Bonifratrów dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, ul. Floriańska 19, 38 – 440 Iwonicz
7. **Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnym „EXCELSIOR" w Iwonicz Zdrój**, ul. Torosiwicza 2, 38 – 420 Iwonicz Zdrój
8. **Uzdrowisko Rymanów Zdrój S.A., Szpital Uzdrowiskowy „Ziemowit",** ul. Leśna 4, 38 – 481 Rymanów Zdrój
9. **Uzdrowisko Rymanów S.A**. ul. Zdrojowa 48, 38-481 Rymanów Zdrój
10. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Medicus" s.p.,** ul. Wojska Polskiego 43, 38 – 400 Krosno
11. **Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej**, ul. Traugutta 3, 38 – 430 Jedlicze
12. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Krosno Zdrowie",** ul. Tysiąclecia 13, 38 – 400 Krosno
13. **Szkoła Podstawowa nr 15**, ul. Kisielewskiego 18, 38 – 400 Krosno
14. **Centrum Medyczno-Charytatywne Caritas Krosno,** ul. Grodzka 45A, 38 – 400 Krosno
15. **Indywidualna Praktyka Pielęgniarska, mgr Halina Sińczak**, ul. A. Fredy 10, 38 – 420 Korczyna
16. **DPS dla przewlekle i psychicznie chorych**, Folusz 55, 38-222 Folusz
17. **Indywidualna Praktyka Pielęgniarska, mgr Agnieszka Wilusz,** ul. Zawiśle 75, 38 – 420 Korczyna
18. **Indywidualna Praktyka Pielęgniarska, mgr Bernadetta Folta**, Krościenko Wyżne, ul. Kasztanowa 33 D
19. **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, KOŁO w KROŚNIE**, ul. Powstańców Śląskich 16, 38-400 Krosno
20. **Indywidualna Praktyka Pielęgniarska, mgr Aldona Prajsnar**, Krościenko Wyżne, ul Kasztanowa 33 D
21. **Indywidualna Praktyka Pielęgniarska, mgr Beata Urbanek**, ul. Parkowa 8, 38 – 420 Korczyna
22. **Zespół Opieki Zdrowotnej nr 2** w Rzeszowie, ul. Fredry 9, 35-005 Rzeszów
23. **Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Medica 1, 01- 479 Warszawa** ul. Lazurowa 183/87, **Oddział w Targowiskach** ul. Krajowej 25, 38- 423 Targowiska
24. **Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych**, ul. Kletówki 7, 38- 400 Krosno
25. **Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Centrum Usług Medycznych ,,Zdrowy Styl"** ul. Niepodległości 11, 38- 400 Krosno
26. **Szkoła Podstawowa nr** 5 **im. Jana Pawła II,** ul. Grunwaldzka 15, 38-400 Krosno
27. **Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej**, ul. Dworska 14,

38-430 Miejsce Piastowe

28. **Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II**, ul. Szkolna 34, 38-422 Krościenko Wyżne
29. **Zespół Opieki Zdrowotnej**, ul. 700-lecia Strzyżowa 1, 38-100 Strzyżów
30. **Samodzielny Publiczny Miejsko-Gminny ZOZ w Jaśle**, ul. Mickiewicza 4, 38-200 Jasło
31. **Samorządowy Żłobek w Jedliczu**, ul. Rejtana 38C, 38-460 Jedlicze
32. **Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy CARITAS Diecezji Rzeszowskiej Okręg Jasło**, ul. Za Bursą 1A, 38-200 Jasło
33. **Żłobek Miejski „Kolorowe Nutki" w Krośnie**, ul. Mirandoli Pika 3, 38- 400 Krosno
34. **Niepubliczny Żłobek „U Michalitek" w Jaśle**, ul. Szkolna 9, 38-200 Jasło
35. **Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rymanowie,** ul. Piłsudskiego 2, 38-480 Rymanów
36. **Centrum Usług Medycznych ESKULAP w Krośnie,** ul. Kletówki 52, 38-400 Krosno
37. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VISMED Centrum Zdrowia w Wojaszówce**, Wojaszówka 31 B, 38- 471 Wojaszówka
38. **Gminny Żłobek „Akademia Malucha" w Świerzowej Polskiej**, ul. Szkolna 50, 38-457 Świerzowa Polska
39. **Gminny Żłobek w Ustrobnej**, Ustrobna 2, 38-406 Ustrobna
40. **Zespół Żłobków Gminy Rymanów**, ul. Szkolna 2, 38-480 Rymanów
41. **Gminny Żłobek W Dukli** ul. Trakt Węgierski 38 B, 38-450 Dukla
42. **Grupowa Specjalistyczna Praktyka Lekarska „BAN-MED." Marek Banaś spółka Komandytowa,** Dobrzechów 478 A, 38-100 Strzyżów
43. **Żłobek Samorządowy w Wiśniowej**, Wiśniowa 76, 38-124 Wiśniowa
44. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VIVA" w Dukli,** ul. Słowacka 11, 38-450 Dukla
45. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDIKOR sp. z o.o. w Jedliczu**, ul. Rejtana 38B, 38-460 Jedlicze
46. **Niepubliczne Przedszkole „KRAINA SŁODZIAKÓW" w Jaśle,** ul. K.K. Baczyńskiego 15/13, 38-200 Jasło
47. **Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krościenku Wyżnym**, ul. Szkolna 13, 38-422 Krościenko Wyżne
48. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PIOMAR w Wielopolu Skrzyńskim,** 39-110 Wielopole Skrzyńskie 260
49. **Spółka INTERCARD Sp. z o.o,** Al. Płk. W. Beliny-Prażmowskiego 60, 31-514 Kraków
50. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SENIOR MED."** ul. Kopalniana 17 A, 38-400 Krosno
51. **Zespól Żłobków Gminy Miejsce Piastowe w Łężanach**, ul. Hr. J. Potockiego 56, 38-423 Łężany
52. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VITA s.c." w Miejscu Piastowym**, ul. Dworska 14, 38-430 Miejsce Piastowe
53. **SPECMED sp. z o.o. NZOZ Zespołem Przychodni i Poradni Specjalistycznych w Krośnie**, ul. Paderewskiego 4, 38-400 Krosno
54. **Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP. w Starej Wsi**, Stara Wieś 823, 36-200 Brzozów
55. **Centrum Medyczne MEDMAR Sp. z o.o. w Haczowie**, Haczów 84 A, 36-213 Haczów
56. **Samorządowy Dom Pomocy Społecznej w Jedliczu,** ul. Kościuszki 5, 38-460 Jedlicze
57. **Niepubliczne Integracyjne Przedszkole „MOTYLEK"** ul. Korczyńska 1, 38-400 Krosno, **Opiekun Dzienny „MOTYLEK" Joanna Zięba** ul. Grodzka 73 C, 38-400 Krosno, **Niepubliczny Żłobek „MOTYLEK"** ul. Kopalniana 9 A, 38-400 Krosno
58. **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej / Gminna Przychodnia Lekarska w Iwoniczu-Zdroju**, ul. Ks. Jana Rąba 4, 38-440 Iwonicz- Zdrój

59. **Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II, Ruda 102**, 39-122 Kamionka
60. **II Liceum Ogólnokształcące im. Konstytucji 3 maja w Krośnie,** ul. Stefana Kisielewskiego 18, 38-400 Krosno
61. **Zespół Szkół Naftowo-Gazowniczych im. Ignacego Łukasiewicz w Krośnie**, ul. Bohaterów Westerplatte 20, 38-400 Krosno
62. **Dom Pomocy Społecznej nr 2 w Krośnie**, ul. Kletówki 7, 38-400 Krosno
63. **FRESENIUS NEPHOCARE POLSKA Sp. z o.o**., ul. Krzywa 13, 60-118 Poznań, **Oddział w Krośnie**

Wykaz placówek do realizacji kształcenia praktycznego (*porozumienie zawarte dla potrzeb kształcenia dla studentów drugiego stopnia kierunku Pielęgniarstwo*)

Lp.	Nazwa placówki	Termin do kiedy jest podpisane porozumienie
1.	Vita-Res Hospicjum Domowe, ul. Litewska 4b/2, 35-302 Rzeszów Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarto na czas nieokreślony
2.	Gabinet Lekarski Prof. dr hab. Bartosz Korczowski, ul. Litewska 4A/7, 35-302 Rzeszów Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarto na czas nieokreślony
3.	NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Niebylcu, Niebylec 67, 38-114 Niebylec Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarto na czas nieokreślony
4.	S-MED. Centrum Medyczne, Sp. Z o.o., ul. Mariana Nałęcza-Mysłowskiego 5B, 39-230 Brzostek Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarto na czas nieokreślony
5.	SPZOZ, u. 29 listopada 57, 38-700 Ustrzyki Dolne Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
6.	NZOZ PIOMAR, ul. Parkowa 1, 39-100 Ropczyce Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BAN-MED ,ul. Dobrzechów 466 Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
8.	Centrum Medyczne ,,Medyk" ul. Fryderyka Szopena 1, 35-055 Rzeszów Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
9.	Centrum Medyczno-Charytatywne Caritas w Krośnie, ul. Grodzka 45a, 38-400 Krosno Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
10.	Zespołem Opieki Zdrowotnej w Dębicy, ul. Krakowska 91, 39-200 Dębica zwanym dalej ,,Zakładem Pracy" Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
11.	NZOZ Domek- Med, Hospicjum Domowe, 38-400 Krosno, ul. S. Batorego 2D Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
12.	Centrum Medyczne Medmar, ul. Kasztanowa 33D, 38-422 Krościenko Wyżne Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
13.	SPZOZ Brzozów, ul. Bielawskiego 16, 36-200 Brzozów Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony

14.	NZOZ CDOP „Libra”, ul. Grunwaldzka 45, 38-200 Jasło Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
15.	Centrum Medyczne „Batorego”, Aleje Batorego 77, 33-300 Nowy Sącz Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
16.	Centrum Medyczne Mt Medic ul. Korczyńska 43, 38-400 Krosno Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
17.	Przychodnia SP ZOZ MSWiA W Rzeszowie	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
18.	NZOZ MA-TER, ul. Parkowa 8, 38-420 Korczyna Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony
19.	NZOZ Twoje Zdrowie Jurowce 102 Praktyki zawodowe	Porozumienie zawarte na czas nieokreślony

Studia pierwszego stopnia

Zajęcia praktyczne z przedmiotu Promocja zdrowia realizowane są w DPS-ach, żłobkach, szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych, z którymi uczelnia ma podpisane stosowne porozumienia. Wszystkie zajęcia z tego przedmiotu realizowane są pod opieką nauczyciela akademickiego stosownie przygotowanego do prowadzenia zajęć.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe są prowadzone w szczególności w oddziałach szpitalnych: internistycznych, geriatrycznych, chirurgicznych, ortopedycznych, urologicznych laryngologicznych z pododdziałem laryngologii dziecięcej, pediatrycznych, rehabilitacyjnych z pododdziałem rehabilitacji neurologicznej, neurologicznych, psychiatrycznych, pulmonologicznych, gastroenterologicznych, intensywnej terapii, opieki paliatywnej, położniczo-noworodkowych, ginekologicznych i w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz w blokach operacyjnych. W gabinetach pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, w miejscu zamieszkania lub pobytu pacjenta oraz w punkcie szczepień oraz w zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz w Domach Pomocy Społecznej.

Studia drugiego stopnia

Ćwiczenia kliniczne i Praktyki zawodowe są prowadzone w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia, w szczególności w oddziałach szpitalnych oraz gabinetach pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Instytucje, w których prowadzone są zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe wyposażone są w sprzęt niezbędny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się określonych w standardach kształcenia.

Podstawowym miejscem kształcenia praktycznego jest ***Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II położony przy ul. Korczyńskiej 57 w Krośnie.*** Ww. jednostka dysponuje 21 oddziałami klinicznymi plus Zakładem Opiekuńczo Leczniczym (ZOL) i Szpitalnym Odziałem Ratunkowy (SOR), co stwarza możliwość do odbywania przez studentów zarówno ćwiczeń klinicznych, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

W obiekcie szpitala dla potrzeb kształcenia utworzono:

- 2 szatnie dla studentów. Szatnia nr 1 - powierzchnia 42,84 m^2 2 stoły, 4 ławki, szafki na odzież ochronną. Szatnia nr 2 - powierzchnia 19,08 m^2, 2 stoły, 4 ławki, szafki na odzież ochronną.
- pokój dydaktyczny/ konsultacyjny - powierzchnia 20,47 m^2, biurko, szafa ubraniowa, meble biurowe, wieszak na ubrania, 12 krzeseł dla studentów.

Od roku akademickiego 2018/2019 kształcenie praktyczne jest także realizowane w **Szpitalu Specjalistycznym w Jaśle**, a od roku akademickiego 2019/2020 w **Szpitalu Specjalistycznym w Brzozowie.**

3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

Uczelnia dysponuje trzema zdalnymi metodami wzajemnej komunikacji wykładowców ze studentami:

Zoom-Oferuje szereg funkcji, które zwiększają możliwości prowadzenia wideokonferencji. Spotkania głosowe i wideo obsługiwane są w jakości HD. Użytkownicy wideokonferencji mogą udostępniać swoje ekrany, dzięki temu spotkanie staje się bardziej interaktywne. Dostępny jest również Czat, zintegrowane udostępnianie plików. Zoom umożliwia również nagrywanie spotkań lokalnie lub w chmurze. Często jest wykorzystywany do interaktywnego kształcenia na odległość prowadzenia spotkań, konsultacji, głosowań lub prezentacji.

Teams- Najbardziej preferowana.

Jest to bardziej rozbudowana platforma od ZOOM zintegrowana z pakietem Office 365. Umożliwia wygodny sposób komunikację tekstową pomiędzy użytkownikami oraz w ramach czatów grupowych. Tak jak Zoom oferuje wideokonferencje, udostępnianie obrazu z monitora, wymianę plików poprzez Czat. Pozwala także na zamieszczanie zadań dla studentów. Dzięki integracji z kalendarzem umożliwia planowanie spotkań. Jest częściej używany do prowadzenia zajęć, na których realizuje się grupowe projekty.

E-student- jest to platforma e-learningowa służąca do gromadzenia oraz udostępniania materiałów edukacyjnych. Za jej pomocą można w łatwy sposób tworzyć kursy internetowe i nimi zarządzać. Dzięki tej platformie można zarządzać całym procesem zdalnego nauczania. Platforma udostępnia wiele różnych aktywności, dzięki którym funkcjonalność platformy jest znacznie większa. Do utworzonych kursów oprócz treści dydaktycznych można dodać wspomniane aktywności:

- czat
- głosowanie
- forum
- Quiz (test)
- zadanie
- bazę danych itp.

Studenci dzięki platformie mogą przesyłać swoje prace, zadania, projekty, które następnie są oceniane a oceny zapisywane w dzienniku ocen. Dydaktycy mogą się komunikować ze studentami bezpośrednio z platformy za pomocą chatu, forum czy poczty. Wiedza studentów może zostać sprawdzona za pomocą Quizów, testów lub innych dostępnych aktywności. Platforma posiada również aplikację mobilną, która likwiduje ograniczenia lokalizacji oraz braku dostępu do komputera.

4.Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Biblioteka dla niepełnosprawnych

Biblioteka uczelniana zapewnia osobom niepełnosprawnym taki sam dostęp do wiedzy jak osobom pełnosprawnym. Zgodnie z zasadą „uczelnia bez barier" w bibliotece wprowadzono rozwiązania dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i udogodnienia ułatwiające korzystanie ze zbiorów.

Udogodnienia komunikacyjne

Drzwi wejściowe otwierane automatycznie, winda, szerokie, przeszkolone drzwi bez progów, odstępy między regałami ze zbiorami umożliwiające poruszanie się osobie na wózku oraz samodzielne wybieranie materiałów.

Korzystanie ze zbiorów

Całość księgozbioru bibliotecznego opracowana jest w systemie Prolib. Udostępniony w Internecie katalog zapewnia użytkownikom dostęp do zasobów informacyjnych biblioteki z dowolnego urządzenia podłączonego do sieci. Prowadzona jest komputerowa obsługa wypożyczeń i zwrotów z możliwością rezerwowania i zamawiania książek, jak również prolongatą wypożyczonych książek.

Od 2023 r. dzięki wprowadzeniu systemu HAN, użytkownicy biblioteki uzyskali możliwość bezpiecznego dostępu spoza sieci uczelnianej do baz danych znajdujących się w zasobach biblioteki (WBN, IbukLibra ebookpoint BIBLIO, PBL, Lex Akademia).

Czytelnicy niepełnosprawni ruchowo mogą korzystać ze zbiorów samodzielnie w wypożyczalni, która mieści się na parterze i zapewnia wolny dostęp do zbiorów.

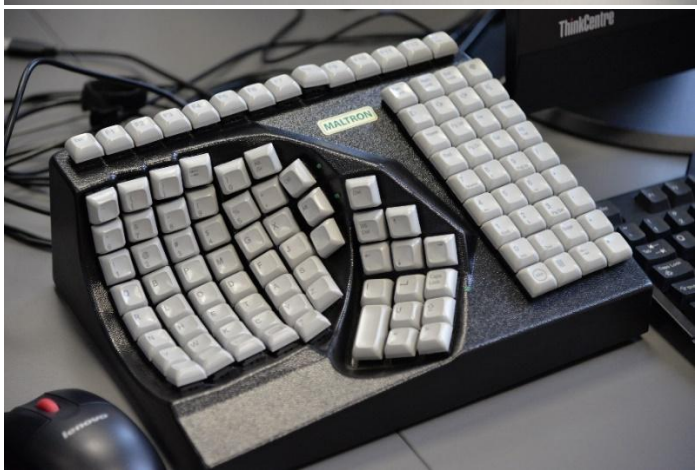

Sprzęt ułatwiający korzystanie z komputera i Internetu

Biblioteka dysponuje urządzeniami, które ułatwiają osobom niepełnosprawnym korzystanie z zasobów uczelnianych lub materiałów własnych. Dostępne są: powiększalnik pozwalający na korzystanie z materiałów drukowanych, klawiatura dla osób niedowidzących, klawiatura dla osoby jednoręcznej, a także słuchawki.

5. Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Uczelnia zapewnia studentom kierunku Pielęgniarstwo dostęp do infrastruktury dydaktycznej, zasobów informacyjnych oraz narzędzi informatycznych, które umożliwiają efektywną realizację zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

Dostępność ta obejmuje

- ✓ warunki do pracy indywidualnej na terenie Uczelni
- ✓ możliwość korzystania z zasobów w trybie zdalnym

Istotnym wsparciem w pracach badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych, a także ważną pomocą dla pracowników i studentów przygotowujących prace dyplomowe jest dostęp do zasobów cyfrowych, mi.in. Wirtualnej Biblioteki Nauki. Ponadto użytkownicy biblioteki mają dostęp do zbiorów cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA oraz e-booków baz: Ibuk Libra oraz Biblio.
Do dyspozycji użytkowników jest Czytelnia, mamy tu 25 komputerów, wszystkie z dostępem do Internetu i zbiorów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Uwzględniając różnorodne potrzeby użytkowników w czytelni przewidziano wygodne miejsca do pracy indywidualnej i pracy w grupie, stoliki z wygodnymi fotelami stwarzające bardziej komfortowe warunki lektury, a także miejsca dla użytkowników, którzy zechcą pozostawić w bibliotece swoje materiały. Wszystkich miejsc w czytelni jest 105. W Czytelni Głównej użytkownicy mają dostęp także do **Polskiej Bibliografii Lekarskiej.**

Opis oprogramowania dla realizacji zajęć dydaktycznych na Kierunku Pielęgniarstwo
Jako oprogramowanie biurowe zainstalowany jest system Office 365.
Na oprogramowaniu biurowym, studenci Kierunku Pielęgniarstwo realizują ćwiczenia laboratoryjne (Edytor tekstu – m.in. pisanie skierowań, zaświadczeń, skierowań, Arkusz kalkulacyjny – baza danych pacjentów, obliczanie BMI, przeliczanie dawek leków mg/g)
Oprócz ćwiczeń na powyższym oprogramowaniu pracownia komputerowa jest wyposażona **w oprogramowanie specjalistyczne takie jak:**

1. **<u>System dr Eryk</u>**
Jest to profesjonalne, nowoczesne, proste w obsłudze i bezawaryjne oprogramowanie, którego zadaniem jest kompleksowa obsługa podmiotów lecznictwa otwartego poprzez wsparcie w codziennej pracy lekarzy i pielęgniarek oraz pozostałego personelu. W oprogramowaniu drEryk zostały wyszczególnione role pielęgniarki opieki długoterminowej, środowiskowej, szkolnej i położnej co dodatkowo ułatwia pracę. Oprogramowanie drEryk pozwala na kompleksowe rozliczenia i sprawozdawanie do Narodowego Funduszu Zdrowia we wszystkich województwach w kraju.
Dokumentacja Medyczna Pacjenta
Historia wizyt, przebieg choroby, informacje o jednostkach chorobowych oraz lekach, historia wyników badań, historia hospitalizacji i leczenia specjalistycznego, leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji, informacja o uczuleniach, uzależnieniach, nosicielstwie, wywiad rodzinny i środowiskowy, antropometria, karty leczenia, karty szczepień, cykle leczenia i inne.
Moduł recept oraz e-recept (zgodnie z certyfikatem P1)
Baza leków zgodnie z Rejestrem Produktów Leczniczych udostępnionym przez CSIOZ, wzbogacona o dostępność produktów w sprzedaży. Aktualna Lista Leków Refundowanych wraz z cenami leków po uwzględnieniu odpowiedniego poziomu refundacji. Możliwość dodawania własnych leków, możliwość tworzenia szablonów leków robionych. Błyskawiczne wystawianie leków do stosowania przewlekłego, historia wystawionych recept z możliwością ich powtarzania. Definiowane przez lekarza szablony zestawów leków powiązane z ICD-10. Lista leków podręcznych. Powielanie recept np. na 3 miesiące, własne opisy leków. Wystawianie recept ‘pro familiae’, ‘pro auctore’, ‘pro medico’.
System ZIP
ZIP, czyli Zintegrowany Informator Pacjenta, jest ogólnopolskim serwisem udostępniającym zarejestrowanym użytkownikom historyczne dane o ich leczeniu i finansowaniu leczenia, gromadzone od 2008 r. przez Narodowy Fundusz Zdrowia. ZIP składa się z czterech głównych części - Serwisu informacyjnego Twój Portal, Informatora Gdzie się leczyć, Rejestru Usług Medycznych oraz strony Prawo do świadczeń zdrowotnych.
W części ogólnodostępnej dostajemy informacje o systemie opieki zdrowotnej (tzw. Twój portal) oraz o miejscach udzielania świadczeń w ramach umów podpisanych z Narodowym Funduszem Zdrowia (Gdzie się leczyć)?
Strony Rejestru Usług Medycznych i informacje zawarte w zakładce Prawo do świadczeń dostępne są jedynie dla zarejestrowanych i zalogowanych użytkowników.
Internetowe Konto Pacjenta (IKP)
IKP to aplikacja internetowa, dzięki której łatwo, szybko i bezpiecznie sprawdzisz informacje o swojej elektronicznej dokumentacji medycznej.
Z aplikacji korzystamy na komputerze, tablecie lub smarftonie z dostępem do internetu.
System healthnote
System healthnote firmy Comarch nam na zarządzanie pomiarami stanu zdrowia swoich pacjentów poprzez zbieranie wszystkich informacji w jednym miejscu, a później w wygodny sposób udostępniając szybko te informacje lekarzowi.
System drWidget
Gabinet drWidget to nowoczesne oprogramowanie do zarządzania przychodnią lub gabinetem, zaprojektowane z myśl ą o lekarzach, rejestratorkach, pielęgniarkach.
Program Mediporta
Wybrane funkcje systemu:

- dodawanie i przeglądanie formularzy dostosowanych do specyfiki pracy pielęgniarki,
- tworzenie elektronicznej kartoteki pacjenta i dodawanie deklaracji do pielęgniarki,
- dodawanie zgód i oświadczeń pacjenta,
- zarządzanie wizytami i umówieniami w kalendarzu,
- dodawanie załączników (plików zewnętrznych np. wyników badań),
- zarządzanie uprawnieniami pacjentów (np. automatyczna weryfikacja ubezpieczenia *eWUŚ*),
- wystawianie *e-Recept*,
- automatyczne generowanie księgi głównej,
- przeglądanie listy wizyt i pacjentów.

2. System AMMS

Zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem systemu AMMS (Asseco Medical Management Solutions) realizowane są na kierunku Pielęgniarstwo, Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie na studiach pierwszego i drugiego stopnia cyklicznie, w ramach przedmiotów obejmujących zagadnienia informatyzacji ochrony zdrowia, pielęgniarstwa internistycznego, chirurgicznego, anestezjologicznego oraz opieki i edukacji terapeutycznej w chorobach przewlekłych, stanowią łączny wymiar 83 godzin pracy studenta z systemem AMMS.

Na I roku studiów pierwszego stopnia, w ramach przedmiotu *Nowoczesne systemy informatyczne*, realizowanych jest 5 godzin wykładów oraz 20 godzin ćwiczeń laboratoryjnych. Zajęcia obejmują zagadnienia związane z wykorzystaniem systemów informatycznych w ochronie zdrowia oraz praktyczną obsługą systemu AMMS.

Na II roku studiów pierwszego stopnia, w ramach przedmiotu *Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne,* realizowanych jest 5 godzin ćwiczeń oraz 25 godzin ćwiczeń metodą symulacji medycznej. Studenci pracują z systemem AMMS, wprowadzając pomiary parametrów życiowych pacjentów, zarówno jako pojedyncze wpisy, jak i wpisy grupowe oraz dokumentując natężenie bólu. Sporządzają raporty pielęgniarskie uwzględniające problemy pacjenta, podejmowane działania i uzyskane wyniki, a także wprowadzają wywiad pielęgniarski z podziałem na poszczególne układy organizmu.

W ramach ćwiczeń i symulacji medycznej studenci dokumentują odnotowania założenia kaniuli dożylnej obwodowej i prowadzą jej obserwację z wykorzystaniem skali Baxter. Dokumentują również założenie cewnika do pęcherza moczowego i prowadzą obserwację. Oceniają ryzyko wystąpienia odleżyn z wykorzystaniem skali Norton oraz ryzyko upadków według skali Tinetti. Ponadto prowadzą bilans płynów, wprowadzają wyniki profilu glikemii, wpisują informacje dotyczące badań oraz wprowadzają wynik badania grupy krwi i informacje o uczuleniach pacjenta.

Kolejnym elementem zajęć jest dokumentowanie farmakoterapii. Studenci rejestrują podanie leków, odnotowują sytuacje, w których lek nie został podany oraz ćwiczą dokumentowanie zastosowania zamienników. Uczą się sporządzania raportów pielęgniarskich na zakończenie dyżuru, wprowadzania zaleceń przekazanych pacjentowi oraz uzupełniania dokumentacji pielęgniarskiej związanej z jego wypisem.

Na II roku studiów pierwszego stopnia, w ramach przedmiotu *Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne*, realizowanych jest 5 godzin ćwiczeń metodą symulacji medycznej. Zajęcia obejmują wykorzystanie systemu AMMS w ramach ćwiczeń związanych z opieką nad pacjentem chirurgicznym, zgodnie z zakresem realizowanego przedmiotu.

Na III roku studiów pierwszego stopnia, w ramach przedmiotu *Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece,* realizowanych jest 8 godzin ćwiczeń metodą symulacji medycznej. Zajęcia stanowią kontynuację wcześniej realizowanych efektów kształcenia w zakresie wykorzystania systemu AMMS. Dodatkowo studenci mają możliwość zapoznania się z funkcją obserwacji kaniuli dotętniczej.

Na I roku studiów drugiego stopnia, w ramach przedmiotu *Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych, w tym: choroby przewlekłe układu krążenia – niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze*, realizowanych jest

15 godzin ćwiczeń metodą symulacji medycznej. Zajęcia stanowią kontynuację efektów uczenia się w zakresie pracy z systemem AMMS, w ramach tematyki określonej dla tego przedmiotu.

Przyszłościowo, jeśli współpraca z firmą Asseco na to pozwoli, planujemy realizację całego modułu toczenia krwi, gdyż nie posiadamy jak dotąd jej pełnej wersji.

3. Wirtualna anatomia

Opis oprogramowania CyberAnatomy do nauki wirtualnej anatomii:
- oprogramowanie pozwala na naukę budowy i fizjologii człowieka,
- uwzględnia podziała na kilka warstw anatomicznych - układ szkieletowy, mięśniowy, skórę oraz układ nerwowy, pokarmowy, oddechowy, moczowy i rozrodczy. Każdym układem/ elementem można dowolnie obracać lub przybliżać,
- umożliwia wyodrębnienie wybranych elementów układu w celu dokładnego przyjrzenia się lub przygotowania opisu danej struktury,
- oprogramowanie umożliwia przeprowadzanie quizów/egzaminów,
- możliwość uruchomiania oprogramowania na okularach do rozszerzonej rzeczywistości.

6.System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Od momentu powołania w 1999 r. w Krośnie szkoły wyższej, w jej strukturach funkcjonuje biblioteka. Uczelnia w Krośnie posiada nowoczesną bibliotekę uczelnianą, która zapewnia właściwe warunki do pracy naukowej i studiowania.
Nowoczesna biblioteczna architektura, przestrzeń, jasne światło, wolny dostęp do zbiorów, nowe, estetyczne i funkcjonalne wyposażenie decyduje o tym, że biblioteka nie pełni jedynie funkcji magazynu, w którym przechowuje się książki, ale jest miejscem, w którym chce się spędzać czas, korzystając z zasobów zarówno tych tradycyjnych, jak i elektronicznych.
Zlokalizowana w samym centrum miasta Biblioteka Główna jest łatwo dostępna dla użytkowników. Otwarta 44 godziny w tygodniu (od poniedziałku do piątku w godz. 10^{00} – 18^{00}, sobota w godz. 9^{00} – 13^{00}) **Wypożyczalnia** stwarza możliwość łatwego i szybkiego dostępu do zbiorów przeznaczonych do wypożyczania na zewnątrz. Zastosowane tutaj rozwiązania pozwalają użytkownikom na samoobsługę w dużym zakresie. Wolny dostęp do półek umożliwia czytelnikowi bezpośredni kontakt ze zbiorami bibliotecznymi, gwarantując swobodne przeglądanie i wybór materiałów. Tutaj przewidziano także 3 stanowiska komputerowe z dostępem do bibliotecznego katalogu i Internetu. **Czytelnia Główna** – z księgozbiorem podręcznym (około 8 tysięcy woluminów), magazynem gazet i czasopism i czytelnią internetową jest czynna pięć dni w tygodniu w godzinach od 8^{00} do 18^{00}, a w soboty od 9^{00} – 13^{00}. Do dyspozycji użytkowników jest tu 25 komputerów, wszystkie z dostępem do Internetu oraz zasobów cyfrowych, do których biblioteka posiada dostęp. Uwzględniając różnorodne potrzeby użytkowników w czytelni przewidziano wygodne miejsca do pracy indywidualnej i pracy w grupie, stoliki z wygodnymi fotelami stwarzające bardziej komfortowe warunki lektury, a także miejsca dla użytkowników, którzy zechcą pozostawić w bibliotece swoje materiały. Wszystkich miejsc w czytelni jest 95.
Bibliotekę uczelnianą tworzą jeszcze **dwie agendy – czytelnie instytutowe**, mieszczące się w obiektach dydaktycznych szkoły oddalonych od centrum.
W chwili obecnej **zbiór biblioteczny** liczy ponad 91,5 tys. woluminów i 6.300 jednostek zbiorów specjalnych. Prenumerata obejmuje 64 tytuły gazet i czasopism.

Istotnym wsparciem w pracach badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych, a także ważną pomocą dla pracowników i studentów przygotowujących prace dyplomowe jest dostęp do **zasobów cyfrowych:** baz Wirtualnej Biblioteki Nauki (licencja krajowa), zbiorów cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA oraz e-booków baz: Ibuk Libra oraz Biblio. W Czytelni Głównej można także korzystać z dostępu do Polskiej Bibliografii Lekarskiej, bazy Lex Akademia oraz aktualnej informacji normalizacyjnej z przemysłu spożywczego (program Integram 3.0).

Dostęp studiujących w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie do literatury można uznać za dobry. Całość księgozbioru bibliotecznego opracowana jest w systemie Prolib. Udostępniony w Internecie katalog zapewnia użytkownikom dostęp do zasobów informacyjnych biblioteki z dowolnego urządzenia podłączonego do sieci. Prowadzona jest komputerowa obsługa wypożyczeń i zwrotów, z możliwością rezerwowania i zamawiania książek, jak również prolongatą wypożyczonych książek.

W chwili obecnej zbiór biblioteczny liczy 91,5 tys. woluminów i 6.300 jednostek zbiorów specjalnych. Prenumerata obejmuje 64 tytuły gazet i czasopism.

W bibliotece można korzystać z zasobów **Wirtualnej Biblioteki Nauki**, której zakres obejmuje:

- **Web of Science**
- **ScienceDirect**
- **Springer**
- **EBSCO Publishing –** pakiet 16 baz
- **Scopus**
- **Willey – Blackwell**

Można także korzystać z magazynów: „Science" i „Nature".

Dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach krajowej licencji akademickiej biblioteka uczelniana posiada od 2010 r. (zgłoszenie na lata 2025-2027 w załączeniu).

Od 2015 r. użytkownicy biblioteki uczelnianej mogą korzystać z e-booków bazy **Ibuk Libra**, zwłaszcza publikacji, które przeznaczone są dla studiujących i pracujących naukowo. W roku bieżącym księgozbiór wirtualnej czytelni wynosi 296 publikacji naukowych i specjalistycznych wybranych przez pracowników uczelni oraz 4100 darmowych. Dzięki dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem, m.in. zaznaczanie fragmentów czy tworzenie notatek. W Czytelni Głównej użytkownicy mają dostęp także do **Polskiej Bibliografii Lekarskiej** czy bazy **Lex Academia.**

Korzystanie z e-zasobów (WBN, e-booki, PBL i inne bazy dostępne w bibliotece) jest możliwe z każdego komputera podłączonego do uczelnianej sieci komputerowej, a dzięki wprowadzonemu systemowi HAN, dla studentów i pracowników także na komputerach domowych.

W Czytelni Głównej można także korzystać z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej **ACADEMICA**, która pozwala na dostęp do pełnotekstowych publikacji – monografii, podręczników, skryptów, artykułów oraz całych numerów czasopism. Tak ogromna baza wiedzy jest ważnym narzędziem w nauce, pracy badawczej oraz dydaktycznej.

Zgromadzony w Czytelni Głównej **księgozbiór podręczny** liczący 8 tys. woluminów wraz z rocznikami prenumerowanych czasopism tworzy podstawowy warsztat informacyjno – bibliograficzny. Udostępniane są tutaj prezencyjnie wydawnictwa o charakterze podstawowym z medycyny i pielęgniarstwa, psychologii, pedagogiki. Dostępne w czytelni są także różnego rodzaju i użyteczności słowniki, encyklopedie i leksykony, wydawnictwa albumowe, atlasy, skrypty i podręczniki. Ponadto można tutaj korzystać z prenumerowanych czasopism specjalistycznych: „Nowoczesne Pielęgniarstwo", „Stany nagłe po dyplomie", „Anestezjologia i Ratownictwo", „Pielęgniarstwo XXI wieku" (od 2022 r. w wolnym dostępie - open access), „Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne" (prenumerata papierowa zamknięta w 2025 r., od 2026 w wersji online), „Emergency Medical Service. Ratownictwo Medyczne", „Współczesne Pielęgniarstwo i

Ochrona Zdrowia" (od 2020 r. w wolnym dostępie - open access), „Polish Journal of Public Health = Zdrowie Publiczne" (od 2020 r. w wolnym dostępie - open access), miesięcznika zawodowo – środowiskowego „Magazyn Pielęgniarki i Położnej" oraz regionalnego kwartalnika „Porady na zdrowie", a także czasopism: „Medycyna Sportowa", „Praktyczna Fizjoterapia i Rehabilitacja", „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze".

Księgozbiór biblioteczny (**do udostępniania na zewnątrz**), przeznaczony dla studiujących na kierunku *Pielęgniarstwo* to ponad 8 tys. woluminów literatury specjalistycznej. Biblioteka wspomaga proces kształcenia oferując księgozbiór ściśle dostosowany do potrzeb studentów. Profil zbiorów odpowiada przedmiotom kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo*. Część księgozbioru stanowi literatura podstawowa z nauk biologicznych – antropologii, biologii ogólnej i teoretycznej, biochemii, biofizyki i mikrobiologii, a także publikacje z zakresu medycyny- anatomii, fizjologii, farmakologii, patologii, pielęgniarstwa, higieny ogólnej i osobistej, a także masażu i dietetyki. Uzupełniany systematycznie zaspokaja w pełni potrzeby studiujących na kierunku. Studiujący mają także do dyspozycji literaturę z psychologii, pedagogiki i socjologii.

Kolekcja biblioteczna przeznaczona dla studiujących na kierunku *Pielęgniarstwo* przedstawia się następująco:

Nauki biologiczne	2840 vol.
Medycyna i nauki o zdrowiu	8280 vol.
Kolekcja książek z zakresu zielarstwa	870 vol.
Psychologia (ogólna, rozwojowa i społeczna)	2580 vol.
Pedagogika (ogólna, specjalna, społeczna)	3900 vol.
Socjologia	1470 vol.

Pracownicy i studenci mają także możliwość korzystania z **Wypożyczalni międzybibliotecznej**, która realizuje zamówienia na materiały niedostępne w bibliotekach krośnieńskich. W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych bezpłatnie sprowadzane są i udostępniane wydawnictwa z krajowych bibliotek naukowych.

Polityka gromadzenia

Biblioteka uczelniana gromadzi literaturę odpowiadającą zapotrzebowaniu studentów i pracowników naukowo - dydaktycznych czterech instytutów: Humanistycznego, Politechnicznego, Zdrowia i Gospodarki. Stały kontakt z wydawnictwami, firmami księgarskimi i księgarniami zapewnia zakup każdej wartościowej pozycji ukazującej się na rynku księgarskim.

Działalność wydawnicza

Uczelnia prowadzi także własną intensywną **działalność wydawniczą**. Publikowane są monografie naukowe i przedmiotowe oraz skrypty. Dotychczas wydano 84 tytuły w serii Prace Naukowo – Dydaktyczne i 50 tytułów poza serią. Wśród wydanych do chwili obecnej tytułów dla kierunku *Pielęgniarstwo* wymienić można m.in.*:* Kasprzyk A., *Basic English in Medicine and Nursing,* Antosz-Kasprzyk A., *English Vocabulary for Nurses and Medical Professionals,* Wojtyczek Ł., *Anatomia układu ruchu człowieka z elementami anatomii czynnościowej,* Rabiasz R., *Endokrynologia pediatryczna drogą rozwoju nauk o zdrowiu, Propedeutyka symulacji medycznej w pielęgniarstwie* pod red. R. Dziubaszewskiej, K. Studnickiej, D. Zarzyckiej.

W uczelni wydawane jest także czasopismo naukowe „Herbalism" oraz kwartalnik „Porady na Zdrowie" popularyzujący wiedzę z zakresu zdrowego stylu życia.

Wszyscy studenci pierwszego roku objęci są szkoleniem bibliotecznym. Dla studentów przygotowujących się do opracowania pracy dyplomowej organizowane są zajęcia z zakresu wyszukiwania źródeł, kompletowania bibliografii oraz zasad jej opracowywania.

Dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach
Stan: 08.10.2026

1. Ackley B. J., Ladwig G. B., *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*, GC Media House, Warszawa 2011.
2. Adamkiewicz B., Głąbiński A., Klimek A., *Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
3. Andres J., *Wytyczne resuscytacji 2021*, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2021.
4. Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz A., *Promocja zdrowia dla studentów studiów licencjackich kierunku pielęgniarstwo i położnictwo*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.
5. (red. Antczak-Komoterska A., Haor B., Rybka M., Głowacka M.), *Opieka długoterminowa w chorobach przewlekłych – perspektywy i wyzwania.*, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku, Włocławek 2018.
6. Antosz-Kasprzyk A., *English Vocabulary for Nurses and Medical Professionals*, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie, Krosno 2019.
7. Anusz Z., *Mikrobiologia i parazytologia lekarska: podręcznik dla szkół medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1999.
8. (red. Badowska-Kozakiewicz A. M.), *Patologia człowieka*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013.
9. Bańkowski E., *Biochemia: podręcznik dla studentów uczelni medycznych*, MedPharm Polska, Wrocław 2006.
10. Baranowska M., *Pielęgniarstwo operacyjne: podręcznik do specjalizacji*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.
11. (red. Bartoszewska L., Majewska K., Matras P.), *Żywienie dojelitowe i pozajelitowe.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.
12. Berezińska M., Wiktorowska-Owczarek A., *Farmakologia w zadaniach: farmakologia ogólna i kliniczna*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.
13. Berg J. M., *Biochemia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
14. Białobrzeska B., Dębska-Ślizień A., *Pielęgniarstwo nefrologiczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015.
15. Bickley L. S., Szilagyi P. G., *Przewodnik Batesa po badaniu przedmiotowym i podmiotowym*, Termedia Wydawnictwa Medyczne, Poznań 2010.
16. (red. Bober-Gheek B.), *Prewencja i kontrola zakażeń*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012.
17. Bochenek A., Reicher M., *Anatomia człowieka – Tom 1-5*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.
18. Bogdan M., Karczmarz S., Owczarczyk A., Prusaczyk A., Żuk P., *Koordynowana opieka zdrowotna w praktyce od POZ do POZ+*, Wolters Kluwer, Warszawa 2023.

19. Borowiak E., Mistrzak M., Cichocka J. M., Uzarska I., Baryła P., *Hirudoterapia. Miejsca przystawiania pijawek, zarys larwoterapii*, Wydawnictwo Akademii Instytutu Medycyny Holistycznej, Łódź 2015.
20. Boryczka M., *Ergonomia i bezpieczeństwo pracy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 2014.
21. Bożkowa K., Kamińska E., *Dawkowanie leków u noworodków, dzieci i młodzieży*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.
22. (red. Bręborowicz A., Thor P. J., Winnicka M. M.), *Patofizjologia*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010.
23. (red. Bręborowicz G. H.), *Położnictwo i ginekologia – Tom 1 i 2*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.
24. Buczek A., *Choroby pasożytnicze. Epidemiologia, diagnostyka, objawy.*, Wydawnictwo Liber, Lublin 2004.
25. Bulanda M., Szostek S., *Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.
26. Bullock J., *Fizjologia*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2000.
27. Burns T., *Psychiatria*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2012.
28. Cepeda C., *Badanie psychiatryczne dzieci i młodzieży*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2012.
29. Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., Twarduś K., *Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego. Podręcznik dla studiów medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.
30. Choi K., *Techniki stawiania baniek*, Wydawnictwo Vital, Białystok 2023.
31. (red. de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A.), *Medycyna paliatywna*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.
32. (red. Ciechaniewicz W.), *Pedagogika: podręcznik dla szkół medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2000.
33. Ciechaniewicz W., Cybulska A., Grochans E., Łoś E., *Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.
34. Ciechanowicz W., *Pedagogika*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1992.
35. Ciećkiewicz J., *Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych*, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2013.
36. Ciuruś M. J., *Pielęgniarstwo operacyjne*, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2018.
37. Ciuruś M., *Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia*, Instytut Problemów Ochrony Zdrowia, Warszawa 2009.
38. (red. Cybulski M., Krajewska-Kułak E.), *Wielkie Zespoły Geriatryczne*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2021.

39. Cytowska B., Winczura B., Stawarski A., *Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2013.

40. Czajka D., Czekała B., *Standardy domowej pielęgniarskiej opieki długoterminowej*, Wydawnictwo Borgis, Warszawa 2013.

41. Czarnecka Z., Malińska W., *Instrumentarium i przebieg zabiegów w chirurgii, ginekologii i urologii*, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2006.

42. Czarnobilska E., Bulanda M., *Farmakoterapia chorób alergicznych. Diagnozowanie i leczenie.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2024.

43. Czeczelewska E., *Porada pielęgniarska. Skrypt do przedmiotu poradnictwo w pielęgniarstwie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

44. Czekirda M., *Obliczanie dawek leków*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

45. Czerwiński J., Małkowski P., *Medycyna transplantacyjna dla pielęgniarek*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

46. Daniel B., *Atlas anatomii radiologicznej człowieka*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1996.

47. Dąsal M., Płonka-Syroka B., Wójcik W., *Doradztwo – poradnictwo – wsparcie*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2016.

48. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A., *Pielęgniarstwo opieki paliatywnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

49. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A., *Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2005.

50. de Walden-Gałuszko K., Kübler-Ross E., *Podstawy opieki paliatywnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2004.

51. Dega W., Milanowska K., *Rehabilitacja medyczna*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001.

52. Diekemper E., *Więcej niż wyciszenie: znaczenie i przebieg podróży w krainę fantazji oraz ich praktyczne wykorzystanie. Poradnik dla rodziców i wychowawców.*, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2005.

53. Dobrowolska B., *Dylematy moralne w pracy pielęgniarek*, [w:] (red. Krajewska-Kułak E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska E.), *Problemy wielokulturowości w medycynie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010.

54. Dobska M., *Zarządzanie podmiotem leczniczym*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

55. Domagała W., Chosia M., Urasińska E., *Podstawy patologii*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010.

56. (red. Dominiak I., Gaworska-Krzemińska A., Kilańska D.), *Ordynowanie leków i wypisywanie recept: przewodnik dla pielęgniarek i położnych*, Edumetriq Akademia Ochrony Zdrowia, Sopot 2016.

57. (red. Doroszewska A., Chojnacka-Kuraś M., Jankowska A. K.), *Komunikacja medyczna. Wyzwania i źródła inspiracji.*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2023.

58. Drake R., Vogl A. W., Mitchell A. W. M., *Anatomia Greya – podręcznik dla studentów. Tomy: 1, 2, 3.*, Wydawnictwo Ester i Edra Urban & Partner, Wrocław 2020.

59. Duda-Król W., Wełnicki M., Mamcarz A., *Choroby wewnętrzne – przypadki kliniczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

60. (red. Dyk D.), *Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. Podmiotowe i przedmiotowe. Podręcznik dla studiów medycznych.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

61. (red. Dyk D., Gutysz-Wojnicka A.), *Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.

62. Dynowski Z. F., *Podstawy hirudoterapii. Jak się leczyć przy pomocy pijawek*, self-publishing, Opole 2007.

63. Dyszy S., Kotomska M., Hrapkowicz T., Maruszewski M., *Instrumentarium i techniki zabiegów w kardiochirurgii*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.

64. Dzierżanowski T., *Zimne wody Styksu*, Wydawnictwa Medyczne Termedia, Poznań 2011.

65. Fiutak A., *Prawo w medycynie*, C.H. Beck, Warszawa 2021.

66. Flake F., Hoffmann B. A., (tł. Nogalski A.), *Postępowanie w stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2023.

67. Fleischer M., *Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2015.

68. Florkowski A., *Fizjoterapia w psychiatrii*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2012.

69. Franaszek P., *Informacja w zdrowiu publicznym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2001.

70. (red. Franek E., Walicka M.), *Leczenie cukrzycy w praktyce klinicznej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

71. Gawęcki J., *Żywienie człowieka: podstawy nauki o żywieniu – tom 1*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022.

72. (red. Gąsowski J., Piotrowicz K.), *Geriatria. Wybrane zagadnienia*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2020.

73. Giddens A. (tł. Szulżycka A.), *Socjologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

74. Gilmartin S., *Współczesna terapia bańkowa.*, Wydawnictwo Purana, Lutynia 2018.

75. (red. Głowacka M. D., Mojs E.), *Profesjonalne zarządzanie kadrami w podmiotach leczniczych.*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2015.

76. (red. Głuszek S.), *Chirurgia: Podstawy.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

77. Gmitrzak D., *Techniki relaksu*, Hachette, Warszawa 2008.

78. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J., *Pielęgniarstwo psychiatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

79. (red. Górski J.), *Fizjologia człowieka*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010.

80. Grey J. E., Harding H. G., *Leczenie ran w praktyce*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

81. Grygorowicz A., Kraszewska E., *Propozycja standardów w zakresie edukacji użytkowników polskich bibliotek medycznych*, Ann. Acad. Med. Gedan, 2007.

82. (red. Grzymisławski M.), *Dietetyka kliniczna*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

83. Gucwa J., Ostrowski M., *Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2023.

84. Hames B. D., *Biochemia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

85. Hampton J., Hampton J., *EKG, to proste.*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2020.

86. Harmsen G., *Przebieg operacji od A do Z. Praktyczny przewodnik dla instrumentariuszek*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013.

87. (red. Heczko P. B.), *Mikrobiologia: podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2007.

88. Heczko P., *Zakażenia szpitalne – podręcznik dla zespołów kontroli zakażeń*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2009.

89. Herda-Płonka K., Krzemień G., *Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

90. Hofmann S. G., (tł. Pikiel S.), (red. Szaniawska M., Kołakowski A.), *Ponad lękiem: strategie terapii poznawczo-behawioralnej i uważności pozwalające przezwyciężyć lęk, strach i zamartwianie się*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2021.

91. Hofmokl J. i in., *Przewodnik po otwartej nauce*, Open Science Guide, Warszawa 2009.

92. Hryniewiecka E., Joniec-Maciejak I., *Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarki i położnej. Jak wystawiać recepty, zlecenia, skierowania.*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2019.

93. (red. Iwanowicz-Palus G., Bień A.), *Edukacja przedporodowa*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

94. (red. Iwański R., Sielicka E., Jarzębińska A.), *Opieka paliatywna i hospicyjna w ujęciu społecznym i ekonomicznym*, CeDeWu, Warszawa 2018.

95. Jackowski M., *Ochrona danych medycznych: RODO w ochronie zdrowia*, Wolters Kluwer, Warszawa 2018.

96. Jadacka H., Markowski A., Karpowicz T., *Kultura języka polskiego – Tom 1, 2 i 3*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008/2012/2012.

97. Jahnz-Różyk K., Kupczyk M., Gawlik R., *Alergologia w praktyce klinicznej – Część 1 i 2*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.

98. Jalali R., *Pierwsza pomoc dla studentów uczelni medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2025.

99. Janowski A., *Pedagogika praktyczna. Zarys problematyki, zdrowy rozsądek, wyniki badań.*, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.

100. (red. Jaracz K., Domitrz I.), *Pielęgniarstwo neurologiczne*, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019.

101. Jarczyński A., *Etykieta w biznesie*, Onepress, Warszawa 2015.

102. Jarema M., *Psychiatria: podręcznik dla studentów medycyny*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

103. Jarosz M. J., *Suplementy diety a zdrowie: porady lekarzy i dietetyków*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2008.

104. Jassem J., Kordek R., *Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy*, Via Medica, Gdańsk 2019.

105. Jeziorski A., *Onkologia. Podręcznik dla pielęgniarek*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015.

106. Jędrzejczyk T., Kalbarczyk W. P., Szynkiewicz P., *Koordynowana opieka zdrowotna.*, Akademia Zarządzania – Fundacja Instytut Ochrony Zdrowia, Sopot 2019.

107. Johannes-Martin H., *Checklisty – choroby wewnętrzne*, MedPharm Polska, Wrocław 2015.

108. (red. Jurkowska G., Łagoda K.), *Pielęgniarstwo internistyczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2011.

109. Kaczkowski J., *Podstawy biochemii*, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 2020.

110. (red. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K.), *Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia.*, Help-Med, Kraków 2023.

111. (red. Kadłubowski R., Kurnatowska A.), *Zarys parazytologii lekarskiej: podręcznik dla studentów*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001.

112. Kalt J. W., *Biologiczne podstawy psychologii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

113. (red. Karcz D.), *Chirurgia endoskopowa w diagnostyce i leczeniu schorzeń przewodu pokarmowego*, Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2000.

114. Karkowska D., Góral Z., Karkowski A., *Prawo pracy dla pielęgniarek i położnych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.

115. Karkowska D., *Prawo medyczne dla pielęgniarek*, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.

116. Karnafel W., *Profilaktyka stopy cukrzycowej – praktyczne rady*, Wydawnictwo Medyk, Warszawa 2018.

117. Karski J. B., *Praktyka i teoria promocji zdrowia*, CeDeWu, Warszawa 2023.

118. Kasprzak W., Mańkowska A., *Medycyna fizykalna w praktyce klinicznej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

119. Katzung B. G., Masters S. B., Trevor A. J., *Farmakologia ogólna i kliniczna*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2012.

120. Kawalec W., Grenda R., Kulus M., *Pediatria – tom 1 i 2*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

121. Kawczyńska-Butrym Z., *Wyzwania rodziny – zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość.*, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008.

122. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., Skolmowska E., *Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015.

123. Kieszkowska-Grudny A., *Pacjent, świadczeniobiorca czy system – komu dziś potrzebna jest skoordynowana opieka zdrowotna?*, Studia i Prace; 169 (2018), s. 93-108.

124. Kilańska D., Gaworska-Krzemińska A., Grabowska H., *E-zdrowie – wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

125. Klewaniec-Wypychacz K., Wypychacz M., *Cukrzyca typu 1. Rodzinny poradnik cukrzycowy*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

126. (red. Kłoskowska A.), *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze*, Wydawnictwo Wiedza o Kulturze, Wrocław 1991.

127. Kocil L., *Rodzina w obliczu wartości i wzorów życia ponowoczesnego świata*, Oficyna Wydawnicza Akademii Frycza Modrzewskiego, Kraków 2006.

128. (red. Kokot F.), *Choroby wewnętrzne*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2016.

129. Koncewicz D., Szczepankowski B., *Język migowy w terapii*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi, Łódź 2008.

130. (red. Konturek S.), *Fizjologia człowieka: podręcznik dla studentów medycyny*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2011.

131. Koper A., *Pielęgniarstwo onkologiczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

132. Kostowski W., *Farmakologia – podstawy farmakoterapii: tom 1 i 2*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2004.

133. Kowalska K., *Koordynowana opieka zdrowotna. Doświadczenia polskie i międzynarodowe.*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2018.

134. Kozieł A., Kononiuk A., Wiktorzak K., *Opieka koordynowana, definicja, międzynarodowe doświadczenia jako inspiracja dla Polski*, Zdrowie Publiczne i Zarządzanie, 2017, 15 (3), s. 251-257.

135. Kozubski W., *Neurologia. Kompendium*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2014.

136. Kózka M., Maślanka M., Rumian B., *Pielęgniarstwo ratunkowe*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013.

137. Kózka M., Płaszewska-Żywko L., *Procedury pielęgniarskie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Warszawa 2015.

138. Kózka M., *Praktyka oparta na faktach [w:] Płaszewska-Żywko L., Kózka M., Diagnozy i interwencje w praktyce pielęgniarskiej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.

139. Kózka M., Rumian B., Maślanka M., *Pielęgniarstwo ratunkowe*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013.

140. (red. Krajewska-Kułak E., Dzierżanowski T., Krzyżanowski T., Cybulski M.), *Opieka paliatywna. Poradnik dla lekarzy i pielęgniarek rodzinnych oraz rodzin pacjentów*, Difin, Warszawa 2018.

141. (red. Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.), *Standardy anestezjologicznej opieki pielęgniarskiej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

142. (red. Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.), *Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.

143. Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B., *Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

144. (red. Krajewska-Kułak E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska K.), *Problemy wielokulturowości w medycynie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010.

145. Krakowiak K., *Studia i szkice wychowania dzieci z uszkodzeniami słuchu*, Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2006.

146. Krasowski G., Kruk M., *Leczenie odleżyn i ran przewlekłych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2024.

147. (red. Król H., Ludwiczyński A.), *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.

148. (red. Ksykiewicz-Dorota A.), *Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.

149. (red. Ksykiewicz-Dorota A.), *Zarządzanie w pielęgniarstwie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

150. Kubiak R., *Prawo medyczne*, C.H. Beck, Warszawa 2021.

151. Kulmatycki L., *Lekcja relaksacji*, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław, 2002.

152. Kupisiewicz C., *Podstawy dydaktyki ogólnej*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996.

153. Kuplewska L., Adamusiński M., *Hirudoterapia – Tom 1. Podstawy leczenia pijawkami*, Fundacja Rozwoju Hirudoterapii, Warszawa 2009.

154. (red. Kurpesa M., Szafran B.), *Interpretacja EKG, Kurs zaawansowany*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

155. (red. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panka W.), *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Katowice 2018.

156. Kwiatkowska A., *Wielokulturowość w ujęciu interdyscyplinarnym*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.

157. Kwiatkowski P., *Pracownicy w rozwojowych ścieżkach zdrowia*, Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocław 2019.

158. (red. Kwieciński Z., Śliwerski B.), *Pedagogika. Podręcznik akademicki: tom 1 i 2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.

159. Kwolek A., *Rehabilitacja medyczna*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2003.

160. Laflamme D., *Kardiologia – kompendium*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

161. Landowski J., Radziwiłłowicz P., Bilikiewicz A., *Psychiatria: repetytorium*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2003.

162. Lasek W., *Immunologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021.

163. Latham-Koenig Ch., Oxenden C., Chomacki K., *English File 4th Edition, Upper-intermediate/intermediate*, Oxford University Press, Oxford 2020.

164. Latham-Koenig Ch., Oxenden C., Chomacki K., *English File. 4th Edition. Upper-Intermediate Workbook*, Oxford University Press, Oxford 2020.

165. (red. Latkowski J. B., Lukas W., Godycki-Ćwirko M.), *Medycyna rodzinna*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

166. Lenartowicz H., Kózka M., *Metodologia badań naukowych w pielęgniarstwie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

167. (red. Leppert W., Majkowicz M.), *Ból przewlekły. Ujęcie kliniczne i psychologiczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

168. Lewiński W., *Genetyka*, Operon, Rumia 1999.

169. Lippert H., *Anatomia*, Edra Urban & Partner, Wrocław 1998.

170. Lubiński W., Zielonka T. M., Gutkowski P., *Badanie spirometryczne. Zasady wykonywania i interpretacji.*, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2015.

171. Luce-Wunderle G., Debrand-Passard A., *Pielęgniarstwo operacyjne*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2010.

172. Łepecka-Klusek C., *Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

173. Łuczyk M., Szadowska-Szlachetka Z., Ślusarska B., *Standardy i procedury w pielęgniarstwie onkologicznym*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

174. Maciejewski D., Wojnar-Gruszka K., *Wentylacja mechaniczna – teoria i praktyka*, Alfa-Medica Press, Bielsko-Biała 2016.

175. Majda A., Ogórek-Tęcza B., Zalewska-Puchała J., *Pielęgniarstwo transkulturowe*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

176. (red. Małgorzewicz S.), *Żywienie kliniczne: praktyczne zagadnienia – tomy 1 i 2*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2020.

177. Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.

178. Markowski A., *Jak dobrze mówić i pisać po polsku*, Reader's Digest, Warszawa 2000.

179. (red. Maśliński S., Ryżewski J.), *Patofizjologia: podręcznik dla studentów medycyny*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2002.

180. McLanghlin D. P., *Fizjologia człowieka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

181. Miller P. M., *Terapia uzależnień. Metody oparte na dowodach naukowych.*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013.

182. Morrison J., (tł. Andruszko R.), (red. Heitzman J.), *Diagnoza psychiatryczna: praktyczny podręcznik dla klinicystów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2020.

183. Moszak M., *Żywienie człowieka zdrowego i chorego – tom 2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022.

184. Mrukowicz J., *Podstawy evidence based medicine, czyli o sztuce podejmowania trafnych decyzji w opiece nad pacjentami*, Medycyna Praktyczna 6/2004, Kraków 2005.

185. Murphy R., *English Grammar in Use, 3rd Edition*, Cambridge University Press, Cambridge 2015.

186. Murray R. K., *Biochemia Harpera*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2008.

187. (red. Muszalik M.), *Problemy pielęgniarstwa geriatrycznego*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

188. Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K., *Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

189. Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, *Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczpospolitej Polskiej*, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Warszawa 2023.

190. Namysłowska I., *Psychiatria dzieci i młodzieży*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2012.

191. Nojszewska E., *System ochrony zdrowia.*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2019.

192. Nowak M., *Podstawy pedagogiki otwartej*, Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1999.

193. (red. Nowina-Konopka M., Feleszek W., Malecki W.), *Komunikacja medyczna dla lekarzy i studentów*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.

194. Obtułowicz K., *Alergologia*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

195. Olszanecki R., Wołkow P., Jawień J., *Farmakologia*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

196. (red. Ostrowska A.), *Socjologia medycyny. Podejmowane problemy, kategorie, analizy.*, Wydawnictwo Instytutu Filozofii Socjologii PAN, Warszawa 2009.

197. (red. Owczarek K., Fijałkowska I.), *Psychologia. Medycyna. Zdrowie, tom 1*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2021.

198. (red. Owczuk R.), *Wentylacja mechaniczna*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2022.

199. Owczuk R., *Anestezjologia i intensywna terapia*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.

200. Pańkowska E., *Cukrzyca – personalizacja terapii i opieki nad pacjentem*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

201. Parry R., *Tai chi na co dzień*, Helion, Gliwice 2008.

202. Paruzel M., *Zarys hirudoterapii praktycznej*, self-publishing, Trzebnica 2010.

203. Passarge E., *Genetyka*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2004.

204. Pasternak K., *Podstawy biochemii dla studentów I roku Wydziału Pielęgniarskiego*, Polihymnia, Lublin 2000.

205. Paszkowska M., *Prawo dla pielęgniarek*, Difin, Warszawa 2023.

206. Paszkowska M., *Zarządzanie działalnością leczniczą: problematyka prawna*, Difin, Warszawa 2019.

207. Pater D., *Rachunek sumienia dla katolickich lekarzy i pielęgniarek*, Wydawnictwo PAX, Warszawa 2010.

208. (red. Perkins G. D., Graesner J.-T., Semeraro F.), *Wytyczne resuscytacji Europejskiej Rady Resuscytacji 2021*, Antwerpia 2021.

209. Pietrzak B., Karkowski T., *Zarządzanie personelem pielęgniarskim w podmiotach leczniczych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.

210. (red. Pietrzak M., Knoff B., Kryczka T.), *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.

211. (red. Pietrzak M., Ostrzycka B., Sienkiewicz Z.), *Porada pielęgniarki w podstawowej opiece zdrowotnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

212. Piętka E., *Zintegrowany system informatyczny w pracy szpitala: HIS, LIS, PIS, ROS, PACS, IHE*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.

213. Pinkas J., *Współczesne wyzwania zdrowia publicznego*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.

214. Piotrowski-Manz H., *Sztuka Stawiania baniek*, Bernardinum, Pelplin 2022.

215. (red. Podemski R.), *Kompendium neurologii*, Via Medica, Gdańsk 2008.

216. (red. Ponikowska I.), *Encyklopedia balneologii i medycyny fizykalnej oraz bioklimatologii, balneochemii geologii uzdrowiskowej*, Aluna, Konstancin-Jeziorna 2018.

217. (red. Ponikowska I.), *Wielka księga balneologii, medycyny fizykalnej i uzdrowiskowej. Część kliniczna – tom 2*, Aluna, Konstancin-Jeziorna 2018.

218. Prillwitz S., *Język, komunikacja i zdolności poznawcze niesłyszących*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996.

219. (red. Pruszyński B.), *Diagnostyka obrazowa – podstawy teoretyczne i metodyka badań*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015.

220. Pruszyński B., *Radiologia: diagnostyka obrazowa: RTG, TK, USG, MR*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

221. Pulikowski A., *Modelowanie procesu wyszukiwania informacji naukowej strategie i interakcje*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2018.

222. Puri B., Treasaden I., *Psychiatria: podręcznik dla studentów*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2015.

223. Pużyński S., *Dylematy współczesnej psychiatrii: problemy kliniczne, etyczne, prawne*, Eneteia Wydawnictwo Psychologii i Kultury, Warszawa 2015.

224. Pyszora A., Wójcik A., *Fizjoterapia w opiece paliatywnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013.

225. (red. Rabiej M., Dmoch-Gajzlerska E.), *Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

226. (red. Rabiej M., Mazurkiewicz B.), *Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

227. (red. Rajtar-Cynke G.), *Farmakologia- podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.

228. (red. Rang H. P.), *Farmakologia kliniczna*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2001.

229. Reigner J., *Joga na co dzień*, Helion, Gliwice 2007.

230. Rolka H., Kowalewska B., Jankowiak B., Krajewska-Kułak E., *Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

231. Roller-Wirnsberger R., Wieczorowska-Tobis K., Neumann-Podczaska A., Singler K., Polidori M. C., *Geriatria: Praktyczny przewodnik*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

232. Ronenberger M., *Muzykoterapia: wykorzystanie technik aktywnych i receptywnych w profilaktyce stresu*, Global Enterprises, Łódź 2004.

233. Roy E., Sztajnkrycer M. D., *ITLS – Sytuacje dużego zagrożenia w środowisku taktycznym i cywilnym*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2025.

234. Rychlik E., Stoś K., Woźniak A., Mojska H., *Normy żywienia dla populacji Polski*, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, Warszawa 2024.

235. Sajdak B., *Nowoczesna dydaktyka akademicka. Kto kogo uczy?*, Dydaktyka Akademicka, Kraków 2022.

236. Sajewicz-Radtke U., *Psychologia w praktyce lekarskiej*, Medical Tribune Polska, Warszawa 2023.

237. Formela M., Serafin L., Sak-Dankosky N., Wesołowska-Górniak K., (red. Serafin L.), *Badania naukowe w pielęgniarstwie: ocena, synteza i tworzenie dowodów naukowych w praktyce pielęgniarskiej*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2022.

238. Salmon P., *Psychologia w medycynie*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002.

239. Schmid B., Strub P., Studer A., *Farmakologia dla zawodów pielęgniarskich*, MedPharm Polska, Wrocław 2013.

240. Schrijvers G., *Opieka koordynowana. Lepiej i taniej*, Narodowy Fundusz Zdrowia, Warszawa 2017.

241. Sierakowska M., Wrońska I., *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

242. (red. Sikorski Z.), *Chemia żywności – część 1 i 2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.

243. Silbernagl S., *Ilustrowana fizjologia człowieka*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010.

244. Skoczyńska A., *Patogeneza miażdżycy*, Urban & Partner, Wrocław 2006.

245. (red. Skrzek A., Wieczorowska-Tobis K.), *Fizjoterapia w geriatrii. Podstawy i nowe trendy*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.

246. (red. Sosada K.), *Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016.

247. (red. Spodaryk M.), *Podstawy leczenia żywieniowego.*, Krakowskie Wydawnictwo Scientifica, Kraków 2022.

248. Stodolak A., *Metodologia badań w pielęgniarstwie*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2011.

249. Strugała M., Talarska D., *Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2014.

250. Swoboda I., Tomaszczyk J., *Narzędzia i systemy komunikacji naukowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2017.

251. Sybilski A. J., *Choroby alergiczne u dzieci*, Medical Education, Warszawa 2018.

252. Sygit M., *Zdrowie publiczne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2023.

253. (red. Szawłowski A.), *Zakażenia szpitalne w onkologii*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

254. Szczeklik A., *Interna Szczeklika: mały podręcznik 2021/2022*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2021.

255. Szczepankowski B., *Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna.*, Centrum Edukacji Medycznej, Warszawa 1996.

256. Szczepankowski B., *Niesłyszący – głusi – głuchoniemi*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999.

257. Szczygieł B., *Niedożywienie związane z chorobą*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

258. (red. Szewczyk A.), *Pielęgniarstwo diabetologiczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

259. Szewczyk A., *Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

260. Szewczyk M. T., Jawień A., *Leczenie ran przewlekłych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

261. Sznitowska M., Jambor J., *Technologia produktów roślinnych: leki, suplementy diety i kosmetyki*, MedPharm Polska, Wrocław 2023.

262. Szpor G., Świerczyński M., Lipowicz I., *Telemedycyna i e-zdrowie. Prawo i informatyka.*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.

263. Szwed I., Michalak A., Janczak D., *Instrumentarium i techniki zabiegów w chirurgii naczyniowej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

264. Ścisło L., *Pielęgniarstwo chirurgiczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

265. Walewska E., Ścisło L., *Procedury pielęgniarskie w chirurgii: podręcznik dla studentów medycznych*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015.

266. Śliwiński Z., Sieroń A., *Wielka fizjoterapia*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2022.

267. (red. Ślusarska B., Marcinowicz L., Kocka K.), *Pielęgniarstwo rodzinne i opieka środowiskowa*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

268. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A., *Podstawy pielęgniarstwa. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej – Tom 2*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

269. Świgoń M., *Bariery informacyjne: podstawy teoretyczne i próba badań w środowisku naukowym*, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Warszawa 2006.

270. Talarowska M., Florkowski A., Gałecki P., *Podstawy psychologii. Podręcznik dla studentów medycyny i kierunków medycznych.*, Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2011.

271. (red. Talarska D., Strugała M., Zozulińska-Ziółkiewicz D.), *Pielęgniarstwo internistyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2024.

272. Taranowicz I., Majchrowska A., Kawczyńska-Butrym Z., *Elementy socjologii dla pielęgniarek*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2000.

273. Tarnowska R., Car H., *Hirudoterapia – za i przeciw*, Rozmaitości 2009, 65 (5).

274. (red. Trzcieniecka-Green A.), *Psychologia: podręcznik dla studentów kierunków medycznych*, Universitas, Kraków 2012.

275. Urbanowicz Z., *Podstawy anatomii człowieka – Tom 1 i 2*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2001.

276. Virella G., *Mikrobiologia i choroby zakaźne*, Edra Urban & Partner, Wrocław 2000.

277. (red. Walewska E.), *Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2012.

278. Walewska E., Ścisło L., *Procedury pielęgniarskie w chirurgii. Podręcznik dla studentów medycznych.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013.

279. (red. Wardyn K.), *Zakażenia układu moczowego*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2006.

280. Wawer I., *Kompendium suplementów diety: jak dbać o zdrowie*, Wydawnictwo Medyk, Warszawa 2023.

281. Wawer I., *Suplementy diety dla Ciebie, czyli jak nie stać się pacjentem*, Wektor, Warszawa 2009.

282. Waye J. D., Mařatka Z., Armengol Miro J. R., (red. Dąbrowski A.), *Endoskopia przewodu pokarmowego: terminologia, definicje i klasyfikacje w opisie badań diagnostycznych i terapeutycznych z ujednoliconym systemem raportowania*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2018.

283. Wełnicki M., Mamcarz A., *Choroby wewnętrzne, Przypadki kliniczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019.

284. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D., *Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

285. Wilczek-Rużyczka E., *Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007.

286. Winter P. C., *Genetyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

287. Wiraszka G., Stępień R., Kozieł D., Naszydłowska E., *Naukowa informacja medyczna. Podstawa badań i praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach*, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kielce 2023.

288. Wiszniewska M., Walusiak-Skorupa J., *Choroby alergiczne związane z pracą*, Instytut Medycyny Pracy prof. J. Nofera, Łódź 2019.

289. (red. Wojcierowski J.), *Genetyka medyczna*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2000.

290. Wojtczak A., *Zdrowie publiczne: wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

291. Wojtyczek Ł., *Podstawy fizjologii człowieka z elementami fizjologii wysiłku fizycznego*, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie, Krosno 2009.

292. Wołowicka L., Dyk D., *Anestezjologia i intensywna opieka: klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studiów medycznych.*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.

293. Woodal J., Hubley J., Copeman J., (tł. Żuchowski M., Woynarowska B.), (red. Woynarowska M.), *Promocja zdrowia w praktyce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2025.

294. (red. Wordliczek J., Dobrogowski J.), *Leczenie bólu*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.

295. (red. Woynarowska B.), *Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.

296. Wójcikowska-Mach J., *Zakażenia szpitalne w zakładach opieki zdrowotnej*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

297. Wójkowska-Mach J., *Zakażenia szpitalne: podręcznik dla zespołów kontroli zakażeń*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015.

298. (red. Wrońska I., Mariański J.), *Etyka w pracy pielęgniarskiej*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.

299. (red. Wrońska I., Nowak M.), *Wprowadzenie do pedagogiki*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.

300. Wu Z., *Praktyczny przewodnik. Stawianie baniek.*, Wydawnictwo Olesiejuk, Ożarów Mazowiecki 2018.

301. Wunderle-Gertraud L., Debrand-Passard A., *Pielęgniarstwo operacyjne*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2017.

302. Zachwieja Z., *Leki i pożywienie – interakcje*, MedPharm Polska, Wrocław 2008.

303. (red. Zalewska-Puchała J., Majga A.), *Różnorodność kulturowa w opiece pielęgniarskiej. Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Małopolskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych im. Hanny Chrzanowskiej, Kraków 2014.

304. Zaręba M. L., *Mikrobiologia lekarska dla studentów medycyny*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001.

305. Zarzycka D., Emeryk A., *Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020.

306. Zarzycka D., *Praktyka pielęgniarska oparta na faktach [w:] Michalak A, Sierżantowicz R.: Pielęgniarstwo operacyjne*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021.

307. Zarzycka D., Ślusarka B., *Podstawy pielęgniarstwa. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarskiej – Tom 1*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.

308. Zejda J. E., *Medyczny artykuł naukowy. Zasady dobrej praktyki publikacyjnej*, Ann. Acad. Med. Sil., 2006.

309. Zembaty A., *Kinezyterapia*, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2002.

310. Zenderowski R., Cebul K., Krycki M., *Międzynarodowe stosunki kulturalne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.

311. (red. Zielińska E., Guzak B., Syroka-Marczewska K.), *Opieka długoterminowa: uwarunkowania medyczne i prawne*, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2018.

312. Zimbardo P. G., *Psychologia: kluczowe koncepcje, tomy 1-5*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018-2020.

313. Żurawiński W., *Ostre stany zagrożenia życia w obrażeniach ciała*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.

7.Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Baza dydaktyczna systematycznie poddawana jest przeglądowi w zakresie dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, wyposażenia technicznego, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania.

Sieć bezprzewodowa jest monitorowana systematycznie przez zespół informatyków. W ramach modernizacji usterki są na bieżąco usuwane. Ponadto od roku akademickiego 2022/2023 jest udostępniona dla studentów i pracowników ankieta na temat jakości Internetu w Uczelni.

Baza dydaktyczna i naukowa podlega ciągłemu procesowi monitorowania przez Kierownika Zakładu Pielęgniarstwa, a od roku 2020/2021 przy współpracy Kierownika Centrum Symulacji Medycznej. Prowadzona jest dokumentacja (paszporty techniczne) sprzętu stanowiącego wyposażenie sal Centrum Symulacji Medycznej oraz pozostałych pomieszczeń. Ponadto prowadzony jest raport zużycia sprzętu dydaktycznego (na podstawie audytu wewnętrznego– dokumenty do wglądu w Uczelni) celem określenia procentowego stopnia zużycia danego asortymentu i jego ewentualnie zutylizowanie. Pracownicy Zakładu Pielęgniarstwa w przypadku zgłoszenia brakującego sprzętu zgłaszają potrzebę jego zakupu i jest ona uwzględniana w sporządzanym zamówieniu całorocznym na sprzęt, asortyment itp. (wzór do wglądu w Uczelni). W uczelni jest powołana też komisja zakupowa.

Stan infrastruktury dydaktycznej i badawczej jest przedmiotem zainteresowania Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia jako elementu monitorowania jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów Instytutu. Komisja ta może przedstawić także rekomendacje dotyczące organizacji procesu dydaktycznego, w tym infrastruktury dydaktycznej prowadzonych lub planowanych do uruchomienia kierunków. Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia planuje i odbywa co najmniej dwa spotkania w ciągu trwania roku akademickiego. W takim posiedzeniu mogą brać udział przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, wewnętrznych oraz innych instytucji współpracujących z Uczelnią a dodatkowo także przedstawiciele nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytutach.

Rada Biblioteczna jako organ opiniodawczy Rektora w swoich kompetencjach posiada między innymi wydawanie opinii dotyczących spraw organizacyjnych oraz funkcjonowania jednolitego systemu biblioteczno-informacyjnego. Szczegółowe zadania to między innymi: określenie zasad gromadzenia zbiorów bibliotecznych; wyrażanie opinii w sprawach związanych z kierunkami działalności oraz rozwojem biblioteki.

Ocena infrastruktury dydaktycznej przeprowadzana jest zgodnie z procedurą **WSZJK-U/11.**

https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U.11monitorowania-infrastruktury-dydaktycznej-wydanie-1-1.pdf

Nauczyciele akademiccy i studenci są zobowiązani do dbałości o bieżący stan techniczny i prawidłowe użytkowanie infrastruktury dydaktycznej Uczelni. Nauczyciel ma obowiązek przed każdymi zajęciami dokonać bieżącej oceny infrastruktury i sprzętu pod kątem bhp prawidłowości działania. O wszelkich uszkodzeniach i nieprawidłowościach informuje niezwłocznie kierownika zakładu, który zgłasza powyższe do działu technicznego lub informatycznego w celu szybkiego rozwiązania zaistniałego problemu. Nauczyciele akademiccy są zobowiązani raz w roku zgłaszać dyrektorowi instytutu za pośrednictwem kierownika zakładu zapotrzebowanie na pomoce dydaktyczne oraz inne środki niezbędne do realizacji zajęć (formularz zapotrzebowania na materiały dydaktyczne). Studenci mają prawo do zgłaszania potrzeb w zakresie zasobów materialnych i

infrastruktury dydaktycznej bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne bądź w trakcie spotkań kierownikiem zakładu lub opiekunem rocznika. Dyrektorzy instytutów zobowiązani są do zorganizowania co najmniej raz w roku akademickim spotkania z przedstawicielami studentów, w trakcie którego studenci mogą zgłaszać uwagi i sugestie dotyczące wyposażenie obiektów, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne. Oceny infrastruktury i zasobów materialnych (wg formularza stanowiącego załącznik procedury) raz w roku (najpóźniej do 30 czerwca) dokonuje powołany przez dyrektora zespół ds. oceny infrastruktury, w skład którego wchodzą: kierownik kierunku, koordynator kierunkowy ds. zjk, przedstawiciel studentów, administrator budynku. Opcjonalnie do składu komisji może zostać powołany nauczyciel przedmiotu realizujący zajęcia w danej pracowni. Analiza wyników z przeprowadzonej oceny przekazywana jest przez kierownika zakładu do IKZJK oraz stanowi element rocznego sprawozdania z realizacji efektów uczenia się. IKZJK zapoznaje się z zakładowymi wynikami oceny infrastruktury dydaktycznej w Instytucie i przedstawia je na posiedzeniu UKZJK. UKZJK opracowuje zbiorcze sprawozdanie jakościowe, w tym dotyczące oceny infrastruktury i zasobów materialnych, które przedstawienia prorektorowi ds. studiów oraz na posiedzeniu Senatu. Zespół ds. oceny infrastruktury formułuje rekomendacje na rzecz poprawy infrastruktury i zasobów materialnych i przekazuje je dyrektorowi instytutu. Dyrektor instytutu podejmuje stosowne działania korygujące w celu zapewnienia optymalnego poziomu infrastruktury dydaktycznej i zasobów materialnych w instytucie.

W przeglądach okresowych w trosce o właściwą realizację i wysoki poziom procesu kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo uczestniczą nauczyciele oraz studenci, co potwierdza dokumentacja z posiedzeń Rady Programowej.

Studenci w procesie ankietyzacji dokonują oceny:

- sal dydaktycznych, pracowni, laboratoriów i ich wyposażenia
- szatni i portierni
- miejsc do odpoczynku
- stopnia przystosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- pracy biblioteki i księgozbioru
- dostępu do technologii informacyjnych w bibliotece (Wi-Fi, Internet, katalog, bazy danych)

Na koniec roku kalendarzowego przeprowadza się ewidencję sprzętu we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych w Uczelni.

Wnioski z przeprowadzonych przeglądów są wykorzystywane przy doposażaniu i doskonaleniu bazy dydaktycznej, bibliotecznej i informatycznej.

Pracownie specjalistyczne w Centrum Symulacji Medycznej są stale doposażone w nowoczesny sprzęt medyczny i środki dydaktyczne, które umożliwiają studentom osiągnie efektów uczenia się, na bieżąco jest doposażona baza biblioteczna.

wykaz zakupionych książek dla kierunku Pielęgniarstwo w latach 2022-2026 – w Załączniku
wykaz zakupionego sprzętu dla kierunku Pielęgniarstwo w latach 2023-2026 - w Załączniku

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym

1.	**BRAK**	
2.		
…		

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1.Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Zasady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w Uczelni reguluje Procedura uczelniana WSZJK- U/8
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/11/Procedura-WSZJK-U.8-wspolpracy-z-otoczeniem-spol.-gosp.-wydanie-5-1.pdf

Konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym służą gromadzeniu informacji użytecznych dla zapewniania jakości kształcenia w PANS w Krośnie, a w szczególności informacji na temat: aktualnych potrzeb i wymogów rynku pracy; programów studiów poszczególnych kierunków prowadzonych w Uczelni pod kątem przygotowania absolwentów do pracy zawodowej oraz możliwości prowadzenia studiów dualnych; współdziałania przy określaniu tematyki prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem prac aplikacyjnych, oraz możliwości wspólnego prowadzenia pracy dyplomowej na potrzeby przedsiębiorstwa; zasad udziału interesariuszy zewnętrznych w kształceniu na prowadzonych kierunkach studiów; - zasad współpracy w organizacji i prowadzeniu praktyk zawodowych oraz ich oceny; innych informacji, mogących mieć znaczenie dla zapewniania jakości kształcenia w Uczelni. Konsultacje powinny odbywać się systematycznie, nie rzadziej jednak niż raz na rok dla każdego kierunku. Za przeprowadzanie konsultacji odpowiedzialny jest dyrektor instytutu, w porozumieniu z kierownikami zakładów, przy wsparciu koordynatorów kierunkowych ds. zjk. Formy konsultacji:
- wywiady przeprowadzane z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- spotkania seminaryjne, konferencje; - konsultacje telefoniczne, mailowe, online; - spotkania opiekunów praktyk z podmiotami przyjmującymi studentów.

2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Z przeprowadzonych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym zostaje sporządzony protokół. W przypadku spotkań grupowych do protokołu powinna być dołączona lista obecności interesariuszy. Kierownik zakładu w porozumieniu z koordynatorem kierunkowym ds. zjk opracowuje wnioski z konsultacji i zalecenia. Analiza protokołów z konsultacji dotyczy w szczególności: możliwości zatrudnienia absolwenta kierunku oraz ewentualnej potrzeby, dostosowania programów studiów do

wymogów rynku pracy; uwag podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych, mogących mieć znaczenie dla zapewniana jakości kształcenia w Uczelni. Kierownik zakładu w porozumieniu z nauczycielami zatrudnionymi w zakładzie, w którym prowadzony jest kierunek na podstawie wniosków i zaleceń opracowuje projekt zmian w programie studiów. Zalecenia po konsultacjach mogą być zrealizowane również w formie działań doskonalących wg odrębnej procedury WSZJK-U/7. Program studiów, zgodnie z odrębnymi wytycznymi, zostaje zatwierdzony przez Senat. Kierownik zakładu w sprawozdaniu rocznym z realizacji efektów uczenia się przedstawia wnioski ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które przekazuje UKZJK.
Formą konsultacji programu studiów są posiedzenia Rady Programowej, na których analizuje się projekt programu studiów lub jego zmiany. Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni uczestniczą w pracach Rady Programowej powołanej w Zakładzie Pielęgniarstwa. Są to przede wszystkim pracodawcy zatrudniający absolwentów kierunku pielęgniarstwo i przyjmujący ich na zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe, przedstawiciele samorządu pielęgniarek i położnych, konsultanci wojewódzcy w różnych dziedzinach pielęgniarstwa oraz nauczyciele, przedstawiciele studentów i absolwentów.
Interesariusze zewnętrzni biorą także udział w realizacji procesu kształcenia, gdyż stanowią znaczącą grupę doświadczonych praktyków dydaktyków i opiekunów praktyk studenckich. Wśród najczęstszych postulatów zgłaszanych przez przedstawicieli pracodawców w Radzie Programowej znalazły się: konieczność dostosowania oferty edukacyjnej Uczelni do sytuacji lokalnego rynku pracy, zwiększenie współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu zapewnienie studentom lepszego praktycznego przygotowania zawodowego, dostosowanie programów kształcenia do zwiększającego się zapotrzebowania na usługi medyczne.
Na poziomie Instytutu jako ciało opiniodawczo- doradcze zgodnie ze Statutem Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie paragraf 60, ust.9 funkcjonuje Kolegium Instytutu Zdrowia i Gospodarki. W jego skład wchodzą:

1) Dyrektor jako przewodniczący,
2) Kierownicy zakładów funkcjonujących w instytucie
3) Minimum dwóch przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych
4) Przedstawiciele pracowników w senacie
5) Przedstawiciel studentów instytutu wskazany przez samorząd studencki

Spotkania odbywają się dwukrotnie w ciągu roku akademickiego, dzięki doradztwu interesariuszy zewnętrznych studenci z poszczególnych kierunków Instytutu mają szansę na lepsze praktyczne przygotowanie do obecnie funkcjonującego rynku pracy.
W zakładzie Pielęgniarstwa realizowano także projekty, dzięki którym wzmacniają się kompetencje zawodowe absolwentów dostosowanych do lokalnych rynków pracy w rejonach działania uczelni.
Cele kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo są określone we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, co potwierdzają następujące dokumenty:

- Sprawozdania ze spotkań Rady Programowej
- Sprawozdania ze spotkań Kolegium Instytutu
- Protokół z konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego
- Opinie interesariuszy na temat programów studiów

Wpływ współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym służą gromadzeniu informacji użytecznych dla zapewniania jakości kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo, dzięki którym możliwe jest zapewnienie studentom:

- lepszego praktycznego przygotowania zawodowego (ustalenie programu kształcenia praktycznego i nadzór nad jego realizacją),

- ocena oraz analiza programów studiów z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy (*dobór przedmiotów dodatkowych oferowanych przez Uczelnię)*
- dbałość o właściwą realizację i wysoki poziom procesu kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (wymiana poglądów i doświadczeń),
- dyskusja nad realizacją kształcenia praktycznego metodą symulacji medycznej,
- analiza sytuacji zawodowej absolwentów kierunku Pielęgniarstwo,
- pomoc w wyborze tematów prac dyplomowych zgodnych z kierunkiem studiów
- dostosowania ofert edukacyjnych do potrzeb rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	
2.		
…		

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi istotny element koncepcji kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu oraz kierunków jego rozwoju. Działania w tym zakresie są ukierunkowane na przygotowanie absolwentów do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku pracy i systemach ochrony zdrowia.

Zgodnie z przyjętą Strategią Uczelni działania mające wpływ na podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia studiów to:
- Wspieranie mobilności studentów i pracowników Uczelni.
- Korzystanie z wzorców i dobrych praktyk partnerów zagranicznych.
- Zapraszanie wykładowców z uczelni zagranicznych.
- Udział w programach i wydarzeniach międzynarodowych studentów i pracowników Uczelni.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie (PANS w Krośnie) realizuje politykę umiędzynarodowienia głównie w ramach programu Erasmus+ International Relations Office PANS w Krośnie oraz nowej Strategii Umiędzynarodowienia na lata 2026–2030 (przyjętej uchwałą Senatu nr 3/2026 z 17 lutego 2026 roku).

Kluczowe założenia i działania umiędzynarodowienia w PANS Krosno

- Współpraca z uczelniami partnerskimi
- Mobilność studentów i kadry
- Oferta dydaktyczna i języki obce

Biuro współpracy międzynarodowej *International Relations Office-IRO* wspiera studentów i pracowników PANS w mobilnościach zagranicznych, obsługuje studentów przyjeżdżających oraz rozwija współpracę uczelni z partnerami międzynarodowymi.

PANS w Krośnie w ramach swoich działań przyjmuje i wysyła za granicę studentów oraz pracowników na studia, praktyki, wykłady i szkolenia. Dla studentów jest to niezwykła okazja na zdobycie wiedzy, doświadczenia praktycznego, ale również możliwość szerszego spojrzenia na świat, czyli wszystkiego, co potrzebne młodym ludziom wkraczającym w dorosłe życie. Ponadto wyjazd za granicę jest idealną okazją do doskonalenia umiejętności językowych. Dla pracowników staje się sposobnością wymiany doświadczeń oraz możliwością doskonalenia procesu kształcenia i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań nauczania, które poznają za granicą i rozpowszechniają wśród współpracowników.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie ma podpisane umowy z **15 Uczelniami** w ramach programu Erasmus+ - kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo.

https://pans.krosno.pl/iro/list-of-universities/

1. Artvin Coruh University
2. Bartin University
3. Burdur Mehmet Akif Ersoy University
4. Camilo Jose Cela University
5. Klaipedos Valstybine Kolegija
6. Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
7. Osmanyie Korkut Ata University
8. Selçuk University
9. University of Huelva
10. University of Jaen
11. Universidad de Vigo
12. Universita degli Studi „G. d'Annunzio" Chieti-Pescara
13. Universita degli Studi di Foggia
14. University North
15. University of South Bohemia

Umiędzynarodowienie stanowi istotny element działalności Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie i jest realizowane poprzez mobilność studentów oraz pracowników, współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi i udział w programie Erasmus+. Ramy dla rozwoju tych działań wyznacza Strategia umiędzynarodowienia PANS w Krośnie na lata 2026–2030, przyjęta uchwałą Senatu Uczelni nr 03/26 z dnia 17 lutego 2026 r.
Na kierunku Pielęgniarstwo umiędzynarodowienie obejmuje zarówno możliwości wyjazdów studentów na studia i praktyki zagraniczne, jak i rozwój kompetencji zawodowych oraz dydaktycznych kadry. Uczelnia prowadzi rekrutację do programu Erasmus+, umożliwiając studentom zdobywanie doświadczeń edukacyjnych w zagranicznych instytucjach partnerskich. Kierunek uczestniczy również w przyjmowaniu studentów zagranicznych – w semestrze zimowym roku akademickiego 2026/2027 Pielęgniarstwo znalazło się wśród kierunków, na których realizują oni mobilność w ramach programu Erasmus+.
Istotnym wymiarem umiędzynarodowienia jest rozwój współpracy kadry kierunku z zagranicznymi

ośrodkami akademickimi. Pracownicy Zakładu Pielęgniarstwa uczestniczyli w mobilnościach dydaktycznych i szkoleniowych oraz międzynarodowych wydarzeniach naukowych. Przykładem są wyjazdy dydaktyczne w ramach Erasmus+ do Universidad de Huelva w Hiszpanii we wrześniu 2024 r., a także udział przedstawiciela Zakładu Pielęgniarstwa w konferencji Society for Simulation in Europe (SESAM) w Pradze w czerwcu 2024 r.
Działania te sprzyjają wymianie doświadczeń, poznawaniu rozwiązań stosowanych w kształceniu pielęgniarek w innych krajach oraz doskonaleniu warsztatu dydaktycznego. Umiędzynarodowienie stwarza również warunki do rozwijania kompetencji językowych, międzykulturowych i komunikacyjnych studentów, istotnych w opiece nad pacjentami o zróżnicowanych potrzebach i doświadczeniach kulturowych.
Rozwój współpracy międzynarodowej stanowi kierunek dalszych działań Uczelni, obejmujących zwiększanie udziału studentów i pracowników w mobilnościach, rozwijanie partnerstw zagranicznych oraz wzmacnianie międzynarodowego wymiaru kształcenia.

Ważnym elementem umiędzynarodowienia kierunku są wizyty zagranicznych ekspertów, umożliwiające bezpośrednią wymianę doświadczeń dydaktycznych i zawodowych. W 2023 r. Zakład Pielęgniarstwa gościł dr Kim Larson, profesor College of Nursing East Carolina University w Stanach Zjednoczonych. Spotkania z kadrą i studentami kierunków medycznych dotyczyły m.in. systemu kształcenia pielęgniarek w USA oraz wyzwań związanych z opieką nad pacjentami z różnych kręgów kulturowych. W marcu 2026 r., w ramach programu Erasmus+, Uczelnia gościła prof. Mustafę Karę z Osmaniye Korkut Ata University w Turcji. Profesor przedstawił zagadnienia dotyczące edukacji pielęgniarskiej w Turcji, a także zapoznał się z infrastrukturą i metodami kształcenia praktycznego wykorzystywanymi w Centrum Symulacji Medycznej. Wizyty te poszerzają perspektywę studentów i kadry, sprzyjają poznawaniu rozwiązań stosowanych w innych systemach ochrony zdrowia oraz tworzą warunki do rozwijania dalszej współpracy akademickiej.

2. Aspekty programu studiów i jego realizacja, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Lektorat języka angielskiego na kierunku Pielęgniarstwo na studiach pierwszego stopnia realizowany jest przez 4 semestry, w wymiarze 120 godzin dydaktycznych, zakończony jest egzaminem (pisemnym i ustnym). Studenci dzieleni są na grupy językowe w oparciu o test poziomujący oraz wyniki egzaminu maturalnego i zostają przypisani na kurs na odpowiednim poziomie zaawansowania. Najlepsza grupa językowa (o poziomie umiejętności B1 / B2) uczestniczy w kursie języka angielskiego specjalistycznego, na którym podręcznikiem wiodącym jest skrypt mgr Agnieszki Antosz – Kasprzyk *'English Vocabulary for Nurses and Medical Professionals'.* Pozostałe grupy lektoratowe uczestniczą w kursie języka angielskiego ogólnego, który ma na celu doskonalenie umiejętności językowych studentów tak, aby przygotować ich do roli wykwalifikowanego pracownika na nowoczesnym rynku pracy.

W programie studiów pierwszego stopnia zaplanowano do realizacji trzy przedmioty, które częściowo są realizowane w formie zajęć w języku angielskim:

- Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne
  Pediatrics and pediatric nursing (15 godzin),
- Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne
  Internal diseases and nursing in internal diseases (15 godzin),
- Podstawy rehabilitacji

Basics of rehabilitation (15 godzin)

W programie studiów drugiego stopnia zaplanowano do realizacji trzy przedmioty, które częściowo są realizowane w formie zajęć w języku angielskim:

- Praktyka zawodowa pielęgniarki w perspektywie międzynarodowej
  Professional practice of a nurse in an international perspective
- Opieka i edukacja terapeutyczna dzieci i opiekunów w wybranych chorobach przewlekłych wieku rozwojowego i niepełnosprawnościach. Therapeutic care and education for children and caregivers with selected chronic diseases of developmental age and disabilities
  Przedmiot oferowany przez Uczelnię
- Podstawy pielęgniarstwa operacyjnego. Fundamentals of surgical nursing
  Przedmiot oferowany przez Uczelnię

Uczelnia prowadzi także kursy języka polskiego dla obcokrajowców. Ponadto wykładowcy z uczelni zagranicznych realizują warsztaty lub wygłaszają wykłady, w których uczestniczą studenci PANS w Krośnie.

3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Studenci kierunku pielęgniarstwo są przygotowywani do posługiwania się językiem angielskim dla potrzeb przyszłej pracy zawodowej. Na początku kształcenia dokonuje się oceny poziomu znajomości języka, dokonuje się podziału na grupy o zbliżonym poziomie kompetencji językowych. W toku zajęć zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu studenci rozwijają umiejętności komunikacji zawodowej oraz korzystania z literatury specjalistycznej w języku angielskim. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się obejmuje m.in.: egzaminy ustne i pisemne, testy, kolokwia, prezentacje, analizę tekstów specjalistycznych.

4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

W latach 2022-2026 uczelnię w ramach programu Erasmus+ odwiedziło

- 2022 – 2 studentów
- 2024 – 3 studentów
- 2026 – 1 studentów

Wyjazdy pracowników Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie w latach 2022-2026

- Celem nauczania: 13 razy
- Celem szkolenia: 4 razy

Przyjazdy pracowników do Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie w latach 2022-2026

- W ramach Programu Erasmus+: 8 razy

Koordynator programu Erasmus+ wspiera studentów w przygotowaniu planu learning agreement. Studenci przyjeżdżający mogą liczyć na wsparcie biura Erasmus. Ponadto podjęto działania, aby student który wyjeżdża na uczelnie zagraniczną po powrocie miał jak najmniej przedmiotów do uzupełnienia jako różnice programowe.

Pomimo podejmowanych wielokrotnie działań zachęcających studentów do udziału w programie Erasmus+, w tym organizowania spotkań ze studentami przyjeżdżającymi w ramach wymiany międzynarodowej, studenci kierunku Pielęgniarstwo od kilku lat nie wykazują zainteresowania wyjazdami zagranicznymi w ramach tego programu.

5. <u>Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku</u>

W ramach współpracy międzynarodowej programu Erasmus+ organizowane są wykłady, w których uczestniczą studenci wszystkich roczników kierunku Pielęgniarstwo. Uczelnia od lat uczestniczy w projekcie Global understending. W ramach projektu prowadzone są wideokonferencje na żywo, gdzie studenci z uczelni partnerskich mają okazję porozmawiać ze studentami z innego kraju, tworzyć wspólne projekty, nawiązywać przyjaźnie, zrozumieć różnice międzykulturowe i nabyć doświadczenie, które poszerza wiedzę i umiejętności niezbędne do rozwoju w społeczeństwie wielokulturowym.

W marcu 2026r. Zakład Pielęgniarstwa Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie gościł prof. Mustafę Karę z Osmaniye Korkut Ata University w Turcji, specjalistę w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, który przebywał w naszej Uczelni w ramach programu Erasmus+.
Wykład: system edukacji pielęgniarskiej w Turcji, podczas którego uczestnicy mieli możliwość poznania specyfiki przygotowania zawodowego pielęgniarek, rozwiązań organizacyjnych stosowanych na tureckich uczelniach oraz współczesnych wyzwań stojących przed pielęgniarstwem pediatrycznym.

W dniu 13 września i 23 października 2023 Zakład Pielęgniarstwa gościł dr Kim Larson, profesor w College of Nursing East Carolina University, która przebywała na semestralnym stypendium Fundacji Fulbrighta w Collegium Medicum UJ w Krakowie.
Wykład: System kształcenia na kierunkach medycznych w USA

W dniach 20–24 kwietnia 2026 roku odbył się **Simulation Trip 2026** – międzynarodowe wydarzenie poświęcone nowym perspektywom w symulacji medycznej oraz wymianie doświadczeń studentów i kadry dydaktycznej kierunków pielęgniarskich.
Projekt realizowany był wspólnie przez trzy ośrodki akademickie regionu: Uniwersytet Rzeszowski**,** Państwową Akademię Nauk Stosowanych w Krośnie oraz Uczelnię Państwową im. Jana Grodka w Sanoku**.** Inicjatywa stanowi kontynuację wcześniejszych działań w obszarze edukacji symulacyjnej i wpisuje się w rozwój współpracy międzynarodowej w Europie Środkowej. Simulation Trip 2026 skoncentrowany był na praktycznym wymiarze kształcenia medycznego, w szczególności na wykorzystaniu symulacji jako narzędzia przygotowującego studentów do pracy w warunkach klinicznych. Uczestnicy mieli okazję nie tylko doskonalić swoje umiejętności, ale również poznawać różnorodne modele nauczania oraz dobre praktyki stosowane w innych ośrodkach akademickich.

6. Sposób, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Monitorowanie i ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia w skali Uczelni dokonywana jest przez Biuro Współpracy Międzynarodowej. Stosowne wnioski i decyzje związane z umiędzynarodowieniem kierunków przekazywane są każdorazowo prorektorowi ds. rozwoju. Kierownik zakładu, w oparciu m.in. o wnioski przekazywane przez kierunkowego koordynatora programu Erasmus+ oraz postulaty studentów, ustala działania mające na celu zwiększenie umiędzynarodowienia kierunku i stworzenie studentom lepszych warunków udziału w wymianie międzynarodowej i kształcenia w językach obcych. Kwestie te są również dyskutowane w szerszym gronie interesariuszy wewnętrznych, na spotkaniach z poszczególnymi rocznikami studentów oraz na spotkaniach zakładowych i z władzami rektorskimi.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	
2.		
…		

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1.Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wsparcie studentów w procesie ucznia się odbywa się na wielu płaszczyznach, głównie poprzez możliwość dostosowania warunków studiowania na kierunku Pielęgniarstwo do osób niepełnosprawnych. Obecnie na kierunku Pielęgniarstwo studiuje 12 studentów z orzeczeniem niepełnosprawności, którzy nie wymagają specjalnej organizacji studiów, są dobrze zintegrowani z pełnosprawnymi studentami i bardzo dobrze czują się w warunkach stworzonych przez Uczelnię. Uczelnia stwarza warunki dla edukacji osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie infrastruktury wyposażonej w windy oraz podjazdy dla wózków inwalidzkich, udogodnienia dla osób

niepełnosprawnych posiada także biblioteka oraz strona internetowa uczelni. Istnieje także **Biuro ds. osób niepełnosprawnych (BON)** oraz pełnomocnik Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie ds. osób niepełnosprawnych, którego głównym zadaniem jest tworzenie warunków umożliwiających studentom z niepełnosprawnościami pełny i równoprawny udział w procesie kształcenia oraz życiu akademickim. Biuro zapewnia wsparcie zarówno studentom, jak i kandydatom na studia, uwzględniając ich indywidualne potrzeby i możliwości. Do jego zadań należy m.in. pomoc w procesie rekrutacji, pośredniczenie w kontaktach z nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi i władzami Uczelni, a także wspieranie studentów w pokonywaniu barier utrudniających studiowanie. BON podejmuje również działania sprzyjające integracji społeczności akademickiej, aktywizacji studentów z niepełnosprawnościami oraz rozwijaniu ich samodzielności.

Zakres działalności BON obejmuje organizację pomocy asystenckiej, dofinansowanie transportu związanego z uczestnictwem w zajęciach dydaktycznych, praktykach zawodowych i korzystaniem z zasobów bibliotecznych, a także zapewnienie dostępu do specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces kształcenia. Studenci mogą korzystać z indywidualnie dostosowanego wsparcia asystenta, obejmującego m.in. pomoc w sporządzaniu notatek, przemieszczaniu się po terenie Uczelni oraz korzystaniu z biblioteki. Biuro organizuje również dostosowane do możliwości studentów zajęcia wychowania fizycznego oraz udziela informacji dotyczących dostępnych form pomocy materialnej, w tym stypendium dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach działalności BON funkcjonuje **bezpłatna wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego**, umożliwiającego studentom z różnymi rodzajami niepełnosprawności bardziej samodzielny udział w procesie kształcenia. W jej zasobach znajdują się m.in. laptopy, tablety, dyktafony, zestaw FM, mikrofon Oticon, elektroniczna lupa przenośna I-LOVIEW oraz specjalistyczne klawiatury, w tym klawiatury przeznaczone dla osób piszących jedną ręką, osób słabowidzących oraz wyposażone w duże, kontrastowe oznaczenia. W uzasadnionych przypadkach istnieje również możliwość rozpatrzenia zakupu dodatkowego wyposażenia odpowiadającego indywidualnym potrzebom studentów.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest **Akademickie Centrum Wsparcia**, działające w ramach BON, które zapewnia studentom bezpłatną pomoc psychologiczną i edukacyjną. Centrum stanowi przestrzeń umożliwiającą uzyskanie profesjonalnego wsparcia w sytuacjach trudności emocjonalnych, osobistych oraz związanych z funkcjonowaniem w środowisku akademickim. Z oferowanej pomocy mogą korzystać wszyscy studenci Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie, niezależnie od posiadania orzeczenia o niepełnosprawności.

Ważnym przedsięwzięciem służącym zwiększeniu dostępności Uczelni była realizacja projektu **„Uczelnia bez barier – w kierunku edukacji włączającej”**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt realizowany był od 1 stycznia 2020 r. do 31 lipca 2023 r. Jego celem było zwiększenie dostępności Uczelni dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami poprzez ograniczanie barier architektonicznych, komunikacyjnych, informacyjnych i organizacyjnych. W ramach projektu podjęto działania obejmujące m.in. dostosowanie infrastruktury budynków, zwiększenie dostępności stron internetowych i narzędzi informatycznych, opracowanie rozwiązań wspierających proces kształcenia oraz podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej i administracyjnej w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Jednym z rezultatów projektu było utworzenie przestrzeni wsparcia psychologicznego i edukacyjnego dla studentów, a także wdrożenie rozwiązań zwiększających dostępność cyfrową i architektoniczną Uczelni.

Biblioteka Główna PANS w Krośnie również zapewnia rozwiązania ułatwiające osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z zasobów naukowych i dydaktycznych. W budynku zastosowano

udogodnienia architektoniczne, takie jak automatycznie otwierane drzwi, winda, brak progów oraz odpowiednio szerokie ciągi komunikacyjne, umożliwiające poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością. Biblioteka dysponuje ponadto stanowiskiem komputerowym dostosowanym do potrzeb użytkowników z niepełnosprawnościami, wyposażonym m.in. w powiększalnik Read Desk, specjalistyczne oprogramowanie powiększająco-mówiące, skaner, słuchawki oraz klawiatury przeznaczone dla osób słabowidzących i osób z ograniczoną sprawnością ruchową.

Dodatkowym udogodnieniem jest możliwość korzystania z elektronicznego katalogu bibliotecznego, zdalnego zamawiania i rezerwowania publikacji oraz dostępu do zasobów cyfrowych. Biblioteka udostępnia studentom elektroniczne książki, audiobooki, czasopisma i publikacje naukowe za pośrednictwem platform i baz danych.

Podejmowane przez Państwową Akademię Nauk Stosowanych w Krośnie działania służą systematycznemu zwiększaniu dostępności kształcenia, wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz tworzeniu przyjaznego i włączającego środowiska akademickiego. Poprzez działalność Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, rozwój infrastruktury i technologii wspierających oraz zapewnienie specjalistycznej pomocy Uczelnia dąży do umożliwienia wszystkim studentom pełnego uczestnictwa w edukacji, rozwijania kompetencji i aktywnego udziału w życiu społeczności akademickiej.

W BON organizowane są kursy i szkolenia zarówno do pracowników jak i studentów. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania BON znajdują się na stronie internetowej https://pans.krosno.pl/bon/

2.Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Rodzaje wsparcia finansowego

- Stypendium socjalne: Wsparcie dla studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (zależne od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie).
- Stypendium Rektora: Przyznawane najlepszym studentom za wysokie wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe.
- Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami: Dla studentów posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności.
- Zapomoga: Jednorazowa pomoc finansowa dla osób, które przejściowo znalazły się w trudnej sytuacji życiowej.
- Stypendium Pigonia: Uczelniane stypendium przyznawane za wyniki w nauce i indywidualne osiągnięcia naukowe.
- Stypendium Erasmus+: Dofinansowanie pokrywające dodatkowe koszty związane z zagranicznymi studiami lub praktykami

Formy i zasady przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów określają regulaminy, dostępne na stronie internetowej https://pans.krosno.pl/stypendia/

Na wniosek Rektora zaopiniowany przez Senat Uczelni studenci mogą także ubiegać się o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

Regulamin świadczeń dla studentów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/09/Regulamin_swiadczen_2024_25.pdf

Stypendia przyznają instytutowe komisje stypendialne, w skład których wchodzą studenci stanowiący większość i pracownicy uczelni. Stypendium przyznawane jest na podstawie decyzji administracyjnej od której student może się odwołać do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Stypendia i zapomogi przyznawane są na pisemny wniosek studenta.

W roku akademickim 2025/26 studenci kierunku Pielęgniarstwo otrzymali następujące rodzaje świadczeń:
Stypendium socjalne – 38 studentów
Stypendium rektora – 22 studentów
Stypendium dla osób niepełnosprawnych – 12 studentów
Zapomogi – 4 studentów

Stypendium z Funduszu Stypendialnego im. Stanisława Pigonia
Studenci od roku akademickiego 2021/2022
2021/2022 - 3
2022/2023 - 4
2023/2024 - 12
2024/2025 - 6
2025/2026 - 6

Studenci mają znaczący wpływ na kształt Regulaminu przyznawania stypendiów poprzez swoich przedstawicieli działających w samorządzie studenckim.

Stypendia celowe / projektowe –z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) dla kierunków takich jak pielęgniarstwo, położnictwo czy ratownictwo medyczne.

I edycja - Objęcie wsparciem ze środków Planu rozwojowego, działania w postaci stypendiów dla studentów kierunku pielęgniarstwo, położnictwo oraz ratownictwo medyczne. Edycja 1, rok akademicki 2022/2023" - Stypendium w wysokości 1 500,00 zł miesięcznie na cały 3-letni cykl kształcenia zostało przyznane 16 studentkom i studentom kierunku Pielęgniarstwo

II edycja - Objęcie wsparciem ze środków Planu rozwojowego, działania w postaci stypendiów dla studentów kierunku pielęgniarstwo, położnictwo oraz ratownictwo medyczne. Edycja 2, rok akademicki 2023/2024" - Stypendium w wysokości 1 500,00 zł miesięcznie na cały 3-letni cykl kształcenia zostało przyznane 19 studentkom i studentom kierunku Pielęgniarstwo

Projekty obejmowały wdrożenie w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie systemu zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów na kierunkach Pielęgniarstwo, Położnictwo i Ratownictwo medyczne w formie stypendium dla najlepszych studentów rozpoczynających studia na tych kierunkach w roku akademickim 2022/2023 oraz 2023/2024. Celem projektów było zwiększenie liczby osób podejmujących studia na kierunkach Pielęgniarstwo, Położnictwo i Ratownictwo medyczne poprzez zwiększenie atrakcyjności studiów na tych kierunkach.

Stypendium im. Barbary Lala

Stypendium mogą otrzymać studenci kierunku Pielęgniarstwo, którzy mają bardzo dobre osiągnięcia w nauce, wykazują się nienaganną postawą zawodową, służą pomocą innym i deklarują podjęcie pracy zawodowej w Polsce.
https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo/konkursy/konkurs-im-barbary-lala/
Stypendyści w roku akademickim **2022/2023**
Kindze Ostaleckiej

Aleksandra Pilch
Adrianna Gudyka

W roku akademickim **2023/2024**
Wiktoria Kukulińska
Izabela Gorczyca
Julia Michna
Kinga Ostalecka
Joanna Pabian

W roku akademickim **2024/2025**
Amelia Godnicz
Eliza Armata
Natalia Papużyńska

Zakwaterowanie w Domu Studenta
Dom studenta przy ul. Żwirki i Wigury 9a posiada blisko 50 miejsc w pokojach 2-osobowych wraz z łazienkami. Akademik posiada pokoje z podstawowym umeblowaniem oraz dostępem do Internetu, kuchnię z pełnym wyposażeniem, pokój nauki, pralnię oraz siłownię. Obok obiektu znajduje się parking, boisko do piłki siatkowej oraz miejsce na ognisko/grilla. Szczegółowe zasady ubiegania się o miejsce w Domu Studenta można znaleźć na stronie internetowej uczelni https://pans.krosno.pl/zakwaterowanie/

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie zapewnia studentom kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się, obejmujące zarówno działania dydaktyczne, jak i organizacyjne oraz infrastrukturalne. W ramach wsparcia dydaktycznego Uczelnia stwarza studentom możliwość pogłębiania i poszerzania kompetencji poprzez organizację dodatkowych form kształcenia, takich jak szkolenia, kursy specjalistyczne, seminaria naukowe oraz wykłady otwarte.

International Relations Office wspiera studentów i pracowników PANS w mobilnościach zagranicznych, obsługuje studentów przyjeżdżających oraz rozwija współpracę uczelni z partnerami międzynarodowymi.

Centrum Technologiczne Inkubator wspiera studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy, pomaga rozwijać przedsiębiorczość oraz buduje relacje uczelni z firmami i instytucjami regionu.
Regularnie organizuje warsztaty, panele i prezentacje firm, które pozwalają poznać branżę od środka, zadawać pytania i zdobywać wskazówki dotyczące pierwszych kroków zawodowych. Organizuje Targi Pracy PANS w Krośnie – jedno z największych wydarzeń tego typu w regionie. Studenci i absolwenci mogą poznać oferty pracy, staży i praktyk, porozmawiać z przedstawicielami firm, uczestniczyć w rozmowach rekrutacyjnych oraz budować sieć kontaktów. Współpracujemy z licznymi firmami i instytucjami, umożliwiając studentom zdobywanie wartościowego doświadczenia podczas staży i praktyk, które często stają się początkiem stałej współpracy.

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanej w Krośnie działa 25 Studenckich Kół Naukowych (SKN).

Działalność SKN obejmuje prowadzenie badań naukowych, udział w konferencjach krajowych i zagranicznych, realizację projektów społecznych oraz organizację wydarzeń uczelnianych

3.Formy wsparcia

Główne formy działalności SKN w PANS Krosno:

- Badania i projekty naukowe: Studenci prowadzą własne analizy, eksperymenty oraz prace badawcze w ramach swoich dziedzin
- Konferencje: Uczelnia regularnie organizuje ogólnopolskie wydarzenia, takie jak Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych: Badania, innowacje i pasje z perspektywy młodego naukowca. **Uczelnia dofinansuje udział studentów w konferencjach krajowych i zagranicznych.**
- Targi i wydarzenia promocyjne: Członkowie kół prezentują swoją działalność m.in. podczas Targów Pracy PANS, Akademickiego Dnia Nauki oraz cyklicznych spotkań integrujących społeczność studencką.
- Współpraca i konkursy: SKN biorą udział w projektach inżynierskich i zawodach międzynarodowych

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie (KU AZS PANS Krosno) prowadzi aktywną działalność sportową, turystyczną oraz rekreacyjną, angażując studentów, pracowników uczelni oraz lokalną społeczność.
https://pans.krosno.pl/azs/

Zespół Pieśni i Tańca działający w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie powstał w 2011 roku. Zespół składa się z grupy wokalnej i tanecznej, a tworzą go studentki i studenci różnych kierunków i roczników, jest otwarty dla wszystkich chętnych. Jest miejscem, gdzie można rozwijać pasje, zainteresowania, a także spotkać wielu wspaniałych ludzi. Celem Zespołu jest poznawanie, upowszechnianie i pielęgnowanie polskiej kultury i tradycji. Zespół w swoim repertuarze ma poloneza powitalnego, polskie tańce narodowe, przyśpiewki regionalne i ludowe, pieśni patriotyczne, kolędy i pastorałki. Zespół bierze aktywny udział w uroczystościach i imprezach uczelnianych, obchodach rocznicowych, konkursach, Międzynarodowym Festiwalu Młodzieży.

***4.*System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych**

Podstawowym elementem systemu motywacyjnego są świadczenia o charakterze stypendialnym, w tym:

- Stypendium Rektora dla najlepszych studentów,
- Stypendium Marszałka Województwa Podkarpackiego
- Stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, o które mogą ubiegać się studenci legitymujący się ponadprzeciętnymi osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi
- Stypendia naukowe w ramach Krajowego Planu Odbudowy (Ministerstwo Zdrowia)
- Stypendium z Funduszu stypendialnego im. Stanisława Pigonia
- Stypendium im. Barbary Lala

Uzupełnieniem systemu są **wyróżnienia** przyznawane studentom oraz absolwentom osiągającym najwyższe wyniki w nauce, wręczane podczas uroczystości o charakterze akademickim (Inauguracja roku akademickiego, Dyplomatorium), a także dyplomy potwierdzające szczególne osiągnięcia.

Istotnym elementem motywowania studentów jest ich aktywne włączanie w życie Uczelni. Studenci uczestniczą w pracach Rady Programowej, Kolegium Instytutu, Samorządzie studenckim, Komisjach ds. ZJK. Są bardzo mocno angażowani w organizację konferencji (np. konferencji SKN) oraz przygotowywanie publikacji naukowych pod opieką kadry dydaktycznej.

Rozwój naukowy studentów wspierany jest poprzez działalność SKN. Na kierunku pielęgniarstwo szczególną rolę pełnią:

- SKN Honorowych Dawców Krwi i Potencjalnych Dawców szpiku
- SKN wolontariatu studenckiego
- SKN Florencja

Jako formę premiowania studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce wprowadzono także dwie kategorie wyróżnień:

- wyróżnienie dla wybitnych studentów – wręczane podczas uroczystej Inauguracji roku akademickiego
- wyróżnienie dla wybitnych absolwentów – wręczane podczas uroczystej Inauguracji roku akademickiego
- wyróżnienie dla absolwentów za wysokie wyniki w nauce, działalność naukową, działalność w SKN i innych organizacjach na rzecz promocji kierunku i Uczelni– wręczane podczas uroczystego Dyplomatorium

5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie zapewnia studentom dostęp do informacji dotyczących systemu wsparcia, w tym w szczególności pomocy materialnej.

Zasady przyznawania świadczeń dla studentów określone są w Regulaminie świadczeń dla studentów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2024/04/Regulamin_swiadczen_2024_25.pdf

Oraz dostępne są na stronie

https://pans.krosno.pl/stypendia/

Studenci mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie:

- stypendium Rektora,
- stypendium socjalnego,
- stypendium dla osób z niepełnosprawnościami,
- zapomoga
- Stypendium Pigonia

- Stypendium Erasmus+

Studenci uzyskują informacje:

- podczas spotkań organizacyjnych prowadzonych przez Kierownika Zakładu i Opiekuna roku oraz innych pracowników Uczelni
- za pośrednictwem strony internetowej Uczelni
- poprzez sekretariat Instytutu Zdrowia
- tablice informacyjne w budynku Uczelni
- za pośrednictwem systemu USOS

Informacja o pozyskaniu środków na wypłatę stypendiów dla studentów pielęgniarstwa, położnictwa i ratownictwa medycznego w ramach KPO ukazała się na stronie

https://pans.krosno.pl/fundusze-zewnetrzne/projekty-realizowane/stypendia-dla-studentow-kierunkow-medycznych/?fbclid=IwY2xjawGC13pleHRuA2FlbQIxMAABHXeeGstE_cSxIRajWict2bsGnTNX3Sogft-8trPDLx0SJcYyYa7PQfJ3eA_aem_6e9ZY3A0hEqfukOEmp76tw

https://pans.krosno.pl/fundusze-zewnetrzne/projekty-realizowane/objecie-wsparciem-ze-srodkow-planu-rozwojowego-dzialania-w-postaci-stypendiow-dla-studentow-kierunku-pielegniarstwo-poloznictwo-oraz-ratownictwo-medyczne-edycja-2-rok-akademicki-2023-2024/

6.Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

Sposób rozstrzygania w Państwowej Akademii Nauk Stosownych w Krośnie skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów jest zależny od rodzaju skargi. Uczelnia prowadzi szeroką politykę zapobiegania konfliktom i rozstrzygania skarg, zarówno w zakresie w jakim wymagają tego przepisy prawa powszechnie obowiązującego jak i w tym, na jaki pozwala jej autonomia Uczelni. Dlatego trudno mówić o jednym dokumencie określającym zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych i sposobie zapobiegania i reagowania na zachowania niepożądane, jest to raczej szereg dokumentów we wskazanym zakresie, uwzgledniający specyfikę podmiotów zaangażowanych w konflikt. Należą do nich m.in:

➢ Zarządzenie nr 132/20 Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia Procedury przeciwdziałania dyskryminacji studentów w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie wraz z Załącznikiem do zarządzenia Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia Procedury przeciwdziałania dyskryminacji studentów w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie

➢ Zarządzenie nr 57/22 Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 31 sierpnia stycznia 2022 roku w sprawie zasad przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie

➢ Zarządzenie nr 3/23 Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia Procedury przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie

➢ Zarządzenie nr 45/24 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 14 sierpnia 2024 roku w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony Małoletnich wraz z Załącznikiem

nr 1 do zarządzenia nr 45/24 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 14 sierpnia 2024 roku w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony Małoletnich

➢ Zarządzenie nr 18/26 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 6 marca 2026 roku w sprawie powołania zespołu do spraw wdrożenia Planu Równości Płci w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie

➢ Zarządzenie nr 26/26 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 9 kwietnia 2026 roku w sprawie ustalenia Planu Równości Płci w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie wraz z Załącznikiem nr 1 do zarządzenia Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie nr 26/26 z dnia 9 kwietnia 2026 r. w sprawie wprowadzenia Planu równości płci w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie – Plan równości płci w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.

Statut PANS, przewiduje instytucję Rzecznika Akademickiego

W bieżącym roku kalendarzowym Uczelnia pozytywnie przeszła audyt rekomendowy przez Ministerstwi Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „System przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka.” Oto niektóre stwierdzenia audytora PANS:

„Uczelnia dokonywała cyklicznych aktualizacji ww. regulacji wewnętrznych, o ile była taka konieczność. :
„Przyjęte regulacje nie wykazują istotnych braków lub słabości, z powodu których mogą one nie być adekwatne i skuteczne. Nie stwarzają ponadto wrażenia pozorności, (tzn. obowiązywania ale bez wspierania skutecznego przeciwdziałania zjawiskom mobbingu i dyskryminacji)”
„ Procedury są zgodne z przepisami prawa (Kodeks pracy, dyrektywy UE) i dopasowane do specyfiki Uczelni (uwzględniają relację student-wykładowca, a nie tylko pracownik pracownik). Procedury przewidują kilka kanałów dokonywania zgłoszeń: - pisemne zawiadomienie do Rektora za pośrednictwem Działu Kadr - skarga dotycząca molestowania seksualnego składana jest do właściwego Prorektora (studenci – Prorektor ds. studiów, pracownik – Prorektor ds. rozwoju).”
„Pracownicy i studenci wiedzą, komu i jak można zgłosić mobbing i dyskryminację. Dotąd nie zgłaszano uzasadnionych obaw, że kanały zgłoszeń nie zapewniają poczucia bezpieczeństwa i dyskrecji oraz, że narażają na szykany lub odwet. Informacje o dostępnych kanałach zgłoszeń mobbingu i dyskryminacji są powszechnie dostępne w języku polskim: - na stronie internetowej Uczelni, - w BIP – publikacja zarządzeń, - adresy e-mail pracowników - zagadnienia mobbingu i dyskryminacji dotyczące pracowników oraz szkolenia. Uczelnia nie przyjmuje i nie analizuje anonimowych zgłoszeń mobbingu i dyskryminacji.
„Podejmowane działania prewencyjne skutecznie promują kulturę zgłaszania nieprawidłowości i nie mają charakteru wyłącznie formalnego (spełnienie wymogu "odbycia szkolenia”). Społeczność Uczelni otrzymuje realne wsparcie, co skutkuje rozładowywaniem napięć i eliminacją zachowań niepożądanych.
Zdaniem audytora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie w badanym obszarze, w zakresie tematyki dyskryminacji, zarządzanie jest zoptymalizowane w odniesieniu do kryterium adekwatności. W odniesieniu do kryterium skuteczności stan zarządzania audytor ocenia na poziomie: zarządzany. Ogólna ocena zarządzania plasuje się na poziomie: zoptymalizowany. Legenda: Stan zarządzania wg kryterium terminowości, adekwatności i skuteczności: - początkujący - powtarzalny - zarządzany - zoptymalizowany

Uczelnia raportuje wszelkie skargi corocznie do Ministerstwa sprawującego nadzór nad uczelnią.

7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie funkcjonuje zintegrowany system obsługi administracyjnej studentów, oparty na nowoczesnych rozwiązaniach informatycznych oraz bezpośrednim wsparciu kadry administracyjnej i dydaktycznej. Podstawowym narzędziem wspierającym obsługę studentów jest system USOSweb do Obsługi Studiów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie

Główne funkcje USOSweb

- Plan zajęć: Sprawdzanie bieżącego i semestralnego planu lekcji oraz wykładów.
- Rejestracja na zajęcia: Zapisywanie się na przedmioty, w tym rejestracje żetonowe lub według kolejności zgłoszeń.
- Oceny i zaliczenia: Podgląd uzyskanych ocen, protokołów oraz obliczanie średniej.
- Podania i wnioski: Składanie elektronicznych podań do dziekanatu.
- Płatności: Kontrola opłat za studia, czesne, akademiki czy legitymacje.
- Ankiety: Wypełnianie obowiązkowych ankiet oceniających zajęcia i wykładowców.
- mLegitymacja: Generowanie kodu QR potrzebnego do aktywacji elektronicznej legitymacji studenckiej w aplikacji mObywatel

Kluczową rolę w systemie obsługi studentów odgrywa Sekretariat Instytutu Zdrowia, który zapewnia wsparcie w bezpośrednim kontakcie ze studentami. Proces ten wspierany jest przez Dział Studiów który pełni regularne dyżury, umożliwiając bieżące rozwiązywanie problemów oraz konsultowanie spraw związanych z tokiem studiów. Bardzo ważnym elementem systemu wsparcia jest również funkcjonowanie opiekunów roczników. Opiekunowie pełnią rolę łącznika pomiędzy studentami a władzami Wydziału, wspierając studentów w zakresie organizacji procesu dydaktycznego, informowania o przepisach i zasadach studiowania, a także w rozwiązywaniu problemów o charakterze organizacyjnym i osobistym. Szczególne znaczenie ma ich rola w procesie adaptacji studentów pierwszego roku do środowiska akademickiego. Wsparcie studentów obejmuje również organizację procesu dydaktycznego, w tym planowanie zajęć w sposób zapewniający ich przejrzystość i efektywność, z uwzględnieniem specyfiki studiów. Harmonogramy zajęć publikowane są z odpowiednim wyprzedzeniem, zgodnie z procedurami określonymi w zarządzeniach. Dodatkowym elementem systemu są cykliczne spotkania władz kierunku ze studentami, spotkania Rady programowej gdzie także biorą udział studenci. Kadra administracyjna wspierająca proces kształcenia systematycznie podnosi swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych organizowanych przez Uczelnie oraz jest poddawana cyklicznie ocenie przez studenta.

8.Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Dokumenty określające zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych i sposobie zapobiegania i reagowania na zachowania niepożądane są publikowane na stronie BIP Uczelni odpowiednio w zakładkach Zarządzenia Rektora lub Statut i Regulaminy. Sposób zakomunikowania ww. regulacji wewnętrznych pozwolił na zapoznanie się z nimi wszystkim zainteresowanym - dokumenty zamieszczone na stronie internetowej mają charakter ogólnodostępny i nie wymagają logowania. Publikowane na stronie internetowej materiały informacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia, mimo pozytywnych ocen wynikających z audytów nie poprzestaje jednak na dotychczasowych rozwiązaniach, Na koniec bieżącego roku akademickiego zaplanowano przeprowadzenie wśród studentów anonimowych ankiet w zakresie

zjawisk negatywnych w tym molestowania , o czym poinformowano na wrześniowym posiedzeniu senatu uczelni.

W Uczelni prowadzono szkolenia dla studentów z zakresu międzykulturowości dla beneficjentów programu Erasmus obejmujące:

➢ różnice międzykulturowe

➢ komunikację międzykulturową

➢ konflikty na tle międzykulturowym oraz strategie zapobiegania im/ radzenia sobie z nimi

➢ stereotypy, uprzedzenia i problem dyskryminacji oraz strategie zapobiegania im/ radzenia sobie z nimi

➢ strategie akulturacji i wspierania integracji.

Dodatkowo wskazać należy, że zidentyfikowano następujące dobre praktyki Uczelni:

1. Powołanie Zespołu do spraw wdrożenia Planu Równości Płci w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie.
2. Ustalenie Planu Równości Płci w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie

Audyt wykazał, że nie odnotowano również zwiększonej liczby wniosków studentów o zmianę promotora. Uczelnia dysponuje następującymi mechanizmami monitorowania napięć społecznych, które pozwalają na reakcję zanim dojdzie do formalnego zgłoszenia: - wywiady, obserwacje i spotkania kadry, - spotkania ze studentami i ankiety oceny nauczycieli akademickich.

Każdy członek uczelnianej społeczności może spotkać się z Panem Rektorem w trakcie dyżuru i zgłosić swoje wątpliwości.

9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie prowadzi aktywną i partnerską współpracę z samorządem studentów oraz organizacjami studenckimi. Współpraca ta realizowana jest poprzez bieżące, bezpośrednie kontakty ze studentami oraz umożliwia szybkie reagowanie na pojawiające się potrzeby i problemy studentów. Istotnym elementem współpracy są wspomniane wcześniej cykliczne spotkania władz kierunku ze starostami poszczególnych roczników . Spotkania te poświęcone są zagadnieniom związanym z organizacją procesu dydaktycznego omawianiem problemów, które się pojawiają i sposobów ich rozwiązania. Uzupełnieniem tej formy współpracy są wyznaczone terminy konsultacje dla studentów. W Uczelni prowadzona jest systematyczna współpraca władz Uczelni z samorządem studentów. Spotkania te umożliwiają omawianie bieżących spraw studenckich, inicjatyw oraz kierunków rozwoju wsparcia studentów. Studenci aktywnie uczestniczą w pracach organów i zespołów funkcjonujących w Uczelni i na kierunku, są aktywnymi członkami Senatu (biorą udział w dyskusji, opiniują programy studiów). Udział studentów w tych gremiach zapewnia realny wpływ na podejmowane decyzje oraz sprzyja doskonaleniu organizacji procesu kształcenia i systemu wsparcia studentów. Współpraca obejmuje również działalność studenckich kół naukowych. Władze Uczelni uczestniczą w spotkaniach kół naukowych, wspierając ich rozwój oraz integrację środowiska studenckiego.

10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie funkcjonuje system monitorowania, oceny oraz doskonalenia wsparcia studentów, oparty na regularnie prowadzonych badaniach ankietowych oraz analizie opinii interesariuszy wewnętrznych. W każdym roku akademickim realizowane są anonimowe badania ankietowe studentów obejmujące kluczowe obszary funkcjonowania Uczelni/Kierunku oraz jakości kształcenia, w tym: ocenę przebiegu i organizacji procesu kształcenia, w tym harmonogramów zajęć, dostępności zajęć oraz obciążenia dydaktycznego studentów, ocenę funkcjonowania obsługi administracyjnej, ocenę warunków studiowania, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz zaplecza technicznego, identyfikację bieżących problemów studentów oraz poziomu satysfakcji ze studiowania, w tym dostępności i skuteczności systemu wsparcia.

Studenci będący członkami komisji ds. ZJK aktywnie uczestniczą w procesie monitorowania jakości kształcenia. Zgłaszane przez nich postulaty stanowią istotny element procesu ewaluacji i są uwzględniane przy opracowywaniu podsumowań oraz formułowaniu rekomendacji działań doskonalących. Ponadto wszyscy studenci mają możliwość anonimowego wyrażania opinii na temat jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz pracy nauczycieli akademickich w ramach systematycznie realizowanej oceny procesu nauczania. Wyniki tych badań stanowią istotny element okresowej oceny kadry dydaktycznej oraz są wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Dotychczasowe oceny wskazują na bardzo dobrą ocenę nauczycieli akademickich przez studentów. Studenci są włączani w proces oceny i monitorowania infrastruktury dydaktycznej, mają możliwość bezpośredniej oceny warunków studiowania, w tym stanu technicznego pomieszczeń, wyposażenia dydaktycznego, dostępności zasobów bibliotecznych, jakości zaplecza informatycznego oraz warunków higienicznych i estetycznych. Cykliczność prowadzonych badań umożliwia monitorowanie zmian w czasie oraz ocenę skuteczności wdrażanych działań naprawczych i doskonalących. Wyniki ankiet po ich opracowaniu są analizowane przez kierownika Zakładu, który formułuje wnioski w corocznym sprawozdaniu. Istotnym elementem systemu wsparcia jest także szczególna opieka nad studentami pierwszego roku, zarówno władz kierunku i opiekuna roku. Prowadzi się bieżący monitoring frekwencji, utrzymuje się stały kontakt ze studentami, co umożliwia szybkie identyfikowanie trudności i podejmowanie działań wspierających na wczesnym etapie kształcenia. W proces monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia zaangażowane są różne grupy interesariuszy zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych tj. : w tym studenci, nauczyciele akademiccy oraz pracownicy administracyjni, co zapewnia kompleksowe podejście do oceny i ciągłego podnoszenia jakości oferowanego wsparcia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	

2.		
…		

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

1. **Zakres i sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiąganych wynikach**

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie funkcjonuje rozbudowany system udostępniania informacji, zapewniający dostęp do aktualnych informacji dotyczących warunków przyjęć na studia, programów studiów, organizacji procesu kształcenia oraz osiąganych efektów uczenia się. System ten jest dostosowany do potrzeb różnych grup odbiorców, w szczególności kandydatów na studia, studentów, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych. Bardzo ważną rolę odgrywa ogólnodostępna strona internetowa Uczelni (https://pans.krosno.pl/), stanowiąca centralne źródło informacji.

Dla kandydatów na studia utworzono zakładkę „Kandydaci", zawierającą szczegółowe informacje o kierunkach studiów, zasadach rekrutacji, informacje o ofertach kształcenia, pomocy materialnej.
Zakładki i podzakładki strony internetowej kierunku Pielęgniarstwo zawierają informacje dotyczące pracy sekretariatu, szczegółowych programów studiów, terminów konsultacji pracowników.
Zakładka *Dla studenta* zawiera informacje dotyczące harmonogramów zajęć, kształcenia praktycznego, egzaminów dyplomowych, działalność SKN.
Na stronie kierunku Pielęgniarstwo w aktualnościach publikowane są m.in. aktualne komunikaty czy informacje z wydarzeń.

Szczególne znaczenie ma Biuletyn Informacji Publicznej (BIP), w którym publikowane są kluczowe dokumenty regulujące funkcjonowanie Uczelni. W ramach BIP dostępne są w szczególności informacje dotyczące:

- struktury organizacyjnej Uczelni,
- aktów prawnych obowiązujących w Uczelni
- informacji o studiach (zasady i tryb przyjmowania na studia, programy studiów, wzory dyplomów
- platforma zakupowa
- oferty pracy

System informacyjny uzupełniają: komunikacja mailowa, media społecznościowe (np. Facebook, Instagram), tablice informacyjne w budynkach Uczelni oraz bezpośredni kontakt z pracownikami Sekretariatu, Działu Studiów i władzami kierunku.

Dodatkowym kanałem przekazu informacji jest komunikacja za pośrednictwem starostów grup studenckich, którzy otrzymują bieżące informacje od sekretariatów, władz kierunku i przekazują je studentom.

Strona internetowa zawiera również sekcję dedykowaną absolwentom *Dla Absolwentów* obejmującą oferty pracy.

Nadzór nad funkcjonowaniem strony internetowej od strony technicznej sprawuje Dział Informatyki. Aktualność oraz zgodność udostępnianych informacji na stronie kierunku podlegają systematycznej weryfikacji przez kierownika Zakładu. Przegląd treści realizowany jest cyklicznie, każdorazowo przed rozpoczęciem semestru co umożliwia bieżące aktualizowanie dokumentów, programu studiów, harmonogramów oraz komunikatów dotyczących organizacji procesu kształcenia.

2. **Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie**

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie funkcjonuje system monitorowania publicznego dostępu do informacji, obejmujący analizę zakresu, aktualności oraz efektywności przekazywanych treści, a także dostosowanie ich do potrzeb różnych grup odbiorców. Ocena dostępności i przydatności informacji realizowana jest przede wszystkim w odniesieniu do głównych kanałów komunikacji, tj. strony internetowej kierunku. Istotnym elementem oceny systemu informacyjnego jest również udział interesariuszy wewnętrznych, w szczególności studentów, którzy przekazują informacje zwrotne dotyczące dostępności i czytelności komunikatów. Opinie studentów pozyskiwane są zarówno w sposób bezpośredni (kontakty z władzami kierunku, opiekunami roku, starostami grup), jak i pośredni, poprzez ich aktywność w kanałach komunikacji elektronicznej. Ocena systemu ma charakter ciągły, przy czym analizy danych oraz wprowadzanie zmian realizowane są na bieżąco, w zależności od identyfikowanych potrzeb i oczekiwań odbiorców. Na podstawie prowadzonych analiz oraz informacji zwrotnych Uczelnia podejmuje działania doskonalące, obejmujące w szczególności:

- modyfikację publikowanych treści,
- dostosowanie języka do grupy docelowej
- zwiększanie dostępności informacji

Uczelnia prowadzi anonimową ankietę oceniającą funkcjonowanie strony internetowej skierowaną zarówno do studentów. Ocenie poddaje się:

- Ocenę funkcjonowania strony internetowej Uczelni
- Ocenę funkcjonowania strony internetowej kierunku
- Ocenę Wi-Fi
- Ocenę portalu e-Student

W roku akademickim 2025/2026 w badaniu udział wzięło 59 respondentów. Wyniki ankiety wskazują na wysoki poziom satysfakcji użytkowników – 44 badanych oceniło funkcjonowanie strony Uczelni na ocenę 5, bardzo podobnie oceniono funkcjonowanie strony internetowej kierunku. Wyniki badania zostały przekazane do kierownika Zakładu w celu dalszego doskonalenia funkcjonalności strony internetowej oraz podnoszenia jakości komunikacji z interesariuszami. Dotychczasowe działania wskazują na wysoką skuteczność przyjętych rozwiązań, co znajduje odzwierciedlenie w dużym zainteresowaniu publikowanymi treściami oraz aktywności użytkowników w kanałach komunikacji. System udostępniania informacji jest na bieżąco doskonalony, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb odbiorców oraz rozwoju narzędzi komunikacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	
2.		
…		

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Nadzór nad kierunkiem obejmuje organizację kształcenia, merytoryczną ocenę jego przebiegu oraz obsługę administracyjną. Zapewnianie i doskonalenie jakości odbywają się w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), funkcjonującego w Uczelni od 2008 r. Z uwagi na zmiany zachodzące w środowisku oraz nowe wymagania prawne system jest stale aktualizowany i wzmacniany nowymi procedurami, pozwalającymi na weryfikację procesu kształcenia na uczelni i doskonalenie jakości świadczonych usług edukacyjnych. Wieloletnie doświadczenie uczelni w zakresie procesu kształcenia pozwoliło na wielokrotną weryfikację i ocenę WSZJK w trakcie przeprowadzanych procesów akredytacji poszczególnych kierunków.

Dokumentem określającym wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Uczelni jest Uchwała nr 29/20 Senatu KPU w Krośnie w sprawie szczegółowego składu i zadań Uczelnianej oraz Instytutowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia: https://bip.pans.krosno.pl/uchwala/9327/uchwala-nr-29-20-senatu-kpu-w-krosnie

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonuje Uczelniana Komisja ds. ZJK, która jest podmiotem opiniodawczo-doradczym Rektora i Prorektora ds. studiów. Komisja spotyka się na posiedzeniach, które odbywają się przynajmniej dwa razy w ciągu roku akademickiego.

W obrębie Instytutu działa Komisja Instytutowa, jej członkami są koordynatorzy zakładowi ds. zapewniania jakości kształcenia w poszczególnych zakładach. Przewodnicząca Komisji Instytutowej jest członkiem Komisji Uczelnianej.

Skład i zadania Uczelnianej oraz Instytutowych Komisji ds. Zapewnianie Jakości Kształcenia określone zostało w zarządzeniu 28/23 Rektora PANS w Krośnie z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie szczegółowego składu i zadań Uczelnianej oraz Instytutowych Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia:

https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/10096/zarzadzenie-nr-28-23
https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/z-10734-86-25

Działania w zakresie zapewnienia jakości kształcenia są podejmowane na wszystkich szczeblach systemu, poprzez pracę Uczelnianej Komisji ds. ZJK, Instytutowej Komisji ds. ZJK oraz działalność na poziomie zakładu- Koordynator kierunkowy ds. ZJK.

Podstawę podziału kompetencji stanowi Statut PANS w Krośnie (https://pans.krosno.pl/statut-obowiazujacy/) oraz akty określające zadania komisji jakości i procedury postępowania. Funkcjonowanie systemu nadzorują Rektor i prorektor właściwy do spraw studiów. Dyrektor Instytutu Zdrowia nadzoruje kształcenie w instytucie i odpowiada za doskonalenie jego jakości przy wsparciu komisji instytutowej. Rozpatruje również indywidualne sprawy studentów związane z tokiem studiów. Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa organizuje pracę zakładu, jest bezpośrednim przełożonym jego pracowników i odpowiada przed dyrektorem instytutu. Szczegółowe zakresy zadań osób pełniących funkcje kierownicze określa Rektor.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia umożliwia prowadzenie działań na rzecz doskonalenia programu i procesu kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo poprzez:

- prowadzenie, systematycznej, kompleksowej oceny programu studiów w aspekcie wyników nauczania i stopnia osiągania przez studentów efektów uczenia się (Komisja Instytutowa od roku 2020 dokonuje corocznego opiniowania programów studiów poszczególnych kierunków w Instytucie, przed ich zatwierdzeniem), wykorzystania wniosków z tej oceny do wdrażania działań naprawczych,
- przyjęcie zmiany w programie studiów w obrębie kierunku w sposób formalny i z udziałem interesariuszy wewnętrznych (kadra, studenci) oraz zewnętrznych (pracodawcy, absolwenci),
- udostępnianie na stronie internetowej Uczelni informacji o efektach uczenia się, programie studiów, procesie kształcenia i jego realizacji, metodach weryfikacji efektów uczenia się, zasadach dyplomowania, uzyskiwanym tytule zawodowym,
- analizę metod i form weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w wyniku odbywania zajęć, w tym praktyk studenckich oraz w wyniku dyplomowania,
- monitorowanie organizacji procesu dydaktycznego, w tym infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej oraz informatycznej,
- analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania efektów uczenia się oraz adekwatności tych form w stosunku do zakładanych efektów, koordynowanie procesu aktualizacji kart przedmiotów, weryfikacja jakości prac dyplomowych,
- wykorzystywanie wyników/ wniosków z oceny okresowej nauczyciela akademickiego w doskonaleniu jakości kształcenia za pomocą corocznych ankiet,
- wykorzystywanie wyników oceny zajęć dydaktycznych przez studentów w doskonaleniu jakości kształcenia,
- ocenę realizacji praktyk oraz warunków ich realizacji, a także wykorzystywanie wniosków z hospitacji zajęć dydaktycznych,
- samoocenę osiągnięcia przez studentów kierunkowych efektów uczenia się w ostatnim semestrze studiów.

Dnia 1 września 2020 r. Rektor w Krośnie powołał i określił zakres obowiązków dla Pełnomocnika ds. jakości kształcenia
https://bip.kpu.krosno.pl/zarzadzenie/9432/zarzadzenie-nr-92-20)

Do jego zadań w szczególności należy:

1. Bieżące nadzorowanie funkcjonowania systemu jakości kształcenia,
2. Tworzenie i doskonalenie procedur jakościowych,
3. Koordynowanie prac i współdziałanie z Instytucjami Uczelni w zakresie działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia, w tym w zakresie: akredytacji zewnętrznej, ankietyzacji, hospitacji

4. Monitoring programów studiów, w tym zgodności programów studiów z obowiązującymi aktami prawnymi oraz prawidłowości sformułowań i kompletności opisów efektów uczenia się przedkładanych Senatowi Uczelni,
5. Przedkładania corocznego raportu z oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Kompetencje poszczególnych osób w zakresie jakości uzupełniają obowiązki wynikające z **Księgi Procedur**, która została wprowadzona w Uczelni w 2017 r. w ramach działalności WSZJK, zaktualizowane Zarządzeniem Nr 37/20 Rektora KPU w Krośnie z dnia 5 maja 2020 r. w sprawie aktualizacji procedur jakościowych stanowiących Księgę Procedur w związku ze zmianą nawy Uczelni. Pozwoliło to na usystematyzowanie działań związanych z monitorowaniem i okresowym przeglądem programów studiów prowadzonych w Uczelni, a także oceną osiągania efektów uczenia się przez studentów na poszczególnych etapach kształcenia. Dzięki temu każdy uczestnik procesu kształcenia wie, jakie ma obowiązki. W Księdze procedur zawarty został opis Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, tryb postępowania podczas hospitacji zajęć dydaktycznych, regulamin potwierdzania efektów uczenia się, system doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych, sposób weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, proces dyplomowania, procedura działań doskonalących /naprawczych, a także procedura współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, oraz odwoływania i przesuwania zajęć dydaktycznych.

Księga Procedur PANS w Krośnie jest publicznie dostępnym opracowaniem (Biuletyn Informacji Publicznej - https://bip.kpu.krosno.pl) zawierającym:
- zbiór wszystkich dokumentów prawnych dotyczących procesu kształcenia w Uczelni,
- zbiór procedur obowiązujących w trakcie realizacji procesu kształcenia w skład którego wchodzą zarządzenia Rektora, rekomendacje Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia jakości kształcenia, pisma wychodzące i przychodzące dotyczące jakości kształcenia i jej doskonalenia.

W roku 2024 nastąpiła aktualizacja Księgi Procedur Zarządzeniem nr 120/24 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2025/01/Zarzadzenie-120_24-procedury-2024.pdf
Obecnie funkcjonują następujące procedury ogólnouczelniane:
https://pans.krosno.pl/polityka-jakosci-ksztalcenia/polityka-jakosci-wykaz-obowiazujacych-procedur/:
Procedura WSZJK-U/1 – Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym Księga Procedur w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/2 hospitacji zajęć dydaktycznych, wydanie 6,
Procedura WSZJK-U/3 dotycząca regulaminu potwierdzania efektów uczenia się, stanowiąca załącznik do uchwały Senatu Uczelni,
Procedura WSZJK-U/4 doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/5 weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/6 procesu dyplomowania, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/7 działań doskonalących /naprawczych, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/8 współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/9 prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wydanie 5,
Procedura WSZJK-U/10 przenoszenia przedmiotowych efektów uczenia się, wydanie 2,
Procedura WSZJK-U/11 monitorowania infrastruktury dydaktycznej, wydanie 1.

Na kierunku Pielęgniarstwo jakość kształcenia jest realizowana w oparciu o wytyczne zawarte w Księdze Procedur, w tym poprzez odpowiedni dobór kadry naukowo-dydaktycznej i stworzenie jak najlepszych warunków nauczania i studiowania. Ponadto, zakład, w którym prowadzony jest kierunek, monitoruje jakość kształcenia w formie hospitacji i ankiet studenckich. Jako uczelnia

zawodowa o praktycznym profilu kształcenia PANS w Krośnie na kierunku pielęgniarstwo kształci w oparciu o wytyczne Polskiej Ramy Kwalifikacji. Praktyczne umiejętności zawodowe połączone z umiejętnościami interpersonalnymi nabytymi przez studentów podczas zajęć na uczelni i praktyk pomogą im odnaleźć się na rynku pracy. Jakość kształcenia zależy bezpośrednio od poziomu wykształcenia i warunków pracy kadry dydaktycznej.

Bezpośrednie zadania związane z jakością realizują kierownik zakładu, kierunkowy koordynator ds. zapewnienia jakości kształcenia, koordynatorzy przedmiotów i nauczyciele prowadzący zajęcia. Kierownik kontroluje aktualizację kart przedmiotów, analizuje wyniki hospitacji i ankiet, przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji efektów uczenia się oraz odpowiada za działania doskonalące. Koordynator jakości wspiera aktualizację kart i analizuje narzędzia oceny efektów. Koordynator przedmiotu sprawdza jego dokumentację i wyniki osiągane przez studentów. Nauczyciel odpowiada za realizację zajęć zgodnie z kartą, poinformowanie studentów o zasadach zaliczenia, ocenę efektów i dokumentowanie wyników.

W komisji Instytutu Zdrowia reprezentowane są odrębnie oba poziomy pielęgniarstwa: studia pierwszego stopnia przez mgr Małgorzatę Moskal-Szybkę, a studia drugiego stopnia przez dr Edytę Szydło. Przewodniczącą komisji jest dr Edyta Kwilosz. W jej skład wchodzi również przedstawiciel studentów instytutu wskazany zgodnie z regulaminem samorządu studenckiego. Zapewnia to udział studentów i reprezentację obu poziomów kierunku w pracach dotyczących jakości https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/z-10734-86-25.

Ocena jakości kształcenia łączy informacje z różnych źródeł. Obejmuje analizę prac studenckich i ocen, wyników praktyk oraz dyplomowania, opinii prowadzących zajęcia, ankiet studenckich, hospitacji i konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wnioski są ujmowane w corocznych sprawozdaniach kierownika zakładu i wykorzystywane w pracach komisji jakości. W pielęgniarstwie szczególne znaczenie ma ocena przygotowania praktycznego i możliwości osiągania efektów w placówkach ochrony zdrowia. Na studiach pierwszego stopnia kształcenie praktyczne obejmuje zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe, poprzedzane przygotowaniem w warunkach symulowanych.

Działania doskonalące i naprawcze prowadzone są według procedury WSZJK-U/7. Procedura wiąże rozpoznany problem z działaniem, osobą odpowiedzialną, terminem realizacji oraz oceną skuteczności. Kierownik zakładu odpowiada za wdrożenie i kontrolę działań na poziomie kierunku. Wnioski z ich realizacji stanowią podstawę dalszego doskonalenia procesu kształcenia.

Przykłady działań doskonalących

Uwagi zgłoszone w roku akademickim 2023-2024

Uwaga:
Częste zmiany wprowadzane do harmonogramów zajęć.
Duża niezdawalność egzaminu z Podstaw Pielęgniarstwa (I rok , studia pierwszego stopnia, przedmiot wiodący)

Osoba zgłaszająca:
Opinia studentów wyrażona w ankiecie, odnotowana w sprawozdaniu kierownika Zakładu Pielęgniarstwa z realizacji zakładanych efektów uczenia się.
Opinia koordynatora egzaminu OSCE

Opis przyczyny działań naprawczych / doskonalących:

1. Poprawa jakości kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo, lepsza organizacja zajęć, większy komfort studiowania.
2. Poprawa zdawalności egzaminu OSCE

Program działań naprawczych/doskonalących zaplanowanych na rok 2024/2025:

1.Odwoływanie i odpracowywanie zajęć wg Zarządzenia Rektora. Zmiany wprowadzane w Program „Planista".
2. Dyskusja nad problemem nie zdawalności egzaminu na spotkaniach pracowników Zakładu Pielęgniarstwa. Spotkanie z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z Podstaw Pielęgniarstwa- dyskusja nad wprowadzeniem zmian w kształceniu praktycznym. Rozważenie możliwości zajęć wyrównawczych z Podstaw pielęgniarstwa.
Hospitowanie zajęć z Podstaw pielęgniarstwa.
Nowe zasady egzaminu OSCE.
Zmiana programu studiów wg nowego standardu kształcenia.

Obsługę administracyjną kierunku określa Regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 14/25 z 7 lutego 2025 r. https://bip.pans.krosno.pl/artykuly/regulamin-organizacyjny-pans-w-krosnie. Dział studiów, podległy prorektorowi ds. studiów, koordynuje zatwierdzanie i ewidencjonowanie programów, prowadzi dokumentację obciążeń dydaktycznych oraz nadzoruje merytorycznie dokumentację sekretariatów. Sekretariat Instytutu Zdrowia obsługuje dyrektora i kierowników, dokumentuje przebieg studiów i praktyki, prowadzi ewidencję w USOS oraz obsługuje egzaminy dyplomowe. Pracownicy sekretariatu podlegają dyrektorowi instytutu i prorektorowi ds. studiów; pracownicy Centrum Symulacji Medycznej podlegają dyrektorowi instytutu.

2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

W ramach doskonalenia, monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów, a także oceny osiągnięcia przez przyszłych studentów zakładanych efektów uczenia się dokonywane są systematyczne analizy i oceny programu studiów i metod kształcenia. W dbałości o jakość kształcenia, w tym doskonalenie programu studiów, zaangażowani są wszyscy interesariusze wewnętrzni, a także interesariusze zewnętrzni. Doskonalenie programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo odbywa się poprzez: przekazywanie studiującym wiedzy opartej na aktualnym stanie nauki - aktualizacja kart przedmiotów; dostosowanie programu studiów i programu praktyk zawodowych, do oczekiwań pracodawców oraz aktualnych tendencji na rynku pracy – spotkania i konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego; angażowanie przedstawicieli studentów do współuczestniczenia w doskonaleniu procesów kształcenia i obsługi administracyjnej; stałe doskonalenie stosowanych metod dydaktycznych.

W zakresie oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz oceny przydatności zakładanych w programie studiów i uzyskanych przez przyszłych studentów efektów uczenia się w pracy zawodowej jest dokonywana na podstawie rozmów z prowadzącymi zajęcia, studentami, pracodawcami (także podczas praktyk) oraz absolwentami. W monitorowaniu, okresowym przeglądzie programów studiów oraz w ocenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wykorzystywane są: propozycje zgłaszane w zakresie doskonalenia jakości procesu dydaktycznego i warunków jego realizacji oraz uwagi zgłaszane przez pracowników i studentów, które omawiane są także na zebraniach Zakładu, w którym jest prowadzony kierunek, zebraniach Instytutowej i Uczelnianej Komisji ds. ZJK, czy spotkaniach z pracodawcami. Zebrane sugestie, uwagi znajdują się w przygotowywanym corocznie przez kierownika zakładu sprawdzaniu realizacji zakładanych efektów uczenia się i jakości procesu kształcenia wg procedury jakościowej WSZJK-U/5. Sprawozdanie to zawiera m. in. analizę prac studenckich, analizę ocen końcowych (statystyka ocen z programu USOS), analizę ocen studentów uzyskanych w wyniku odbytych praktyk, analizę ocen

studentów uzyskanych w wyniku procesu dyplomowania, wnioski z samooceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kończących studia, opinie nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku, analizę ankiet studenckich, wnioski z hospitacji zajęć, wnioski wynikające ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także zalecenia oraz działania doskonalące/naprawcze. Te ostatnie prowadzone są wg procedury jakościowej WSZJK-U/7 dotyczącej działań doskonalących/naprawczych. W Uczelni obowiązuje także procedura jakościowa WSZJK-U/8 dotycząca współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, według której prowadzone są konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi związane z doskonaleniem programu studiów na kierunku, w których przedstawiciele firm formułują swoje sugestie i uwagi dotyczące programu studiów.
Program kształcenia kierunku Pielęgniarstwo jest skonstruowany zgodnie z wytycznymi dotyczącymi doskonalenia programów studiów w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie od roku akademickiego 2024/2025, które określają:
1) warunki, jakie musi spełniać program studiów na danym kierunku, poziomie i profilu w ramach poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
2) wymaganą dokumentację programu studiów;
3) tryb postępowania w przedmiocie przyjęcia i zmiany oraz dokumentacji programu studiów.
https://pans.krosno.pl/wp-content/uploads/2025/01/Zarzadzenie-31_24-Wytyczne-dotyczace-tworzenia-programow-studiow-2024-1.pdf

Projektowanie i doskonalenie programów studiów reguluje zarządzenie nr 49/25 Rektora z 10 czerwca 2025 r., dotyczące wytycznych od roku akademickiego 2025/2026. https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/z-10665-49-25, Dokumentację sporządza się według zarządzenia nr 50/25 z tego samego dnia https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/z-10666-50-25.

Prace nad doskonaleniem programów korzystają z informacji pochodzących od nauczycieli akademickich, studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych. Wykorzystywane są wnioski z oceny osiągania efektów uczenia się, analizy organizacji zajęć i kształcenia praktycznego oraz oceny warunków prowadzenia studiów. Konsultacje służą identyfikacji potrzeb środowiska zawodowego i zasadności proponowanych zmian. Ich wyniki powinny pozwalać prześledzić związek pomiędzy zgłoszoną potrzebą a przyjętym rozwiązaniem.

Dokumentacja programu obejmuje ogólną charakterystykę kierunku i programu, opis kierunkowych efektów uczenia się oraz opis procesu prowadzącego do ich osiągnięcia. Zawiera plan studiów z rozkładem zajęć, godzin i punktów ECTS, karty przedmiotów oraz zestawienia godzin i ECTS. Wzorce przewidują także matrycę efektów w odniesieniu do przedmiotów jako element opcjonalny oraz zestawienia przyporządkowania punktów ECTS do dyscyplin w przypadku kierunku przypisanego do więcej niż jednej dyscypliny. Do dokumentacji aktualizowanego programu dołącza się wykaz zmian.

Zapewnienia Jakości Kształcenia w Instytucie Zdrowia opiniuje programy i propozycje ich zmian, analizuje wyniki ewaluacji i wskazuje działania doskonalące. Zadania komisji określa zarządzenie nr 28/23 Rektora z 18 maja 2023 r.

https://bip.pans.krosno.pl/zarzadzenie/z-10096-28-23.

Zmiany przygotowuje kierownik zakładu we współpracy z koordynatorem jakości, po konsultacjach z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Przedstawia je dyrektorowi instytutu, który kieruje wniosek z opinią komisji instytutowej do komisji uczelnianej. Nadzór formalnoprawny sprawuje prorektor ds. studiów w porozumieniu z przewodniczącym komisji uczelnianej. Rektor przedstawia projekt uchwały Senatowi. Program ustala Senat po akceptacji projektu przez prorektora i komisję uczelnianą oraz po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego. Zmiana programu również wymaga uchwały Senatu i pisemnej opinii samorządu.

Zmiany wprowadza się zasadniczo od początku nowego cyklu. W trakcie cyklu dopuszcza się aktualizację treści związaną z postępem nauki lub praktyki zawodowej oraz zmiany konieczne do usunięcia nieprawidłowości wskazanych przez PKA albo dostosowania do przepisów. Program i uchwałę publikuje się w BIP. Wytyczne określają termin ustalenia programu najpóźniej miesiąc przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego oraz publikacji zmian wprowadzanych w trakcie cyklu co najmniej miesiąc przed rozpoczęciem właściwego semestru.

Protokół dotyczący zmian wprowadzonych do planu studiów od roku akademickiego 2026/2027

Na podstawie:

- ✓ Rozporządzenia Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego
- ✓ Opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych
- ✓ Współpracy z podmiotami leczniczymi
- ✓ Opinii studentów i absolwentów

od roku akademickiego 2026/2027 wprowadzono następujące zmiany do programu studiów kierunku Pielęgniarstwo.

PIELĘGNIARSTWO STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA:

1. W grupie przedmiotów modułu B –Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie

- ✓ W ramach dobrej praktyki wprowadzono kształtowanie części umiejętności i kompetencji społecznych z przedmiotu *Etyka zawodu pielęgniarki* w warunkach symulowanych
- ✓ W warunkach symulowanych w ramach dobrej praktyki będą także realizowane ćwiczenia z przedmiotu *Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym*
- ✓ Część zajęć z przedmiotu *Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym* będzie realizowana dla grupy studentów z dwóch kierunków medycznych tj. Położnictwo i Pielęgniarstwo - zajęcia interprofesjonalne

2. W grupie przedmiotów modułu D –Nauki w zakresie opieki specjalistycznej

- ✓ Część zajęć realizowanych metodą symulacji medycznej z przedmiotu *Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne* będzie realizowana dla grupy studentów : Pielęgniarstwo i Ratownictwo medyczne - *scenariusze interprofesjonalne wysokiej wierności*
- ✓ zweryfikowano efekty uczenia się przyporządkowane do przedmiotu- *Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta* pod kątem realizacji tych praktyk w oddziałach onkologicznych- na podstawie opinii interesariusza zewnętrznego

Ponadto :

- ✓ na wniosek prowadzących dokonano zmiany w sposobach zaliczenia zajęć, usunięto z niektórych przedmiotów formę zajęć- e-Wykład (*Farmakologia, Patologia, Zdrowie publiczne, Zakażenia szpitalne*)
- ✓ dokonano zmian w określeniu liczby godzin dla poszczególnych form zajęć oraz pkt ECTS dla godzin kontaktowych i nie kontaktowych z takich przedmiotów jak: *Patologia, Genetyka, Farmakologia, Zdrowie publiczne, Pielęgniarstwo w Podstawowej Opiece Zdrowotnej, Organizacja pracy pielęgniarskiej, Zajęcia fakultatywne*). Liczba ogólna pkt i godzin pozostaje bez zmian.

Ponadto w programie studiów na podstawie opinii Instytutowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia dokonano:

- ✓ poprawek edytorskich
- ✓ uzupełnienia liczby godzin i tematyki zajęć dydaktycznych w kartach przedmiotów realizowanych w formie e-wykładów

Zastosowanie trybu zatwierdzania potwierdzają uchwały Senatu nr 13/25 z 24 czerwca 2025 r. oraz nr 14/26 z 12 czerwca 2026 r., obejmujące pielęgniarstwo na pierwszym i drugim stopniu dla cykli rozpoczynających się odpowiednio w latach 2025/2026 i 2026/2027. Uchwały wskazują opinie samorządu studenckiego jako załączniki. BIP udostępnia programy obu stopni dla cyklu od 2026/2027 oraz opinię samorządu towarzyszącą uchwale nr 14/26.
https://bip.pans.krosno.pl/uchwala/u-10678-13-25
https://bip.pans.krosno.pl/uchwala/u-14-26
https://bip.pans.krosno.pl/attachments/4498/download
https://bip.pans.krosno.pl/attachments/4499/download
https://bip.pans.krosno.pl/attachments/4489/download

Ocena programu i przygotowanie kolejnych zmian są powiązane z analizą jakości jego realizacji. Coroczne sprawozdania, wyniki hospitacji, ankiet i konsultacji stanowią podstawę wskazania obszarów wymagających doskonalenia. Odrębne dokumentowanie zmian dla pierwszego i drugiego stopnia oraz dla poszczególnych cykli pozwala ustalić, który program obowiązuje daną grupę studentów.

3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywane w tych procesach

Funkcjonowanie i doskonalenie programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo odbywa się w oparciu o procedury Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) PANS w Krośnie, ustanowionego Uchwałą Senatu uczelni, ze szczególnym uwzględnieniem standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki.

1. Sposoby i zakres monitorowania:
Bieżące monitorowanie procesu dydaktycznego:
- realizowane zgodnie z Procedurą hospitacji zajęć dydaktycznych, obejmującą hospitowanie wykładów, ćwiczeń, zajęć w Centrum Symulacji Medycznej oraz zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w podmiotach leczniczych;
- weryfikacja zgodności realizacji treści programowych i osiągania założonych efektów uczenia się z zatwierdzonymi kartami przedmiotów poprzez analizę np. wpisów w Dziennikach Zajęć Praktycznych / Dziennikach Praktyk Zawodowych.

Okresowy przegląd programu studiów:
- dokonywany w cyklu corocznym przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Radę Programową Kierunku Pielęgniarstwo, powoływaną na mocy Zarządzenia Rektora PANS w Krośnie,
- analiza spójności programu studiów ze standardem kształcenia,

- wprowadzanie zmian w programie studiów następuje w trybie przewidzianym w WSZJK i wymaga zaopiniowania przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz uchwalenia przez Senat PANS w Krośnie.

2. Źródła informacji wykorzystywane w procesach monitorowania:
Badania ankietowe (zgodnie z Procedurą badań ankietowych w PANS w Krośnie):
- wyniki okresowych ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów po zakończeniu każdego semestru (ocena nauczyciela akademickiego, ocena modułu/przedmiotu);
- wyniki ankiet oceny warunków realizowania procesu dydaktycznego (infrastruktura dydaktyczna, w tym zaplecze CSM i baza placówek medycznych);
- wyniki badań ankietowych absolwentów monitorujących ich losy zawodowe

Sprawozdania komisji ds. jakości kształcenia:
- coroczne Sprawozdanie Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia z funkcjonowania WSZJK na kierunku Pielęgniarstwo.
- sprawozdania i zalecenia Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Głos interesariuszy zewnętrznych:
- opinie i wnioski formułowane przez Interesariuszy Zewnętrznych oraz przedstawicieli Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Krośnie;
- raporty z hospitacji praktyk i opinie opiekunów praktyk zawodowych z ramienia podmiotów leczniczych.

4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Weryfikacja i ocena osiągania efektów uczenia się na kierunku Pielęgniarstwo odbywa się w oparciu o Procedurę weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia się wchodzącą w skład WSZJK PANS w Krośnie oraz Regulamin Studiów przyjęty Uchwałą Senatu.

1. Ocena na poszczególnych etapach kształcenia:

- kształcenie teoretyczne: weryfikacja następuje poprzez ciągłą ocenę formującą -egzaminy, zaliczenia, kolokwia, testy wiedzy, analiza studium przypadków – case study. Formy weryfikacji są zdefiniowane w kartach przedmiotów i zatwierdzane w procesie uchwalania programu studiów;

- kształcenie praktyczne:
  - zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe - weryfikacja wykonania procedur medycznych na podstawie kart/ kryterium oceny umiejętności praktycznych oraz Dziennika Zajęć Praktycznych / Dziennika Praktyk Zawodowych;
  - symulacja medyczna w Centrum Symulacji Medycznej - ocena w warunkach kontrolowanych z wykorzystaniem obiektywnego ustrukturyzowanego egzaminu klinicznego OSCE (Objective Structured Clinical Examination), realizowana według check-list i scenariuszy symulacyjnych;
  - kompetencje społeczne - oceniane w sposób ciągły podczas zajęć praktycznych i symulacyjnych na podstawie zasad etyki zawodowej, komunikacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym oraz postaw odpowiedzialności za bezpieczeństwo pacjenta.

2. Ocena na zakończenie kształcenia (Egzamin Dyplomowy):
   - zgodnie z Regulaminem Studiów PANS w Krośnie oraz Standardem Kształcenia, proces kształcenia kończy się dwuetapowym Egzaminem Dyplomowym przed powołaną Komisją Egzaminacyjną:
     - egzamin teoretyczny - obrona pracy dyplomowej (licencjackiej) połączona z ustnym sprawdzianem wiedzy teoretycznej z zakresu pielęgniarstwa chirurgicznego, chorób wewnętrznych, pediatrycznego;
     - egzamin praktyczny - przeprowadzany w warunkach symulowanych, polega na realizacji procesu pielęgnowania wylosowanego pacjenta i wykonaniu wskazanych procedur pielęgniarskich w oparciu o arkusze oceny.

3. Ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy i w dalszej edukacji:
   - program studiów zapewnia osiągnięcie kompetencji niezbędnych do uzyskania Prawa Wykonywania Zawodu Pielęgniarki (PWZ) przyznawanego przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych w Krośnie;
   - zgodność programu ze standardami Unii Europejskiej (Dyrektywa 2005/36/WE) umożliwia automatyczną uznawalność kwalifikacji zawodowych na rynku europejskim.
   - monitoring losów absolwentów –
   - dalsza edukacja – osiągnięte efekty uczenia się w pełni przygotowują absolwentów do podjęcia studiów drugiego stopnia (magisterskich) oraz kształcenia podyplomowego pielęgniarek;
   - wykorzystanie wyników oceny w doskonaleniu programu studiów - wyniki egzaminów dyplomowych, egzaminów OSCE oraz wyniki badań ankietowych są poddawane analizie przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia;
   - działania naprawcze - w przypadku zidentyfikowania obszarów wymagających wzmocnienia, komisja ds. ZJK formułuje wnioski i zalecenia, które stanowią podstawę do wprowadzania modyfikacji w kartach przedmiotu (np. zwiększenie liczby godzin symulacji niskiej/wysokiej wierności, modyfikacja treści kształcenia, zmiana form weryfikacji). Korekty programowe są formalnie zatwierdzane przez kierownika Zakładu, Dyrektora Instytutu i przekazywane – po zaopiniowaniu przez samorząd studencki oraz Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia – do uchwalenia przez Senat PANS w Krośnie.

5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Współpraca z otoczeniem społeczno - gospodarczym w procesie kształcenia odbywa się aktualnie na wielu płaszczyznach i jest zorientowana na tworzenie innowacji do programu studiów, stabilnego systemu kształcenia praktycznego studentów oraz pozyskaniu kadry posiadającej wysokie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Udział przedstawicieli pracodawców w ocenie poziomu kształcenia na wizytowanym kierunku dotyczy m. in. zapewnienia bazy kształcenia praktycznego studentów oraz realizacji programu praktyk zawodowych.
Ścisła współpraca z pracodawcami pozwala na pozyskiwanie kadry dydaktycznej posiadającej duże doświadczenie zawodowe, prowadzącej zajęcia dydaktyczne, głównie zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Dzięki współpracy z podmiotami zewnętrznymi kierunek pielęgniarstwo posiada wysoko wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną aktualizującą wiedzę, poszerzającą swoje doświadczenie zawodowe i kompetencje naukowe zdobywane poza uczelnią, co wpływa na doskonalenie procesów kształcenia.

Współpraca z placówkami, w których odbywają się zajęcia praktyczne pozwala na dostosowanie efektów uczenia się do potrzeb i oczekiwań przyszłych pracodawców dla absolwentów studiów pielęgniarskich. Pracodawcy (m in. dyrektorzy, prezesi, kierownicy, pielęgniarska kadra

zarządzająca) wyrażają swoje opinie, podczas nieformalnych i formalnych spotkań (np. podczas ustalania harmonogramów zajęć, hospitacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, konferencji naukowych). Interesariusze zewnętrzni (pracownicy zakładów opieki zdrowotnej, w tym szpitali, zakładów podstawowej opieki zdrowotnej, zakładów opiekuńczo-leczniczych, ośrodków opieki paliatywno- hospicyjnej, domów opieki społecznej) biorą także udział w realizacji procesów kształcenia, gdyż stanowią znaczącą grupę doświadczonych dydaktyków i opiekunów praktyk studenckich. Uczestniczą oni w realizacji praktyk zawodowych i zajęć praktycznych, a przez to w bieżącej weryfikacji efektów ucznia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych studentów.

Instytut Zdrowia, w tym kierunek Pielęgniarstwo współpracują także z reprezentującym środowisko pielęgniarek, samorządem zawodowym pielęgniarek - Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych w Krośnie. Prowadzona jest wzajemna wymiana informacji, dotycząca: liczby studentów podejmujących naukę na kierunku Pielęgniarstwo, liczby osób czynnie wykonujących zawód na terenie okręgu, zapotrzebowania rynku pracy i losów absolwentów kierunku Pielęgniarstwo. Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych wydaje Prawo Wykonywania Zawodu absolwentom studiów pielęgniarskich Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie, podejmujących pracę na terenie jej działania.

W ramach wspólnych projektów, organizowane są szkolenia i konferencje naukowe oraz prowadzone jest kształcenie podyplomowe dla pielęgniarek i położnych.

Podczas spotkań przedstawicieli kadry zarządzającej PANS w Krośnie, w tym Instytutu Zdrowia z członkami samorządu terytorialnego , następuje wymiana informacji m.in. na temat programu i rozwoju kształcenia na kierunku. Na perspektywę rozwoju tego kierunku mogą wpływać potrzeby i oczekiwania zdrowotne oraz sytuacja epidemiologiczno – zdrowotna społeczeństwa mieszkańców naszego regionu.

W strukturze Uczelni funkcjonuje Dział Rozwoju. Wskazany dział nawiązuje, rozwija i podtrzymuje sieć relacji, współpracy i kontaktów z otoczeniem społeczno – gospodarczym; bada potrzeby i oczekiwania podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego; koordynuje przepływ informacji pomiędzy podmiotami a uczelnią; realizuje projekty i programy rozwojowe we współpracy z otoczeniem; współpracuje z podmiotami zewnętrznymi na rzecz dalszego rozwoju uczelni oraz potencjału społeczno-gospodarczego miasta Krosna. Ponadto, wzmacnia pozycję uczelni w otoczeniu lokalnym.

Spotkania z interesariuszami zewnętrznymi odbywają się cyklicznie i umożliwiają poznanie najistotniejszych potrzeb/oczekiwań środowiska lokalnego związanego z opieką pielęgniarską, w tym świadczeniami profilaktycznymi i edukacyjnymi. Interesariusze pełnią aktywną funkcję opiniodawczą i doradczą w procesie kształtowania i doskonalenia koncepcji kształcenia. Do jej kluczowych zadań należy: opiniowanie programu studiów, w tym: koncepcji kształcenia, celów kształcenia, treści programowych, zgłaszanie propozycji zmian w planach studiów, identyfikowanie potrzeb rynku pracy oraz oczekiwanych kompetencji absolwentów, wskazywanie miejsc realizacji praktyk zawodowych, sygnalizowanie nowych trendów i wyzwań w systemie ochrony zdrowia, udział w inicjowaniu nowych kierunków i form kształcenia, wspieranie współpracy z podmiotami leczniczymi.

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Rekomendacje formułowane przez interesariuszy są wykorzystywane w szczególności w zakresie:

- aktualizacji celów kształcenia,
- modyfikacji treści programowych,
- wprowadzania nowych przedmiotów oferowanych przez Uczelnię (studia drugiego stopnia),
- dostosowywania efektów uczenia się do wymagań rynku pracy,

- doskonalenia organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- planowania kierunków rozwoju Instytutu Zdrowia i kierunku Pielęgniarstwo.

Proces współpracy ma charakter ciągły i udokumentowany (m.in. protokoły ze spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń), co potwierdza aktywny udział środowiska zawodowego w kształtowaniu programu studiów.

Efekt współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Dzięki włączeniu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zapewniony jest:
- stały, dwukierunkowy przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a praktyką zawodową,
- dostosowanie programu studiów do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy,
- uwzględnienie zmian zachodzących w systemie ochrony zdrowia, w tym rozwoju opieki długoterminowej, psychiatrycznej oraz rosnącej roli profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

Ocena współpracy dokonywana jest na podstawie:

- protokołów ze spotkań konsultacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- dokumentacji posiedzeń,
- wniosków formułowanych przez Radę Programową kierunku pielęgniarstwo,
- analiz prowadzonych przez Komisję ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- opinii studentów, w tym przedstawicieli samorządu studenckiego uczestniczących w pracach ciał kolegialnych

Istotnym elementem systemu jest udział różnych grup interesariuszy w procesie oceny współpracy. Interesariusze zewnętrzni, reprezentujący podmioty lecznicze oraz instytucje systemu ochrony zdrowia, zgłaszają swoje uwagi i potrzeby w trakcie spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń. Interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, uczestniczą w ocenie poprzez udział w pracach Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia, pracach Rady Programowej i pracach Kolegium Instytutu.

Doskonalenie form współpracy odbywa się w sposób ciągły i polega na:

- modyfikacji zakresu i form współpracy z podmiotami leczniczymi,
- rozszerzaniu katalogu partnerów o nowe jednostki odpowiadające zmieniającym się potrzebom systemu ochrony zdrowia,
- dostosowywaniu organizacji praktyk zawodowych do możliwości i oczekiwań podmiotów przyjmujących studentów,
- intensyfikacji działań konsultacyjnych i eksperckich z udziałem interesariuszy.

Rezultaty współpracy są bezpośrednio wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów. W szczególności wpływają na:

- aktualizację efektów uczenia się zgodnie z oczekiwaniami pracodawców,
- modyfikację treści programowych, w tym uwzględnianie nowych obszarów opieki zdrowotnej
- doskonalenie organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- podnoszenie jakości kształcenia poprzez lepsze powiązanie teorii z praktyką.

Doskonalenie form współpracy i ich wpływ na program studiów

Doskonalenie współpracy ma charakter ciągły i obejmuje m.in.:

- modyfikację zakresu współpracy z podmiotami leczniczymi,
- rozszerzanie katalogu partnerów,
- dostosowywanie organizacji praktyk zawodowych,
- intensyfikację działań konsultacyjnych i eksperckich.

Rezultaty współpracy są bezpośrednio wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów, w szczególności poprzez aktualizację efektów uczenia się, modyfikację treści programowych oraz doskonalenie organizacji zajęć praktycznych.

Uczelnia zawarła umowy z jednostkami ochrony zdrowia w celu realizacji kształcenia praktycznego. Placówki udostępniają na potrzeby kształcenia praktycznego własną infrastrukturę.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**BRAK**	
2.		

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

Analiza SWOT programu studiów i jego realizacji – Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia

Analizę SWOT przeprowadzono z uwzględnieniem specyfiki kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo oraz uwarunkowań realizacji programu studiów. Uwzględniono czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wpływające na realizację programu, osiąganie zakładanych efektów uczenia się oraz perspektywy dalszego rozwoju kierunku, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia praktycznego, potencjału kadry, infrastruktury, współpracy z otoczeniem, umiędzynarodowienia i doskonalenia jakości kształcenia.

	POZYTYWNE	***NEGATYWNE***
Czynniki wewnętrzne	***Mocne strony*** *1. Praktyczny charakter kształcenia ukierunkowany na przygotowanie do wykonywania zawodu pielęgniarki, z istotnym udziałem kształcenia praktycznego i praktyk zawodowych.*	***Słabe strony*** *1. Wysokie obciążenie studentów wynikające ze specyfiki kształcenia zawodowego – duży udział zajęć praktycznych i praktyk ograniczają możliwości wprowadzania kolejnych aktywności bez zwiększania obciążenia studentów.*
	2. Rozwinięte wykorzystanie symulacji medycznej, która stwarza możliwość bezpiecznego rozwijania umiejętności praktycznych, podejmowania decyzji, komunikacji i współpracy w zespole.	*2. Ograniczona możliwość zwiększania liczby dodatkowych aktywności dydaktycznych przy zachowaniu równowagi pomiędzy wymaganiami programu a obciążeniem studentów.*
	3. Doświadczona i rozwijająca się kadra dydaktyczna, łącząca doświadczenie zawodowe, dydaktyczne i naukowe oraz doskonaląca kompetencje w zakresie nowoczesnych metod kształcenia.	*3. Ograniczona konkurencyjność wynagrodzeń nauczycieli akademickich w odniesieniu do możliwości zatrudnienia w systemie ochrony zdrowia, co może utrudniać pozyskiwanie i utrzymanie wysoko wykwalifikowanej kadry łączącej kompetencje akademickie i praktykę zawodową.*

	4. Własne zasoby dydaktyczne i naukowe, w tym publikacje, skrypty, materiały dydaktyczne oraz możliwość wykorzystywania dorobku naukowego kadry w procesie kształcenia.	*4. Wysokie nakłady finansowe związane z utrzymaniem, modernizacją i dalszym rozwojem infrastruktury naukowo-dydaktycznej, w tym wyposażenia wykorzystywanego w kształceniu praktycznym i symulacyjnym.*
	5. Potwierdzone osiągnięcia studentów w zawodach symulacyjnych, olimpiadach i konkursach wiedzy i umiejętności, wskazujące na możliwość skutecznego wykorzystania wiedzy w sytuacjach praktycznych.	*5. Potrzeba dalszego zwiększania udziału studentów I stopnia w działalności naukowej, przy uwzględnieniu dużego obciążenia programowego właściwego dla kształcenia zawodowego.*
Czynniki zewnętrzne	***Szanse*** *1. Rosnące zapotrzebowanie na absolwentów Pielęgniarstwa związane ze starzeniem się społeczeństwa, wzrostem zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne i koniecznością odnowy pokoleniowej kadr pielęgniarskich.*	*1. Niekorzystne zmiany demograficzne w populacji osób w wieku podejmowania studiów, mogące w perspektywie wpływać na liczbę kandydatów na studia.*
	2. Rozwój technologii medycznych i cyfryzacji ochrony zdrowia stwarzający możliwości dalszego unowocześniania metod kształcenia i przygotowania studentów do zmieniających się warunków wykonywania zawodu.	*2. Konkurencja innych uczelni w pozyskiwaniu kandydatów na studia oraz wysoko wykwalifikowanej kadry dydaktycznej, szczególnie w regionie.*
	3. Rozwój współpracy z regionalnymi podmiotami leczniczymi i pracodawcami oraz możliwość dostosowywania kształcenia do aktualnych i przewidywanych potrzeb rynku pracy.	*3. Rosnące obciążenie podmiotów leczniczych i niedobór kadry pielęgniarskiej, mogące ograniczać dostępność pracowników klinicznych do udziału w kształceniu oraz warunki realizacji zajęć praktycznych.*
	4. *Rozwój międzynarodowej współpracy akademickiej i programów mobilności, stwarzający możliwości wymiany doświadczeń zawodowych i dydaktycznych, nawiązywania współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi oraz wzbogacania procesu kształcenia o perspektywę międzynarodową.*	*4. Dynamiczne zmiany regulacyjne i organizacyjne w systemie ochrony zdrowia, wymagające stałego dostosowywania programu, organizacji kształcenia i zasobów dydaktycznych.*

	5. Rozwój potencjału naukowego PANS w dyscyplinie nauki o zdrowiu, tworzący możliwości silniejszego powiązania kształcenia zawodowego z działalnością naukową i badawczą.	*5. Zmiany demograficzne dotyczące populacji kandydatów na studia, mogące w przyszłości wpływać na liczebność i strukturę grup studenckich.*

Analiza SWOT programu studiów i jego realizacji – Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia

Analizę SWOT przeprowadzono z uwzględnieniem specyfiki kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo oraz uwarunkowań realizacji programu studiów. Uwzględniono czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wpływające na realizację programu, osiąganie zakładanych efektów uczenia się oraz perspektywy dalszego rozwoju kierunku, ze szczególnym uwzględnieniem pogłębiania kompetencji zawodowych, rozwijania umiejętności korzystania z dowodów naukowych, działalności badawczej oraz przygotowania do podejmowania szerszych zadań zawodowych.

	POZYTYWNE	***NEGATYWNE***
Czynniki wewnętrzne	***Mocne strony*** *1. Możliwość pogłębiania zaawansowanych kompetencji zawodowych i rozwijania samodzielności zawodowej pielęgniarki.*	***Słabe strony*** *1. Szeroki zakres kompetencji przewidzianych dla studiów II stopnia przy ograniczonym czasie kształcenia, wymagający właściwego równoważenia treści specjalistycznych, naukowych, organizacyjnych i dydaktycznych.*
	2. Powiązanie kształcenia z praktyką opartą na dowodach naukowych oraz rozwijaniem kompetencji badawczych studentów.	*2. Zróżnicowane doświadczenie zawodowe studentów, wymagające uwzględniania ich wcześniejszych doświadczeń i poziomu kompetencji w organizacji procesu dydaktycznego.*
	3. Rozwijający się potencjał naukowy kadry oraz działalność PANS w dyscyplinie nauki o zdrowiu, tworzące warunki do łączenia kształcenia magisterskiego z działalnością naukową.	*3. Konieczność godzenia studiów z aktywnością zawodową części studentów, ograniczająca ich możliwości udziału w dodatkowych przedsięwzięciach naukowych, międzynarodowych i rozwojowych.*

	4. Dostęp do rozwijanej infrastruktury dydaktycznej, w tym Centrum Symulacji Medycznej, umożliwiającej kształcenie zaawansowanych kompetencji klinicznych i decyzyjnych.	*4. Ograniczona konkurencyjność wynagrodzeń nauczycieli akademickich w odniesieniu do możliwości zatrudnienia w systemie ochrony zdrowia, co może utrudniać pozyskiwanie i utrzymanie kadry łączącej kompetencje naukowe, dydaktyczne i kliniczne.*
	5. Rozwijane własne zasoby dydaktyczne i naukowe oraz doświadczenie kadry w działalności publikacyjnej, konferencyjnej i umiędzynarodowieniu.	*5. Wysokie nakłady finansowe związane z utrzymaniem, modernizacją i dalszym rozwojem infrastruktury naukowo-dydaktycznej, w tym zasobów wykorzystywanych w kształceniu praktycznym, symulacyjnym i naukowym.*
Czynniki zewnętrzne	***Szanse*** *1. Rosnące znaczenie zaawansowanych kompetencji pielęgniarskich związane z rozszerzaniem samodzielności zawodowej, rozwojem nowych ról zawodowych oraz potrzebą koordynowania opieki.*	***Zagrożenia*** *1.Dynamiczne zmiany regulacyjne i organizacyjne w systemie ochrony zdrowia, wymagające stałego dostosowywania treści i organizacji kształcenia.*
	2. Rosnące znaczenie praktyki opartej na dowodach naukowych, zwiększające zapotrzebowanie na pielęgniarki posiadające kompetencje w zakresie krytycznej analizy i wykorzystania wyników badań.	*2. Wysokie obciążenie zawodowe pielęgniarek podejmujących studia II stopnia, mogące ograniczać ich dyspozycyjność do udziału w dodatkowych aktywnościach naukowych i rozwojowych.*
	3. Rozwój działalności naukowej PANS w naukach o zdrowiu, stwarzający możliwości zwiększania udziału studentów II stopnia w projektach badawczych i działalności publikacyjnej.	*3. Ograniczona dostępność wysoko wykwalifikowanych ekspertów klinicznych i naukowych, mogąca utrudniać pozyskiwanie osób łączących doświadczenie zawodowe, naukowe i dydaktyczne.*
	4. Rozwój międzynarodowej współpracy akademickiej i mobilności, umożliwiający poznawanie innych modeli kształcenia i organizacji opieki.	*4. Konkurencja innych uczelni oferujących studia II stopnia na kierunku Pielęgniarstwo, w tym uczelni o ugruntowanej pozycji naukowej i wieloletnim doświadczeniu w kształceniu magisterskim.*

	5. Rozwój cyfryzacji i nowych technologii w ochronie zdrowia, stwarzający możliwości rozwijania kompetencji absolwentów w zakresie wykorzystania danych, technologii i nowoczesnych narzędzi w praktyce zawodowej.	*5. Szybkie tempo zmian technologicznych oraz wzrost kosztów dostępu do nowoczesnych narzędzi dydaktycznych i naukowych, wymagające systematycznego aktualizowania infrastruktury i zasobów.*

(Pieczęć uczelni)

…… ……

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki) (podpis Rektora)

……., dnia …….

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku[3]

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki 2026/2027	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	88	96		
	II	67	82		
	III	54	60		
	IV	-	-		
II stopnia	I	35	27		
	II	54	40		
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				
	V				
	VI				
Razem:		**298**	**305**		

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2024	96	58	-	-
	2025	67	54	-	-

[3] Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2026	85	62	-	-
II stopnia	2024	80	61	-	-
	2025	67	52	-	-
	2026	35	28	-	-
jednolite studia magisterskie	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Razem:		**430**	**315**		

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)

Studia pierwszego stopnia (nowy standard)

Nazwa wskaźnika	**Liczba punktów ECTS/Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 182 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[4]	2930
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	109,1 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	2720 godzin/102 ECTS – 56%
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	380 godz./ 15 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	2 ECTS (Zajęcia fakultatywne do wyboru wg standardu kształcenia)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	46 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych[5]	1200
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	

[4] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[5] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	4840/155
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	0

Studia pierwszego stopnia (stary standard)

Nazwa wskaźnika	**Liczba punktów ECTS/Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[6]	182 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	107,55 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	2,505 godzin /94,55 ECTS – 51,95%
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	420 godz./ 17 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	2 ECTS (Zajęcia fakultatywne do wyboru wg standardu kształcenia)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	46 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych[7]	1200
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	4840/0
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łącznaliczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	0

[6] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[7] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

[1] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Studia drugiego stopnia (stary standard)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestrów 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[8]	1100
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	110 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	64,05 ECTS – 53,4%
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	220 godz./ 19 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	16 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	10 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych[9]	200
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1300/50 0

[8] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[9] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne[10]

Studia pierwszego stopnia (nowy standard)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy pielęgniarstwa	Ćwiczenia	200/stacjonarne	7,4 ECTS
Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Ćwiczenia	40/stacjonarne	1,6 ECTS
Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej wysokiej wierności	180 /stacjonarne	6 ECTS
Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	Zajęcia praktyczne	1100/stacjonarne	41 ECTS
Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	Praktyki zawodowe	1200/stacjonarne	46 ECTS
	Razem:	**2720**	**102**

Studia pierwszego stopnia (stary standard)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy pielęgniarstwa	Ćwiczenia	160/stacjonarne	5,2 ECTS
Badanie fizykalne	Ćwiczenia	20/stacjonarne	0,75 ECTS
Podstawy ratownictwa medycznego	Ćwiczenia	15 /stacjonarne	0,5 ECTS
Pielęgniarstwo	Ćwiczenia	10 /stacjonarne	0,3 ECTS

[10] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

w zagrożeniu życia			
Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	Zajęcia praktyczne	1100/stacjonarne	41 ECTS
Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	Praktyki zawodowe	1200/stacjonarne	46 ECTS
	Razem:	**2505**	**94,55**

Studia drugiego stopnia (nowy standard)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	**Forma/formy zajęć**	**Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne**	**Liczba punktów ECTS**
Moduł nauki społeczne i humanistyczne	Ćwiczenia	150	13
Zaawansowana praktyka pielęgniarska	Ćwiczenia	155	29,05
Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych Ordynowanie leków i wystawianie recept	Praktyka zawodowa	200	10
Przedmioty do dyspozycji Uczelni	Ćwiczenia	120	12
	Razem:	**625**	**64,05**

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela[11]

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia[12]
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych[13]

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Choroby wewnętrzne i	Wykład	3	Studia	Język	Studenci w

[11] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

[12] Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

[13] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

pielęgniarstwo internistyczne Internal diseases and nursing in internal diseases			stacjonarne **pierwszego stopnia**	polski/język angielski	ramach programu Erasmus+
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne Pediatrics and pediatric nursing	Wykład	3	Studia stacjonarne **pierwszego stopnia**	Język polski/język angielski	Studenci w ramach programu Erasmus+
Podstawy rehabilitacji Basics of rehabilitation	Wykład	6	Studia stacjonarne **pierwszego stopnia**	Język polski/język angielski	Studenci w ramach programu Erasmus+

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	**Forma realizacji**	**Semestr**	**Forma studiów**	**Język wykładowy**	**Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)**
Praktyka zawodowa pielęgniarki w perspektywie międzynarodowej Professional practice of a nurse in an international perspective	Wykład	3	Studia stacjonarne **drugiego stopnia**	Język polski/język angielski	Studenci w ramach programu Erasmus+
Opieka i edukacja terapeutyczna dzieci i opiekunów w wybranych chorobach przewlekłych wieku rozwojowego i niepełnosprawnościach Therapeutic care and education for children and caregivers with selected chronic diseases of developmental age and disabilities	Wykład	1	Studia stacjonarne **drugiego stopnia**	Język polski/język angielski	Studenci w ramach programu Erasmus+
Podstawy pielęgniarstwa	Wykład	1	Studia stacjonarne	Język polski/język	Studenci w ramach

operacyjnego Fundamentals of surgical nursing			**drugiego stopnia**	angielski	programu Erasmus+

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787**)- Załącznik nr 2.1**
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena- **Załącznik nr 2.2**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.

Harmonogram zajęć jest dostępny na niżej podanych stronach:

KSZTAŁCENIE TEORETYCZNE – PIELĘGNIARSTWO STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA- 2026/2027 ROK

1 rok lic:

https://usos.kpu.krosno.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPlanGrupyPrzedmiotow&grupa_kod=PIE-S-26-S1&cdyd_kod=2026Z&plan_division=week&plan_format=html&plan_showStartTime=1&plan_showEndTime=1&plan_showTypeShort=0&plan_showTypeFull=1&plan_showGroupNumber=1&plan_showCourseName=1&plan_showCourseCode=0&plan_showRoom=1&plan_showBuildingCode=0&plan_showLecturers=1&plan_overridePrintWidth=1&plan_colorScheme=default

2 rok lic:

https://usos.kpu.krosno.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPlanGrupyPrzedmiotow&grupa_kod=PIE-S-26-S3&cdyd_kod=2026Z&plan_format=html&plan_showStartTime=1&plan_showEndTime=1&plan_showTypeShort=0&plan_showTypeFull=1&plan_showGroupNumber=1&plan_showCourseName=1&plan_showCourseCode=0&plan_showRoom=1&plan_showBuildingCode=0&plan_showLecturers=1&plan_overridePrintWidth=1&plan_colorScheme=default&plan_division=week

3 rok lic:

https://usos.kpu.krosno.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPlanGrupyPrzedmiotow&grupa_kod=PIE-S-26-S5&cdyd_kod=2026Z&plan_division=week&plan_format=html&plan_showStartTime=1&plan_showEndTime=1&plan_showTypeShort=0&plan_showTypeFull=1&plan_showGroupNumber=1&plan_showCourseName=1&plan_showCourseCode=0&plan_showRoom=1&plan_showBuildingCode=0&plan_showLecturers=1&plan_overridePrintWidth=1&plan_colorScheme=default

1 rok mgr:

https://usos.kpu.krosno.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPlanGrupyPrzedmiotow&grupa_kod=PIE-S-II-26-S1&cdyd_kod=2026Z&plan_format=html&plan_division=week&plan_showStartTime=1&plan_showEndTime=1&plan_showTypeShort=0&plan_showTypeFull=1&plan_showGroupNumber=1&plan_showCourseName=1&plan_showCourseCode=0&plan_showRoom=1&plan_showBuildingCode=0&plan_showLecturers=1&plan_overridePrintWidth=1&plan_colorScheme=default

2 rok mgr:

https://usos.kpu.krosno.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPlanGrupyPrzedmiotow&grupa_kod=PIE-S-II-26-S3&cdyd_kod=2026Z&plan_format=html&plan_showStartTime=1&plan_showEndTime=1&plan_showTypeShort=0&plan_showTypeFull=1&plan_showGroupNumber=1&plan_showCourseName=1&plan_showCourseCode=0&plan_showRoom=1&plan_showBuildingCode=0&plan_showLecturers=1&plan_overridePrintWidth=1&plan_colorScheme=default&plan_division=week

KSZTAŁCENIE PRAKTYCZNE – PIELĘGNIARSTWO STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA- zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe 2026/2027 ROK

II ROK- ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo/wp-content/uploads/sites/8/2026/10/Harmonogram-II-rok-2026-2027Z.pdf

II ROK- PRAKTYKI ZAWODOWE

https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo/wp-content/uploads/sites/8/2026/10/Harmonogram-II-rok-2026-2027Z.pdf

III ROK- ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo/wp-content/uploads/sites/8/2026/10/Harmonogram-III-rok-2026-2027Z.pdf

III ROK- PRAKTYKI ZAWODOWE

https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo/wp-content/uploads/sites/8/2026/10/Harmonogram-III-rok-2026-2027Z.pdf

KSZTAŁCENIE PRAKTYCZNE – PIELĘGNIARSTWO STUDIA DRUGIEGO STOPNIA - ćwiczenia kliniczne 2026/2027 ROK

https://pans.krosno.pl/pielegniarstwo-ii-stopnia/ksztalcenie-praktyczne/cwiczenia-kliniczne-ii-stopien/cwiczenia-kliniczne-ii-stopien-2-rok/

4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć na ocenianym kierunku studiów oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarskiej lub podstaw opieki położniczej- **Załącznik nr 2.4.**

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
   Załącznik nr 2.5.

6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:
Załącznik nr 2.6.

7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych
Załącznik nr 2.7.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz osiągnięć, których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/ współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom,

8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Załącznik nr 2
do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post
Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie tworzenia koncepcji i celów kształcenia.

Standard jakości kształcenia 1.3

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.3a

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.3b

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów inżynierskich zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji**.**

Standard jakości kształcenia 2.1b

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, egzamin dyplomowy, projekty dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów), studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których

mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademiccy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

{Logo uczelni}